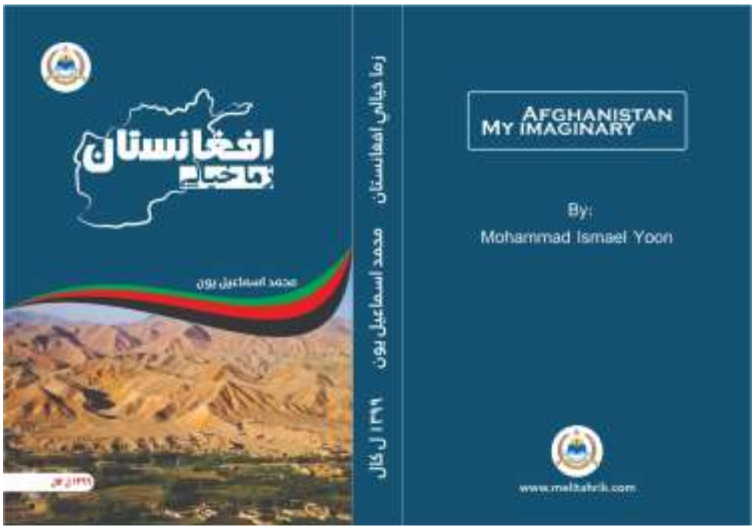

د ليکوال نور آثار

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحريک فرهنګي څانګه له محترم ملګر (علي محمد مجبور) څخه ډېره مننه کوي او کور ودانی ورته وايي، چې ددې اثر د چاپ لګښت يې پر غاړه واخيست. د يادونې وړ ده چې تر دې وړاندې هم ښاغلي علي محمد مجبور د (پاڅلي ډهنوې) او (ښه پېرۍ يون) کلوزم توک چاپ لګښت هم پر غاړه اخيستی و او له مور سره يې په نورو ګټو فرهنګي کارونو کې هم مرسته کړې ده

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهير کې د بيلابيلو ليکنو ټولګه)

ليکوال

محمد اسمعيل يون

۱۳۹۹ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بېلابېلو ليکنو ټولګه)

لیکوال: محمد اسمعیل یون

خپرندوی: د افغانستان ملي تحریک

چاپکال: ۱۳۹۹ل/ ۲۰۲۱م

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز/ډیزاین: ضیاءالرحمن ضیاء

چاپځای: ستاره همت چاپخونه

چاپوار: لومړی

د خپرندوی د خپرونو لړ: (۱۵۷)

د لیکوال د خپرونو لړ: (۵۳)

برېښنايي پته:www.melitahrik.com

www.zhwandoon.tv

ددې کتاب د چاپي، کاپي، انلاین او د بل هر ډول خپراوي حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالی

خپل مظلوم اکثریت ولس ته، چې په حاکمیت کې محکوم او په محکومیت کې لاپسې محکوم و مظلوم دي.

(یون)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيو ليک

سرليک	مخ
زما خيالي افغانستان	۸
زما د سختې ورځې ياره چېرته لاړې؟	۱۳
دا ټول شموله حکومت څه مانا؟	۱۶
يوه بهترينه کورنۍ د وبا په ناورين کې	۲۱
د يو خوشال ملګري په ياد	۲۶
ښوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟	۲۸
نورستان د افغانستان ملي پارک	۳۳
د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه	۳۸
د اتل وروستی ارمان	٤٥
طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟	۵۱
د لوی افغانستان داعيه به پالو	٦۳
حساسيت راپاروي !؟	۷۳
د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې	۸۰
زما خيالي افغانستان	۸۸
ايا هېواد کې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟	۹٤
د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت!	۱۰۲
د اسقامت او غيرت سړی	۱۰٦
ولايتي ماسټرپلانونه	۱۱۰
تاريخ يو بل شرم هم ثبت کړ	۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان ۱۲۳
د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر ۱۲٦
د حساب او کتاب یو سړی ۱۳۰
یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ ۱۳۵
د اسلام د اعتدالي لارې یو سر لاری ۱۳۸
نومونه او شخصیتونه ۱٤۱
ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟ ۱٤٤
په هېوادکې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره ۱٤۸
یوه مننه او یوه بله هیله ۱۵۱
د راتلونکي نسل حق ۱۵٤
د جکړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ ۱۵٦
د ملت ساه مې ډوبېږي ۱٦۰
د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین ۱٦٤
له قانون سره لوبې ۱۷۳
د قانونیت په سرچینه‌کې لاقانونیت ۱۷۵
د عصري دروغو نوې طریقه ۱۸۰
زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک ۱۸۲
وروستي لیدل و نه شول ۱۸٤
شخصیتونه او دریځونه ۱۸٦
د دردونو فوران؛ ۱۸۹
ځوک باید څه له لاسه ورکړي؟ ۱۹۳
ښایسته‌کندهار ډېر ډېر یادوم ۱۹۷
(۱) ۱۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د يو سرلاري سفر ۲۱۰
دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟........................ ۲۱۳
يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟ ۲۱۷
د تعصب او ځان شرموني لړۍ........................ ۲۲٤
له موضوع څخه تېښته ۲۲٦
خبرې اسانه دي او کار سخت دی ۲۳۰
که سوله و نه شي څه به وشي؟ ۲۳۷
له ولسه لرې ولسمشر ۲٤۰
انسان د تعميم، تعمير او تغير وړ دی ۲٤٦
نظام او سوله لومړيتوب دی ۲٤۸
مخالفت به هم کوو او ورورې به هم کوو........................ ۲۵۳
که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟........................ ۲۵٦
تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟ ۲۵۸
نوکيله مې ځکه وکړه !؟........................ ۲٦۳
يوازې يو توافق........................ ۲٦٦
برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه ۲۷۰
د دعاګانو مستحق........................ ۲۷۵
دوی سره يې اوس ګزکړه! ۲۷۸
په سياست کې ټولنيز اخلاق ۲۸۲
که نظام ړنګ شي!؟ ۲۸۷
معلوم مقتولين او نا معلوم قاتلين ۲۹۳
دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟........................ ۲۹۵
يرغمل شوی جمهوريت ۲۹۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابينې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟ ۳۰۳
جمهوريت که بربريت ؟ ۳۰۸
کنځلماري او زورواکي ۳۱٤
فاطميون د ارګ تر څنډو ۳۲٤
له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخيستنه ۳۳۲
په نوبت نوبت روان دي کاروانونه ۳۳٦
و ناروغه ياره الله دې روغ کړه! ۳۳۸
د يو ژوندي مړي وصيت ۳٤۰
د کمال خان بند، يو ښه زېرى او راتلونکې هيلې ۳٤۲
فاطميون څنګه مهارېدلى شي؟ ۳٤۸
ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون ۳۵۳
وايي بديل نه لري!؟ ۳۵۸
جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟ ۳٦۲
د يو ملت تر ټولو بدمرغه حالت ۳۷۰
سپين سترګي هم يو حد لري!! ۳۷۵
ايا د افشارو قاتل معلوم نه دى !؟ ۳۸۳
خبره ورو ورو سپينېږي ۳۸۹
د تاريخي حماقتونو تکرار ۳۹٦
چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟ ٤۰۱
تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سياستوال ٤۰۸
د مضر مصلحت وروستى حد ٤۱۵
تر وخت شاته پاتې ولس ٤۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

د بېلابېلو ليکنو دا ټولګه چې تاسو ګورئ (زما خيالي افغانستان) نومېږي. دا د (۱۳۹۹ل) کال په بهير کې ليکل شوې مقالې دي، چې اکثره يې د همدې کال په اوږدو کې د ډله ييزو رسنيو له لارې خپرې شوې دي.
دا ليکنې په حقيقت کې د همدې کال په بهير کې پر هېواد د راغلو پېښو يو ډول انځورنه ده. د خندا او خوشالۍ خبرې په کې کمې دي، خو د غمونو انځورنه په کې زياته ده. علت يې دا دی چې (۱۳۹۹ل) کال، چې د تېرې لمريزې پېړۍ وروستی کال و، په هېواد کې تر ټولو خونړی کال ګڼل کېږي. ما نه دي غوښتي چې دا ليکنې د چاپ پرمهال بيا له سره صفا او د ځينو نورو په شان يې د وخت له غوښتنو سره سمې برابرې کړم. دا مې عادت هم نه دی.
له هغې ورځې چې زما ليکنې په رسنيو کې د چاپ جوګه شوې، بيا تر (۱۳۹٦ل) کال پورې نږدې (۳۰- ۳۵) کاله زماني واټن رانغاړي. په دې بهير کې چې زما هر څومره متفرقه ليکنې او چاپي اثار وو، چې راټولونې او ژباړې هم په کې شاملې وې، ټول پنځوس (۵۰) عنوانه شول، د محتوا له مخې مې ډلبندي کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (نیمي پېړۍ یون) په نامه مې پر (۱۳۹۶ل) کال په (۱٤) بېلابېلو ټوکونو کې چاپ کړل.
دا مهال زه د تذکرې د رسمي سن له مخې پنځوس کلن شوم، یانې (نیمه پېړۍ) عمر مې په دې نړۍ کې تېر کړ، نو ځکه خو مې دې کلیاتو ته (نیمه پېړۍ یون) نوم ورکړ. تر هغه وروسته چې یو کال تېر شو، نو د همدې کال متفرقه لیکنې مې راټولې کړې، نوم یې شو: (محرومیتونه) او په همدې نامه مې دا اثر د همدې (۱۳۹۷ل) کال تر پایته رسېدو وروسته چاپ کړ.
د (۱۳۹۸ل) کال په بهیر کې راټولې شوې لیکنې مې په یوه بله ټولګه کې د همدې کال له پایته رسېدو سره سم چاپ کړې.نوم یې شو: (پاشلي ذهنونه).
دا اوسنۍ ټولګه چې ګورئ دا بیا د (۱۳۹۹ل) کال د لیکنو ټولګه ده، په دې ټول عمر کې چې ما کومې لیکنې کړې، د بیا چاپ پرمهال مې په هغو کې ګوتې نه دي وهلي، یوازې کوم ځای کې چې املایي، انشایي او چاپي تېروتنې وې، هغه مې اصلاح کړې دي او بس. له دې کار څخه زماهدف دا و چې دا خبره لوستونکو ته په ډاګه شي، چې پېښې لکه څنګه چې دي او څنګه ثبت شوي، باید هماغه شان راتلونکي نسل ته وړاندې شي.
تېرې لیکنې باید د وروستیو سیاسي او فکري تحولاتو تر اغېز لاندې خپل شکل او رنګ بدل نه کړي. یو شمېر لیکوال چې خپلې لیکنې پر وخت نه چاپوي، هغه د وخت له جبر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاربړي، هر څه د راتلونکي حالت ترحم ته ســـاتي. په همدې خاطر ځينې ډېر هغه واقعيتونه چې اوس يې بيان او تشـــريح ته ضـــرورت دی، همداســې ګونګ پاتې شــي او د تاريخ د حافظې برخه نه شـــي. ليکوال په دې ډول خپل تاريخي مســـووليت او رسالت پسې تېر او هېر کړي. ځينې نور بيا د غوړه مالۍ په داسې ځپوکې ډوب وي چې تر څو د خپلو چاپي او نـاچـاپـه ليکنو اوډون او چاپ ته ځان تياروي، د واک او مزو دا ځپه پرې تېره شـــي، د قدرت په بله ځپه کې بيا د تېرې ځپې او حادثې ليکنې ځکه نه شي چاپولای، چې دی خپله په کې د يوه غوړه مال کرکټر په توګه څرګندېږي او اوســـنۍ ځپه بيا د تېرو ځپو له کرکټرونو سـره د تضـاد له امله دې ډول اشـخاصـو ته متوجه کېږي، نو دا کټګورۍ ليکوال غوره ګڼي چې د خپلو تېرو ليکنو له منظم چاپ څخه ډه ډه وکړي.

ښـــه به دا وي، چې هر ليکوال وخت پر وخت خپلې ليکنې په منظم ډول چاپ او خپرې کړي او د ژوند په بېلابېلو پړاوونو يا د خپلې ليکوالۍ لس کلن، شـــل کلن او يا دېرش کلن بهير کې يې له کوم تغير پرته د کلياتو په بڼه په ژوندوني چاپ کړي. دې سره به لوستونکو هم د ليکوال پر فکر او هم پر شخصيت عادلانه او منصفانه قضاوت وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خو د خدای په فضـــل له پیله تر دې دمه خپلې ټولې لیکنې له کومې مانیز او شکلي تغیر پرته چاپ کړې، لوستونکي کولای شي په دې باب خپل قضاوت وکړي!

(زما خیالي افغانستان) کې چې کومې لیکنې چاپ شوي، ځینې به یې ترخې وي، پر خاصو ډلو او اشخاصو به هم ښې ونه لګي، خو لیکوال قصـــداً دا پېښــې ترخې کړې نه دي، خپله پېښـــې ترخې دي، لیکوال یوازې د پېښـــو انځورنه کړې ده، دا چې پېښـــې خپله ترخې دي او حقیقتونه هم ترخه دي، نو دې کې د لیکوال او قلموال څه قصـــور نه شـــته، که لیکوال ترخې پېښــې خوږې او خواږه واقعیتونه ترخه انځور کړي، نو دې کې د لیکوال منافقت له ورایه ښـــکاري. په هر حال که اینده نسـل دا لیکنې ولولي، نو په خپل هېواد کې به له یو خونړي کال او په هغه کې د رامنځته شـــویو دردوونکو حوادثو له تصـــویر ســـره مخامخ شي او د دې حوادثو بېلابېل اړخونه او کرکټرونه به یې له نظره تېر شـــي. د لوی خدای(ج) دربار ته د دعا لاســـونه پورته کوو چې د راتلونکي لمریزې پېړۍ لومړی (۱٤۰۰) کـال د تېر کـال پـه شـــان بدمرغه تېر نه شي او د نوې پېړۍ نوی کال له نویو هیلو او بریو سره پیل شي.

د همدې ورځې په ارمان

محمد اسمعیل یون

۳۰/۱۲/۱۳۹۹

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د سختې ورځې یاره چېرته لاړې؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (١٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ای زما ژبوره او زړوره وروره! ای د افغانیت او اسلامیت د لارې سرغندویه مبارزه! ولې داسې غلی او چوپ ولاړې، ولې دې نه څوک خبر کړل او نه دې تر چا خپل غږ ورساوه ؟ولې دې د ژوند په معرکه کې پر ما غږ و نه کړ؟ ته پر ځان ډاډه وې، تا ویل چې هر بار ته په خپله اوږه ورکوم، تا ویل چې د مرګ پر وخت هم چا ته زحمت نه ورکوم. پر ما خو چې به سخته راغله، نو پر تا به مې غږ کړ چې وروره راوځه! لښکر تیار کړه! نو تا به ویل درته تیار یم، که زما به لس وو، نو ستا به سل وو، که زما به سل وو، نو ستا به زر وو، بیرغونه به وو، شعارونه به وو، د افغانیت او اسلامیت ناره به وه، ستا چغې به وې او زما د زړه تسکین به و. زه څومره بدمرغه یم؛ هغه ورور چې زه به یې پر اوږو ګرځولم، نن ما د هغه جنازې ته اوږه ور نه کړه. ما د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې کټ پورته نه کړ. ما د هغه وروستی دیدن و نه کړ. ډېر بد مرغه یم وروره! ډېر درته ســـر ټیټی یم، ډېر دې پوروړی یم وروره! یاد خو به دې وي چې د خپل ملي او اعتقادي هویت په

مظاهروکې به دې ویل چې زه به درنه مخکې شم او ته مې شاته راځه، ته په وجود خوار یې او زه د خدای فضـــل دی ښـــه یم یوه مرمۍ او دوه مرمۍ رابانـدې تـاثیر نـه کوي، کـه ګولۍ راځي نو پرېږده چې اول پر ما ولګي، خو چې ته رانه ژوبل نه شې، ته راته روغ پاتې شې! ته به مې مخکې وې او زه به دې شاته روان وم. ای زما پهلوانه وروره! ته بیا تر ما مخکې شـــوې، ته لاړې خپل پور دې پرې کړ، د خدای دربار ته به په هســـکه غاړه ولاړ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هســـکه غړی به ځکه يې چې د خدای د دين او پر هغه د يو بې حده معتقد ملت د لارې زړور مبارز وې.

زما مخکښنــــه مبارزه ورورہ! موږ هم درپســـې يو، خو کله چې درغلم، پوره درته ملامت يم، خو ګوره يوه ژمنه راسره وکړه چې هلته به مخ راڅخه نه اړوې همغســـې چې دې دلته په مظاهرو او مبارزو کې غاړه غړی راکوله، همغســـې هلته هم راتر غاړې وځه! د زړه له اخلاصه مې غبرګې ونيسه! دواړه به په ګډه د خدای ج دربار ته لاړ شـــو، په زوره زوره به ورته وژاړو او ورته وبه وايو چې نور زموږ پر مظلوم او پر تا مين ملت رحم وکړه او له دې اوږدې غميرې يې په خپل رحم وکرم و ژغوره!

زما زړوره او ژبوره وروره پر مخه دې ژيړې ګلونه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول شموله حکومت څه مانا؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، خپره شوې ده.

د ډاکتر صیب عبدالله او ډاکتر صیب غني تر منځ د ولسمشرۍ په تېرو دوو ټاکنو کې ناندریو او جنجالونو بې مثاله ریکارډ ټینګ کړ، هغه بل ځل عبدالله او ټیم یې جنحال وکړ، نو ځکه یې د بهرنیو په مرســـته، منځګړیتوب او فشـــار لږ تر لږه د حکومت نیمایي برخه راخپله کړه؛ په حاکمیت کې شـــریک شـــو، خو په مسولیت کې شریک نه و. هغه مهال ما او زما په شان ډېرو نورو افغانانو ډاکتر صـــیب غني ته چغې ووهلې چې ګډ حکومت مه جوړوه؛ دا به درته په پنځو کلونو کې د سـر په کاسـه کې اوبه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي. موږ وویل چې موږ ته ددې ټلوالې ارواپوهنه معلومه ده چې دوی د ملاریا د ماشي په شان ډنډ شویو او ورستو اوبو کې ژوند کوي؛ دولتي حاکمیت د دوی د ژوند د بقا اصـــلي چاپېریال او

عامل دی؛ هر کله چې د دوی دا چاپېریال ختم شو، ژوند یې هم ختمېږي، خو هغه وخت زموږ خبره چا وانهورېده او د ډاکتر صیب غني پر شاوخوا د راټول شویو غوړه مالانو سپېروني خپل تاثیر وښنده؛ ډاکتر عبدالله او ټیم یې په حکومت کې شریک شو. اوس نو د عوامو په اصـــطلاح د هغه خوله په مزه شـــوې ده؛ جنجال وکړه او امتیاز تر لاســـه کړه. دوی اوس له همدغه ناعادلانه فورمله کار اخلي، د هېواد نازکو حالاتو ته په پام ســـره جمهور رییس له خوږې ګوتې نیســـي او یو ځل بیا د تېرو تجربو قصـــیده پخوي. د ټولشـــموله حکومت عنوان وړاندې کوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســې حال کې چې دا عنوان نه علمي دی او نه عملي. علمي په دې نه دی چې حکومت یو محدود چوکاټ دی؛ یوه خدماتي اداره ده چې په هغې کې محدود کارپوه کســـان کار کوي او عام

ولس ته خدمات وړاندې کوي. دا په دې مانا نه ده چې هم دې ټول ولس په حکومت کې وي او هم دې بېرته پر ټول ولس یا خپل ځان حکومت وکړي. که دا ټول ولس او یا ســـیاســـیون د حکومت بنه خپله کړي، نو رعیت به یې څوک وي؟ ټاکنې خو وایي همدې ته چې یو یې له بل څخه په ډېر کم اکثریت هم وګټي بیا هم همغه ګټونکی اکثریت، حکومت جوړوي او دا بل یې د اپوزېشــن دریځ خپلوي. له عملي پلوه هم د ټولشــموله حکومت جوړېدل شوني نه دي. ډاکتر صیب عبدالله ته اوس تر ټولو ستره ننګونه همدا ده چې دا ټول شــموله کلمه یا شــعار به څنګه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي؟ تر کومه ځایه چې تجربو ثابته کړې، ډاکتر عبدالله لومړی د نظار شــورا په لومه کې بند دی، بیا ترې د جمعیت دایره را تاوه ده، بیا د ستم او تر هغه وروسته د یو شمېر نورو اقلیت محوره افکارو انګېزه، کوم پښتانه سیاستوال چې اوس له ډاکتر غني څخه د خفګان په وجه د ده پر محور راټول دي، هغه ټول سولیدلي او تاریخ تېري اشخاص دي چې نه کوم نوی سیاسي تولید لري او نه په خپل ولس کې کوم ارزښت، نو په داسې یو حالت کې څنګه شونې ده چې څوک دې د یو ایډیال ټولشموله حکومت نظریه عملي کړي؟ که ډاکتر عبدالله د ده په اصطلاح د کابینې اعلان ته زړه وکړي، نو مجبور دی یو دوه مهم وزراتونه خو د پنجشېر درې عزیزانو ته ډالۍ کړي، بیا به ځې جمعیت ته؛ د صلاح الدین رباني او نورو جمعیتیانو زړونه به خوښ ساتي، د کریم خلیلي، دوستم، محقق، نادري کورنۍ او نورو زړونه به هم خوشالوي، نو پښتنو او نورو قومونو ته په کې څه شی پاتې کېږي نه، بیا به نو ښه ټول شموله حکومت شي!؟ بل له عملي پلوه دا حکومت به له چا څخه د باور رایه اخلي؟ د غړو وزیرانو وزارتونه به یې چېرته وي؟ معاشونه به یې له کومې خزانې حواله کېږي؟ قضا، څارنوالۍ او پوځ ته به اړتیا ولري او که نه؟ داسې په سلګونو ټولشموله پوښتنې دي چې دې ډول خیالي حکومت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجع کېدی شي. داسې فکر کېږي پر کومه ورځ چې ډاکتر عبدالله د دې ډول حکومت د اعلان هڅه وکړي پر همغه ورځ ده ته دا کار د سیاسي انتحار مانا لري او جمهور رییس غني ته یو بل طلایي چانس ګڼل کېږي؛ غني به پر ځای ناست وي او د عبدالله دا متزلزل ټیم، چې اوس د عبدالله په وجود کې د خپلو ګټو د خوندیتابه لپاره په تصنعي ډول پر ده راټول شوي، ټول سره وپاشل شي. دا ټیم ان اوس هم دومره متزلزل دی چې د ډاکتر غني حکومت یې اکثره غړي په ډېرو عادي څوکیو او وړو امتیازاتو هم راخپلولای شي. د دوی د هر یو نرخ معلوم دی، دوی د سیاست په سټاک مارکېټ کې څو ځله پلورل شوي او پېردل شوي دي، غني په نړیوال سټاک مارکېټ کې له پخوا نه بلد، د هغو کارکوونکی او ونډه وال و، اوس د کورني مارکېټ پر نرخ او نوا هم ښه بلد شو، نو ځکه خو د هر چا وزن او مقدار ورته معلوم دی، نو څومره چې عبدالله سرتمبګي کوي، وخت ضایع کوي، خپل ارزښت له لاسه ورکوي او خپل قیمت را ټیټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بهترینه کورنۍ د وبا په ناورین کې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سـړي باندې غم دومره بار شـي چې نه پوهېږي په کومه کلمه او په څه ډول جمله ورته غبرګون وښيي.

پوره لس کـالـه کېږي چې بهترین پکتیـاوال مې د فکر او عمـل ملګرې دی، د یوه تحریک، د یو فکر او یو نظر د لارې لارویان یو. د تېرې لســیزې په بهیر کې به زموږ هېڅ داســې غونډه او لاریون نه وي تر سـره شـوي چې بهترین په کې خپله ونډه نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. بهترين نو بهترين پکتياوال دی، هر وخت به يې راته ويل چې اســتاده يوه ورځ به را ســره کور کې مېلمه کېږې، ورونه مې دې هر وخت يادوي، ډېر پرې ګران يې؟ راته وايي چې اســتاد د ټولو پښتنو خدمت کوي او ته به د استاد خدمت کوې، نو استاده که ما خوشـالوې او ورونه مو خوشـالوې، نو ضـرور به راسره يوه ورځ مېلمـه کېږې، بهترين پکتيـاوال ډنـډکی بـه درتـه تيـارکړم، مجلس به هم وکړو، ورونه به مې هم ډېر خوشــاله شــي او زموږ دسيمې نور مشران به هم درته دعوت کړم .

ژمنه مو ور سره وکړه، نــږدې درې کــالــه وړانــدې يې کور تــه لاړو. د تــلــوېــزيــون ملګري مو هم ځــان ســره بوتلل، موږ ويل پــر ډنــډکــي او د پکتيـاوالو پر مېلمــه پالنې او نورو ګټورو دودونو به ځانګړی پروګرام هم جوړ کړو. د کابل زمانخان کلاکې يې کور و، ښـــايســـته هوجره يې وه، د ښـاغلي (بيدار ځاځي) په ګډون يې ګڼ شـمېر مخور شـخصـيتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم رابللي وو. ټول وروڼه سره راټول وو، بهترين له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، ګرد تاوېده، مشر ورور يې او ډاکتر صيب به شـپه په شـپه همدا خبره کوله چې اسـتاده مور درته ډېر کم يو، مور په نورو کارونو کې مصـروف يو، نو ځکه مو وخت پر وخت سـتا پوښـتنه نه ده کړې، خو بهترين ځخه دې وخت پر وخت پوښتنه کوو، نور خو دې تلويزيون ځخه ټول پروګرامونه تعقيبوو، خبرې دې لکه ملهم پر مور ښې لګي، مور خو نور ستا لاسنيوی نه شـو کولای. خو زمور دا يو ورور (بهترين) مو سـتا د فکر او مبارزې لپاره قربانۍ ته ايستلای، دا به تر مرګه در سره وي. هغه مجلس دومره خور و او ډوډۍ هم دومره خوندوره وه چې حد مو ورته نه شو ټاکلی، د خدای پامانۍ پر وخت ما ورته وويل چې زه خو دا ارزونه نه شـم کولای چې ډوډۍ ډېره خوندوره وه که دا مجلس، دا دواړه دومره خونـدور وو او دومره اخلاص او صـميميت په کې پروت و چې تر ډېره وخته به زمور په ذهن کې خوندي وي .

نن چې مې په فيسبوک کې د خپل بهترين ملګري سوې ساندې واورېدې او د هغه د دوو شـهيدو ورونو او شـهيدې خور د شهادت له ويرلړي داستانه پوره خبر شوم، نو نور خو مې هيڅ په وس پوره نه و، له سترګو مې سوې او تروې اوښـکې راغلې، ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ټلیفون را واخیست، زړه مې درب درب کاوه چې زه به بهترین سره په کومه ژبه، په کومه لهجه خبرې کوم؟ څه ډول تسلیت به ورکوم؟ دا پوښتنه به کوم چې د غبرګو ورونو او خور بې بې جنازې ته دې څنګه اوږه ورکړه؟ دا خو ډېر بې رحمه مرض دی، څومره به ترهوره وې، اخوا دې خوا به دې څومره کتلي وي، څومره به نهیلی شوې یې، څومره به دې اسماني ټکې ته حیران دریان ولاړ وې؟ څومره ملګري او خپلوان به دې سترګو ته ودرېدلي وي؟ پوهېږم ته خو ډېر زړور او ډېر ژبور یې، هر غم ته دې اوږه ورکولای شوه، خو هغه غم چې مدعي او طرف یې معلوم وي، نه داسې غم چې هېڅ ورسره نه شې کولای، و وایه ای زما بهترینه وروره، زه دې سترګو ته ودرېدلم او که نه؟ او دا ګیله خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلې چې ګوره زه د ده په هره مبارزه او هره ناره کې حاضر وم، خو چې نن زما پرکور ناورین دی او زما د نښتر نښترو ورونو او بې بې خور جنازې پرتې دي، نه مې یار شته، نه مې استاد او نه مې د ګډې مبارزې انډیوالان، چې راشي او په ګډه زما د ورونو د جنازو بازو ته اوږه ورکړي. زه به چا ته غاړې وځم؟ ما به څوک پر شا وټپوي چې خیر دې مور دې ورونه یو درسره یو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ځله مې تليفون ډايل کړ، خو د بهترين دواړه نومرې ګل وې، عيناً لکه د مړي، يا هم نيم ژواندي سړي تليفون او يا هم دداسې يو کس تليفون چې له خپل خوارۀ ملګري ډېر ګيله من او مانيجن وي او د هغه تليفون ته هېڅ ځواب نه ورکوي، نو زما د بهترين ورور تليفون هم همداسې چوپ او بې ځوابه و.

هو ورور مور درته خجالته يو، مور خداى همدې ورځې ته ساتلي يو، چې هم مو ښه بې وسه کړي او هم ښه بې کسه، نه پوهېږو چې په دې کې به د خداى څه حکمت وي، خو خداى لوى حکيم او زيات مهربانه دى، تاسو ته به د دې ستر غم د زغم استقامت او عوض در کړي، خو غم نه به ګيله نه کړې، هغه شرم نه لري:

که غم له غمه شرمېدلى

پر ما به نه راتلل انبار انبار غمونه

نو بهترينه وروره ما و ښښه! زه انسان يمه نيمګړى، هم بې وسه هم بې کسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو خوشال ملګري په یاد

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

عمر د الوتې مرغۍ په شان دی، چې دویم ځل دې بېرته لاس ته نه راځي.دا تصویر له نن څخه (۳۳) کاله وړاندې اخیستل شوی دی. په دې انځور کې یو زه یم او بل زما د فکر او مبارزې د لارې یو مخکښ ملګری (اختر خوشال).

اختر خوشال د پښتونخوا عوامي پارټۍ یو فعال او د پښتون سټوډنټس فدرېشن یو مخکښ غړی و، خوشال بابا لېسه کې مو ډېر خوږ وخت سره تېر کړی، ماته یې د مشر وروړ حیثیت درلود، زه به یې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېشـانۍ ته نه پرېښـودم، ډېر ژبور، زړور، مېلمه پال ،ازاد فکره او خراباتي انسان او د لوی افغانستان د جوړونې اورنی مینوال او مبارز و، ښکلې شعري طبع یې هم لرله. کله چې کابل کې تنظیمي جنګونه پیل شول، نو دی چکوسلواکیا ته د زده کړو لپاره لاړ او موږ له کورنیو مهاجرتونو ســره مخ شــولو. تر لس کلن غیابت وروســته مو یو ځل بیا پېښــور کې ســره وکنل، ســخت خوند یې وکړ! دوو ورکو ورونو یو بل سره پیدا کړل، د زړه خواله مو سره وکړل او تېرې هېرې خاطرې او لوی ارمانونه مو سره بیان کړل. څه موده په دې کې تېره شــوه، یو وخت خبر شــوم چې اختر خوشـال له دې نړۍ څخه خپل سفر پیل کړی دی، ســخت یې و ځورېدلم، هېڅوک نه و چې ور غاړې وتی وای او د خپل ملګري ویر مې ور سره سپک کړی وای، یوازې ځان سره مې غلې غلي وژړل. نن چې مې پـه کور کې د خپـل تېر عمر ځینې انځورونـه کتل، نو پر دې تصویر مې سترګې ولګېدې، یو ځل بیا مې سترګو کې اوښــکې تاوې شــوې، خپل زړور او مبارز ورور مې را په یاد شــو، کاشــکې ژوندی وای چې اوس یې په لر او بر کې پښتــانه ځوانان لیدلي وای چې همدا وایي : ((لر او بر یو افغان)). همدا د ده د زړه ارمان و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا يوه عمومي پوښتنه ده چې د ټولو په ذهن کې ګرځي را ګرځي، ډېرې تبصـــرې پرې شـــوي او ډېرې به پرې نورې هم کېږي. د اســـلامي لارښـــوونو له مخې بېوزلو ته مرســـتې بايد په دې ډول ورســـول شـــي چې يو لاس له بل ځخه خبر نه شـــي. په دې

لارښـــوونه کې د بېوســـه کس پر ژوند ســـربېره د هغه د ټولنيز شخصيت دخوندیتابه اصل هم مطرح دی، خو که اوسنيو عملي شـرايطو ته راشـو، کله کله د اسـلام د دې سـتر اخلاقي ايډيال د دوارو برخو تطبيق د ځينو مرستندويانو له وسه بهر شي. په تېره بيا د ډله ييزو او بېړنيو مرستو په وېش کې. موږ له بېوسو سره د لاســـنيوي په برخه کې يو څه تجربه لرو: که چېرته د چا بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څرګنده نه شـي، نو هغه ته به مرسـته څنګه پيدا کوې؟ که بېوسـي څرګندوې د بېکسـه شـخص انسـاني شـخصـيت په کې ټپي کېږي، که مرسته ښکاره کوې وايي تظاهر کېږي او که نه يې ښکاره کوې، نو مرستندوی به څنګه خبر شي چې مرسته يې مطلوب مستحق ته ورسېده؟ د دې تر څنګ نور مرستندويان به څنګه هڅوې چې د مرسـتو لاره تعقيب کړي؟ تر ټولو سـتره سـتونزه لا بله په کې دا ده چې د بې مســـوليته منتقدينو ځواب به څوک وايي؟ دوی نه

بېوســـه دي، نـه وســـوال، دوی يوازې نيوکـه کوي؛ که يو ملي پانګوال پر بېوسـو مرسـته ووېشـله او خبر يې په رسـنيو کې خپور شـــو، نو هم دوی نيوکه کوي چې ولې د تظاهر لپاره مرســـتې وېشـي، ان سـياسـي ملحوظات هم ور پورې غوټه کړي او که يو پانګوال له رسنيو پټ هر وخت له خلکو سره مرستې وکړي، خو څوک ترې خبر نه شي، نو نقاد بيا هم خوله وازه کړي چې وګوره کنه د دې مظلوم ملت په ســـر يې پانګه پيدا کړه، وپړســـېده خو اوس چې ملت د ده مرســـتې ته اړتيا لري، ځان يې غلی کړی، خدای دې د دې پانګې سرته کېنوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په هېڅ ډول د نیوکې فضـــا له منځه نه ځي. موږ چې په دې برخه کې یو څه تجربه لرو، نو لـه بېلابېلو لارو مو کـار اخیستی دی: یوه هغه لاره ده چې بېوسه کس موږ تشخیص کړی او د امکاناتو خاوند ته مو ښـــودلی،هغه خپله ورغلی مرســـته یې ورســـره کړې، هېڅوک ان موږ یې هم پر څومره والي نه یو خبر

شوي، بله هغه ډول مرسته ده چې زموږ پر وړاندې یې خلکو ته ورکړې او خبر یې نشـــر شـــوی دی او بله بیا هغه مرســـته ده چې بهر مېشـــتو اوکور مېشـــتو هېوادوالو له لرې ځایونو را لېږلې ده، کله مو ورته خبر نشـــرکړی اوکله مو د هغوی په غوښـــتنه خبر نه دی خپور کړی، دا ډول مرســـتې هم شـــوي چې مرســـتوال ویلي مهمه نه ده چې خبر یې نشـــر شـــي، خو موږ د رڼاوي او د نورو مرســـتندویانو د هڅونې په خاطر د وېش د څرنګوالي خبر نشـــر کړی دی، ځینو وختونوکې خپلـه بېوزلو هېوادوالو ډېر ټینګـار کړی چې زموږ د بېوســـې حالت منعکس کړئ چې موږ ســـره دولت، خیریه ټولنې او پانګوال هېوادوال مرســـته وکړي. په هر ترتیب په دې باب ډېرې خبرې کېدی شـــي، خو اصـــلي هدف دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې څرنګه ببوسو ته مرسته ورسول شي، که دا د اعلان له لارې وي، لکه څنګه چې همدا اوس ګڼ شمېر هېواد ونه یو بل سره د مرستې اعلان کوي او یا خیریه ټولنې خپلې مرستې اعلانوي، یا هم له کومې بلې لارې، لکه ځینې پانګوال هېوادوال او یا هم نور څوک چې په پټه د مظلومو لاسنیوی کوي. اوس زموږ هېوادوال مرستو ته اړتیا لري اوس باید د دې مرستو پر وړاندې خپل ذهني شرایط د یو خنډ اوځنډ په توګه مطرح نه کړو،څوک چې په پټه مرسته رسولای شي، په پټه دې ورسوي او څوک یې چې په ښکاره غواړي ښکاره دې ورسوي، چې نورو کې هم د مرستې ولوله پیاوړې شي.

نن به درته د مرستو په لړ کې د همدې ډول مرستو یادونه وکړم: مېرمن مې(ارین یون) راته د یکشنبې پر ورځ وویل چې د خپل خیرات او زکات پیسې مې را ټولې کړي، خو داکمې دي که ته دې خپلو ملګرو ته ووایې جې هغوی هم یو څه مرسته وکړي، خلک غربت او کرونا ځپلي، نو که تر روژې وړاندې ورته یو څه برابر کړم ښه به شي، ټول به په ثواب کې شریک شو، ما ویل حاجي صیب فضل الرحمن چې همېشه یې ببوسو سره مرسته کړې د هغه پنځه سوه ډالره راسره شته، دې وویل نورو دوستانو ته هم ووایه، وخت کم و یوه ورځ وخت و، ژر په کار شو، پنځه زره افغانۍ حورېي اعلم خور، پنځوس بوتله پنځه لیتره غوړي حاجي صیب خان محمد باز منګل، دوه نیم سوه کیلو چای

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی صیب بریالي، څلورلکه افغانۍ زما یو بل ملګري چې ویل یې هېڅکله به زما نوم نه یادوې او اوه (۷) لکه افغانۍ زما د مېرمنې خپلې پیسې، دا ټولې یې سره را ټولې کړې، د دوشنبې پر ورځ یې ننګرهار ته حرکت وکړ، د سه شنبه ورځ پر سهار یې د کوز کونړ ولسوالۍ پر درې سوه بېوزلو کورنیو، د چهارشنبې پر سهار یې د اچین ولسوالۍ پر دوه نیم سوو بېوزلو کورنیو او د پنجشنبې پر ورځ یې د بټي کوټ ولسوالۍ پر دوه سوه او د جلال اباد ښار پر یو نیم سل بېوسو کورنیو لومړني اړتیا وړ خوراکي توکي ووېشل، نن پنجشنبه څه کم پنځه بجې یې د کابل پر لوري حرکت وکړ او دلته یې اولادونه ورته سترګې پر لار دي.
د یادونې وړ بولم دکومو دوستانو نومونه چې ما یاد کړل دوی او زمونږ ګڼ شمېر نورو دوستانو تل له بېوزلو هېوادوالو سره ډېره زیاته مرسته کړې او هېڅکله یې د خپل نوم د یادونې غوښتنه نه ده کړې ،بلکې مخالفت یې هم کړی، خو ما کله کله د هغوی د نومونو یادونه کړې او زیاتې مرستې یې همداسې بې نومه وېشل شوې دي .
په هېوادکې د فقر د بېخي ختمېدو په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورستان د افغانستان ملي پارک

(جمهور رييس ته يو وړانديز)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څلوېښت کلنې جګړې د افغانستان ځنګلونو او ښکلي طبيعي چاپېريال ته سخت زيانونه اړولي دي. د نورستان ولايت ځنګلونو ته هم ډېر زيان اووښتي، خو بيا هم غرونه لا هم پر خپل خدايي غرور ولاړ دي او زياته ځنګليزه برخه يې تر دې دمه روغه پاتې ده.

نورستان دومره طبيعي ښکلا لري چې د ځمکې پر مخ د جنت تمثيل او ننداره وړاندې کولای شي. اوس د ټول هېواد په کچه داسې لويه سيمه نه شته چې ټول هېوادوال دې هلته د تفريح

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره لاړ شـــي، خو نورســـتان داســـې يوه ســـيمه ده چې د ټول افغانســـتان د يو تفريحي پارک حيثيت لري، که پر دې ســـيمه لږ کار هم وشي د افغانستان لپاره به د يو ستر ملي او تفريحي پارک بڼه خپله کړي.

ځکـه خو جمهور رييس تـه وړانـديز کوو، چې دې ســـيمې تـه ځانګړې او جدي پاملرنه وکړي.

د جمهور رييس ډاکتر محمد اشــرف غني ســياســي تګلورى او ټولنيز چلند به د چا خوښـــېږي او کنه؟ دا يو بېل بحث دى، خو لکه څنګه چې دی خپله وايي: ((هېواد سره لېونی مينه لرم))، دا خبره له حقيقته لرې نه ده. د دارالامان، پغمان، جبل الســـراج، چهلســـتون، تاجبېګ مانيو، عيدګاه جومات او ګڼ شـــمېر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخي ځایونو بیا رغونه یې د هېواد له ابادۍ سره د مینې ځرګندې بېلګې دي.

جمهور رییس غني خو وايي چې زه له هېواد او په تېره بیا د هېواد له ابادۍ سره لېونۍ مینه لرم، خو زه بیا وایم چې زه د هېواد له ابادۍ او د ولس له سوکالۍ سره د عبادت تر سرحده مینه لرم، نو ځکه خو د همدغې شریکې مینې پر اساس جمهور رییس ته وړاندیز کوم چې نورستان ته ځانګړې پاملرنه وکړي؛ د یو ځانګړي فرمان له لارې دې نورستان د افغانستان د یو ملي

پارک په توګه منظور کړي.سر له همدا اوسه دې د دولت ټول اړوند ارګانونه راټول او دنده دې ورته وسپاري چې ژر تر ژره دې د نورستان د ابادۍ او پرمختګ لپاره یو پراخ ماستر پلان جوړ کړي. په دې ماستر پلان کې باید د نورستان د لويو لارو او برېښنا بندونو جوړول، د ځنګلونو ساتنه، پالنه او پراختیا، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبیعي چاپېریال خوندیتوب،د ورو هوایي ډګرونو جوړول، د مالدارۍ وده، د لبنیاتو تولیدات او نور پرمختیایي پلانونه شامل وي.سر له اوسه باید د نورستان ټولې لارې داسې کنټرول شي چې له نورستان څخه د سترګو صلاحي لپاره هم لرګی بهر نه شي.د ځنګلونو د غوڅولو په برخه کې باید داسې سزا و ټاکل شي چې د هېواد د جزا په قانون کې تر هغې بله سخته سزا نه وي.جمهور رییس باید تر ماسټر پلان وروسته په نورستان کې د پانګونې او پراختیا لپاره څو کورني، سیمه ییز او نړیوال سیمینارونه جوړ کړي. نړیوال او بهرمېشتي افغانان باید وهڅول شي چې نورستان کې ځانګړې پانګونه وکړي.نورستان کې باید داسې کورونه او پارکونه جوړ شي چې یوازې تفریحي بڼه ولري او چاپېریال ته زیان پېښ نه کړي.د هر ولایت لپاره باید د همغه ولایت په نامه د تفریحي پارک لپاره یوه ځانګړې ساحه بېله او د همغه اړوند ولایت په بودجه دې ودانه شي.د تفریح پر مهال به دا سیمه د همغه ولایت د خلکو لپاره د لومړي تمځي او استوګنځي بڼه خپله کړي.

هر بهرمېشتی او کورمېشتی افغان چې وس لري باید دې ته وهڅول شي چې له سیمې او نړۍ څخه د تفریحي کورونو، هوټلونو او پارکونو لپاره ښکلې نقشې راوړي او نورستان کې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې ځان ته ښــکلي ځايونه جوړ کړي. بانکونه او هوټلونه بايد د خپلو څانګو جوړولو ته وهڅول شـــي. نورســـتان د دې ظرفيت لري چې يوازې د منرالي اوبو د توليد لســـګونه فابريکې ولري. هر څوک چې په هره برخه کې پانګونه کوي بايد د حکومت له خوا ورته ځمکه په وړيا ډول ورکړل شـــي او تر يو ټاکلي وخته له هر ډول مالیې څخه معاف شي.نورستان کې بايد داسې فابريکو او کارونو ته اجازه ور نه کړای شي چې د سيمې ښکلي چاپېريال، هوا او فضـا ته زيان ورسـوي. دولت بايد نورســتان د يونسـکو سازمان د تاريخي او طبيعي ميراثونو په نوملړ کې شامل کړي.لنډه دا چې د نورستان لپاره دا او دېته ورته نور کارونه کولای شي دا سيمه د ځمکې پر مخ د يو ممثل جنت په توګه بدله کړي. زه خو د همدغســـې يو خيالي او بيا عملي جنت لپاره دعاګانې کوم، خدای(ج) دې داســـې وخت راولي چې زموږ دا دعاګانې قبولې شـــي او زه عملاً د خپل جنت وطن په غېږ کې خپل ځان او ټول هېوادوال ووينم. د همداسې يوې ورځې د ليدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبات او همپالنې ټیم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (لومړۍ)، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر اشـرف غني غټه نیمګړتیا دا ده چې پر ځان بې ځایه غره دی، درباري غوړه مالان ترې راتاو دي، له هر چا څخه طرحه غواړي، خو خپله بیا د یوې جدي او خطرناکې سیاسي موضوع پر وړاندې عملي طرحه نه لري.د ټیم جوړونې ظرفیت هم نه

لري؛ یوازې دولتي امتیاز د ده پر محور د نامتجانسـو افرادو د راټولېدو سبب شوی دی، د ملي افرادو برخه په کې ډېره خواره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا علت دی چې د ده حکومتي او سیاسي سیالان، دی وخت پر وخت له سختو ننګونو سره مخامخوي.
د ده د مقابل لوري د ټلوالې (نظار شورا) ماهیت او خصوصیت بیا دا دی چې د پرله پسې او لایتناهي امتیازاتو غوښتنه کوي او د قدرت غوښتنې غریزه یې هېڅکله د خړوب برید ته نه رسېږي.
دې ډلې د تېر کډوله حکومت په تعقیب دا دی یو ځل بیا له

جمهور رییس غني څخه د داسې ډول واک و ځواک د ورکړې غوښتنه کړې چې د نړۍ په هېڅ قانون کې یې ساری او مجوز نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته. یوازې د لومړۍ مېرمنې پوست یې ځان ته نه دی منسوب کړی، نور یې نو جمهور رییس غني ته څه نه دي پرې ایښي. ډاکتر عبدالله او ټیم یې داسې صلاحیتونه غوښتي چې نه په کې خدای ج ته، نه د هغه رسول(ص) ته، نه جمهور رییس ته، نه اساسي قانون ته، نه ملي شورا ته او نه هم عام ولس ته څه مسولیت ولري.

د دې ډول نامعیاره او لایتناهي غوښتنو یو علت دا دی چې دوی د کرزي صیب د واکمنۍ له پیله پر دې ډول امتیازونو روږدي شوي دي.بل علت یې دا دی چې اوس د غني په مشرۍ مقابل لوری له دوی څخه هېڅ ډول متضاده غوښتنه نه لري؛ یوازې د دوی پر غوښتنې غور کوي، نو دوی ځکه د خپلو غوښتنو کچه پورته کوي، چې ځه خو که په دې نیولیک کې هر څومره غوښتنې ومنل شي بیا هم دوی په ګټه کې راځي.د دې ډول ناقانونه غوښتنو د مهار لپاره یوه لاره دا ده چې د دې ډول غوښتنو پر وړاندې متضادې، خو قانوني غوښتنې کېښودل شي. نو که غني او نا متجانس ټیم یې غواړي د دوی غوښتنې کنټرول او دوی پر خپل ځای کېنوي، نو دغه لاندې او دې ته ورته نورې ولسي او قانوني غوښتې دې ور وړاندې کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

–عبدالله باید د خپلې پنځه کلنې کاري دورې راپور ولس ته وړاندې کړي: څومره لګښت او څومره خدمت؟

–عبدالله او ټیم یې باید د اضافي دولتي لګښتونو له امله څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–د جمیعت، وحدت، نظار شورا او د دوی په ټلواله کې ټول شامل جنګسالاران باید محاکمه شي.

–پنجشېر، دایکندي او نور هغه اداري واحدونه چې د سیاسي فشار په نتیجه کې رامنځته شوي، باید له قانون سره سم بېرته پخواني حالت ته لاړ شي.

–د محمد قسیم فهیم د مارشالۍ رتبه او نورې هغه ټولې پوځي رتبې چې په تېرو شلو کلونو کې د مقاومت په نامه په ناقانونه ډول د سیاسي زور او فشار له امله تنظیمي افرادو ته ورکړل شوي، باید لغوه شي.

–د جهاد او مقاومت په نامه ناقانونه امتیازات باید ټول لغوه شي، هېچاته باید د دې اجازه ور نه کړای شي چې ځان ته خپله عناوین او القاب غوره کړي او پر هغو بیا نامشروع امتیازات تر لاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–د برهان الدين رباني د نيمواکه واکمنۍ پر مهال ټول رامنځته شـوي اداري واحدونه بايد بېرته خپل پخواني حالت ته وګرځول شي.

–د تنظيمي جنګســــالارانو د قبرونو او تلينغونـډو لپاره چې د بيت المال له خزانې څخه کوم لګښت شوی، د هغو پوښتنه بايد وشــــي، عاملين يې څارنوالۍ ته ور پېژندل شــــي او اينده کې په بشپړه توګه د دا ډول لګښتونو مخه ونيول شي.

–تنظيمي او کورنۍ جنګونـه اتلان نـه لري، ولس هغوی تـه د جنګســالارانو په ســترګه ګوري، د احمد شــاه مســعود او نورو ډلمشـــرانو په باب دې قضــــاوت د عام ولس نظر غوښـــتنې ته پرېښودل شي.

–د مقاومت په نامه کوم زماني بهير چې تېرو شـــلو کلونو کې د امتياز غوښـــتلو لپاره مطرح کېده، دا د هېواد په تاريخ کې يو بدمرغه دوران دی، بايد د همدغه بدمرغه دوران په توګه ياد شي.

–د ټولو تنظيمي مشرانو او د هغوی د اړوندو قومندانانو ناقانونه پانګه دې ضبط او د بيت المال برخه دې شي.

–د ټولو هغو جنګسالارانو او حکومتي چارواکو هغه نامشروع پانګه دې بېرته د بيت المال برخه شـــي، چې په تېرو شــلو کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يې د سياسي او دولتي زور په ناوړه کارونې سره تر لاسه کړې ده.

–د ټولو هغو اشخاصو سياسي پاسپورتونه دې لغوه شي، چې په تېرو دوو لسيزو کې يې په ناقانونه توګه تر لاسه کړي دي.

–هر چا چې په تېرو شـــلو کلونو کې له دولتي مقامونو څخه د سيمې، قوم او سـمت لپاره ناوړه ګټه اخيسـتې، بايد تشـخيص او څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–هغه ګوندونه چې قومي، ژبنۍ، مذهبي او سـمتي اجنډا او محتوا لري بايد له قانون سره سم ژر تر ژره لغوه شي.

–په هېواد کې د ايران په پيسو جوړ د (خاتم النبين) مرکز، رسنۍ او نور تاسيسات دې د حکومت او بيت المال برخه شي.

–ټولې هغه رسـنۍ او نور ارګانونه چې له بهرنيو سـرچينو څخه په ناقانونه ډول خړوبېږي، بايد وتړل شـي، وسـايل او جايدادونه يې بايد د بيت المال برخه شي.

–د کابل ښـار د ورانۍ ټول مسـولين او عاملين بايد په ګوته او له سياسي فعاليتونو بې برخې شي.

–د ټولو جنګي مجرمينو، غټو غلو، اختطافګرو، قاچاق کوونکو او نورو ډول ډول جنايتکارانو لېسـت بايد ترتيب او د رسـنيو له لارې خپور شـي، ممنوع الخروج دې شـي او له نړيوالو دې هم وغوښـتل شـي چې دې ډول اشـخاصـو ته د ورتګ اجازه ور نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–له نړیوالو باید د ټولو هغو افغانانو نوملړ تر لاسه شي چې په ناقانونه ډول یې د بیت المال پانګه غلا کړې او بهر ته یې لیږدولې ده.
–ټولې امنیتي کمپنۍ باید وځېړل شي او له هغوی څخه دې، له هغوی سره د شتو او پټو وسلو پوښتنه وشي.
–د سولې پروسه باید په بشپړ ډول د جنګسالارانو له منګولو را بهر شي او د تېرو ترخو تجربو د تکرار مخه باید ونیول شي.
–هر څوک چې د اساسي قانون خلاف حرکت کوي، باید د همدې اساسي قانون له محتوا سره سمه سزا پرې پلې شي.
دا او دېته ورته نورې غوښتنې کولای شي د ثبات او همپالنې(حقیقت کې نظار شورا)غوښتنې تر یوه بریده مهار کړي.
جمهور رییس ډاکتر صیب غني ته مو مشوره همدا ده چې پښتې ټینګې کړه، د نظار شورا یوه غوښتنه هم قانوني نه ده، دا اوسنۍ غوښتنې یې دومره خطرناکې دي چې که دې ور سره ومنلې، نو نه تا ته څه حیثیت او قدرت پاتې کېږي او نه افغانستان ته. د ثبات او همپالنې ټیم دا طرحه د ګندمک تر معاهدې هم ډېره خطرناکه ده او ته به په کې تر امیر محمد یعقوب خانه هم زیات د تاریخ د تورې څېرې بڼه خپله کړې.موږ خپله غاړه خلاصه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتل وروستی ارمان

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو ناڅاپه دفتر ته راننوت؛ او یون صیب! سترګې مې روښانه، د زړه له اخلاصه يې غاړه راکړه، لومړی ځل و چې عارف افغان مې

ولیده، خو داسې نه ښکارېده چې دا اول ځل وي، لکه له کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورســـره ورپېژنم، خوله يې له خندا ډکه وه، ما ورته وويل د علي وزير مينه مې دربانديې ماته شـوه، په لاسـونو يې زما لاسـونه کېکارل، وينه يې ګرمه وه عيناً لکه د ده خپله ولوله. ښه بنډار مو وکړ، د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملګرو احوال مې واخيست، د لر او بر افغان وطن پر نن او راتلونکې مو د زړه خواله ســـره وکړل، بيا مې ورته وويل چې کابل ته د پښتون ژغورنې غورځنګ ملګري را روان دي، ښکه دې خوښــــه ده چې هغوی ته يو غټه ولسي غونډه ونيسو؟ تاسې به هم حضـور ولرئ، ده ويل ښخي مې خوښــه ده، خو فکر نه کوم د پاکســتان حکومت يې په اسـانۍ پرېږدي، ما وويل زه هم دا فکر کوم. بيا مې ده ته وويل څه خو که د پي ټي ايم مشـران ملګري راغلل، هغو ته به بله غونډه جوړه کړو اوس به مونږ او تاسې خپل مجلس او د زړه خواله سره وکړو. ده وويل ښخي مې خوښــه ده، سبا نه بل سبا مې وخت وټاکه، دا مې هم ورتــه ويــل، دا غونــډه خو بــه وکړو، خو ګوره چې د پاکستان حکومت درته څه مشکل پيدا نه کړي؟ ده وويل، زه لس ورځې په کورکې يم او مياشتې مياشتې په زندان کې، زندان اوس زما لپاره داسې دی، لکه تبليغانو ته د تبليغ دوره؛ دوی چې تبليغ ته لاړ نه شي زړه يې طاقت نه کوي، زمونږ ټولې کورنۍ په همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه کې ژوند تېر کړی، که زه لږ شان شاته ته شم، نو هغه تېرو مشرانو ته به څه وایم؟ اوس مې هم یوه ګرده نه شته، خو پنجابي ته ځان کمزوری نه ښـیم، اسـتاده ورځه پرې. مازیګر مهال مې ورته وویل چې غونډه سبا نه بل سبا ته نه کوو، سبا یې کوو، ما ویـل دلتـه هم حـالات داسـې دي چې تر بـل سـبا کومـه زړه بوږنوونکې حادثه و نه شي بیا به زموږ غونډه پاتې شي، ده وویل څه چې ستا خوښـه وي، پر سـبا مو ژوندون ټلوېزیون کې ورته غونډه جوړه کړه، سړی داسې وغږېده، لکه یو پوخ مقرر، د خپل زړه ډېرې خبرې یې وکړې، هره خبره یې پر ناستو کسانو داسې لګېده لکه ملهم، د غونډې ګډوونوالو عارف خان وزیر ډېر زیات وستایه، د عزت لونګۍ یې ور په سر کړه، کله چې غونډه خلاصه شوه بیا خپل دفتر کې کېناستو، ما ورته وویل چې خبرې خو ټولې ښې وې، خو که ستا اجازه وي د حالاتو تقاضا دا ده چې ستا یو څه خبرې سانسور کړو، ځکه دا خبرې کېدی شي ستا ژوند ته خطر پېښ کړي، ده وویل نه یون صـیب احتیاط کوه! زما خبرې کټ نه کړې؛ نر په یوه ورځ پیدا او فناه دی، داسـې نه ده چې زه دا خبرې وکړم ما ته به خطر وي او که ویې نه کړم، نو خطر به نه وي.د (ای ایس ای) چې هر چېرته پر ما لاس بر شـي ما ژوندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پرېږدي، دا چې خبر شي افغانستان ته تللی يم، تا سره مې کتلي او عکس مې در سره اخيستی او نورو مشرانو سره مې کتلي، نو پر زړه به يې تنباکې وخېږي تنباکې. ما خو غير له هغې هم ژوندی نه پرېږدي خو کوم لوی ارمان چې ما درلود هغه پوره شـــو؛ بې وېزې خپـل کور تـه راغلم، کلـه چې دې خوا راتلم، نو هلتـه يو ملېشـه راته رابرګ شو او را غږ يې کړ چې چېرې ځې؟ ما ويل ته څه پنجابی ســـپی يې، ځم د خپل پلار وطن ته، چې پرې ور منډه مې کړه، نو دی راڅخه وتښـتېد، محسـن داوړ او علي وزير که په وېزه راځي هغوی خو څه ســـياســـي مجبوريانې لري، زه خو يو قومي او ولســـي ســـړی يم. دا مې د پلار نيکه وطن دی په وېزه ولې راشـم؟ زما تخلص افغان دی، ما خلکو ته ويلي چې زه وزير نه يم، زه افغان يم، ما ته به عارف افغان وايې، نه عارف وزير، اوس چې دا څو ورځې خپل پلرني وطن کې خلاصـې تېـ ګرځم، نو د زړه ارمان مې پوره شو، دا زما د زړه ارمان و چې زه د خپل پلار نيکه وطن ته لاړ شم او داسې په کې ارتې تېـ وګرځم، اوس نو که مړ هم شـــم، ارمان مې پوره شـــوی، د لوی افغانســـتان د جوړولو ارمان به نور راپســـې تعقيبوي کنه. دا اوس چې زه بېرته لاړ شم، نو کېدی شي راساً زندان ته لاړ شم او يا هم څو ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته زندان ته لاړ شم، زه اوس زندان سره داسې عادت شوی یم، لکه یو تبلیغي چې پر تبلیغ روږدی شوی وي.

د عارف افغان ټولې وړاندوینې رښــــتیا شــــوې، هغه څه موده وړاندې یو ځل بیا زنداني شــــو، کله چې له زندانه را ووت، نو د ظالم دښمن په ګولیو وویشتل شو او د سختو ټپونو له امله د تل لپاره له موږه جلا شو، نور به نه هغه عارف وزیر وي، نه به د هغه جګه شـمله وي، نه د هغه شـخ برېتونه، نه هغه هسـک سـر او نه هغه مغرور پکول. عارف ورور مې لاړ، عارف ورور مې ســــینه یوور، هغه خو دلته په غونډه کې زما لاسونه جګ کړل، ده به زړه کې ویل چې دا لاســونه به یو وخت زما ژغورنې ته را ورسـېږي، خو کله چې پر هغه د مرمیو باران وو، زما لاســــونه لنډ وو، زما لاســــونه مړاوي وو، کله چې د هغه له رګونو وینه روانه وه، زما وینه بېوسه وه، هغه ته و نه رسېدله، د هغه رګونه بې روحه شول .

ای زمـا متېوره، برېتوره او اندامورِه وروره! تـه خو د دردونو پـه مقابل کې کې ســـخت مقاوم وې، خو دا ځل لکه چې دښـــمن د زهرو په ګولیو ویشــتلی وې، څومره به په وجود تاو راتاو شــوی یې؟ څوک به دې ســترګو ته ودرېدلي وي؟ خپل ورونه، عزیران، د مبـارزې ملګري؟ ای زمـا مبـارزه وروره! تـه خو د ګیلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوســۍ ســرۍ نه وې، د مایوســۍ دا خبره خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلي چې :

پرېږدئ چې خړ سېلاب مې یوسي

په لامبوزن جانان مې ډېره نازېدمه

وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه، ګیله دې حق ده، خو ګوره چې هلته دې لیدو ته درغلم مخ راشخه وانړوې، هماغسې غېږه به را کوې چې پر لومړي ځل دې راکړې وه، تندی دې ښــکلوم زما مبارزه وروره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (٦) مه چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـولې بحث چې کېږي بایـد د افرادو، ګونـدونو، ډلو ټپلو تر تعریفونو، لیدلوریو او ګټو پورته مطالعه او وڅېړل شـي. سـوله زموږ پرون ضرورت هم و، د نن هم دی او د سبا به هم وي، خو داسـې ډلې شـته چې نه یې پرون سـوله غوښـتله، نه یې نن

غواړي او نه به یې هم سـبا ته وغواړي، نو ځکه خو د سـولې په بـاب د عـام ولس او جګړه مـارو ډلو تر منځ د نظر او عمـل اختلاف موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس راځو په افغانستان کې د جګړې د کټنې څرنګوالي ته :چا، چېرې او څنګه جګړه کټلې ده؟

د افغانستان په تاریخ کې د جګړې عمومي قاعده او فورمول دا دی چې تقریبا" ټولې هغه جګړې افغانانو کټلې چې د دین او مذهب په نامه یې کړې دي .د مرهټه وو، انګرېزانو، شوروي او اوس د امریکې خلاف یې جنګونه غوره مثالونه دي او نږدې ټول هغه جنګونه یې بایللي چې دوی له هممذهبو مسلمانانو سره کړي دي. څرګندې بېلګې یې د روښان، خوشال، ایمل خان او نور تحریکونه دي چې د همدینه مغلو پر وړاندې جنګېدل .

اوس طالبان د مذهبي جنګ پر دریځ ولاړ دي، دا چې دوی په

دې حالت کې په حقه دي او کنه دي، هېواد ته ګټه لري او که نه؟ دا یو بېل سوال دی چې جلا بحث غواړي، خو دوی اوس د یو مذهبي تلقین او انګېزې له مخې جګړه کوي، چې دوی ورته جهاد وایي. په مقابل کې یې جنګېدونکي سرتېري یو څه ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څه د ولسـواکۍ شـعاري روحیه لري، چې دا حالت د مذهبي روحیې پر وړاندې، زموږ په شـان په یوه مذهبي ټولنه کې د جنګ توان نه لري. دولتي عســکر مجبور دي د څو تنو نامتجانسـو واکمنو د قدرت د ابقا لپاره قرباني شـي او له یو ټاکلي معاش پرته نور کوم غټ امتیاز ورته نه تر ســترګو کېږي. البته ګڼ شــمېر سرتېرو کې د وطنپالنې روحیه هم په څپو ده، خو دا روحیه هم په حکـومـت کـې د

واکمن فسـاد له امله تر ســخــت رواني فشــارلاندې ده، په مقابل کې طالب که دلتـه څـه لري کنـه خو د حورو او غلمانو په مینه مســت او د جنت د لایتناهي امتیاز په لټه کې دی. د دولت اردو د یو منظم او با مســولیته لښــکر په توګه چې هم باید عامه نظم وســاتي او هم ټولګټي تاسـیســات، په یو خورا مشــکل دریځ کې ده. په مقابل کې طالبان د یوې بې مســـولیته او ناثابتې چریکې ډلې په توګه د دې وس لري چې په کمو تلفاتو او کم لګښــت هر ډول تخریبي عمل تر سـره کړي. د ساري په توګه د کابل ـــ جلال اباد د لارې د امنیت د تامین لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زرګونو دولتي ځواکونو ته اړتیا ده، خو د ناامنۍ او اخلال لپاره یې یوازې پنځه تنه طالبان بس دي. دغه راز پر همدې لاره د یو پول د جوړېدو لپاره ملیونونو ډالرو او کلونو وخت ته اړتیا ده، خو مخربین بیا خپل کار یوازې په سلو ډالرو په لسو دقیقو کې تر سره کولای شي .د اوسنۍ جګړې په ترڅ کې پر اقتصادي زیانونو سربېره هره ورځ د جګړې د انساني قربانیو کچه لږ تر لږه پنځه سوه کسانو ته رسېږي. دا چې دې جګړه کې څوک ملامت دی که څوک سلامت؟ دا پوښتنه یو بې طرفه هر اړخیز بحث ته اړتیا لري، خو اوس مورږ په داسې یو حالت کې یو مخکې تر دې چې د تور او سپین د معلومولو حد ته ورسېږو، اول باید د جګړې د بندولو پر لارو چارو غور وکړو. د یو بامسوولیته دردېدلي افغان په توګه مې خپل افغاني مسوولیت وګاڼه چې د سولې لپاره لارې ګودرې وګورو. لومړی مې د حکومت په استازۍ د ملي امنیت شورا سلاکار ښاغلي (ډاکتر حمدالله محب) او ځینو نورو دولتي چارواکو سره خبرې وکړې او ورته ومې ویل چې کیدی شي له څو تنو نورو افغانانو سره یو ځای قطر کې طالبانو سره وګورو او د سولې په باب د هغوی پر نظریاتو پوه شو، د هغوی نظربات تاسو او د تاسو بیا هغوی ته ورسوو، که خدای وکړي ورو ورو د دواړو خواوو په نظریاتو کې نرمښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشـــي او یوه افغاني حل لاره راووځي، خو مشـــوره مې درســـره ځکه وکړه چې که ستاسې خوښه نه وي، نو زه دې غونډې ته نه ځم، خو پر بل چا هم

د تـــګ او نـــه تـــګ ټینګار نه کوم، داسې نه وي چې هلته زه د سولې او وطن د خیر لپاره لاړ شـــم او بیا دلته ســـتاســـې اومغلن خیاطان کنځلو ته کش ورکړي. د دې خیاطانو سابه خو زه په مالګه کولای شم، خو دلته بیا مشکل دا دی چې د دې ډول جنجالونو ګټه بیا تاسو سره په حکومت کې شـــاملو جنګســـالارانو ته ځي. زه نه غواړم چې له دې ناندریو هغوی ګټه پورته کړي.

ډاکتر صیب محب ما ته په ډېره سړه سینه وویل، چې لاړ شه د جمهور رییس په استازی‌ هم درته وایم چې لاړ شه، دولت د دې خبرو ملاتړ کوي او دا یو ښه کار دی، هیله ده چې دا خبرې نورو خبرو ته لاره اواره کړي .

موږ له نورو ملګرو سره چې هر یو د خپل ځان استازولي کوله، په قطر کې له طالبانو سره وکتل، ښې تفصیلي خبرې مو ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړې، خوړې او ترخې ټولې خبرې په کې تبادله شـــوې .طالبان که څه هم له لرې یوازې جنګي او مذهبي ډله ښـــکاري، خو سخت د جرګو او مرکو او د دوی په اصطلاح د انډیوالی خلک دي، زموږ ترخې خبرې یې هم وزغملې او پـه اتو مـادو کې مو ترې یو لیکلی ژمنلیک تر لاســه کړ. له طالبانو ســره د خبرو تر ټولو مرکزي ټکې دا وو چې د امریکـایـانو تر احتمـالي وتلو وروسته د ډاکتر نجیب د وخت په شـان باید یو ځل بیا حکومت

او پوځ و نه پاشل شي، بیا خپلمنځي جنـګ او دغـه راز د ایران او پـاکســـتـان نیابتي جګړه پیل نه شي .د پوځ او حکومت اساسات باید جوړ پاتې شـــي او تېر حالات باید په هېڅ ډول تکرار نه شي. دې اصل سره طالبان هم موافق وو، خو ویې ویل چې دا ټول مســـایل به په بین الافغاني خبرو کې څېړو، خو په هېڅ وجه د دې اجازه نه ورکوو چې د نویمو کلونو پېښــې بیا تکرار شــي. د طالبانو ډېرې نورې خبرې هم وې چې د افغان حکومت او په هغه کې د راټاله شــویو ډلو له نظریاتو سره یې جوت توپیر او اختلاف درلود، خو موږ ته له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلســـونو دا پته ولګېده چې که افغانان د زړه له کومې خبرو ته کېني، نو که هر څومره سخته غوټه وي دوی ورته يوه حل لاره را ايســـتلای شـــي. همدې هيلو ســـره کابل ته راغلو، د يو خبري کنفرانس لـه لارې مو د دې خبرو جزيات لـه هېوادوالو ســـره شـــريک کړل او د دې تر څنګ مو خپل يو تحليل هم ور ســـره ملګری کړ، له ښاغلي محب سـره مې يو ځل بيا وکتل، دا تحليل او د خبرو اترو جزيات مې ورسر شريک کړل، ځينو نورو دولتي چارواکو، پخواني ولســـمشـــرحامد کرزي، محمد حنيف اتمر او ځينو نورو ســـياســـيونو ته، چې لېوالتيا يې لرله، ټولو ته مې ورته جزيات ور کړل. خو کابل ته زموږ له راتګ ســره ســم د بېلابېلو کنځلامارانو د کنځلو باران پيل شـو او بيا تر ننه پورې دوام لري، ولې؟ دا جرم مو کړی چې طالبانو ســـره مو کتلي دي. هغه هم د سولې لپاره. که طالبانو سره کتنه هغه هم د سولې لپاره کوم جرم وي، نو دا جرم خو تر ټولو دمخه احمدشـــاه مســـعود کړی چې ميدانشـــهر کې يې طالبانو ســره وکتل، بيا اشـرف غني ورســره پر (۲۰۱۴ م) کال پټ په دوبۍ کې وکتل او هغوی ســـره يې پخې ژمنې وکړې، خو هېڅکله يې عملي نه کړې.معصـوم سـتانيکزي، اکرم خپلواک او نورو دولتي مامورينو څو څو ځله پټ له طالبانو سره کتلي، خو نه يې ولس، نه يې د ولس استازي او نه يې رسنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جزياتو خبر کړي دي، د نظار شـورا او د ټلوالې نورو غړو هم له طالبانو پټې ليدنې کتنې لرلې دي، خو چې موږ ورسـره وکتل، هغه هم د سولې په خاطر، نو د کنځلو باران شروع شو. پټه دې پاتې نه وي چې ما او ډاکتر صـيب غني پر (٢٠١٤ م) کال د ده په کورکې د ولسـمشـرۍ تر ټاکنو وړاندې د ده د احتمالي برياليتوب په حالت کې له طالبانو سـره د خبرو پر ميکانيزم هر اړخيزې خبرې کړې وې او هغه مهال ده زما ټول نظريات په ورين تندي ومنل او ويې ويل چې دا ډېر دقيق دي او عملي جنبه لري.خو اوس له طالبانو سره يوازې د سولې په خبرو موږ سوچه طالبان شـولو؟ بله ورځ به وايې چې تاسـې شـوراى نظار کې هم ياسـتئ، ځکه چې عبدالله سـره مو د ملي هويت د تذکرو په باب کتلي وو. خو دوی چې ور سـره شـپږ کاله د ګډوله حکومت تر برستنې لاندې تېر کړل، هغه عيب نه دی.

موږ ته د طالبانو د ترخه نظام وخت هم ښـه ياد دی، خو که دا نظام هر څومره تريخ و، بيا هم د جمعيت تر شـر او فسـاده ډېر ښـه و .په شلو کلونو کې مو د ورسـتې اوکړې وړې وارد شـوې ديموکراسـۍ تر چتر لاندې د بېلابېلو لنډغرو واکمني هم وليدله، ان چې د دوو منتخبو جمهور رييسـانو عکسـونه يې د دوی د سترګو پر وړاندې په ګوليو و ويشتل، خو دوی پورته ورته نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتلای، خو موږ په تش لاس او د خپل ولس په همت د لنډغرو مخ ته ودرېدلو او د دې ښــاغلو ملاتړ مو هم وکړ .تاریخ دا ټول هر څه څاري. موږ طالبانو سره ځکه وکتل چې د نظام د اډانې او پاشنې مخه ونیسو، که د سولې خبرې بریالۍ نه شي او طالبان د جنګ له لارې واک ته ورســـي، نو یو ځل بیا به د نویمو میلادي کلونو کیسه تکرار شي، بیا به جګړه وي او بیا به مهاجرتونه، خو که طالب د ســولې له لارې راشـــي او ټول په ګډه داســـې یو نظام جوړ کړي چې نه په کې دا ورسته او چینجه دیموکراسي وي او نه د طالبانو داســـې اســـلامي امارت چې له طالب پرته په کې نور په نوم مســـلمان ته ځای نه وي؛ میم زر ما ټوله د ملا. نو که یو منځنی حد وي داسې یو حالت به د ولس په ګټه وي.

ځینې کرایي لیکوال او اومغلن غربپلوي لا پــه کې دا خبره هم تاووي چې څنګه کېدی شـــي یون دې پر یو وخت هم د طالبانو پلوی وي او هم د پښـــتون ژغورنې غورځنګ؟؟ دا خو دواړه متضاد حرکتونه دي، اول تاسو ته چا ویلي چې زه د طالبانو پلوی یم، زه نه طالب یم او نه د طالبانو پلوی، خو په زغرده وایم چې زه د پښـــتون ژغورنې غورځنګ کلک ملاتړی یم، طالبانو ســـره مې په دې خاطر وکتل چې دغه ګډوله او وروســـــت حکومت د بهرنیانو له مرستې پرته خپله بقا نه شـــي ســـاتلی، که طالبان یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور ونیسي هر څه به ګډوډ وشي. د دې حکومت حالت ته چې سـړی ګوري دا ګومان يې پر پاخه باور بدلېږي چې که بهرنيان ووتل او خبره جګړې ته لاړه، نو داسې يو حالت د طالبانو په ګټه تمامېدی شي، خو د ولس په ګټه نه. دا پوځ فکر نه کوم چې بيا د امرالله ،عبـدالله ،ډاکتر غني، محقق ،خليلي ،عطـا او څو نور غربځپلو د مستيو د تامين لپاره قرباني ورکړي .زما له زړه نه وينه څاڅي چې د خپل پوځ د ښـــتر ښـــتر او ګلاب ګلاب ځوانانو جنازې ووينم، پر تنکيو تنکيو طالبانو مې هم زړه سـوزي چې ولې بې ځايه قرباني شي .

يوه ورځ راته يو پخواني طالب پټ په غوږ کې وويـل، کلـه چې موږ پـه پاکستان کې سبقان ويل، نو د هغوی پوځ چې بـه دې ليـدی پـاکې پـاکې دريشـيانې به يې اغوسـتې وې، ما ته به ارمان راغی چې کاشـکې موږ هم يو وخت داسـې ښـکلی پوځ ولرو، هغه وخت کابل کې تنظيمي جنګونه وو، زموږ پوځ پاشـل شـوی و، اوس چې کابل کې دا ښـکلي او لوکس پوځيان ګورم مينه مې پرې ماتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغسې يو افغانستان غواړم چې طالب مشران دې هم لکه دا نور تنظيمي مشـــران په حکومت کې ونډوال وي او واړه طالبان دې بالا خپل سبقان پوره کړي او زمونږ پوځ دې لاپسې اصلاح او غښتلی شي .که چېرته زمونږ پوځ په کورنۍ جګړه کې راګير نه وای او يوازې پاکســـتان ته اوزګار وای، نو بيا پاکســـتان راڅخه اويازره بېګناه پښتانه شهيدانولای شول؟؟که رابطو او پېغورونو ته دوام ورکړو، نو دلته هېڅ داسې مميز نه شته چې ببخ کې ډکی و نه لري. پر طالبانو تر ډېره حده د پاکســـتان د ملاتړ تور دی او پر دې نورو واکمنو بيا د څلوېښــتو نورو هېوادونو.که يوه شــېبه فکر وکړو، دا څلوېښـــــت هېوادونه د طالبانو پلوی وکړي او پاکســـتان د دې حکومتي چارواکو، نو د دې حکومتي چارواکو بســـترې به جېرته پرتې وي؟ دلته بايد دا واقعيت ومنو چې دلته ضـــرور څه داسې نقيصـــي شـــته چې دوی له دې دومره نړيوال ملاتړ سره سره بيا هم د پاکستان يو جاسوسي سازمان ته غاښ ماتوونکی ځواب ور نه کړای شـــو. په محقق،عبدالله ،خليلي، رباني او نورو دا ځواب ورکوئ؟ عجيبه خبره دا ده چې د جنګ او ســـولې ،ابادۍ او بربادۍ، خپلواکۍ او بلواکۍ د توراوي او سپيناوي کيلياني له همدغو ښاغلو سره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک چې د جنګ د ګرمولو خبرې کوي هغوی یو هم د جګړې لومړی کرښــه نه ده لیدلې، له طالبانو یې د ځان لپاره یوه عـایـداتي پروژه جوړه کړې، لـه امریکـا څخـه چغې وهي ورځئ پرې، که تاسې رښتیا هم د جنګ دومره شوقیان او مېړني یاست نو راشئ د جنګ لومړی کرښې ته لاړ شئ، بیا مو پر فیسبوک د خپلې بهادرۍ اصـلي تصـویر هم واچوئ، د جنګ خبرې خوږې وي، خو ډګر او عمـل یې ډېر تریخ وي.کلـه چې درجن درجن جنګســـالاران د حکومـت پر مهمو څوکیو واکمن وي، نو بیـا طالبانو ته ولې قانون او ولســـواکي پلمه شـــي؟ ایا ملا عمر او قومندان دادالله تر رباني، مســعود، دوســتم ،ســیاف، مزاري ،حـکـمـتـیـار او نـورو ډېـرو زیـات دا وطـن وران کـړی، ایـا (ای،ایس،ای) ســـره یې تر دوی زیات روابط درلودل؟ اصـــلي انصـاف خو به دا وای چې دوی او دوی ته ورته نور جنګیالي یو هم په حکومت کې نه وای، خو چې تر ټولو ســتر خاینین تر ټولو زیات په درانه نامه یادېږي، نو دلته بیا د حقیقت بیان ته ډېره اړتیا پیښېـــږي. بیا هم تر ټولو لومړی افغانســتان، بیا ســوله او بیا لوی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان داعیه به پالو

(ملي مبارزینو ته یو ډاډ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

که څه هم ما هېڅکله نه دي غوښتي چې د ځینو مغرضو اشخاصو وړو او غټو غرضي نیوکو ته ځوابونه ورکړم، خو بیا هم د دې لپاره چې د ځینو حشراتو پر مکروبونو د ذهني روښانتیا دوا پاشي وشي او د هغو ځینې څرګند او ناڅرګند مکروب له منځه ولاړ شي، ښه ده چې څو ټکي روښانه کړم:

څو موده وړاندې شهید عارف او څو نور ملګري کابل ته راغلي وو. ما د پښتونولۍ او افغانیت د دود له مخې دوی ته مېلمستیا وکړه او هم مې ورته په ژوندون تلوېزیون کې د نظریاتو د اظهار په خاطر غونډه جوړه کړه. دا ډول غونډه یوازې د عارف وزیر لپاره نه وه جوړه شوې، بلکې تر دې دمخه هم چې له پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه هر يو ملي او فرهنګي شـــخصـــيت راغلی، هر يو ته مو مېلمستيا کړې او د هغو يادونه او نمانځنه موکړې ده، د حسـينه ګل تنها، اباســـين يوســـفزي، د پاچاخان، حمزه بابا، غني خان او

نورو ګڼو شـخصـيتونو قدرداني، يادونه او نمانځنه موکړې ده. د يوازيني رســـنيز مرکز په توګه مو د پښـــتنو او بلوڅو د پيوســـتون ورځ هېڅکله له ياده نه ده ويســـتلې او همدارنګه په کوزه پښـــتونخوا کې چې هر ډول پېښـــه، پخوانۍ او يا حال کې پېښـــه شـــوې، مونږ د هغو اړوند پروګرامونه جوړ کړي دي. هغه وخت چې د پښـــتون ژغورنې غورځنګ لومړنۍ مظاهرې پيل شـــوې، دلته يې لا چا په اړه فکر هم نه شـــوکولای او دا مهال يې ان د (پښـــتون تحفظ مومنټ) نوم هم نه وه غوره کړی چې مونږ يې په ژوندون ټلوېزيون کې د تائيد په ملاتړ درنه غونډه جوړه کړه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسـي جرګې زړور او ژبور وکيل؛ عبيدالله بارکزي او د وردګو د ټولنيزې سـرتاسـري شـورا رييس؛ ډاکتر ضـياءالدين کمال په کې اورنۍ ويناوې وکړې. ورپسـې متصـل مو په ننګرهار کې بله لويه غونډه وکړه. کله چې د پښتون ژغورنې غورځنګ ورو ورو خپله بڼه څرګنـده کړه، نو بيا مو لـه نورو ملګرو سـره يو ځاى، په کندهار، لغمان، کونړ او نورو ولايتونو کې غونډې جوړې کړې، کله چې غورځنګ عام شـو، بيا مو هم د شـهيد ارمان لوڼي او خړ کمر د شـهيدانو په باب درنې غونډې وکړې، دغه راز د پښـتون ژغورنې غورځنګ اکثره غونډې مو په مستقيم او نا مستقيم ډول خپرې کړې او هم مو د دوى د نورو پلويـانو تـائيـدي او ملاتړ غونډې تر خبري پوښښ لاندې راوستې او هم مو د دوى په باب مستقل راپورتاژونه خپاره کړل، لنډه دا چې هيڅ رسنۍ، ګوند او ډلې د پښـتون ژغورنې غورځنګ په تائيد کې دومره منظمې او متواترې غونـډې نـه دي جوړې کړي، لکـه موږ او زموږ ملګرو چې جوړې کړې دي. په همدې خاطر خو يې ان د پاکسـتان د پوځ ويـاند (اصف غفور) حساسيت هم راوپاروه. په همدې بهير کې مشـال خان ټکر هم کابل ته راغى، د هغه د نظريانو د اظهار لپاره مو يوه درنه غونډه جوړه کړه او ددې ترڅنګ مو د نږدې (٦ زره) مخونو په شـمير د کوزې پښـتونخوا د نوموتو ليکوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار چاپ کړل. زموږ مبارزه يو اوږد تسلسل لري چې يوازې پښتون ژغورنې غورځنګ سره اړه نه لري، تر هغه وړاندې هم وه، اوس هم شته او که ژوند و سبا به هم وي. په مجموعي ډول د ټولو هغو لويو وړو غونډو، يادونو، نمانځنو او خپرونو شمېر چې موږ د خپل محکوم افغانستان د ولسونو لپاره ترسره کړې، شمېر يې تر (۵۰۰) بېلابېلو کارونو اوړي. دا هغه کار دی چې چاکړی وي زور يې ورته معلومېږي. څلوېښت کاله وروسته مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحه ولګوله چې د پښتنو او ناپښتنو ستميانو له خوا په ګڼ شمېر کنځلو بدرګه شوم. په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او کلتور او قبايلو وزارتونو وزيران پښتانه وو، خو دا جرئت يې نه شو کولای چې دې قانوني کار او حق ته وړاندې شي. موږ دا کارونه د دې لپاره نه کوو چې چاته ځان وښيو او يا له خپل قام څخه شاباسی واخلم. ځکه زما قوم دومره مظلوم شوی چې د شاباسي وس هم په کې پاتې نه دی. خو دا به هم بې انصافي وي چې نظار شورا او د دوی کدو کربلې تاليځيو ته هر څه په ډاګ پرېږدو چې دوی پرې خاورې واړوي او حقيقتونو ته بل رنګ ورکړي. موږ چې د خپل فکر او قلم په زور دلته د پښتنو اصلي دښمنانو ته ماتې ورکړې، نو د هغو پاتې شوني او پرکټيان بيا د چا زامن دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره عارف شهید ته رالنډوم، کله چې په ژوندون کې ورته غونډه جوړه شوه، عارف وزیر، ایاز وزیر او نورو ملګرو په کې ښې په زغرده خبرې وکړې، تر غونډې وروسته ما عارف وزیر ته وویل چې خبرې ښې وې، خو که دې زړه وي یو څه برخه به یې ترې وباسم، ځکه چې خطرناکې راته ښکاره شوې، هغه وویل، خبرې مې کټ نه کړې، زه چې د خپل پلار او نیکه په وطن کې په زغرده ونه غږېږم، نو بیا به چېرته وغږېږم؟ خو دې سره سره مې بیا هم د یو څو کلمو یادښت ایډیټ ته ورکړ چې دا ترې لرې کړئ. هغه مستقیماً پر ځینو هغو اشخاصو نیوکه وه چې دده دوستان هم وو.

عارف وزیر ماته وویل چې دا خبرې خو زه هلته هم کوم، مخامخ یې ورته کوم، کله یې چې لاس رابانډې بر شي وژني مې، دې خبرو پسې نه ګرځي. خبره تېره شوه، غونډه هم نشر شوه، بیا د جمهور رییس د لوړې مراسم وو، هلته هم ده ګډون کړی و، د غونډې په وروستیو شیبو کې څو توغندي راغلل، د غونډې شاوخوا ساحو کې ولګېدل، سخت بد اوازونه یې وکړل، عارف وزیر د غونډې په اول کتار کې ناست و او زه د غونډې په وروستي کتار کې ناست وم، خلک داسې وترهېدل، لکه په مرغیو چې ډز وشي، هغو خلکو تر ټولو زیاتې منډې ووهلې چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنیو کې همېشه د جنګ د ګرمولو ترانې غږوي. دې وخت کې عارف افغان پورته شـــو، خلکو ته يې وويل کېنئ کېنئ پر خپل ځای کېنئ، هېڅ خبره نه ده، پنجاب مورِ په دې ډزو نه شـــي ډارولی، دې ډزو ســـره مورِ بلد يو، هره ورځ مورِ دا ډزې اورو. دې اواز سره خلک بېرته راټول شول، ورو ورو فضا ارامه شوه، جمهور رييس خپلې وينا ته دوام ورکړ.

پر سبا مو سرينا هوټل کې د سوداګرۍ د اتاقونو له ملګرو سره يوځای د پښـــتون ژغورنې غورځنګ مشـــرتابه غړو او له کوزې پښـــتونخوا څخه نورو راغلو دوســـتانو ته په ســـرينا هوټل کې يوه درنه او پرتمينه غونډه جوړه کړه؛ له ملي ولولو او وينا ډکه يوه غونډه، هغه غونډه هم په بشپړ ډول له ژوندون څخه نشر شوه، ملګري ټول خپلو ســـيمو تـه ورســـېدل، د هر يو احوال مو واخيســـت. لکه څنګه چې عارف افغان وړاندوينه کړې وه، څو ورځې وروســـته د پوليســـو له خوا ونيول شـــو، بيا جېل ته يوړل شو. بيا بېرته ايله شو او تر هغه وروسته دغه ناوړه پېښه رامنځته شـــوه. کله چې دا پېښـــه رامنځته شـــوه نو زه او زما کورنۍ پرې دومره ځورېدلي يو چې تر علي وزير که زيات نه يو دردېدلي، نو کم خو هم نه يو دردېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس ګورم چې د نظار شـــورا یو شــمېر پخواني تالیخټي چې نوې نوې یې د پښــتو او پښــتونولۍ ســریندې شــروع کړې او یو شــمېر نور کم معلوماته اشــخاص هم ورســره یو ځای شــوي او غواړي چې دې مسئلې ته داسې رنګ ورکړي چې ګنې که عارف افغان ژوندون تلویزیون ته نه وای راغلی، نو دی به نه شــهیدېده، دوی د هغه پر شــهادت خفه نه دي، خو اوس غواړي چې د هغه له ســپېڅلي شــهادت څخه د پښــتنو د یو بل شــعوري مرکز د بدنامولو لپاره یو ډول ناوړه ګټه پورته کړي، دا هغه ارمان دی چې د دې مرکز پر وړاندې یې د (ای ایس ای) سازمان او د نظار شــورا ډله لري. د تېرو لســو کلونو په بهیر کې زما ټوله انرژي د دې پرځای چې د ټلویزیون پر خپرونو ولګي، پر دې مصــــرف شــوې، چې څنګه پر دې مرکز د نظار شــورا او (ای ایس ای) د بریدونو مخه ونیســــم. د همدې مرکز او د هوتخېلو د درانه قوم او یو شــمېر نورو شــعوري مبارزینو د مبارزو برکت دی چې ښـاغلی غني اوس د قدرت پر ګدۍ ناسـت دی. یو وخت داسـې هم و چې د ډاکتر غني پر کور د لنډغرو د برید خطر نه و، خو ژوندون تلویزیون ته دا خطر هر وخت محسوس و. پښتانه او په ټوله کې لر او بر افغانان اوس دوه اساسي دښمنان لري؛ تر کرښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوا د پاکستان (ای ایس ای) او تر کربښې دې خوا نظار شورا او د شـــمالټلوالې لنډغر دي. نور فرعي قوتونه او اشـــخاص بیا د همدې دوو عناصـــرو پر محور راڅرخي. دوی افغانســـتان کې هېڅکله قوي مرکزي نظام نـه غواړي، ځکـه کـه دلتـه یو قوي مرکزي نظام جوړ شـي، بیا د محکوم افغانسـتان د ازادېدو داعیه په اسـانۍ سـره تعقیبېدلای شـي. د پنجاب اداره د دې ګواښ له امله دلته یو سـست او بې ثباته حکومت غواړي او د نظار شـورا، جمعیـت، سـتم او نورې ډلې بیـا وایي کـه چېرې دلتـه یو قوي مرکزي نظام جوړ شـو، نو بیا خو موږ اوسـنی شـان او شـوکت نه شـو ترلاسـه کولای او بیا خو که لر او بر افغان سـره یوځای شـي، نو موږ خو په دریاب کې یو څاڅکی یو. نو ځکه خو دوی په هره برخه کې کرایي او اجرتي کسـان ګومارلي چې د ملتپالو افغانانو پر وړاندې ذهنونه ګډوډ کړي. عجیبه پوښتنه خو دا ده چې د عارف وزیر د شـــهادت لپاره ژوندون ټلوېزیون ته راتګ او خبرې پلمه کېږي او دا ورته خطر ګڼل کېږي، خو ارګ ته تګ او هلته خبرې بیا ورتـه د خطر زنـګ نـه وي؟ له دې څخه معلومېږي چې (ای ایس ای) او نظار شورا ژوندون ټلوېزیون خپل اصلي دښمن ګڼي، نه ارګ او یا یې له ارګ څخه هېڅ حیا نه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـــاغلي عبیدالله بارکزي او ډاکتر کمال هم دلته د کوزو پښـــتنو ملاتړ غونډه کې توندې ویناوې کړې وې، هغوی هم په بېلابېلو پېښو کې شهیدان شول، یانې که هغه هم دلته نه وای راغلي، نو نه به شـهیدانېدل؟ په کوزه پښـتونخوا کې د پاکسـتان د پوځ له خوا (۷۵ زره) پښتانه شهیدان شول، هغه ټول دلته ژوندون ته راغلي وو؟ ارمان لونی، طاهر داوړ او د خړ کمر پښـــتانه چې شـــهیدان شـــول، هغوی هم ژوندون ته راغلي وو؟ که ژوندون ته راتګ او دلته خبرې (ای ایس ای) ته دومره غټ خطر وي چې د هغوی کســـانو د مرګ په بیه تمامېږي چې دلته راغلي دي. نو بیا خو همدا د پښـــتنو د یو ســـتر ملي مرکز په توګه ومنئ، تخریبوئ یې ولې او ټاپې پرې ولې لګوئ .

بله خبره داده چې موږ دلته د کوم بل پښـــتون مخه نیولې چې له کوزې پښـتونخوا څخه پښـتانه مه رابولئ او دلته ورته غونډې مه جوړوئ؟ خو چې خپله درکې متره نه شـته، د نورو د کار مخې ته ولې خنډونه جوړوئ؟

حقیقت دا دی، چې زموږ شعوري مبارزه د (ای ایس ای) او نظار شورا د ګډو جاسوسانو پر زړه نه اوارېږي، له دغه مرکزه د پښتنو د مظلومیت غږ اوچتېږي، اوس غواړي په څه ډول د دې مبارزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ پیکه کړي. نو ځکه مې دغه وضــاحت ضــرور وګاڼه. زموږ مبارزه دلته د دغو دوو وینو ښبنونکو او افغان ضد سازمانونو پر وړاندې روانه ده، واړه چنې یې موږ ته کوم ارزښـــت نه لري، خو اوس او راتلونکي نســـل ته ددې وضـــاحت په کار و چې موږ په ډېرو کمو امکاناتو د دغســـې کړیو پر وړاندې خپلې مبارزې ته دوام ورکړی دی، نو تاسې باید خپل دښــمن ته په ډېر دقت ســره متوجه اوسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حساسیت راپاروي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په پښتنو کې یو شمېر داسې اشخاص شته، چې تر سقاویانو، ستمیانو، پنجابیانو، ګل خانانو او د پښتنو تر بل هر مخالف هم زیات پښتنو ته په ډېر زیان تمام شوي او ډېر زیات خطرناک تمامېږي. دا خلک مضر احتیاط کاري او مصلحتي پښتانه دي. دوی د پښتنو هر انساني حق د مصلحت تر عنوان لاندې دفن کړی او هر روا غږ یې د مصلحت په چاړه وژلی دی. دوی شعوري پښتانه په همدې نامه کار او فعالیت ته نه دي پرې ایښي، چې ستاسې کار حساسیت را پاروي او نور ته دښمني زیاتوئ. د دوی احساس تر دې حده د بې غیرتۍ کچې ته ور رسېدلی، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅکله د هغو پښـتنو ضـد لنډغرو پر ضـد نه راپورته کېږي چې تل د پښـــتنو پر حقه حقوقو تېری کوي، خو په دې وخت کې که کوم با احساسه پښتون افغان ګردنۍ پر غاړه کړه،قلم يې تر ګوتو کړ او د پښـــتنو د مظلوميت غږ يې اوچت کړ، نو دوی يو دم را

ويښ شـــي، خولې وازې کړي او دا خبره غبرګه کړي چې دا کار حساسيت را پاروي، دا خو دې قوم ته دښمني زېږوي، دا خو دا نور حساسـوي. دوه سـوه تورونه به پر هغه مبارز پورې کړي او هغه نه يوازې په خپل کار کې ټکنی کړي، بلکې په کمســـواده او نالوســـتې افغاني ټولنه کې يې شـــخصـــيت هم ورته متنارع او د فعاليت مخه يې هم ورته ډب کړي، دوی تر هغه حده پورې په بې غيرتۍ کې ډوب دي چې يو څوک يې پر عزت تېری کوي او ده تومانچه د ځان ښـــودنې لپاره تر ملا تړلې وي، خو هغې ته لاس نه کوي، وايي دا مې ســـختې ورځې ته ســـاتلې ده. دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه د تاریخ په بهیر کې شاته ساتل شوي، د دغسې بې غیرته پښتنو له لاسه دي. دا ډول پښتانه د دغسې کرونا ناروغۍ مکروب ته ورته دي چې په سترګو نه ښکاري، خو تنفسي سستم

دې بندوي. دوی هم ظاهراً پښتانه دي، خو د تشخیص لپاره یې موږ تر اوسه داسې واکسیین نه لرو چې دا له اصلي پښتنو څخه را جلا او درملنه یې وکړو. خبره نه اوږدوم، په یو مثال کې به دا ډول خلک یو څه څرګند کړم:

د پاکستان تر جوړېدو وروسته پر (۱۹۵۵م) کال په افغانستان کې یوه لویه جرګه جوړه شوه، دې جرګې پرېکړه وکړه چې د ډیورند تړون ملغی دی او افغان ولس ته د منلو وړ نه دی. تر هغې وروسته په جنترۍ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پیوستون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ ليکل کېده، د کابل ښــار په زړه کې؛ ارک ته مخامخ يو لوی مرکزي واټ (د پښـــتونســـتان واټ) په نامه و نومول شـــو او هر کال به د پښـــتونســـتان جشـــن همدلته په پرتمينو مراســـمو ســـره نمانځل کېده. تر (۱۳۷۱ل) کال پورې دې لړۍ دوام پيدا کړ،

تر هغه وروسـته بيا د دې ځای د نوم بدلولو هڅه وشـوه؛ خيابان فردوســـي او پر نورو عربي او عجمي نومونو باندې غور وشـــو، لوحه يې هم ورته ورکه کړه، نو ځکه خو ورو ورو په شـــعوري ډول هڅه وشوه چې ((د فواره اب))په نوم مشهوره شي.ما چې د دې تاريخي ځای د نوم بدلونې قصـــدي اومتواتره هڅه وليده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د پښـــتنو له اکثرو مطرح شـــمله ورو، رېورو، برېتورو او ان قلموالو ســره مې خصـوصـي مشـوره وکړه، چا وويل دا وخت د دې خبرو نه دی، موږ او تاســو بايد اول جګړه پايته ورسـوو، چا ويل داکار اوسـمهال ملي وحدت ته زيان رسـوي، چا ويل زموږ دا نور ورونه به پر دې ســخت حســاس شــي، هغوی به هم بيا داســـې څلورې غوارې، چا وويل دا ډول کارونه د امن د وخت خبرې دي، چا وويل اول د طالب غم وخوره چې هغه جنګ بند کړي، چې دې کار ته زموږ پلمه برابره شـــي. لنډه دا چې د دنيا ټولې لانجمنې او نه عملي کېدونکې مسلې يې د پښتونستان واټ لوحې پورې وتړلې. مـا کـه هر څومره ورتـه وويـل چې دا نور کارونه دې لوحې پورې هېڅ اړه نه لري، دا خو يوازې يوه لوحه ده چې موږ غواړو پر خپل ځای ولګول شـــي. دې ځای ته خو نوی نوم نه ورکوو، خو همـدا يې نوم دی؛ پر همـدې نـامه بـايد ښـــاروالي او اطلاعاتوکلتور وزرات ورته لوحه جوړه کړي. عيناً لکه ســالنګ واټ او پنجشېر واټ ته چې لوحه ولګوو. نوکه دا واټونه موږ د هغو په خپل نامه يادوکړو، مانا تعصـــب موکړی؟ خو چا ته يې وايې؟ له مشـــورې څخه مشـــوره جوړه شـــوه چې غوټې پســـې بله غوټه زياتېدله. په دې کې مې يوازې په خپل ســـر کار پيل کړ؛ لوحه ليکونکي او فلزکار سره مې خبره خلاصه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی د خوښـــې مطابق مې ورته اجوره ور کړه او په رڼا ورځ مې له نورو مبارزو ملګرو ســـره لوحې ولګولې. ځینو ســـتمیانو کنځلې وکړې او پښـــې یې ودربولې، خو نورې اکثره کنځلې د پښتنو ستمیانو او همدغسې مضرو مصلحتي پښتنو او بیا پښتنو لیکوالو له خوا را حواله شـوې. همدا به یې ویل چې دا د دولت، ښاروالۍ او کلتور وزارت کار دی، دی څه کاره دی، نه حکومتی مامور او مسول دی او نه کوم چارواکی، چې دی اوس د حکومت کارونه هم تر سره کوي؟ په داسې حال کې چې مور ِ یادو ارګانونو ســـره هم مشـــوره کړې وه، خو ورته پلمې یې وکړې. بیا ما دې خلکو ته وویل چې زه(افغان بېسیم) یم. هغوی هم چې هر چېرته د کوم ځای له نامه ســـره ســـمه لوحه لګوي، خپله لوګو هم پرې لګوي، ځئ لاس مو خلاص چې څه کولای شئ!

اوس راځم بېرته خپلې موضوع ته : تر (۲۰۱٤ م)کال پورې دا لوحې جوړې او پر خپل ځای وې. کله چې پر یاد کال د امرالله صـــالح په ګډون ډاکتر عبدالله او د هغه نورو ملګرو دلته د ډاکتر غني د بریا پر ضـــد مظاهره وکړه، دا لوحې یې زیانمنې کړې، بیا وروســـته له دې ځایه ټولې شـــوې. تر ننه شـــپږ کاله ووتل، خو پښـتونستان واټ بېرته د لوحې خاوند نه شو، په داسـې حال کې چې پـه دې موده کې د کلتور او قبـایلو وزارتونو ټول وزیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه وو او ګڼ شمېر نور ژبور، مخور او شمله ور پښتانه هم د واک پر ګدۍ ناست وو، د جمهور رييس شپږ نيم شلې مشاورين هم پښتانه فرهنګيان دي. ما پر اکثرو غاړه خلاصه کړې، خو يو هم د رسمي مکلفيت او ملي احساس له مخې د دې زړه نه دی کړی چې ياد واټ ته لوحه جوړه کړي. ما ځکه بيا دې کار ته نه دي دانګلي چې بيا دربانديې دوه زره تورونه پورې کوي، ما ويل چې زمونږ هر کار پسې د تعصب ټاپه غوټه کېږي، دا ځل به تر شپږکلن ځنډ وروسته دا کار دغو بې تعصبه پښتنو ته حواله کړو، چې دوی يې له حساسيت پرته حل کړي. اوس نو ډېر ښه چانس دی؛ په داسې حال کې چې پاکستان هم تيار ښه منزوی شوی، ښه فرصت دی، چې د قبايلو وزير دې هم يو ستر جهادي شخصيت (ګل اغا شېرزی) وي، ياني دا چې هم دې (ګل) وي هم (اغا) او هم دې شېرزی(د زمري زوی) وي، د کلتور وزيره دې هم (حسينه ساپۍ) وي، ياني هم دې (حسينه) وي او هم دې (ساپۍ) وي، مرستيال يې هم پوهاند وي، هم رسول او هم باوري وي.، (پوهاند رسول باوري)، څو کنځلمارې بې کلتوره کلتورې اتشې دې هم ولري ،ښاروال دې هم (داود سلطان زوی)وي، ياني هم دې خپله (داود) وي او هم (شاه زاده)، د جمهور رييس، شپږ نيم شلې مشاورين چې هغو کې دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپکي، زړور! او ژبور! پښـــتانه فرهنګیان شـــامل وي او خپله جمهور رییس دې هم (اشـــرف غني) وي، چې خپله دې هم (اشرف المخلوقات) وي او هم (عثمان غني)، پاکستان يې هم د نړۍ په کچه ځنډېږي ته کړی وي او لکه (امیر کروړ) په یو تن له سلو جنګاورانو سره جنګېږي، نو بیا غمه څه ده؟ په داسې حال کې نو ما یون حقیر فقیر احقرالعباد تـه څـه اړتیـا ده چې بیـا حســاســیت راوپاروم؟ بیا د کنځلو څپو ته ځان مخامخ کړم؟ وګورم چې په راتلونکو لسو ورځو کې زموږ په نامه ناست دا بې تعصـــبه زمریان، دا یوه لوحه لګولی شـــي کنه؟ او کنه دا هم له عبدالله، طالبانو، او پاکستان سره د مذاکراتو یو جز ګڼي؟

ورونو! دا زموږ د واقعي ژونـد د کـارونو یو انځور و، نور ټول کـارونـه د همـدې یوې ببلګې پـه تلـه وتلئ، تر څو چې لـه دې مصـــلحتي کرونا څخه ځان ونه ژغورئ، همداســـې به په خپل وجود کې د ناڅرګند دښـمن له رنځه کړېږئ او حال به مو تر دې هم بدترېږي. نوره مو خپله خوښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غویي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اشـتباه یا تېروتنه د یوکس هغه عمل دی چې ضـرر پهکې حتمي متصـور وي، یانې تر خیانته یې د خطرکچهکمه ده، خو ضـرر دی. تېروتنه کلهکله بېرته جبرانېږي، خو خیانت بیا د جبران قابلیت نه لري .اشتباه چې خپل وروستي حد ته ورسي او یا څو

ځله تکرار شي، نو بیا دخیانت حد ته رسېږي. سیاستوال که وړه اشـتباه هم وکړي، نو د خطر ګراف یې ډېر ژر د خیانت برید ته پورته کېږي. کلهکله دا تېروتنه دومره ګرمه وي چې نه یوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملت د ســوځېدو په قیمت تمامه شــي، بلکې د هغه شــخص د بربادۍ او مرګ سبب هم شي.

د ډاکتر نجیب الله غټه تېروتنه دا وه چې د خپل منظم دوه ســوه کلن پوځ تر څنګ یې نا باوره سیمه ییزې ملېشې جوړې کړې او هم یې خاص ګارد او اســتخباراتي ارګان له ملت ضــد او پښــتون ضد عناصرو ډک کړ او خپل طبیعي متحدین یې له سیاسي او پوځي پلوه حاشــیې ته کړل. دا کار د ده د کورنیو او بهرنیو مخالفینو له خوا د دې سبب شو چې لومړی د (شــهنواز تني) په نامه

یوې کودتا ته لاره اواره کړي او بیا نور پلانونه عملي کړي. تر دې کودتا وروســته د ډاکتر نجیب ټوله شــاو خوا د چپي ســتمي افکارو واکمنو محاصره کړه، عبدالحمید محتاط چې د پنجشــېر اوسېدونکی او د مسعود خاص ارتباطي و، د ده مرستیال و، نبي عظیمي ،سید کیان، دوستم او د ستم او پرچم نورې پښتون ضد او هېواد ضــد ډلې په پوره واک کې وې، په پای کې ډاکتر نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل حاکمیت کې له خپلو طبیعي متحدینو څخه دومره لرې شــو چې همدې افغان ضــد ډلو په اســانۍ ســره له هوایي ډګره را وګرځاوه او بیا له هغه دردوونکي برخلیک سره مخامخ شو، چې نه یوازې دی او ورور یې قرباني شـول، بلکې ټول افغانسـتان ور ســـره تباه شـــو. ډاکتر نجیب خپلې دې تېروتنې ته هغه وخت متوجه شو چې د ملګرو ملتو په دفتر کې یې د بندي په توګه شپې ورځې تېرولې، دی که دا مهال ډېر خواشـــینی هم و ،خو اوبه له ورخه تېرې وې.

د کرزي صیب تر مشرۍ لاندې د ده د حاکمیت په ټوله موده کې بیا هم اصـــلي واک د نظار شـــورا پر محور راڅرخېده، په پیل کې(اته ســوه دوه دېرش)مهم ریاسـتونه یوازې د پنجشـر درې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا په لاس کې وو، احمدضیا مسعود، قسیم فهیم، قانوني، امرالله صالح او نورو په کې د واک ژرنده چلوله.

کله چې ډاکتر اشـرف غني د (۲۰۱٤ م)کال ټاکنو ته ځان نوماند کړ، نو د ټولو هیله دا وه چې تر بریا وروســـته باید ژر تر ژره د نظار شــورا او بیا د ځینو نورو جنګســالارانو لمنه ټوله کړي. که څه هم دا مهال د غني په ټاکنیز ټکټ کې جنرال دوســـتم د غني لومړی مرستیال و، خو ملت د غني دا ناعادلانه مجبوریت درک کـړ او ده تـه یې رایـه

ورکړه، غني د خپل شعار او ژمنې خلاف له عبدالله ســـره ګډه حکومت جوړ کړ او پر دې سـربېره یې احمد ضــیا مســعود هم خپل فوق العاده استازی وټاکه. ما او زما ملګرو چې غني ته یې تر هر چا زیات کمپاین کړی و، د غني پر دې عمل، که د هر مجبوریت له مخې و، اعتراض وکړ او داکار مو خپله غني او بیا ټول افغانســـتان ته په زیان وباله، مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني ته په ټينګه وويل چې دا ډله به د پنځو کلونو په بهير کې د سر په کاسه کې اوبه درکړي، دوی به له دولتي امکاناتو ناوړه ګټه پورته کړي او راتلونکې ټاکنې به بيا له ننګونو ســـره مخ کړي. دا مهال نو د جمهور رييس غني په دربار کې غوړه مالان دومره لوړې کچې ته رســـېدلي وو، چې غني يې په تصـــنعي ډول جامع الکمالات ګڼلو او د ټولو هغو هېوادوالو مخه يې ډب کړي وه چې د غني خواخوږي او پر ملي ګټو مين وو. غني له خپل ولســـه بنـــه پوره منزوی شـــو ،خو ده ته لا هم هماغســـې تلقين ورکول کېده چې ته د ټول هېواد بې بديله محبوب ولســـمشـــر يې. په همدې معلوماتي خلا کې يې ټاکنو ته مخه کړه، موږ که هرڅومره چغې ووهلې چې عادلانه ټاکنو ته زمينه برابره نه ده، لومړی ســـوله او بيا ټاکنې غوره کړه، تر هغه چې ســـوله راځي ته غير له هغې هم ولســـمشـــر يې او که بيا هم، ټاکنې ســـل په ســـلو کې حتمي او ضروري ګڼل کېږي، نو بيا داسې تياری ورته ونيسه چې لږ تر لږه اويا سـلنه رايې وګټې، چې هېڅوک در سـره بيا په حاکميت کې د شراکت جرات و نه کړي. په دې برخه کې مو مشخصه طرحه هم ورکړه، خو دوی د دې پر ځای چې مننه وکړي عصبانيت يې نور هم زيات شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دا دی یو څل بیا دی او ملت ټول په یو رنځوونکي حالت کې دي. بیا بېلابېل مجبوریتونه پلمه کېږي، د ګډولـه حکومت او ان تر هغه هم خطرناکه تجربه تکرارېږي، عجیبه تصادف دی، ډاکتر نجیب به هم مسعود او دوستم ته همغه خلک د جرګې لپاره لېږل چې ده او ټول هېواد ته یې کنده ایسته؛ محتاط او جنرال عظیمي به یې ورلېږل، د کرزي صیب مذاکراتي ټیمونه به هم د احمدضیا مسعود او فهیم له خوا غوره کېدل، اوس نو د غني په استازۍ هم سرور دانش او امرالله صالح د غني د پلویانو، پښتنو او ټولو افغانانو په استازۍ د عبدالله له ټیم سره د واک د وېش پر سر چنې وهي!؟ مانا دا چې امرالله صالح د عبدالله او سروردانش د خلیلي سرسخت مخالفین دي!؟ ځینې سیاسي احمقان لا اوس هم په دې تلقین خپل زړه ګرموي. که همدا چنې په همدې ډول رواني وې، نو پنځوس سلنه خو د عبدالله د ټیم برخه شوه، شل په سلو کې د امرالله صالح، شل سلنه د دانش او لس سلنه هم د غضنفر او نورو نازولو، نو غني او پښتنو ته په کې څه پاتې شول چې بیا هم دا لوی او مظلوم قوم ورته د یوه ډاډ او ارمان په سترګه وګوري؟ سربېره پر پورته امتیازاتو به ډاکتر عبدالله د سولې یا پوخلاینې شورا مشري هم اخلي، پرېکړې به یې هم الزامي وي، نو دا خو یو څرګند حقیقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نه عبدالله او نه امرالله له طالبانو سره سوله غواړي، دوی وایي چې طالبانو سره سوله د دوی ((د جهاد او مقاومت د ارزښتونو مخالف کار دی))، نو جګړه به دوام پیدا کوي، پښتانه به په حکومت کې د فوق العاده محرومیت له کبله په جبري ډول د طالبانو د ملاتړ لمنه نیسي، امریکایان به د روسانو په شان له جګړې سترې کېږي، طالبان به لوی ښارونه او بیا کابل نیسي، یو ځل بیا به د شلو کلونو په بهیر کې دا ټول رامنځته شوي پرمختګونه له خاورو سره برابرېږي، افغانستان به بیا د اوږدې کورنۍ او نیابتي جګړې غېږې ته لوېږي، نو مخکې تر دې چې هېواد بیا دغسې یو حالت ته لاړ شي ښه به وي، چې جمهور رییس غني ټینګ مقاومت وکړي؛ عبدالله او د هغه متزلزل ټیم ته دې په حکومت کې یوه سلنه ونډه هم نه ورکوي، دوی هېڅ هم نه شي کولای دا هسې بازاري غوروپش دی، نور هېڅ هم نه شته. زما په ګډون ګڼ شمېر ټول هېواد پال او ملتپال افغانان غني ته ډاډ ورکوي چې که دوی د څپېړې ګوزار کوي ،د څپېړې پرې کوو، که مظاهره یې کوله، مظاهره کوو، که منطق یې ویلې په منطق یې ځواب وایو، هر زور ته یې په ورته زور ځواب وایو. خو ته یو داسې مشارکتي حکومت جوړ کړه چې د استخدام اصل یې لیاقت وي، د هېواد له هرې سیمې او هر قوم څخه د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کميت په تناسب استازولي تضمين کړه، نه د تنظيمونو په خوښه مشارکتي حکومت! که بيا هم دربانديې ډېر فشار وي، نو نور خو دې عمر خوړلی دی؛ څه شــی پاتې نه دي، ته خپله هم وايې چې ان د بلې ښـــځې توان هم نه لرې، نو راځه ځان پرې شـــهيد کړه چې هم دې هغه دنيا خوندي شـــي، هم دې ګناهونه تويې شـــي او هم دې په تاريخ کې نوم په زرينو کرښـو وليکل شـي، په دې عمر کې شهادت هم عجيب کيف لري. د خدای په خاطر ددې مظلوم ملت برخليک بيا د لنډغرو منګولو ته مه سپاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه داســې افغانســـتان غوارم، چې نه په کې جنګ وي، نه په کې عداوت، نه په کې فقر وي نه په کې غربت، نه په کې بدمرغي وي نه په کې جهالت، نه په کې رزالت وي نه په کې شـــيطانت، نه په

کې ظالم وي نه په کې مظلوم، نه په کې تعصـــب وي او نه هم د تعصـــب په نوم د چا توهين، نه په کې کينه وي نه په کې قهر او غوصـه، نه په کې له منبره د تکفير اوازې پورته کېږي او نه د ښـار

(c) ketabton.com: The Digital Library

له واټونو د منکراتو انګازې. ملا له ښوونکي سره پوخلا وي او طالب له زده کوونکي سره، مسجد د دین د تبلیغ روزنځی وي او هوجره د کلتور، خان خپله خاني کوي او ملا خپله ملايي، ښار د کلي مخالف نه وي او کلی د ښار. هر افغان له بل افغان سره بشپړ برابر حقوق ولري، د قوم، ژبې، مذهب، جنس او سمت توپیر حرام وي، د ګومارنې معیار یوازې او یوازې سړیتوب او لیاقت وي. غرونه مې ببرته په شنو ونو پوښلي وي او سیندونه مې د تل لپاره له اوبو ډک وي، نه مې چا ته لاس ورغځېږي او نه رانه مظلوم بېنوا لاړ شي، حیوانات او مرغان مې په خپل وطن کې

له انسانانو ځخه و نه ډار شي؛ ټول خوښ او خوشاله وي او ځاروي مې په شنو ورشوګانو کې سوکاله، د دایمي ثبات لپاره مې ولس د خپلو طبیعي حدودو او سرحدونو خاوند وي؛ امو مې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباسـینه سـره وصـل وي، یو دنګ ډبرین دېوال مې له خپل وطنه راتاو وي، نه پر چا تېری وکړم او نه څوک تېري ته پرېږدم، دین مې د پرمختګ خنډ نه شـــي او دنیا مې د دین د تقدس مخالفه؛ دواړه ســـره غاړه غړۍ وي، ورونه او خویندې مې ســـره برابر حقوق ولري؛ پر یو مهال ډوډۍ وخوري او ښځینه د نارینه وو د لاس پاتې شونو ته کېنني، سیاستوال او ولس مې دواړه د سواد له نعمتـه برخمن وي، پوځ مې پر خپلو متو ډاډمن وي، د هېواد د

بشـــپړ امنیت د خوندیتابه او په نړۍ کې د مظلومانو د ډاډ جوګه وي، پر ټول هېواد مې د قـانون د واکمنۍ لمن خوره وي، ملي کرنســـۍ مې په نړۍ کې د ارزښـــت وړ او د چارواکو خبره مې له وزن څخه برخمنه وي، درې رنګه ملي بیرغ مې مو په هېواد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ کې رپانـده او ملي هويـت مو ځلانـده وي، لنـډه دا چې هېوادوال مو دومره سـوكاله وي چې د نړۍ په هر ګوټ کې، چې کوم ملا وعظ کوي او خپل ذهن کې د جنت ذهني انځورنه کوي، نو زما افغانســتان دې ورته د عيني انځور په توګه د مثال په ډول ور يادوي .

زه دې په ټول وطن کې يوه کوډله و نه لرم، يو ملنګ دې يم، زه

به د وطن پر هر کلي او باندړو ګرځم، سـندرغاړی به را سـره وي، پر خبرو او سندرو به بنديز نه وي، شاعر او هنرمند ته به په سپکه سـترګه نه کتل کېږي، زه به ورته د سـوي بلبل په شـان شـعرونه ليکم، هنرمند به ترې سندرې جوړوي، د و طن پر ګوټ ګوټ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځو، ســندرې به وېشــو، خبرې به وېشــو، مينې او شــکرې به وېشو .

د خيالو همدا لړۍ مې ځان سره زمزمه کوله، چې يو دم يوه درنه چاودنه وشـــوه، له درانه خوبه را ويښ شـــوم، په خپلو خولو کې خيشـت پيشـت وم، پر ځان مې کلمه تېره کړه، يو ځل بيا په خيال کې ډوب شوم او دا لنډۍ را په ياد شوه:

په تصور مې ځان باچا کړ

چې سر مې پورته کړ ملنګ د دنيا ومه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا هېواد کې جهادي داستان بیا تکرارېږي ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سړی دومره ودردېږي، چې مجبور شي قلم ته پناه یوسي، په لغمان کې د ملي اردو د سرتېرو قرباني د ټول هېواد لپاره یوه غمیزه ده، دا تراژیدي د نظام او هېواد د بقا لپاره د خطر یو زنګ هم دی، که چېرې سر له همدا اوسه پرې ژور فکر و نه شي، نو هېواد به د ګړنګ غاړې ته نږدې کړي. اصلي خبره دا ده چې په افغانستان کې د جګړې لپاره د چا له خوا کومه تیوري او ستراتیژي جوړه شوې وه، هغه یو ځل پلې شوه او دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی اوس یو ځل بیا یې د تطبیق احتمال شـــته. د پاکســـتان د استخباراتو مسول (جنرال اختر) به جنرال ضیالحق ته ویل چې افغانستان کې د جګړې لپاره موږ ته تر ټولو ښه جنګ ګوریلایي یا چریکي جنګ دی. دې سره کلي او ښارونه لاس په لاس کېږي، ځو ځله دا کار تکرارېږي او دې سره دومره ورانی رامنځته کېږي چې که بیا هر څوک پر افغانستان حکومت وکړي، د خپل هېواد د ابادۍ وس به و نه لري او کابل کې به د تل لپاره یو کمزوری حکومت وي. جنرال اختر عبدالرحمن به ویل چې

کابل باید وسوزي چې لاهور یا پاکستان په امن کې پاتې شي. د جنرال ضیا او حنرال اختر ارمان د هغوی تر مرګ وروسته کابل ته د مختلفو جهادي ډلو په راتګ سره پوره شو. دا چې ټولو جهادي ډلو غوښتل که نه چې دا کار وشي، خو فورمل داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ شـــوی و چې همداســـې کېدل. طالبان اوس هم د هماغې قاعدې په مســـیر کې روان دي، چې پروني مجاهدین واقع وو؛ شـــعـارونـه، عملونـه، ږیرې، لونګۍ، پکولونـه او جغرافیـایي موقعیتونه او د جنګ انګېزې یې ټولې ســـره ورته دي. په دې بله خوا کې هم بېخي ورتـه موقعیتونـه دي؛ د شـــورویـانو ځـای امریکـایانو او د ډاکتر نجیب احمدزي د حکومت ځای د ډاکتر اشـــرف غني احمـدزي حکومـت نیولی دی. د ډاکتر نجیـب حکومت هم یو بشـپړ متضـاد ایتلافي حکومت و؛ خلک، پرچم، ستم او نورو چپي عناصرو په کې ونډه لرله او د غني په حکومت کې هم، جمعیت، ســـتم، غربپلوي او نورې متضـــادې ډلې پوره ونډه لري، د ډاکتر نجیب پر ضـــد هم همغو ډلو کودتا وکړه چې ده ډېر نازولي وو او د غني پر حکومت هم؛ کله چې امریکایان و وځي د دې ډول کودتا اټکل کېدلی شـي، ډاکتر نجیب هم د ټولو قواوو اعلی سر قوماندان و، خو د پرچم ډلې او دوستم ملېشو له هوایي ډګره ببرته را وګرځاوه، ډاکتر غني هم اوس د وســـلوالو قواوو اعلی ســـر قومندان دی، خو چې کله هم دی وغواړي د ډاکتر نجیب په شـــان هڅه وکړي د خپلو مرســـتیالانو او نورو نازولو له خوا به را وګرځول شي. دلته تاریخ کټ مټ تکرارېږي، خو څوک ترې عبرت نه اخلي.ډاکتر نجیب د ملي روغې جوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهیر پیل کړ، خو د سـولې بهیر تر نظامي تحولاتو شـاته پاتې شـو، نو ځکه خو کودتا ته لاره اواره شــوه. نو اوس باید ډاکتر غني تېر

تاریخ او اوسنیو حالاتو ته دېر متوجه شي، په هر ډول چې وي له وخت څخه ســمه ګټه واخلي او ژر تر ژره طالبانو ســره ســوله وکړي، دلته شعارونه هسې هم د خلکو د وخت ضایع کول دي؛ هېڅوک خپـل شــعـار تـه ژمن نـه دی، هغوی چې د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی شعار یې ورکاوه، خلک یې تباه کړل، چې د کمونیزم شــعار یې ورکـاوه، هغوی کمونیزم د نـابودۍ تر کنـدې پورې وشــرماوه او بیا وروســته چې د دین پتنګان راغلل، اســلام ته یې

دومره ضــــربه وکړه چې په صـــــلیبي جګړو کې هم مســـلمـانـان دومره نـه وو متضــرر شــوي او کله چې د دې وارد شـوې دیموکراسـۍ غرب‌پلوي تکنوکراتان راغلل، نـو دوی د غـلا، فســـاد، ګډوډۍ، بې تفاوتۍ او لوټ او تـالان یو نړیوال ریکـارډ ټینک کړ، اوس یو ځل بیا د دین د پتنګانو وار دی : طالبان چې د دین کوم تعبیر او تفسیر وړاندې کوي، دې سره د سیمې او نړۍ ډېر جید عالمان توافق نه لري، خو څرنګه چې دوی د ټوپک په ژبه خبرې کوي، بحث ور سره کومه نتیجه نه ورکوي، نو کله چې عیني واقعیتونه دغســـې وي، هلته د مذهبي دلایلو په مقابل کې ســـاینســـي منطق ویل د ژوند د اختتام او تکفیر په بیه تمامېږي. دلته اوس د ملامت او سـلامت تر تثبیت وړاندې موږ ته دا په کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده چې هېواد ته سـوله راولو، سـوله چې راولو، نو دلايل ورته نه تراشــو او وخت نه ضـــايع کوو، غازي امان الله خان تر وخت وړاندې خپل ريفورمونه پيل کړل، نو له سقاوي اړو دوړ سره مخ او حکومت يې سـقوط شـو، د هغه د حکومت په ړنګېدو سـره ټول هېواد زيـان وليـد، ان تر ننـه هم ټول هېوادوال لـه همغې غميزې کړېږي، ډاکتر نجيب تر وخت شــاته پاتې شـو، هم دی

قرباني شو، هم نظام او هم زموږ دوه سوه کلن پوځ متلاشي شو، اوس که موږ د هغه وخت سـقاوي او جهادي عناصـر هر څومره پړه وګڼو، بيا هم هېواد ته رسـېدلی زيان نه شـو جبرانولای. اوس بايد غني د خپل انفرادي تفکر او د ارګ د غوړه مال چاپيريال له دايرې څخـه را ووځي، ژر تر ژره طالبـانو ســـره خبرو اترو تـه حاضــر شــي، وخت له لاســه ور نه کړي، که طالبان د لغمان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الیشنګ ولسوالۍ په شان څو نور بریدونه وکړي او یا هم کوم ولایت ونیسي، بیا به د هغوی تقاضا ډېره پورته شي او د سولې بهیر به شاته پاتې شي، په دې تمه مه کېنه چې زه به درې څلور کاله د سولې بهیر په دې او هغه پلمه وځنډوم. بیا به په پای کې ووایم چې راځه اوس نو سوله کوم، تر هغه وخته خو په زرګونو سرتېري له لاسه ورکوو، ایا د دې افغانانو ژوند د همدې لپاره دی چې ستا او د عبدالله د ګډوله حکومت ساتنه وکړي؟ افغان ولس حکومت او نظام غواړي، نه غني او عبدالله، دلته نظام د یو څو تنو افرادو له خوا یرغمل شوی. د ولسواکۍ او نظام پر مفاهیو خو ټول زړه کې پوهېږو چې چاته څومره ارزښت لري؟ یو ځل بیا یادونه کوم چې طالبان، نورې جهادي ډلې او ګوریلایي ګروپونه د منظمو لښکرو په مقابل کې د سرطان ناروغي ده، د دې ناروغۍ یوازنی درمل دا دی چې په ډېر مهارت او تکتیک یې د سولې دایرې ته داخل کړې، د امریکا پر نیت هم باید پوره شک ولرې، لکه څنګه چې روسانو په وروستیو کې د ډاکتر نجیب پر وړاندې کودتا او سازشونه وکړل، دغسې امریکایانو کې هم شک نه شته چې له شمال ټلوالې، طالبانو او پاکستان سره ستا پر ضد معامله وکړي، که طالبان د جهادي ډلو په څېر د کودتا او یا هم د زور له لارې کابل ته را ننوتل، نو د ملي پوځ او نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګډون ټولې لاسته راوړنې او شتمنۍ به له منځه لاړې شي، دې کار کې به د جهادي ډلو په څېر طالب هم ګټه ونه کړي؛ طالبانو ته به یوه تاریخي مختوري او وران وطن پاتې شـــي، د پاکســـتان (ای، ایس، ای) به یو ځل بیا نړۍ ته ټېر ووهي چې وګورئ دا خو موږ وو چې لومړی مو د روس امپراتورۍ او بیـا مو دا دی د امریکا امپراتورۍ ته ماته ورکړه، طالبان که هر څومره د جهادي ډلو په څېر و وایي چې دا توره خو موږ کړې، نو هغوی به ورتـه ووایي چې تاسـې خو د جګړې د سـون توکي وئ، تاسـې کې که چېرته عقل وای د دین په نامه به مو خپل وطن نه وراناوه. هغه وخت که موږ هر څومره ارمان وکړو، لاسـونه ومروړو، څه به تر لاســـه نه کړو، نو راځئ چې له هرې ممکنې لارې وي، د تېرې جهادي تجربې د بیا تکرار مخه ونیسو.د نظام بقا او سـولې ته تر ټولو لومړیتوب ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتون اقلیت! لپاره یو معاونیت!

(د مظلوم او محکوم اقلیت لپاره د عدالت غوښتنې غږ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

شف شف به سره نه کوو، سم شفتالو به وایو، څومره چې پښتون د یو قوم په توګه په افغانســـتان کې ځپل شـــوی، بل هېڅ قوم او اتنیکي ټبر دومره نه دی ځپل شـــوی، دې کار کې که د یو دریو

اقلیتونو ســـپین ســـترګو مشـــرانو او ســـیاســـتوالو خپل رول لوبولی دی، د پښتنو په نامه راغلي مشران او سیاستوال هم ورسره پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډوال دي. د همدغو دوه رګه او درې رګه پښـــتنو په وجه اکثریت پښـــتانه له عملي پلوه د یو واړه اقلیت کچې ته را ټیټ شوي دي، هغه ارګ چې د پښتنو د واکمنۍ په نوم نومول شوی، نه پخوا او نه هم اوس په کې د پښتو ځرک لیدل کېږي. که کرزی صیب پښتون نه وای، نو په دې مدیریت به یې په خیال کې هم دا ځوکۍ نه وه لیدلې، که اشـرف غني هم ذاتاً پښـتون نه وای، نو په دې ټولنیزو اخلاقو به یې دا پاچاهي په خوب کې هم نه وه لیدلې، خو کله چې به دې کرزي صـــیب ته وویل؛ دې قوم او ژبې ته د هغوی له خپل استحقاق سره سمه توجه وکړه، نو درباري غوړه مالانو به یې یو دم در باندې را ودانګل؛ او رییس صـــیب خو د ټول افغانســـتان ولســـمشـــر دی، یوازې د پښـــتنو خو نه دی، په ((ټول)) کې نور ټول راتلل، خو یوازې پښـــتون په کې نه راته، د اشـــرف المخلوقات ډاکتر صـــیب غني په پاچاهۍ کې هم خبره همدا ډول ده، دی د ټولو دی، خو یوازې د ټاکنو پر مهال بیا د پښـتنو هم شـي. د ده په دربار کې هم پښـتو د تبرک لپاره نه پیدا کېږي، دی د درباریانو په اصـطلاح یو ملي او نړیوال شـخصـیت دی چې د قوم او قبیلې په دایره کې باید راګیر نه شي او نه دومره وړوکی دی چې پر دې مســـایلو خپل وخت ولګوي!! ځکه خو پښتون د یو واړه اقلیت کچې ته راټیټ شوی دی، نو ځرنګه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس غني پر ځینو اقلیتونو ډېر مهربانـه دی، نو موږ پښـــتون اقلیت! هم غواړو چې د ده له لورېنې برخمن شـــو؛ پښـــتون اقلیت! ته دې هم یو معاونیت منظور کړي، دی خو غیر له دې نه هم پښـــتنو ته وخت نه لري، نو ښـــه ده چې همغه مرستیال یې د پښتنو ورځني مشکلات او غوښتنې واوري، خو یو شی باید په کې ضروري وي چې پښتو یې سمه زده وي؛ لیکل او لوستل پرې وکړای شي، دوه ږګه او درې ږګه نه وي او داسې هم و نه شـي چې مصلحتیان او مضر احتیاط کاري داسې پلمه وکړي؛ د دې په خاطر چې ملي وحدت! تامین شـي، دې پوست ته به یو دري ژبی وروور راولو چې بیا د هغوی په زړه کې څه و نه ګرځي او ملي وحدت هم تضـــمین شـــي!!، نو بیا به هغه ته هم ترجمان نیســـو. نو ټولو پښـــتنو: پکتیاوالو، ختیځوالو، د لوی کندهار شـمله ورو، کوچیانو د شـمال پښـتنو او د هېواد د نورو سیمو مخورو! که غواړئ چې په ارګ کې مو استازولي وشي، نو د ځان لپاره یو معاونیت تثبیت کړئ او داسې یو ژبور سړی ورته غوره کړئ، لکه د تاجکو ورونولپاره چې امرالله صالح او د هزاره وو ورونو لپاره چې سرور دانش دی، د دې لپاره چې چاته ناوړه تبســم پیدا نه شـــي، زه په حکومت کې د هېڅ ډول منصـــب غوښـــتونکی نه یم، خو د پښـــتنو په ګډون د هر افغان د حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتونکی او پالونکی یم، نو راځئ چې د پښتون د تش په نامه حاکمیت تر چتر لاندې د خپل واقعي محکومیت او مظلومت غږ پورته کړو، د همدې یوې مرستیالی له لارې د نورو حقونو د تر لاسه کولو لپاره زمینه برابره کړو، نو که د عدالت غوښتنې له دې غږ سره همغږي یاست، راځئ چې پر غني مفکر صیب ولسي فشار راوړو او خپل حق ترې تر لاسه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسقامت او غیرت سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱٤)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د غم بار ډېر درونـد وي، ډېرې ځواکمنې ملاوې مـاتوي،ډېرې قوې متې اوبه کوي او هغه هم داســـې غم چې یوه کورنۍ په کې ټوله لولپه شي. د ښـېوې پېښـه کې په لسګونو هېوادوال شـهیدان

شــول او لســکونه نور ټپیان، خو د حاجي صـیب نوراغا ملکزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ په کې ډېره وکړېدله. پوره شـــل کاله کېږي چې حاجي صـیب نوراغا ملکزی مې ملګری دی، په ډېرو سـختو مبارزو او تاوجنو شـــېبو کې یې لاس راکړی، د څرګند ملي دریځ خاوند دی، کله چې د هغه پر کورنۍ او نورو هېوادوالو د غم او ویر دا ټکه را پرېوته، نو ډېر خواشینی شوم، حاجي صیب ته مې تلیفون و نه کړ، ما ویل چې هغه به وایي پر تا چې به کله هم د غم عادي څپه راغله، ما به ځان در ورساوه، خو اوس چې پر ما کوم ناورین راغلی، دوســـتـان د انتحـاري او کرونـا لـه وېرې یوازې پـه

تلیفون زما احوال اخلي. ســـهار وختي مې له کابله حرکت وکړ، جلال اباد ته لاړم، د حاجي صـیب هوجره له فاتحه ګرو ډکه وه، د غم فضـــا خوره وه، څو شـــېبې له فاتحه ګرو جلا ور ســـره کېنانستم، هغه درد چې یو پلار یې د خپل شهید زوی او ټیي زامنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب له خولې راباســـي، قلم يې له انځورنې عاجز دی، حاجي صـــيب ويلې ما خو د دې لپاره وکالت کاوه چې د خپلو مظلومو خلکو غږ حکومت ته ورسوم، مظلوم له ظالمه وژغورم، زه اوس خپله دومره مظلوم شوم چې د خپلو اولادونو د شهادت پوښـتنه نه شـم کولای؟ یا خدایه زه چا نه پوښـتنه وکړم؟ د حاجي صـيب ساندې دومره دردونکې وې چې سړي ته يې د هيڅ ډول تسلي ورکولو مجال نه ورکاوه. لږ يې چې درد غلی شو، ما ته يې وويل چې يون صـــيب يوازې مې د خپلو اولادونو وير نه دی، زه خپلو

هغو کاردانو ته لا ډېر غمجن يم چې ما ســـره به زما تر شـــا ولاړ وو، هر لمانځه کې به مې دعا ورته کوله چې یا ربه که پر ما څه کېږي، خو چې دوی ته زيان و نه رسيږي، د دوی اولادونه به څه کړي؟هغو ته ډېر خفه يم، د ښـــوې ټول ولس ته ډېر خفه يم، ما خو د هغوی د ساتنې او پالنې لپاره هغوی سره ژمنه کړې وه، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وکړم؟ ټول ولس مې تباه شـــو! حاجي صـــيب د دې خونړۍ پېښې د پېچلتيا او څرنګوالي په باب هم دردونکې خبرې وکړې، خو هره خبره کې به يې همدا ويل چې زه يوازې نه يم تباه، ټول ولس مې تباه شـــو. کله چې ډله ييزې فاتحې ته راغلو، له ټولو

خلکو يې د هغوی د غمرازۍ له امله مننه وکړه، ان تر انګړه بهر مېلمنو ســره ووت، د حاجي صــيب ملکزي غږ د پخوا په شــان لوړ و، خو غږ کې يې د پخوانۍ جـذبې پر ځـای يو دردوونکی ســوز ښــکارېده، اخوا دېخوا يې کتل، لکه چې څه شــی يې ورک کړي وي، لکه خپل ســـاتونکي يې چې تر شـــا نه وي، لکه خپل ګران زوی (لالاخان) يې چې ورک کړی وي، د هغه پـه لټـه يې اخوا دېخوا کتل، هو، لالا خان يادوم چې هم يې زوی و، هم يې مټ او بازو او هم يې د مبارزې ملګری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولايتي ماسټرپلانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشــتې پر (۱۷) چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې په یو هېوادکې جګړه روانه وي او سیاسـتوال يې هم پر لویو سـتونزو او خپلمنځي لانجو اخته وي، پر داسې یو مهال په هېوادکې دســترو پرمختیایي او پراختیايي پروژو تر ســره کول عملي نه برېښــي، خو دا په دې مانا نه ده چې مونږ هر څه ته لاس تر زنې کېنو او هېڅ کار شــونی و نه ګڼو. یو له هغه کارونو څخه چې هم مهم دی او هم د حالاتو له ترینګلتیا ســره ســره عملي برېښي او سیاسی هم نه دی، هغه د هر ولایت د پرمختګ لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو جامع ماسټر پلان جوړول دي. ماسټر پلان باید لږ تر لږه د دېرشـوکلونو زماني بهیر اړتیـاوې راونغاړي. د هر ولایـت

سکتوري ریاستونه کولای شي د مرکز په همغږۍ خپل پرمختیایي ماسټرپلان جوړ کړي. په دې ماسټر پلان کې باید د یو ولایت د نفوسـو د ودې اټکل، چاپېریال سـاتنه، د ځنګلونو پراختیا، د ښـوونځیو او تحصـیلي موسـسـاتو، جامع جوماتو، صـنعتي او تفریحي پارکونو، کرنیزو او حیواني فارمونو جوړول او نور ټول اړتیا وړ تاسیسـات شـامل وي. طبیعي خبره ده چې د دې ډول کارونو د سرته رسـولو لپاره نه اوس امکانات شـته او نه هم دا د یوې ورځې کار دی. کله کله بیا داسې هم پېښ شي چې د یو کار لپاره امکانات هم پیدا شـي، خو چې پلان نه وي هغه کار له امکاناتو سره سره پر خپل ځای پاتې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صـــيب يو وخت د خپلې واکمنۍ په پيل کې عربي متحده اماراتو ته ســـفر وکړ، هغه وخت د نړۍ زيات شـــمېر هېوادونه

افغانســتان سـره مرسـتې نه ډېر لېواله وو، د اماراتو شـيخ، کرزي صـــيب ته وويل، ووايه څه خدمت درته وکړم؟ راکړه هر ډول پروفوزل چې لرې درته منظور يې کړم، خو افغاني هيات ســـره هېڅ ډول ليکلی پلان او پروفوزل نه و، چې د اماراتو شـيخ ته يې وړاندې کړی وای. دوی ورته وويل بل ځل. هغه بل ځل بيا لاړ پر خپله مخه. هدف دا دی چې کله کله دغســـې وړيا او طلايي مرستې هم تر لاسه کېدلای شي، خو که دلته پلان وای او د ملک لومړۍ درجه چارواکي هر هېواد ته له پلان او پروفوزل ســـره تللای، نو هېواد ته راغلی طلايي فرصت به مو له لاسه نه ورکاوه. هغه کومې بې دريغه مرســـتې چې دلته راغلې، هغه هم د يو منظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان د نشـــتوالي له امله پنځه ســـلنه هم پر خپل ځای و نه لګېدلې.کله چې نړیوالې مرستې دلته را ماتې شوې، نو هر ولایت او ولســـوالۍ کې په بیړه کارونه پیل شـــول، ســـړکونه او ودانۍ

جوړې شوې، ځینې ودانۍ د ښاري پلان د نشتوالي او یا هم له هغه ســره د ټکر له امله دوه درې ځله جوړې، بیا ویجاړې او بیا و رغول شوې، اکثره سړکونه د پلان مطابق جوړ نه شول، ځینې یې ډېر لنډ او تنګ جوړ شـــول. خلکو یې تر څنګ کورونه او مارکېټونه جوړ کړل، اوس چې غواړې سړکونه لوی او پراخ کړې، مجبور یې شـاوخوا ټولې ودانې یې ونړوې، چې دا خپله یوه لویه ستونزه او مالي زیان دی. ښارونو منظم انکشـاف ونه کړ، اکثره واړه ښـــارګوټي په خپل ســـر او په نامنظم ډول جوړ شـــول، د کورونو تقاضـا پورته شـوه، ځکمې خپل قیمت لوړ کړ، دې کار د ځمکې مافیا او زورواکان دې ته وهڅول چې د ځمکو پر غصب لاس پورې کړي؛ لږ تر لږه (څلور نیم ملیونـه جریبـه) دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه غصب شوه، نا منظم ښارګوټي په کې جوړ شول او خپل سرې ابادۍ په کې وشوې، د ټولې غصب شوې ځمکې مجموعي قیمت تر (اتیا ملیاردو ډالرو) اوړي، اوس نو که دولت دا ځمکه بېرته راګرځوي، هم سخت او ناشونی کار برېښي، هم له زورواکو سره مخامخېږي او هم د سرپناه له خاوندانو سره، که دولت بېرته دا ځمکه خپل اصلي حالت ته ګرځوي، نو لږ تر لږه

همدومره لګښت به زغمي چې پورته مو یادونه وکړه. خو که دولت له پخوا څخه دې ځمکو ته ماستر پلان درلودلای، نو هم به یې (اتیا ملیارده ډالر) تر لاسه کړي وو، هم به یې (اتلس ملیونه) افغانان د کور خاوندان کړي وو او هم به هېواد اوس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظمو ښارګوټو څښتن واى. اوس د دې لپاره چې پر پاتې دولتي ځمکو دا تېره ترخه تجربه تکرار نه شـــي، نو په‌کار ده چې ژر تر ژره (د يو کال په بهيرکې) هر ولايت خپل ولايتي ماســـټر پلان جوړ کړي، ځينو ولايتونو لا وار دمخه خپل دا ډول پلان تر يوه حده جوړکړى هم دى، خو نور هم بايد پراخه شـــي. پر دې هم ټول پوهېږو چې د ماسټرپلان پلي‌کول د يوې ورځې‌کار نه دى؛ ګام پر ګام به تطبيقېږي، خو د هغه د هندسي شکل د تثيبت لپاره د يو ولايت خپل امکانات هم تر يو حده بســـنه‌کوي او کنه له

مرکزي بودجې څخه هم مرسته غوښتلاى شي، د ساري په توګه په يو ولايت‌کې د (٤٠) متره، (٣٠) متره او يا هم (٢٠) متره په ســـور يو ســـړک په پلان‌کې دى، د ولايت اړوند چارواکي کولاى شي، د يو لښتي او يا نورو نښو په واسطه د سړک حريم

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم کړي، شا وخوا ته يې نيالګي هم کېنوي، په داسې يو حالت کې تر ډېره حده څوک د دې جرات نه کوي چې د سړک حريم ته داخل شي، هلته غصب وکړي او يا ابادي وکړي، همدا ورته عمليه د ماسترپلان پر نورو ساحو هم د تطبيق وړ ده. په دې ډول مخکې تر دې چې موږ د ماستر پلان د تطبيق مرحلې ته ورسېږو، لومړی بايد د تثيبت پړاو بشپړ کړو. نوی ماسترپلان بايد نه يوازې داچې نوې ساحې تر خپل پوښښ لاندې راولي، بلکې ټولو زړو ودانيو او نامنظمو ښارګوټو ته هم د سمون لاره پيدا کړي او ټول د دې نوي ماستر پلان برخه کړي، که د هر ولايت لپاره يو ښه ماسترپلان ولرو، خدای ج مهربان دی، يو وخت به راته امکانات هم برابر شي او ګران افغانستان به د راتلونکو دريو لسيزو په بهير کې د پرمختګ او سوکالۍ لوړو پوړيو ته ورسېږي. د همداسې يوې ورځې په ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ یو بل شرم هم ثبت کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـیاسـتوال خپل مجبوریتونه او تکلیفونه لري، ځینې یې یوازې حال ته ګوري، لـه مـاضــي څخه عبرت نـه اخلي او راتلونکي تاریخي قضــاوت ته یې هم پام نه وي. د تاریخ قضــاوت ډېر بې رحمه دی، هلته پر نتیجو بحث کېږي، نه د چا پر ورځنیو نفسي غوښتنو او محبوریتونو. ځواکمن او مدبر سیاستوال هماغه دی، چې دمجبوریتونو پر وړاندې مقاومت وکړي.

کرزي صــیب د خپلې واکمنۍ په بهیر کې د ګڼو تېروتنو تر څنګ یوه تاریخي تېروتنه دا وکړه چې د لندغرو ملېشــو د یوې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان ته يې د ((مارشـــالۍ)) رتبه ډالۍ کړه. له دې رتبې څخه د نظار شـورا د دې مشـر هدف دا و چې له (مارشـال شـاه ولي خان) سـره ځان په تله کې واچوي او په دې ډول د بچه سـقاو د ماتې غچ تداعي کړي. د هغې رتبې له نامه څخه فهيم خان هره مياشـت د((١٤٠٠) سـرتېرو امتيازات اخيسـتل، د خپل ژوند تر

پايه يې دومره لوټ او تالان وکړ، چې تاريخ کې يې سـارى نه و ليدل شـوى. کله چې فهيم خان مړ شـو، په مړينه يې هم غصـب وکړ، کرزي صـيب وويل چې دلته په کابل کې يې د (بادام باغ) د غونډۍ پر سـر ښـخ کړئ ځکه چې دى خو د ټول افغانسـتان مارشـال (!؟) و .ما د يو افغان په توګه د محمد قسـيم فهيم د ناقانونه مارشالۍ پر وړاندې پر خپل وخت خپل غبرګون ښودلى؛ (مارشال په کابل او کابل په مارشال پلان کې)، (مارشـال او بيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

المال) او ځینې نورې لیکنې مې هماغه مهال خپرې کړې دي، خو له ښـــاغلي غني شخه مو دا هیله نه وه چې دی دې هم د کرزي صـــیب پر پل، پل کېږدي او یا دې ان تر هغه هم وړاندې لاړ شي !

ښاغلي غني سره به په سړه سینه منطقي بحث وکړو؛ د کوم علت

له مخې د عبدالرشـــید دوســـتم د خپل لومړي مرســـتیال په توګه میاشـــتې او کلونه خپل دفتر ته پرېښـــود؟ کومه ګناه او خطاه یې وه؟ ایا هغه جرم تزکیه شـــو؟ محکمې برات ورکړ؟ له دې پرته ایا دوستم د دې رتبې لپاره ټول شرایط پوره کړي دي؟ لوړې پوځي زده کړې او ارکـانحربي لري؟ ایـا اوس هم په ترتیـب ســـره لـه بریدمن شخه تر همدې مارشـــالۍ پورې د ټولو پوځي پوړیو یا رتبو یوازې نومونه اخیستلای شـي؟ ایا بشـري جرمونه یې نه دي کړي؟ په زرګونو افغانان یې نه دي وژلي؟ د کابل په ورانۍ او د هېواد د نورو سیمو په ویجاړۍ کې یې لاس نه درلود؟ ایا ته خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور ســـره په تکلیف نه وي؟ کله چې دې تر اوســـه ملي پوځ د پوخوالي بشپړې پوړۍ ته نه وي رسېدلی، مخالفین دې د ارګ په شل متری کې درته ګواښ پېښولای شي، نو په داسې یو ترینګلي امنیتي حالت کې چا ته د مارشـــالۍ رتبې ورکړه څه مانا؟ د مارشـالۍ رتبه خو هغه چا ته ورکول کېږي چې خپل هېواد کې یې داخلي بغاوتونه ارام کړي وي، بشپړ امنیت یې ټینګ کړی وي او په څو نورو هېوادونو کې یې هم عســـکر پراته وي او دی له دې ځایه خپلو عسکرو ته د امر او نهې قومنده ورکوي، خو نه داسې شخص چې په خپله وخت پر وخت د بغاوت سبب شوی وي او ملک یې له کورنۍ جګړې او تاو تریخوالي سره مخ کړی وي.

ښاغلی غني! کله چې د شـپې په خپله خونه کې یوازې شـوې، تر خوب وړاندې له خپل ضمیر سره یوه غلې مشوره وکړه، چې دا کار دې سم کړی که ناسم؟ پوره باور لرم چې خپل ضمیر ته به خجالته وې، نو کله چې ســـتا خپل ضـــمیر داســـې یوه ظالمانه پرېکړه نه مني، نو دا ستر ملت یې ولې ومنی؟

څو ورځې وړاندې دوســتم ته د همدې مارشـالۍ رتبې د ورکړې په باب پژواک خبري اژانس یوه دقیقه سروې او نظر پوښتنه کړې وه، (۹۱) ســـلنه خلکو ویلي وو چې دوســـتم ته د دې رتبې له ورکړې سـره مخالف یو. کله چې له طالبانو سـره د سولې خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطرح کېږي، نو بیا د وخت د ضــایع کولو په خاطر جرګه جوړه شي، مشـوره وشـي، جهادي او الحادي رهبران را وړاندې شـي، شـورا شـي، سـتراتېژي شـي، طرحې مطرح شـي، د پنځو کلونو مسیر او بهیر وڅېړل شي، دوه سوه پلمې جوړې شي او د سولې له خبرو د پندانۍ کیســه جوړه شــي، خو کله چې له عبدالله، جمعیت او نورو جګړه مارو ســره د ټول نظام او بیت المال د وېش معامله کېږي، هغه وخت بیا نه ولس وي، نه يې مشــوره وي، نه طرحه وي، نه کومه ستراتېژي !؟ ان ټاکنيز شريکباني دې هم خبر نه وي. عمر او پاچاهي دې تېرېږي، خو تاريخي پېغورونه به پاتې کېږي، د هغه نسل پر حال خواشيني په کار ده چې د خپلو مشـرانو د دې ډول تېروتنو کفاره به ورکوي : کرزی صـيب لاړ، خو د لاس د تېروتنو نښې يې د تاريخ پر دېوال پاتې شـوې. غني صـيب به هم لاړ شـي، خو د تاريخ پر مخ به يې د تېروتنو دا تور داغونه پاتې شــي. تر سـياسـتوالو را وروسـته لا بل بې ضـميره مخلوق هغـه دی چې د هغوی هرې تېروتنې او جنـايـت تـه د مصــلحت پرتوګ ګنډي، دوی داســې ماهرانه بخيه وهي چې اصــلي واکمن يې هم د خپلې تېروتنې د پټونې لپـاره دومره سپينسترګي نه کوي، دا نو د ټولنې تر ټولو خطرناک مکروب دی چې ولس ته ستونزې پيدا کوي او سياستوالو ته د نورو خيانتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جواز او جرات ورکوي. په دې ډله کې یو شمېر پښتانه کنځلمار فیسبوکیان هم شامل دي؛ هر کله چې مونږ پر ډاکتر صیب غني د هغه د کارونو د ښه والي په نیت سمونپاله نیوکه کړې، نو دوی د کنځلو خولې خلاصــې کړې دي، د صـــالح، دانش، علیپور، قیصاري او نورو سره یې د غني په معامله کې هغوی حق په جانب ګڼلي، فیسبوکي ملاتړ ته یې ور دانګلي او مونږ ته یې کنځلې کړې دي، اوس به نو یو ځل بیا له عبدالله ســره د ګډوله حکومت د جوړونې او دوســتم ته د مارشـــالۍ رتبې د ورکړې لپاره هم ســپېرونی برابروي، دلایل به تراشـــي او د دې ناقانونه کارونو مخالفینو او منتقدینو ته به کنځلې حواله کوي، په تاریخ کې باید دا بې ضمیره طبقه هم په تورو کرښو ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۳۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

لــه هغــه ورځې چې هېواد تــه د کرونـا وبـا راغلې، نو د ډېرو هېوادوالو ژوند یې له ستونزو او خطر سـره مخ کړی دی. د دې وبـا د رفعې او دفعې لپـاره هر چـا تر خپلې وســـې کـار کړی، حکومت که څه هم ځینې نیوکې پرې شـــوي، خو بیا هم ځینو چارواکو تر خپله وســه هلې ځلې کړې دي.مدني ټولنو او رسـنیو هم خپل مثبت رول لوبولی دی. خو په دې برخه کې چې کوم کار د زیاتې ســتاینې وړ دی، هغه د ملي پانګوالو، خیریه بنســټونو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو انساندوستو افغانانو هغه مرستې دي چې د تېرې یوې دوو میاشـــتو په بهیر کې یې زموږ د هېواد پر لســـګونو زرو بېوزله کورنیو وېشل شوي دي. د مرستندویانو په دې لړ کې د الکوزي شرکت، ګلبهار خیریه بنسټ، د جي پي کمپنۍ او نورو ګڼو خیریه

بنسټونو هغه مرستې د ځانګړې مننې او یادونې وړ دي چې زموږ زرګونو هېوادوالو ته یې د تېرو دوو میاشـــتو په بهیر کې رســـولي دي. په دې مرســـتو کې اکثره خوراکي توکي شـــامل وو. خو زموږ یو بل هېواپال او زړه ســـواند افغان (حاجي صـــدیق الله هوتک) بیا پر یو بل اســـاســـي او ګټور کار لاس پورې کړی دی؛ ده د خپل خیریه بنسټ(د الحاج صدیق الله هوتک خیریه بنسټ) له لارې دکرونا د امحا لپاره عفوني ضد درملو پر پاشلو لاس پورې کړی دی.

دې بنســـټ د عامې روغتیا وزرات پر ودانۍ ســـربېره ګڼو نورو دولتي ودانیو کې هم عفوني ضـــد درمل پاشـــلي او دا لړۍ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار نورو سیمو او نادولتي ودانیو ته هم غځولې ده .نن یې د ژوندون ټلوېزیون ودانۍ، انګړ او شاوخوا سیمې هم دواپاشي کړې. دوی پلان کې لري چې د کابل ښار نورو سیمو کې هم عفوني ضد درمل وپاشي. موږ په داسې حال کې چې د یاد بنسټ

دا کار ستایو، له دوی، د هېواد د روغتیايي بنسټونو له ټولو کارکوونکو، چې د کرونا پر ضد د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ولاړ دي او نورو خیریه بنسټونو څخه مننه کوو او د دې ترڅنګ ورڅخه دا هیله هم کوو، چې دې ډول انساني خدمتونو ته لاپسې ادامه ورکړي او د خپلو بېوزله هېوادوالو د لا زیات خدمت جوګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ په ښکلې او ښېرازه سیمه کې یې دې نړۍ ته سترګې وغړولې. له ماشـوتوبه یې خدای(ج) د خپـل کتـاب مینـه پـه زړه کې ور ټوکولې وه، همـدا مینـه یې د خدای(ج) د کتاب په پاڼو کې ومیندله، پسې تعقیب یې کړه؛ کابل دارالعلوم یې ولوسـت، دولتي دندې ته یې مخه کړه، له ماموریته، تر مدیریته، ریاسـته او وزراته ټولې دولتي پوړۍ یې یوه په بلې پسې تر لاسه کړې، مهاجرت ته اړ شو، هلته یې هم خلکو ته د دین اصلي جوهر (د سرېتوب پیغام) و رساوه، ماشې ته یې ګوته ور نه وړه، ټول عمر له کتاب او قلم سـره پاتې شـو، د خلکو د پوهاوي راپوهاوي لپاره یې ((تفهیم القران)) په روانه او بلیغه پښتو وژباړه، ((خوړې کیسې)) یې ولیکلې، د اسلام د اقتصادي سستم او اصولو په باب یې اثار ولیکل، د حق د لارې د لارویانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب یې ((حقپالونکي)) ولیکل. او ګڼ شــمېر نور اثاریې و پنځول. (اویا کاله) یې د یو ســـتر قلموال په توکه د خدای(ج) د دین د مســتقیمې لارې خدمت وکړ، د کینې، بغض، ســمتپالنې او توکمپالنې دېوالونه یې ونړول او د زړه په وینو یې د اســـلام بله ډیوه روښـــانه وســـاتله.هم د قلم خاوند و ، هم د فصـــاحت او

بلاغت، هم د جرګې ســړی و او هم د مرکې، هم د قانون ســړی و، هم د قضـــا، هم قانونپوه و او هم قضـــاوتپوه، هم ژبور و هم زړور.

څو ورځې وړاندې یې ځوان زوی شهید شو، فاتحې ته ورغلم، د اولاد او هغه هم د ځوان زوی د ناڅاپي شهادت زغمل اسانه کار نه دی، غم یې درووند، خو استقامت یې پر ځای و. راته یې وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ټلويزيون کې دې په روژې مبارکې مياشت کې اسلامي خپرونې ښې ډېرې کړې دي، هغه شپه مې کاته، زړه مې درته دعاوې وکړې. ياد خو به دې وي چې يو وخت مې درته ويلي وو، چې د ملتپالنې برخه دې ډېره درنه ده، د اسلامپالنې برخې ته دې هم توجه زياته کړه، چې توازن برابر شي، تا راته وويل چې انديښنه مه کوه؛ اسلام به هم يو وخت مور ته پاتې وي او دې نورو به نور کارونه شروع کړي وي، اوس چې دې نشراتو ته ګورم او په الکترونيکي تذکرو کې د اسلاميت او افغانيت د کلمو د درج لپاره ستا بې دريغه او زړورې مبارزې ته، نو ما ته هغه ستا خبرې را په ياد شي. رښتيا هم دا نور خو پر نورو لارو سر شول. فاتحه کې د غم فضا خوره وه، ما نه غوښتل چې ده سره خبرې وغځوم ،خو دومره مې ورته وويل چې که ياد دې وي؛ يو ځل مې مخکې هم درته ويلي وو، چې پر ژوند هېڅ اعتبار نه شته، ستا ټول متفرق اثار (کليات) بايد راټول او چاپ شي، څو موده وړاندې مې قاضي صيب (نسيم کشاف) ته هم وويل چې د کشاف صيب ټول اثار (کليات) بايد راټول شي او دی يې خپله يو ځل له نظره تېر کړي، ژوند ډېر بې باوره شی دی، نو که بيا خدای مه کړه کشاف صيب زمونږ په منځ کې نه وي هم، نو دا ټول اثار به يې سباني نسل ته خوندي وي، نو که لږ دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت ښه شي، دا ځل به دې کار ته ملا تړو .تر چاپ وروسته به ستاسو د ژوند او دې اثارو په باب ژوندون تلويزيون کې يوه درنه غونډه هم جوړوو. ده وويل کور دې ودان هميشه دې غښتو او مهمو کارونو ته پام کړی دی. دې سره ترې مو خدای پاماني واخيسته، خو نن سهار لس بجې خبر شوم چې د حق د لارې دې ستر حقپالونکي قلموال د تل لپاره له دې نيمګړې نړۍ څخه خدای پاماني واخيسته او د حق د لارې د ابدي سفر لمن يې ونيوه، لاره يې روښانه، پر مخه يې ژېړي ګلونه او ځای يې جنت شه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حساب او کتاب يو سړی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولې مياشــتې له (٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

زموږ په ټولنه کې چې کومه نامتو څېره تر خاورو لاندې شـــي، نو موږ فکر کوو، چې ټولنه تباه شــوه او هر څه متزلزل او متضـــرر شــــول، خو پر هغو خلکو مو کم ژړلي، چې پــه ټولنـه کې ډېر مشـــهور نه دي، خو ډېر ګټور، موثر او ډېر د حســـاب او کتاب خلک دي. نن مو همداســـې يوه څېره له لاســـه ورکړه. تېمور منګل يادوم، د مرحوم باز محمدخان د مشـــهورې کورنۍ يوه ځوانه څېره. تېمور لا د خاپوړو ماشـــوم و، چې پلار او تره يې د پيل شوي ناورين لومړني قربانيان شول، دی د خپل مشر ورور؛ حاجي خان محمد باز منګل او نورو ترونو د مينې په سيوري کې را لوی شـــو. حاجي خان محمد باز زما د پوهنتون د دورې ټولګيوال او انډيوال دی،(۳۳)کاله کېږي، لکه د يو ورور په شان ور سـره کورني اړيکي لرم. د حاجي صـيب خان محمد په ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحوم بازمحمد خان د کورنۍ ټولو پتمنو غړو؛ قاســـم باز منګل، ډاکتر صیب کریم باز، حاجي صـیب عمر، حاجي صـیب اکرم، حاجي صیب خان وزیر او نورو هریو په تېرو دېرشو کلونو کې زما د کلتوري او ملي مبارزو دومره ملاتړ کړی او شخصاً یې زما دومره لاسـنیوی کړی، چې زه یې د ښــېګڼو پور هېڅکله نه شـــم اداکولای. نږدې لس کاله متواتر مې د اختر لومړی او یا دویمــه ورځ غرمــه د

دوی کورته رسـوله، د اختر مبارکي به هم وه او د غرمې بنډار به هم و. تېـمور نو اوس د کور منځنی غړی و، هغه په دردونو کې را ستر شو، خو ورو ورو یې لـه پلار او نیکـه څخه د ور پاتې خانۍ خویونه خپل کړل، هغه نه یوازې کاروباري مســـایل زده کړل، بلکې د پلار او نیکـه دســـترخوان یې هم غوړېدلی وســاته، کله چې به زموږ پیسـې په کار شـوې، نو تېمور ورور ته به مو وویلې؛ تېموره وروره غم خوره، یوه چاره کوه، ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ویلې ته بې غمه شــه، بیا به په میاشــتو او کلونو د ده حســابونه پاتې وو، څو چې به موږ په خپله ورته مراجعه نه وه کړې، نو ده به له حیا نه غږ نه کاوه. کور ته چې به ورغلو، نو لاس په نامه به ولاړ و، تر هغه پورې به دی ولاړ و، چې ټولو مېلمنو ډوډۍ ته لاس نه و ور وړی، د ټولې کورنۍ په تېره بیا د حاجي صیب خان محمد ښي متې و، تر روژې وړاندې کور ته ورغلو، ډېر عزت یې زموږ وکړ، تېمور نو دا مهال د ســړیتوب او انســانیت داســې یو پړاو ته رسېدلی و، چې نه یوازې یوه لویه قومي او سیاسي کورنۍ پرې ودانه وه، بلکې په لسګونو نورې کورنۍ هم ور سره ښېرازه وې. ســږ کال چې اختر د کرونا وبا تر اغېز لاندې ډېر مړاوی و، نو د اختر پر لومړۍ ورځ مې چېرته د تګ اراده و نه کړه، ټولو دوســـتانو ته مې په ټلېفون مبارکي ورکړه. د اختر دویمه ورځ ماسپښین دوه نیمې بجې مې حاجي صیب خان محمد ته تلیفون وکړ، نو زړه مې و چې ورته ووایم سږ کال د کرونا له وجې کېدی شـــي تاســـو کره زموږ اختریز بنډار و نه شـــي، نو ځکه مې اوس یوازې همدا تلیفوني مبارکي ومنه، تلیفون درې څلورځله زنګ تېر کړ، وروســته غلی ځواب راغی، ځواب نا اشــنا و، غږ غلی و، ما ویل حاجي صیب خان محمد مې په کار دی، ده وویل زه خپله یم، ما ویل غږ دې ولې، خو ځواب یې ســم را نه کړ، بیا ما و ویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اختر دی ځکه مې درته زنګ وواهه، د اختر کلمې سره نو له اخوا د ژړا او ســـلګیو غږ راغی. اختر خو پر موږه غم.. تېمور تېمور په حق، حق .... جمله تکمیله نه شوه، خو پوه شوم چې د غم ټکه را پرېوتې، عاجل مې ډرېور را وغوښــت، لارې هم بندې وې، د ډاکتر صیب کریم باز کور ته مې ځان و رساوه، هلته د غم خاموشي خپره وه، یو تن وویل چې جنازه یې همدا اوس د ((باغ داود)) ځنـګ تـه یوړه، چټـک هلتـه لاړو، د جنـازې لمونځ تېر شوی و، خو د تدفین مراسم پاتې وو، خلک پر قبر راټول وو، یو ګلاب ځوان په سـپین کفن کې را تاو و، ما ته خلکو لاره راکړه، د حاجي عمر او حاجي خان وزیر چې پر ما سترګې ولګېدې، نو را غږ یې کړ، یون صـیب راشـه د ورور او ملګري وروسـتی دیدن دې وکړه، له مخه یې ورته کفن لرې کړ، یوه ګلاب ځواني په کې پر خوب ویده وه، ســلام مې ورته وکړ، ســلام وروره ســلام، د خبرو مجال نه و، ژر تورې اوږدې تختې پر قبر را تېرې شـــوې، هلته لرې شپږ اوه متره وړاندې حاجي صیب خان محمد په خړو خاورو کې ناسـت دی، د حاجي صـیب تېمور ځوان زوی یې هم تر څنګ ناست دی، زه یې هم تر څنګ کېناستم، په خاورو ککړ، ژړا یې الوتې، حاجي خان محمد ورو ورو ســـلګۍ وهي او خپل وراره ته په سلګو سلګو کې وایي؛ بچیه ژاړه مه! ته نور زما وراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې، ته نور تېمور يې تېمور، تاته زه نور تېمور وايم تېمور، بيا يې په ژړغوني غږ ورته وويل : ستا نوم څه شی دی؟ ورارە يې په سلګو سلګو کې وويل تېمور دی تېمور، دې سره نو د ژړا او سلګيو يو دردوونکې څپه راپورته شوه، د تره او ورارە د سلګيو څپې لا غلې نه وې، چې پر قبر خاورې انبار شوې، تره او ورارە دومره سلګيو نيولي وو، چې د قبر خواته يې له ډېره درده نه شول کتلای، په همدې سلګو سلګو کې پر قبر ډبرې هم ودرېدلې او تېمور هم د ابد لپاره له موږه جلا او فنا شو او د خپل دايمي سفر لمن يې ونيوله. پر مخه يې ژړېږي ګلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هم د قران قاري و، هم د خپل ولس وکیل، هم د توري سړی و، هم د ننګ، هم د مقاومت سړی و او هم د استقامت، د قوم سړی هم و د ملت هم، ژبور هم و او جرګه مار هم .

یو وخت یو شمېر لنډغرو د کابل ښار اوسېدونکي تر پوزې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوســـتي وو، د هوتخېلو پر لوري يې هم مارش وکړ، خو وکيل صـيب سـيد عمر هوتک او نورو ځوانانو يې سـابه ښـه په مالګه کړل. يوه ورځ ژونـدون ټلوېزيون تـه راغی، يوه تومـانچـه يې لـه جيبه راوويســـته، پر مېز يې کېښـــوده، ماته يې ويل يون صـــيب پوهېږې دا تومانچه د چا ده؟ ما ويل نه پوهېږم، ده ويل دا مې له لنډغرو څخه اخيســـتې، چې څومره چغې يې ووهلې پرې مې نه ښـودل، کله چې يې توبې ووېستې او غوږونه يې خپل ونيول، بيا مې پرېښودل، وکيل قاري سيدعمر هوتک په سيمه کې د افغانيت او اســلاميت د داعيې يو ســرســختی ملاتړی او پلوی و. په دې لاره کې يې زموږ د مبارزو ټينګ ملاتړ کړی، موږ ټول يې د مينې او ملاتړ پوروړي يو. کلـه چې پر (٢٠١٤ م) کـال د جمهوري رياست او ولايتي شورا ټاکنې وې، موږ ټولو ډاکتر صيب غني ته اورنی کمپاين کاوه، خو قاري صيب سيدعمر هوتک ولايتي شورا تـه هم نومـانـد و، دا مهـال ځينې نور هوتخېل عزيزان، چې ټول زموږ ملګري وو، هم يادې شورا ته نوماندان وو، زما لپاره سخته وه چې په دوی کې يو انتخاب کړم، د ولســمشــرۍ په لېست کې خو مو کانديد معلوم و، ژر مو ډاکټر صـــيب غني په نښـــه کړ. له وجدان ســره مې تر مشــورې وروســته په ولايتي شــورا کې قاري صيب سيدعمر هوتک ته رايه ورکړه، خو تر ننه مې هغه پر ځان خبر نه کړ، نن چې هغه له دې نړۍ څخه خپل ســفر پيل کړ، نو په زړه کې مې د هغه د ګرانښـــت له امله د دې خبرې يادونه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صـیب ډېر مقاوم انســان و، کله چې یې ځوان زوی شــهید شـو، نو عاجل جنازې ته ورغلم، ده خپل اسـتقامت نه و بایلولی، د ځوانیمرګ زوی پر قبر یې خپلـه خـاورې انبـار کړې، دا ډېره سـخته ورځ وي، کله چې مې غېږه ورکړه، نو د زړه درد او لمبې مې ورته احساس کړې، کله چې مې پر شا وټپاوه، نو ده راته وویل یون صـــیب د الله رضــا وه، زموږ قبوله ده، کور دې ودان چې د وراره جنازې ته دې راغلې، زموږ د غم بار دې راسره اوچت کړ. له قاري صیب څخه ډېرې خوږې خاطرې لرم، خو دا درې څلور کاله ورســـره ډېر په تماس کې نه وم. د کوچني اختر پر لومړۍ ورځ یې راته زنګ وواهه، ویې ویل قاري سید عمر هوتک یم، ما ویل ومې پېژندلې وکیل صیب نمبر دې راسره ثبت دی. ده وویل د اختر مبارکي مې درکوله، ما ویل ژوندون ټلوېزیون ته به درشـم له نږدې به دې وګورم، ډېر ځنډ مې نه وې لیدلې، لږ درپســـې خفه شـوی وم، ما ویل کیسـې به هم وکړو، خو دا کرونایي حالت دی، هسې نه چې بل څه مشکل ترې پیدا شي، نو ځکه مې درته تلېفون وکړ، اوس مې همـدا تلېفوني مبـارکي قبولـه کړه، بیـا چې حالات ښه شول له نږدې به درشو. ما ویل وکیل صیب ډېره مننه کور دې ودان. وکیل صــــیب ډېر ځنډ وروســـته تلېفون کړی و، خبرې یې ډېرې منظمې، ورو او غلې وې، د نورو وختونو خلاف، ما ترې د کور حال او احوال پوښـــتنه وکړه، ده وویل د خدای فضل دی خیر او خیریت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو شېبې وړاندې خبر شوم چې قارې صيب نور د ابد لپاره له موږ څخه خدای پاماني واخيسته. اوس مې زړه ته داسې لوېږي چې په دې اختر کې چې ده ماته تلېفون کړی و او د اختر مبارکي يې راکوله دا په دې مانا وه چې ده خپل سفر ته تياری نيوه، نورو نږدې دوستانو ته به هم يې زنګونه وهلي وي او د هغوی په ناخبرۍ کې به يې ترې خدای پاماني اخيستي وي، ځکه کله چې څوک پر يوه اوږده او نامعلوم سفر وځي، نو له نږدې دوستانو او خپلوانو خدای پاماني اخلي. وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه. ژوند ډېر پيکه شوی، پر کينې او دښمنۍ نه ارزي، ياران مې يو يو پر سفر روان دي، زه نه پوهېږم چې زما نوبت به کله وي، خو کېدی شي زه خدای دېته ساتلی يم چې د خپلو ملګرو پر مرګ ساندې او ويرنې وليکم او د هغوی يادونه خوندي کړم، که نه نو نور خو په موږ کې د ژونديو انسانانو د کيفيت کوم ځواک پاتې نه دی. پر دې هم نه پوهېږو چې چېرته يو او چېرته به ځو؟ يا ربه زما پر ولس، وطن او يارانو رحم...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام د اعتدالي لارې يو سر لاری

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دوکتور محمد اياز نيازی د هېواد يو ســـتر ديني عالم و، هغه په

تېرو دوو لسيزو کې په پوره مېړانه، فصاحت او بلاغت، ديني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي منطق د اسـلام د سـپېڅلي دين اصـلي جوهر (سـرېتوب) هېوادوالو ته تشريح کړ، هغه د اسلام له ارزښتونو سره سم؛ نه له افراط څخه کار واخيســـت او نـه يې د تفريط لمن ونيوه؛ يوه معتدله لاره يې غوره کړه. نن د اسـلاميت او افغانيت دښـمنانو د هېواد دا ستر عالم، چې هم د دنيا له چارو خبر و او هم د دين له لارو، د خدای په کور کې شهيد کړ. له دې او دې ډول نورو ورته دردوونکو پېښو څخه دا حقيقت لاپسې په ډاګه څرګنديږي، چې د انسـانيت او هېواد دښـمنان غواړي تر وروستي افغانه دا جګړه وغځوي؛ نه مو د دين سـرې خوندي دی، نه د دنيا، نه مو مشـر خوندي دی، نه مو کشـــر، نه مو ماشـــوم خوندي دی، نه مو ســـپينږيری، نه مو پوهنتون خوندي دی، نه مو روغتون، نه مو زېږنتون په امن کې دی او نـه مو روزنتون او نـه مو هم عبادتځی خوندي دی او نه هم درملځی، بس په تمامه مانا يوه ولسوژنه ده او يوه ټولوژنه. خدای ج دې شـــهيد دوکتور محمداياز نيازي ته جنتونه نصيب کړي او نور دې په دې سوي لوي وطن کې د امن او سولې هيلې وغوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومونه او شخصیتونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هېواد لـه بحراني شـــرایطو ســـره مخ دی، هره ورځ یو مخور شـــخصـــیت او یو نامتو افغان د ژوند له نعمته محرومېږي. دا حالت ډېر دردوونکی دی. باید د حل یوه اساسي لاره ورته پیدا

شي. سـوله یې ښـه درملنه ده، خو تر سـولې وړاندې چې څومره قربـاني زغمو او څومره هېوادوال مو قربـاني کېږي، د هغو درناوی، عزت او یادونه هم ضـروري ده، خو کله کله داسـې هم پېښېږي چې د یوه نوي قرباني شوي مخور شخصیت درناوی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه هم دې ملت ته د يوه بل تاريخي شخصيت د حذف په بيه پرېوزي؛ هم په قربانۍ کې تاوان ګالو او هم په يادونې او نمانځنې کې. اوس چې کوم مشهور شخصيت قرباني شي، نو په کار نه ده، د هغه د يادونې او درناوي لپاره بيا د يو بل پخواني شــخصــيت، اتل، په ياد نومول شــوې ســـيمه او تاريخي ځايونه د ده په نامه ونومول شي. دا په داسې حال کې ده چې د پخوانيو اتلانو يادونه او نمانځنه په خپله يو ضرورت دی. هغوی پر خپل وخت قرباني

ورکړې چې يو ځای، ځايګی يې په نوم شـــوی او وروســـته يې تاريخي ارزښت هم پيدا کړی دی. نو که اوسني مخور شخصيتونه د پخوانيو مخورو شـخصـيتونو ځای ځايګی نيسـي، نو بيا خو به سـباني د ننيو ځای نيسـي، په دې ډول به موږ د شـخصـيتونو د تاريخي تسلسل له انقطاع سره مخامخ شو. نو د دې لپاره چې د قربانيو دغه تاريخي انقطاع له منځه لاړه شـــي او نوې قرباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوانۍ اتلولۍ پر ضـــد و نه‌کارول شـــي، بنـــه لاره دا ده چې جمهور رییس عاجل یو فرمان صادر کړي او په هغه‌کې دا مسئله قیدکړي، چې د نویو مخورو شـخصـیتونو د قربانۍ په حالت‌کې دي، که لازمه وي، د یوه قانوني معیار له مخې نوې سـیمې، ځایونه، علمي او کلتوري مرکزونه د هغو په نامه ونومول شـي، نه هغـه ځـایونـه او مرکزونـه چې د دوی تر قربـانۍ وړانـدې د

نورو اتلانو په نومونو نومول شـوي او په ټولنه‌کې مشـهور شـوي دي. په دې ډول به د یو شمېر سیاسي کړیو د غرضونو مخه هم ونیول شـي، د پخوانیو او اوسـنیو ټولو شـخصـیتونو حق به هم خوندي شي او د شخصیتونو تقاطع به هم له منځه لاړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۷) مـه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر څه ته باید په منفي نظر و نه ګورو، نه دا ملت دومره توهین کړو، چې د هېڅ شـــي ظرفیت نه لري. دا یو مقاوم او ډینامیک ملت دی چې که مشـرانو یې له تدبیر څخه کار اخیسـتی وای، نو

د نړۍ په کچه به یو ســوکاله ملت وای. راځو د اوبو کنټرول ته :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټکنـالوژۍ زمـانـه ده، تر هغـه چې موږ لوی او منځني برېښنـابندونه جوړوو، پوره وخت او پیسـو ته اړتیا ده، اوس لنډه لاره دا ده چې له لمریزې برېښنا څخه ګټه واخلو.، یو میګاه واټ سولري برېښنا د نږدې زرجریبو ځمکې د خړوب ظرفیت لري. د هلمند، کونړ او د هېواد د نورو سـیندونو په لمنو کې په لکونو هکټاره شاړې ځمکې پرتې دي، که له سـولري برېښنـا څخه کار واخیسـتل شـي، د زیـاتو ځمکو د خړوب امکـان شـتـه.

که داکار یوازې حکومت ته پرېښـودل شـي بیا به هم د اوس په شـان ناشـونی شـي، خوکه حکومت د دې کار لپاره یو عادلانه فورمول جوړ کړي، نو هم به اوبه کنټرول شـي، هم بـه کرنـه وغوړېږي، هم به خلکو ته کار پیدا شـي او هم به حکومت یو لړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايدات تر لاسه کړي. دا فورمول کېدی شي دا او دېته ورته کومه بله بڼه ولري: هر افغان چې په خپلې لمريزې او يا هم د اوبو په برېښنـــا د ســـيندونو له روانو اوبو څخه هر څومره شـــاړه دولتي ځمکه اباده کړه، د هغو د عايداتو لس ســـلنه دې د حکومت او نوي ســـلنه دې د هغه شـــخص وي. په دې ډول به دولت هغو شـــاړو ځمکو ته د ابادۍ لاره پيداکړي چې له بابا ادم څخه تر دې دمه بې حاصـله پاتې دي، دا قانون دې تر هغه دوام پيداکړي چې دولت ورتـه لوی او واړه بندونه جوړ کړي. دولت کولای شـــي د برېښـــنـــا د توليـد لپـاره هم ورتـه فورمـل جوړ

کړي؛ د برېښـــنا بندونو جوړونه دې هم کورنيو خصـــوصـــي شـــرکتونو ته ورکړي، نوره نړۍ کې هم د برېښـــنا د توليد اکثره شـرکتونه تر لسـوکلونو پورې هېڅ ډول ماليه نه ورکوي، تر هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروســـته بیا د مالیې پر ورکړه مکلف دي. اوس لنډه لاره همدا سـولري بریښــنا ده، چې هم ارزانه او ســاده ده او هم په چټکۍ ســـره نوره هم ارزانه کېږي. د دې تر څنګ حکومت بـایـد تر ځمکې لاندې اوبو پر را ایستلو هم کلک بندیز ولګوي او خلک مجبور او تشـــویق کړي چې له روانو اوبو څخه ګټه پورته کړي. عجیب حالت دی؛ روانې اوبه مو په وړیا ډول ګاونډیو ته روانې دي او موږ تر خپلو ځمکو لانـدې اوبو څخـه د معین قېمت پـه بدل کې کار اخلو، .نو که غواړو هم خپل ځان ســـوکاله کړو، هم خپل وطن زرغون کړو، هم د ګاونډیو له شرارته ځان خلاص کړو او هم هغوی یو عادلانه تعامل او ښـــه ګاونډیتوب ته اړ کړو، باید خپلې اوبه کنټرول کړو. اوبه مو خپلې، لمر مو خپل، ځمکـه مو خپله، یوازې یوې لمریزې وسیلې ته اړتیا لرو او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې به ورسره مخ شوې، نو د کتاب او قلم خبرې به وې، د ښوونځي او روزنځي خبرې به وې، که د دنیا غمونه به هر څومره بار وو، خو ده به د فرهنګ او تعلیم له مسایلو اخوا نورو خبرو سره ډېره لېوالتیا نه درلودله، له هر نوي کتابه به خبر و، کتاب به یې چې ګوتو ته ورغی، نو بیا چې به یې تر پایه لوستی نه و، پرېښوده یې نه، ما ته تر حده زیات ګران و او زه هم پرې ډېر زیات ګران وم. کله چې مې جلال اباد کې نوی کور جوړ کړ، نو دی په

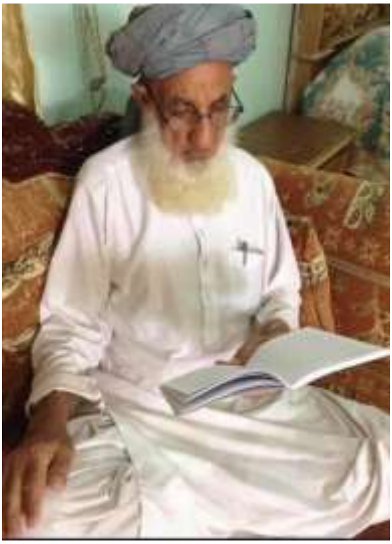

زهیر ځان مبارکۍ ته راغی، لاسنیولی مې پر هرې خونې وګرځاوه، کله چې یې لړه دمه وکړه، نو راته یې وویلې : ته یقین وکړه که دا کور د (زرین انځور) وای، نو هم دومره به پرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وم خوشاله شوی، لکه اوس چې پر تا خوشاله شوی یم، ته دکار سـرې يې، هر څه ته دې پام دی، زړور يې، دې ویده قوم او ځوانانو کې دې روحیه وغوړوله، دواړه زړور یاسـتئ، هغه بچی مې هم (هدف يې زما مېرمن ارين يون وه) تر تاکمه نه ده، زه خو هغې ته هم افرين وايم چې د دومره لېوانو منځ کې دا د خپل ولس غږ اوچتوي، نو ځکه نن کور ته د مبارکۍ له خاطره راغلم . کله چې به مې د نویو کتابونو پکېج برابر کړ، نو د حاجي صـیب عبداللطیف ګردیوال برخه به مې جلا ساتلې وه، هغه ته د کتابونو ډالۍ تر هر څه زیاته ارزښتمنه وه، هغه په داسې حال کې په ټول ختیځ، په تېره بیا په ننګرهار کې د عصـري معارف ډیوه بله کړه، چې د معارف او بل هر ډول نوي پرمختګ پر وړاندې بې شمېره خنډونه موجو وو. ګردیوال صـیب د خپلې ټولنې د یو ټولنیز متخصـص په توګه له داسې ټولنیزو تجربو او ځیرکتیا څخه کار واخیست، چې هم ټولنه را و نه پارېږي او هم تعلیم عام شي، د ده او د ده د نورو ملګرو د څلور لسیزو دقیق او متواتر کار نتیجه وه، چې په ټول ختیځ کې عصـري تعلیم عام او ټولنیز سمون پراخ شو. ده تعلیمي ریفورم له خپلې کورنۍ پیل کړ، ټول اولادونه يې د لوړو زده کړو خاوندان کړل، ان د ټول هېواد په کچه يې ترې لوړ کادرونه جوړ کړل. همدا خپله کورنۍ يې د ټول ختیځ د هغو رسېدلو کورنیو یوه بېلګه ده چې ده او د ده د مهال نورو مخورو يې په روزنه او پالنه کې په مستقیم او نامستقیم ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډه لرلې ده. حاجي صـيب عبداللطيف ګرديوال د ژوند تر پايه له قلم، کتاب او علم سـره خپله مينه خوندي وسـاتله، ان د ژوند تر وروســتيو وختونو پورې يې هم نوي اثار مطالعه کول. اوس چې د شـپې يوه نيمه بجه ده او سـبا سـهار اته بجې د هغه په خپل پلرني کلي کې د هغـه د جنـازې او تـدفين مراســم دي، زه ډېر بدمرغه يم چې د داسـې يو سـتر او ډېر خوږ انسـان په جنازه کې ګډون نه شــم کولای. ګرديوال صــيب د هغه نســل وروســتی استازی و، چې په ډېرو کمو ابتدايي امکاناتو يې دې ملک ته لويه معنوي پـانګـه؛ تعليم، تجـدد، ټولنيز ســمون، کلتوري زغم او انســانيت په ميراث پرېښــودل، خو موږ اوس زمانې داســې له ستوني رانيولي يو او داسې يې له پښو او لاسو تړلي يو، چې نه د حق چغه پورته کولای شو او نه د خپلو خدمتګارانو د جنازو بازو ته اوږه ورکولای شــو. مشــره په مخه دې ژېړې ګلونه! د خدای (ج) حضــور ته دې د خپلو ســوو لوو اولادونو احوال ورســوه، ځای دې جنت شـــه! د علم پلاره، زموږ معنوي پلاره، د انځور پلاره، د عزيز پلاره، د حنيف پلاره او د هر افغان او هر انســـان معنوي پلاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مننه او یوه بله هیله

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې د (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څو موده وړاندې ما جمهور رییس ډوکتور محمد اشرف غني ته یو وړاندیز کړی و، چې نورستان باید د هېواد د ملي پارک په توګه ونومول شي. د دولتي چارواکو له جملې څخه د ټرانسپورټ پخواني وزیر ښاغلي (یما یاري) دا وړاندیز لوستی

و، نو وړاندیز یې خوښ شوی و، نو په نا مستقیم ډول یې مننه هم کړې وه او د دې تر څنګ یې دا ژمنه هم کړې وه، چې دا وړاندیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

به جمهور رييس ته رســـوي او كار به پرې كوي، دا وړانديز د جمهوري رياســـت د چارو د اداري د مشـــرتابه په ګډون نورو چارواكو ته هم رسېدلی و، ټولو خوښ كړی و، كېدی شي تر دې

پخوا هم ځينو دولتي چارواكو سره د نورستان ولايت په اړه دې ته ورته نظر موجود و، خو ما ته چې د قضـــيې كوم ظاهري اړخ معلوم دی، هغه همدا دی چې لنډيز مې دلته وليكه. نو اوس زه پر ځان لازمه ګڼم چې په دولتولی او سـياسـي چارو كې دجمهور رييس د يو شمېر كړنو په باب له ځينو اختلافونو سره سره د ملي پارک په توګه د نورســـتان د منظورولو له امله له هغه څخه مننه وكړم او د دې تر څنګ د قدرمن ورور يما ياري ځانګړې مننه او كوروداني پر ځان د هغه انســـاني حق ګڼم، چې په دې كار كې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنــه او عمــل دواړه ســـره غــاړه غړې کړل. خو اوس د دې پرمختګ تر څنګ له ښـــاغلي (ياري صـــيب)، د چارو د ادارې

لوی رییس(فضلي صیب) او د نورستان له قدرمن والي (حافظ عبدالقيوم) څخه هيله کوم، چې ډېر ژر د همدې موضـوع لپاره د ماسټر پلان د جوړولو کارپيل کړي، ماسټر پلان له کابينې پاس او په عادي او انکشـــافي بودجه کې يې شـــامل او د دې تر څنګ د مرســـتندويو هېوادونو او ملي پانګوالو پانګونه راجلب کړي. د سوکاله افغانستان په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راتلونکي نسل حق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشـــتې پر (۱۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

له کرونا سره د مبارزې په نامه له نړیوال وجهي صندوق (IMF) څخه د(۲۲۹) میلیونه ډالرو پور اخیســتل له دې ملت ســره یو لوی خیانت دی. څرنګه چې د دولت ملي بنســټونه لا تر اوســه پورې پوره پیاوړي شــوي نه دي، نو دا ډول پیســې به هم د نورو ډېرو پیسـو په شـان د اقتصـادي مافیا او فسـادګرو خولې ته تویې شـــي، اوس خو هســـې هم اکثریت افغانان کرونا نیولي؛ افغانان ورسره د خدای په توکل او خپل همت مبارزه کوي، خو دا به ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد پیغام او کلتور وي چې موږ خپل راتلونکي نسـل ته، چې لا هم دې نړۍ تـه يې ســترګې نـه دي غړولي، د دې پر ځـای چې د ســـوکالۍ پانګه پرېږدو، هم تر غوږونو پورې په پور کې ډوب کړو. زموږ پلرونو تر دې څخه په سـختو شـرايطو کې موږ ته پور نه دی پرې ايښی، نو موږ هم حق نه لرو چې د خپلې ناروغۍ پور د راتلونکي نســل پر اوږو بار کړو. د راتلونکي پښــت حق بايد خوندي وګڼل شي.نسل په نسل فساد، مافيا او له ولس سره غدر او دوکه د منلو او زغملو وړ نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې پر کورنيو لوبغاړو يو غږ

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۳۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه هم د نورو ګڼ شمېر افغانانو په شان له پخوا څخه په دې نظر وم او يم چې په هېواد کې روانه دوه ځلوېښت کلنه جګړه پردۍ جګړه ده، خو زموږ خاوره يې لابراتوار دی او افغانان يې سونتوکي. د جګړې وسايل بهرني دي او دلايل يې کورني. تېر ځلوېښت

کلونه نه څېرو، خو له هغو ځلوېښتکلنو ترخو تجربو څخه بايد پوره پوره عبرت واخيستل شي، چې د مليونونو افغانانو د قربانۍ او دکېن او ښي ايډيالوژيو د افراط او تفريط او همدارنګه د هغو د مشرانو د رسوايۍ په نتيجه کې رامنځته شوي دي. اوس خبره ډېره نږدې شوې : يوه خوا محمد اشرف غني دی او بله خوا عبدالغني برادر،(غنی) او (برادري) يې مشترکات دي، دې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بیا عبدالله او امرالله دی، هغه خوا بیا ملا هیبت الله دی، څوک د الله امر دی، څوک یې ډالۍ ده او څوک یې بنده دی، تر الله وړاندې ټول پر بېلابېلو لارو سر دي، خوکله چې الله ته رانږدې کېږی نو دلته ټول سره مشترکات پیداکوي، دې خوا بیا معصوم ستانیکزی دی او هلته بیا عباس ستانېکزی دی، ویل کېږي نږدې خپلوان هم دي، که خپل هم نه وي، نو ستانیکزي خو دي، دا چې پخوا یې ایډیالوژیک اختلاف

درلودکنه؟ ایډیالوژیو خو هسې هم سر خوړلی دی، (ستانیکزیتوب) خو یې یو مشترک ټکی دی، تر قبیلې پورته فکر خو ځینو ته هسې هم د تعصب او نشنلیزم په مانا تعبیرېږي او د هغه مانا خو راساً کفر ته رسي. زړګړي اختلافات، لوړې ژورې به خوکله‌کله د ملارسول او ملا هیبت الله، امرالله او عبدالله، غني او اتمر، عطا او عبدالله او نورو ترمنځ هم پېښېږي، دا نومونه مې چې دلته یادکړل، څلوېښت کاله د جګړې افغاني کرکټرونه همداسې وو،، دا په حقیقت کې پر بېلابېلو ذهنتونو د افغاني ټولنې د وېش د یوې برخې تمثیل‌کوي، نو ځکه د مفهوم د جبري افادې لپاره دلته یاد شول. بېلابېلې پلمې، سلیقې، پر یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل توروونه، ځان ته حق. بل ته باطل ویل، ټول وخت پر همدې خبرو تېر شـــو او په دې بهیر کې د ملت د وینو رود روان و، خو

داســـې وخـت بـه یو بـل ســـره کېناســـتل، چې نورو نیابتي جګړه مارو به یې ځای نیولی وو، اوس نو د څلوېښــــت کلنې جګړې د وروســـتۍ برخې پر ټولو کورنیو کرکټرونو غږ کوو، چې که تاسـې رښـتیا هم خپلواک یاسـت، نو خپلو کې کېنئ، یو لوری دې د قدرت له انحصـــاره او بل لوری دې د جګړې له تداومه لاس په سر شي، واک دې د یو دودیز او قانوني میکانیزم له لارې د ملت نورو نسبي ممثلو ادارو ته انتقال شي، بیا دې سر تاسري ټاکنې وشي، هر چا چې رنې او سراسري ټاکنې و ګټلې همغوی د ملک د رسمي سیاسي مشرتابه حق لري. که خبره داســـې وي چې اصـــلي واک و ځواک د هر لوري له بهرنیو ملاترو ســـره وي او داخلي کرکټرونه یوازې پیغام وړي راوړي، نو راځئ همدا خبره هم په پوره امانت ملت سره شریکه کړئ، غاړه به مو په دین او دنیا دې ملت ته خلاصـــه وي، دا خو هم د وجدان ســـخت مخالف حرکت دی، چې تـه خپلـه هم پوهېږې چې خپلواک نـه یې او ملـت هم دربـانـدې پوهېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواک نه يې، خو بيا هم په ډېره سپين سترګۍ هم ځان خپلواک تمثيلوې او هم د ملت د استازولۍ

دعوه کوې!؟ نو لـه توپير پرتـه د جګړې پر ټولو کورنيو کرکټرونو غږ کوو؛ مخکې تر دې چې د هېواد بهرني دښمنان تاسې يو ځل بيا بې ځايه وکاروي، هم مو ملت ته وشرموي او هم مو د تېر په څېر ځای پر نورو ناهلو ډک کړي، تاســې خپله د عمل نوبـــت وکړئ ،روغه جوړه وکړئ، (عبدالله)دې هم په کې وي، (غني)دې هم

پـه کې وي (برادر) دې هم پـه کې وي، ((د عـبـدالـغـنـي بـرادر)) حکومـت بـه ترې جوړ شـــې، افغـانســـتـان لوی هېواد دی، د پراخنظرۍ په حالت کې ټول په کې ځاييدلای شي او د تنګنظرۍ په حالت کې هېڅوک په کې شيې نه شي تېرولی، نوره مو خوښه د دين پتنګانو او د اومغلنې ولسواکې مخکښانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت ساه مې ډوبېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲) يمې، نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له خوښۍ محروم، له سوکالۍ محروم او د ژوند له نورو نعمتونو محروم ولس، يوازې پـه دې هيله ژوندی پاتې و، چې ځـه کـه حکومت او لاربښود نه لرو، د خدای په پنځول شـوي طبيعت کې خو له شـته اکسـيجن څخـه ګټـه پورتـه کوو.

اکسيجن ته يې هم قوانين وضـــع کړل، يوازې هغه شـــرکتونه حق لري چې له دولت ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون ولري او د کار او فعالیت اجازه. یو شـــمېر هېوادوال مې د دې قوانینو تر انفاذ لاندې ســـاه ډوبي شـــول، بیا بله پلمه جوړه شـــوه، چې هېواد کې د اکســـیجن تولید کم دی، نو ځکه خو حکومت ټولو ناروغانو ته اکسیجن نه شي رسولی، بیا یو شـمېر انسانپالو پانګوالو افغانانو اعلان وکړو، چې موږ حاضر یو په وړیا ډول هېوادوالو ته اکسیجن تهیه کړو .

بیا نوې پلمې جوړې شوې چې صبر داکار باید د یو تخنیکي او مسـلکي ټیم له خوا وارزول شـي. دا څنګه تخنیکي او مسـلکي ټیم دی چې خپله هېڅ شــی نه شــي جوړولی او یوازې د نورو د تولید ارزونې ته ناست دی؟ بیا د ژمنو لړۍ پسې و غځېدله، هله نن داکار وشو، سبا دا طرحه وړاندې کېږي او بل سبا هغه بله، په همـدې کې (۹۰۰) میلیونـه ډالر لادرک شـــول، خو (۹۰۰) ناروغان پرې ونه رغېدل، ملت په قصـدي ډول له کرونا ســره لاس و ګرېوان کړای شــو. حقیقت دا دی چې نږدې شـــل میلیونه افغانان د کرونا پر ناروغۍ اخته شـوي دي، خو حکومتي شـــمېرې بیا تر (۴۰) زرو نه دي پورته شـوي. دا یو مقاوم ملت دی، له کرونا سـره یې خپل مقاومت پیل کړ، ضـایعات او وافیات وو، خو د ناروغانو د شـــمېر په انډول لا ان په ســـلنه کې هم نه راتلل، د ملت روحیه ورځې تر بلې ښــــه کېدله او دا یې د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عادي ناروغۍ په توګه انګېرله، دا مهال یو بل بد خبر راغی، چې حکومت دومره فعال دی، چې له (IMF) څخه د کرونا د مقابلې لپاره (۲۲۸) ملیونه ډالرو پور غواړي، دا خبره نو د ملت پر ټپونو د مالګې د پاشلو په مانا وه، چې دا چارواکي خو به سبا یو هم نه وي دا پور به بیا څنګه خلاصوې، چې نه یې د اخیستو، نه یې د لګښت او نه یې هم د بېرته ورکړې لپاره هېڅ ډول واضح پروګرام شته؟ له دې رنځ او اندېښنې لا خلاص نه وو، چې بله ټکه راپرېوته؛ ویل کېږي چې افغانستان سره د مرسته شویو اکسیجن وېنټیلاټورونو یو پاموړ شمېره پر ایران او پاکستان پلورل شوې ده. دا په داسې حال کې ده چې دا دواړه هېوادونه، په تېره بیا پاکستان، د ملک د اول شخص د تفکر پر اساس ډېر منزوي شوی !؟که منزوي شوی نه وای، حالات به کوم حد کې وای؟ پر پاکستان او ایران باندې د دې ډول دستګاه وو خرڅول خو دا مانا ورکوي چې دې ډول اشخاصو؛ دولتي دي که نا دولتي، طبي پرسونل دی، که ناطبي، سیاستوال دي که پانګوال او نور هر ډول ګډونوال یې، دوی د خپلو میندو، خویندو، ورونو او پلرونو پر تنفس تجارت کړی، دا ډول اشخاص دې ته منتظر دي چې د ټول ملت پر تنفس هم معامله وکړي، نو راځئ مخکې تر دې چې کرونا جدي وګنئ دا ډول مافیا جدي وګنئ، څوک دې ځان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام د وارث په نامه تریو تریو نه‌کوي او بیا دې نه دې ډول بې شــرمو اشــخاصــو ته د توجیهاتو پرتوګ ګنډي، تر دوی نو بیا د ځمکې پر مخ نور د نه سـړي زامن نه شـې پیدا کولای، اصـلي او اکبر جهاد د دغسې بې ضـمیره پر ضـد روا دی، د جمهور رییس په ګډون په ترتیب ســـره لاندې وړو چارواکو پورې ټول په دې مسـولیت‌کې د خپل مقام او موقف په اندازه مسـولیت لري. چې مشــــر یې قمبر وي، اختر به یې مازیګر وي. خدای دې ټول هغه چارواکي چې په مســتقیم او نا مســتقیم په دې ډول جرمونو کې لاس لري، په شــرمونو و شـــرموي چې دا غیور ملت یې له دې سخت مظلومیت سره مخ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۲۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

تر اوســـه مې هېڅکله هڅه نه ده کړې، چې اشـــخاص د لیکنې محور کړم او غټې هېوادني مســـایل څنډې ته کړم. خو دا لومړی ځل دی چې د یو مبهم شـــخص د هویت څېړنې ته اړکېږم او بیا ملي بحث ته داخلېږم. پر دې شـــخص ځکه دلته بحث کوم چې دا د یوې هغې پراخې کتلې اســـتازولي کوي چې په دې تېرو څو

کلونو کې د متخصـــص، تکنوکرات او په نورو ډول ډول نومونو زمورږ پر ملت تحمیل شـــوي دي. دلته د دوه تابعیته موضــوع ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نه داخلېږم، ځکه هغه موضـــوع هم په قانون کې واضـــح ده.
عجیبه خبره دا ده چې مسله تر دې هم ترخه شوې؛ يو تابیعته او هغه هم د بل هېواد يو تابیعته پر موږ تحملېږي او هغه هم د يو داسې ملي اداري په راس کې چې هم ټول اقتصـادي تعاملات ور سره تړلي او هم زموږ پولي او ملي هويت.
دلته غواړم د دغه ښـــاغلي (اجمل احمدي) پر وړاندې څو پوښـــتنې کېږدم، چې ټول هېوادوال يې بايد پســـې تعقيب او له اړوندو ادارو يې ځواب تر لاسه کړي :
۱–اجمل احمدي د چا زوی او د چا لمســـی دی؟ د هغوی د هويت تذکرې چېرته دي؟
–۲ اجمـل احمـدي د هېواد د کوم ولايـت او کومې ســـيمې اوسېدونکی دی؟
۳ –کله چې لومړی ځل افغاستان ته راغلی، له کوم ځايه او د کوم هېواد په پاسپورت راغلی دی؟
۵ –د افغانستان د تابیعت تذکره او پاسپورت لري او کنه؟
٦ –که د تابیعت تذکره او پاســپورت لري، کله يې اخيســتي او له کومې اداري يې اخيستي دي؟
۷–أيا په تېرو دوو دورو ټاکنو کې يې ګډون کړی کنه؟
۸–ايا په افغاني پاسـپورت يې د افغانسـتان په استازی‌کوم رسـمي سفر کړی او کنه؟
۹ –ايا د افغانستان په رسمي ژبو پښتو او دري پوهېږي که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ –ایا جمهور رییس حاضر دی د مطرحو هېوادوالو پر وړاندې خپل دا نازولی پاڅوي او ورته و وايي چې د خپل ځان د سپیناوي ځوابونه و وایه !
دا خبره هم باید واضح شي چې زموږ هغه هېوادوال، چې د غلو، مفسدینو، لنډغرو او تنګنظرو دزورزیاتي له امله په بېلابېلو هېوادونو کې مهاجرت او بیا دویم یا درییم تابیعت اخیستو ته اړ شوي او اوس بېرته د هېواد پر ابادۍ بوخت دي، هغوی د دې هېواد نه جلاکېدونکې برخه ده، خو دلته خبره د اجمل احمدي په شان د هغو مبهمو په اصطلاح افغانانو په باب ده چې نه یوازې هویت یې مبهم دی، بلکې د افغانستان کلتور او ملي ګټو پر ضد واقع دي. دا ډول خلک ان که یو تابیعت هم ولري او له هېواده بهر یې یوه ورځ هم نه وي تېره کړې، پر داسې مقاومونو یې پرېښودل، له دې ملت سره یو لوی خیانت دی. نو راځئ لومړی د دې ډول مبهمو پردیپالو پر وړاندې رسنیزه مبارزه وکړو او که دې کار نتیجه ور نه کړه، بیا مظاهرې وکړو او د قانون ټولې دروازې ور وټکوو. راځئ د سمون دا لړۍ له همدې اجمل احمدي پیل کړو او په هره مهمه اداره کې دا لړۍ پسې تعقیب کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا په حاکمیت کې ؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشتې له (۱۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلته نه چنګېز حاکم دی، نه هلاکو، نه اسمعیل ساماني حاکم دی، نه ګوډ تېمور، نه د سقاو واکمني ده، نه د برهان الدین رباني، نه د احمدشاه مسعود غړ پورته کېږي، نه د عبدالعلي مزاري او نه د نورو لنډغرمشرانو، خو باج او راج يې چلېږي. دلته د دې شنډلي جهموريت؟ په بهير کې څوارلس کاله حامد کرزی د احمدشاه بابا د میراځور په توګه د واک پر ګدۍ ناست و او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدې نومیالي بابا بل میراثخور اشرف غني احمدزي ته نوبت ورسېد. حقیقت دا دی چې د دې دوارو ښاغلو د واکمنۍ په بهیر کې پښتون د یو قوم په توګه دومره وځپل شو او دومره توهین شو، چې نه د چنګېز په وخت کې دومره توهین شوی، نه د هلاکو او نه هم په لومړۍ او دویمه سقاوۍ کې، د کرزي په حاکمیت کې د دوو جنګي ډلو مشرانو ته د ((ملي اتل)) او د

((د ملي وحدت شهید)) القاب ډالۍ شول او د غني په حاکمیت کې بیا د ده ښاغلي له خوا د ((مسعود پېژنندنې او مزاري پېژندنې)) د ((ملي بحثونو)) موضوع مطرح شوه، دا خبره د غني د مرستیالانو له خوا بار بار یاده شوه چې غني، احمدشاه مسعود او مزاري د یوه فکر او یوې نظریې پلویان وو. غني هم د مزاري مصلی او د مسعود تلین غونډو ته د بیت المال د لګښت په منظورۍ او په حکومت کې د دغو غټو جګړه مارانو پلویانو ته د غوښنې برخې په ورکړې سره دا خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یوه حده ثابته کړه، چې رښتیا هم یادو دوو جنګسالارانو سره مشترک افکار لري. د کرزي او غني په واکمنۍ کې پښتون پر یو عکس العملي، شکایتي او مظلوم قوم بدل شو، د دې قوم سیاسي مخالفین له حکومتي امکاناتو ګټه اخلي او د پښتنو پر ضد ډول ډول ناوړه عملونه تر سره کوي، خو کله چې یې پښتون پر وړاندې د مظلومیت غبرګون وښیي، نو بیا دا غبرګون هم هغوی ته د ملي وحدت

د زیانمنولو د ضربتي تورونو او ملامتیا په بیه تمام شي. پښتون لا د یو ظلم او توهین په مقابل کې له غبرګونه خلاص نه وي، چې د ظلم او غم بله ټکه پرې راپرېوزي؛ د لندغرو ان یو وړوکی مامور، ملېشه، وکیل، سیاستوال او نور پلویان دومره یو غټ ضرر پېښ کړي، چې ټول ملت له ستونزو سره مخ کړي، د دې علت دا دی چې د پښتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ونډه او نامه راغلي پښتون ضد چارواکي خپله پښتنون ضد حرکتونو کې شریک دي، که مخالفین پر دې پوه شي چې د خپل

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
اداره مستقل ارگان‌های محلی

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د سیمه ایزو ارگانونو خپلواکه اداره

Islamic Republic of Afghanistan

به وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ
با تقدیم احترامات فایقه!

با احترام

اداره مستقل ارگانهای محلی

0745292757

هر ناوړه عمل په مقابل کې د سزا معقول غبرګون ویني، نو هیڅکله یې دومره سپین سترګی ته زړه نه ښه کاوه. خبره را لنډوم، د ستر امپراتور احمدشاه بابا په باب په افغان دولت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ايرانپالي دولتي چارواکي (سرور جوادي) وروستي ناوړه چلند ته راګرځم. داکار له دولتي مقام څخه د ناوړه کاروني له امله را منځته شـوی دی، نو بايد په دولتي کچه سـزا ورکړای شـي، په حکومت کې خو ماته ډېر د تورې سـړي نه تر سـترګو کيږي، خو د سـيمه ييزو ارګانونو د ادارې له ځوان رييس (شـميم کټواري) څخه جدي غوښـتنه کوم، چې دې فاشـيسـت ايرانپالي (سـرور جوادي) ته تر سبا دولسو بجو پورې خپله سزا ورکړي؛ له غوږه يې ونيسي او له دفتره يې د غوږ په تاوولو په داسې ډول وباسي؛ لکه څنګه چې احمدشـاه بابا د دوی د بادارانو غوږونه تاو کړي وو، دا خبره دې د جمهور رييس اجازې او معاملې ته نه پرېږدي. سـرور جوادي هم کېدی شي له خپلو مشـرانو سـره د دې ناوړه کار لپاره مشـوره نه وي کړې، نو شـميم کټوازی هم ضـوروت نه لري، چې د جوادي د شړلو لپاره چا سره مشوره وکړي، تر ټولو خبرو دمخه بايد دی ژر تر ژره له دندې منفک او د نورې سـزا لپاره دې عدلي او قضـايي ارګانونو ته ور وپېژني. شـميم کټوازي بـانـدې مې څکـه ځـانګړی غږ وکړ، چې دا نـاوړه کـار د ده د مسوليت په اداره او دايره کې تر سره شوی دی، تر ټولو وړاندې ددې ناوړه کار مسـوليت ده ته راجع کيږي، بله خبره دا ده چې شـميم زما مستقيم شاګرد پاتې شوی، د استاد درس شاګرد ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور د شیدو حیثیت لري، نو که شمیم اجراات ونه کړي، نو فکر وکړئ هغه درس مې چې د مور د شیدو په شان ورکړی، هغه مې ور ته نه دی ښښلی. نو شمیم باید خپل ملي، تاریخي او وظیفوي مکلفیت په غوڅه توګه اداکړي او تر سبا دولسو بجو پورې ستر افغان ولس ته د خپلو اجرااتو خبر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قانون سره لوبې

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې د خپلې واکمنۍ په بهير کې څو څو واره د اساسـي قانون پر سر معامله کړې وي او په زرګونو ځله يې تر پښـو لاندې کړی وي، هغه راپاڅي، خپلو سـيالانو او مخالفانو ته بار بار وايي چې اساسـي قانون زما سـرې کرښـې دي؛ له دې څخه تېرېدونکی نه يم، دا به منئ او دا به دربانـدې تطبيقوم. دا داســې مثال لري،

لکه يو هندو چې مســلمان ته و وايي چې اســلامي شــريعت زما سـرې کرښـې دي، دا به دربانـدې تطبيقوم او کنه جنګ ته به ادامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوو. له بلې خوا بیا د مسلمان په سر کې دومره منطق نه وي چې هندو ته ووایي لالا مې شي اول خو ته کلمه تېره کړه، مسلمان شه بیا به دواړه په ګډه پر یو بل شریعت تطبیقوو. اوس نو د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په سیاسي سیالانو، طالبانو او نورو مخالفانو، یو لوري کې هم داسې سیاسي منطق نه شته، چې دې دوو ډاکټرصاحبانو ته و وایي چې راځئ اول به همدا اساسي قانون پر تاسې دواړو ښاغلو تطبیق کړو، د سولې خبرې او نور مسایل به بیا وروسته څېړو. که اساسي قانون په اساسي مانا پر دې دواړو قانون ماتوونکو ښاغلو او نورو چارواکو تطبیق شي، نو دوی به لاس تړلي زندان ته ځي، حقیقت دا دی چې د اساسي قانون تطبیق غني، عبدالله او ځینو نورو چارواکو ته په دومره لوړ قیمت تمامېږي، لکه هندو ته او یا یو شمېر جهادي ډلو ته چې د اسلام له نامه څخه یې ناوړه ګټه پورته کړې، هغوی ته د شریعت تطبیق په ډېره لوړه بیه پرېوزي. دا نو اوس زموږ په وطن کې یو دود دی چې اکثره سیاسیخېل عملاً د خپل شعار په مقابل کې ولاړ دي، دومره سپین سترګي دي چې له دې ټولو دروغو سره سره د ولس په سترګو کې ورننوزي. های های قانونه نو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۲۷) مې نیټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د غزني پـه اصـــطلاح وکیلان یـادوم، چې نـه انتخـابي دي، نـه انـتصـــابي، خـو تـر دوارو ډلـبـنـدیـو مـعـتـبـر دي، دوی پـر ۱۳۸۹ل/۲۰۱۰م کال، د نظار شورا او وحدت حزب د ایتلاف له امله د انتخاباتو په نامه د غزني د ولس د استازو په توګه ولسي جرګې ته ور وپیژندل شول، هغه وخت، که د غزني اکثریت پښتنو هر څومره فریاد وکړ، خو د ایران سپاه پاسداران، د هغوی روزل شوې ډلې او د ټاکنو په کمېسیون کې فضل احمد معنوي دومره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور او ځواک خاوندان وو، چې د وخت ځانساتي جمهور رییس؛ ښاغلي کرزي یې پر وړاندې هېڅ قانوني چلند و نه کړ. زه خپله جمهور رییس کرزي ته دوه ځله ورغلم، ورته ومې ویل چې د غزني له ولس سره ظلم مه کوئ، دا خلک

نه یوازې د غزني د اکثریت ولس استازي نه شي کولای، بلکې اکثریت یې د ایران له استخباراتو سره اړیکې لري او له اکثریت پښتنو سره څرګنده دښمني هم پالي. فضل احمد معنوي ته مې هم وویل، چې تر دې انتخاباتو مو چې انتصابات هم کړي وای د ولس یو څه نسبي استازولي خو به شوې وه. انتخابات خو پر ځای پرېږده چې دې ته خو موږ انتصابات هم نه شو ویلای. د خوار ملا په اذان څوک روژه نه ماتوي، زموږ خبره چا وا نه ورېدله، خو د هېواد له بېلابېلو سیمو هزاره ګان سره راټول شول او ((جامعه هزاره افغانستان)) په نامه یې غونډې او احتجاجونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل او دا يوولس تنه يې د غزني د استازو په نوم، ولسي جرګې ته داخل کړل. کله چې پر۱۳۹۳ / ۲۰۱٤ م کال د جمهوري رياســـت ټاکنې وشـــوې، نو اکثرو فکر کاوه چې د ډاکتر غني په حاکميت کې به قانون تر پخوا يو څه ښه تطبيق شي.

د ولســـي جرګې ټاکنې نږدې دوه کاله وځنډېدې، خو کله چې د تلې پر مياشـــت ټاکنې وشـــوې، د غزني ټاکنې د وري مياشـــتې ته محول شوې. نوې ولسي جرګې ته نوي وکيلان راغلل، خو غزني کې د دې پرځای چې يا نوې ټاکنې وکړي، يا د دې وکيلانو دنده تعليق کړي، يو ځل بيا غني هم لکه د کرزي په شان دې نازولو ته د غزني د استازو او د پوره وکيلانو په توګه داسې ډول امتياز ور کړ چې نه يوازې د افغانستان په ټول انتخاباتي بهير ان په نړۍ کې يې هم سارى نه دى ليدلى شوى. دوى د غني تر واکمنۍ وړاندې په اصـطلاح منتخب وکيلان وو، د غني پنځه کلنه دوره يې هم په کې وخوړه، بيـا هم وکيلان دي، د غني د دويمې دورې نږدې پنځه ويشت سلنه زمانه تېره شوه، بيا هم وکيلان دي، د غني ټوله دوره به هم تېره شـــي، خو دوى به بيا هم وکيلان وي. د ټاکنو کمېسيون له خوا د دې ښاغلو د باورليک لومړى پنځه کلن معياد هم پای ته رسـېدلى، نوى باور ليک هم نه لري، نه انتخابي اسناد لري، نه انتصابي، نه کوم ځانګړى فرمان او نه هم کوم بل حقوقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـند.، يوازې همدا خبره يې ټينګه کړې چې تر هغه وخته موږ وکيلان يو چې غزني کې نوې ټاکنې نه وي شـــوې، و ښـــاغلو د ولســـي جرګې وخت چې يو څه وغځېده، هلنه خو د هغوی د نشـتوالي په حالت کې د بشـپړې مقننې قوې خلا رامنځته کېدله، ســـره له دې چې دا دليل هم قانوني نه و، پر وخت بايد ټاکنې شوې وای، خو دا د هغوی د پاتې کېدو لپاره يو دليل کېدی شو. اوس ســـړی حيران شـــي چې د دې مدام العمره وکيلانو درجه تر کومه حده و ټاکي؟ دوی صـــحابه کرام دي؟ اوليای کرام دي ،؟ کرام الکاتبين دي؟ او که د بلې کومې لوړې مرتبې خاوندان؟ اوس سړی چاته شکايت وکړي؟ د ټاکنو کمېسيون ته، سترې محکمې او لويې څارنوالۍ ته؟ پر اساسـي قانون د تطبيق د څار کمېسـيون او که خپله د قانون د تطبيقولو لومړۍ درجه مسـول؛ اعلی سـر قومندان جلالتماب زرکلن دوکتو محمد اشـرف غني احمدزي او که کومې بلې مرجعې ته؟ اوس چې دې دا خبره وخوځوله د دې پر ځای چې څوک د دې معضـــلې قانوني حل وخېږي، هر يو به در باندې د تعصب زرګونه ټاپې و وهې او د جمهور رييس روزل شـــوي اوکرايي کنځلماران به هم د ايراني فاشـيزم د توجيه لپاره کنځلو ته اړم شي. زما په نظر خو تر ټولو غټ تعصب او فاشيزم همدا دی چې څوک د اتيا ســـلنې مظلومو خلکو حق په څو تنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدورو او پردیپالو اشـــخاصـــو وخوري. اوس په لنډیز ســـره وړاندیز کوم چې د دې په اصـــطلاح وکیلانو د کار د ناعادلانه دوام د مخنیوي لپاره لنډه لاره دا ده چې جمهور رییس ژر تر ژره د ټاکنو کمېســـیون ته امر وکړي چې په معین وخت کې د عادلانه استازیتوب د تضمین له لارې د غزني ټاکنې تر سره کړي، تر هغه پورې چې نوې ټـاکنې کېږي هېڅوک د غزني د ولس اســـتازیتوب نه شـــي کولای، د پخوانیو وکیلانو دنده ختمه ده او کولای شي خپلو کمپاینې مبارزو او یا نورو کارونو ته لاړ شي. دا خبره د یادولو وړ ده چې که دا ناقانونه وکیلان هزاره نه وای، نو نه به جمهور رییس، نه د ټاکنو کمېســـیون او نه به کوم بل قانوني ارګان دومره ناز او عشرت ته پرې ایښې وای! دېته وایي د قومي تعصب او نوي فاشیزم څرګندې بېلګې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصري دروغو نوې طريقه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـــتې له (١٤) نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کوم عکس چې تاسې ګورئ دا فوټوشـاپ شـوی دی، نه ښـاغلي عطامحمد نور له ما څخه د ملاقات غوښـتنه کړې او نه ما له هغه څخه د ملاقات تقاضـا کړې ده، نه زه کوم دولتي موقف لرم او نه له سياسي پلوه په داسې يو قوي دريځ کې يم چې چا ته د معاملې

له لارې يو څه ورکړم او يا ترې يو څه تر لاسه کړم. د هېواد عيني

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعیتونو ته په پام سره ښاغلی نور له اقتصادي، پوځي او سیاسي پلوه تر ما ډېر په قوي دریځ کې دی، نو ما سره د ملاقات بحث ورسره نه مطرح دی او نه ورته په ګټه دی. نور که دا ډول ملاقاتونه کوي، نو کېدي شي خپله جمهور رییس او یا د حکومت نورو لوړپوړو چارواکو، چې له دوی سره د معاملو اندولیزه تجربه لري، له هغو سره دا ډول ملاقاتونه تر سره کړي او یا یې

تر سره کړي وي، خو زه د یوه افغان په توګه ملي ارزښتونه او ملي ګټې پالم او د هغو پر سر هېڅ شخص او ډلې سره معاملې ته حاضر نه یم. زه ډېر خوښ یم چې په خپله پنځه دېرش کلنه فکري، فرهنګي او ملي مبارزه کې د ناوړه معاملې کومه بېلګه او تاریخ نه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی نور هم خپل مخالفین او موافقین لري او زه هم، خو زه د یوه ثابت دریځه افغان په توګه خپلو ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم چې د خپل ژوند په پاتې بهیر کې به هم هېڅکله د بدې سیاسي معاملې تاریخ پرېنږدم. له رسنیو او د فیسبوک له ټولو چلونکو څخه هم هیله کوم چې د یو چا د شخصیت د رد او تایید لپاره د جعلي انځورونو او دروغو له خپرولو ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۸)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې له (۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

موږ باید نورو ته نظریات او وړاندیزونه هم ولرو، کار باید هم وکړو او ثمر باید هم ولرو، داســـې نه چې، لکه د غنې خصـــلت ولرو؛ هر څه له ګېډې او خولې راباسو او بهر ته یې وړاندې کوو او له بهره هېڅ هم نه رااخلو او بیا داســـې وخت راشـــي چې

د غنې په شـان په خپلو لاړو کې بند پاتې یو. یا داسې هم نه شو، لکه د مېږي په شـــان چې ټولو عمر له بهره راټولو نه کوو، خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ډکوو، خو بهر ته خپل هیڅ ډول تولید نه لرو. موږ باید د شاتو د مچیو خصلت خپل کړو، د پاچاهۍ یا واکمنۍ پر ړنګولو خپله انرژي و نه لګوو، خپله واکمني او مرکزیت جوړ وساتو او خپل ټول ځواک کار او ثمر ته متوجه کړو؛ پر ګلانو وګرځو، له هغو څخه شیره راټوله کړو، هغه پر شاتو بدله کړو او په دې ډول ټولنې ته د خپل کار او زیار یوه ګټوره او مثمره نتیجه وړاندې کړو. زموږ په ټولنه کې اوس د دې دوو ځانګړتیاوو لرونکي انسانان شته، خو یه خواشینۍ سره باید ووایم، چې د درییمې ګتګورۍ خلک ډېر کم دي، ان دا چې د ټولنې یوه سلنه برخه هم نه جوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي ليدل و نه شول

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

نه يې د حاکميت يا ولايت پر مهال چا پسـې سـپکې سـپورې و ويلې او نه يې د محکوميت يا کورناســـتۍ پر مهال، يو درووند او سيال سړی و، ځان يې درووند وساته. خدای ج حاضـر او ناظر

دی د همدې دروندوالي له امله را بـانـدې ډېر ګران و. کله چې دې د کرونـا وبـا لـه املـه پـه روغتون کې بســـتر و، زه هم د همدې ناروغۍ له امله په کور کې بســـتر وم، مېرمن مې هم همدې ناروغۍ رنځوله، يوازې کشـــره لور مې (ســـوله) وه چې زمونږ دواړو خدمت يې کاوه، له ډېرو نږدې ملګرو پرته مې هېڅوک خبر نه کړل، ما ويل چې د دوستانو تشويش زيات نه شي، په دې منځ کې چې به د کندوزي صـيب تصـويرونه پر فيسـبوک خپاره شـول، نو سـخت به يې وځوروولم، ټينګ هوډ مې و، چې کله ښــه شــوم، نو د کندوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب پوښتنې ته به ورځم. زه او کورنۍ مې د خدای ج په فضل ښه شول. یوه ورځ سهار مې ملګرو ته وویل چې ځو د کندوزي صیب پوښتنې ته، هغوی وویل ماسپښین به لاړ شو، ماسپښین یوه حادثه پیدا شوه، پرون هم په کارونو کې ډوب شوم، نن هم یو ناڅاپي کارونه او حوادث پیدا شول، ما ویل څه د جمعې ورځ به حتمي ورځم. د پنجشنبې ماښام ناوخته خبر شوم چې کندوزی صیب له ټولو ملګرو ناهیلی شو او په یوازې ځان یې خپل ابدي سفر پیل کړ. هغه ته به ضرور د خپلې ناروغی پر مهال خپل هغه یاران او دوستان سترګو ته ودریدلي وي چې د خپل حاکمیت، معینیت او ولایت پر مهال ترې راتاو وو، خو کله چې د مرګ پر بستر پروت و، یوازې خال خال ملګري یې سر ته ولاړ وو، د ده وروستی دیدن زما پر زړه یو ارمان پاتې شو.. پر مخه دې ژیړي ګلونه وروره! دا دنیا همداسې ده او همدا یې خصلت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصيتونه او دريځونه

دا ليکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای مياشــتې پر (۱٤) چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشــتې د (۲٤) نېټې ســـره ســمون خوري، نشر شوې ده.

هر ټولنيز او ســياســي شــخصــيت چې ارزوئ، نو د حاکميت او محکوميت پر وخت يې تجربه کړئ. عبدالرشيد دوستم ښه دی که خراب؟ په تېرو دېرشــو کلونو کې يې څه کړي؟ دا ټولو خلکو

تـه معلوم دي، د هغـه پر جنـايتونو پرده غوړول دا پـه خپلـه تر جنايت پورته حالت دی. خو دوسـتم له ټولو بدرنګيو سـره سره يوه ځانګړنه لري؛ هغه دا چې د يو معلوم دريځ خاوند دی، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم د ده دا دریځ د ده پر خپلو ځاني، ســـمتي او قومي ګټو راڅرخي، خو بیا هم تر نورو، په تېره بیا تر پښتنو سیاستوالو یې دریځ څرګند دی. زه د نړۍ پر دویم تصـنعي مفکر افسـوس کوم چې د خپلې واکمنۍ دوام یې د داســـې ســـترو شـــرمونو په بیه واخیســـت، چې ده یې د خپل محکومیت پر مهال تصـــور هم نه شو کولای. د غني پاچاهي به څلور کاله وروسته یا وړاندې ختمه شي. خو د دوستم مارشـالي به د هغه تر مرګه وروسـته هم دوام وکړي. د کرزي پاچاهي ختمه شــوه، خو دا ملت لا هم د فهیم د مارشالۍ کفاره ورکوي. غني به نه وي، خو د دوستم مارشالي به دژېړي. عجیبه خو لا دا ده چې دا مارشـالي هم په سیاسي چارو او د سیاسي بنبستونو د حلولو په برخه کې !؟ سړی حیران شي چې هغـه کړکېچونـه زېږولي او کـه حـل کړي یې دي ؟؟ کـه د اخلاقیاتو برخه یې هم ور ســـره یو ځای کړې وای، نو بیا به یې مارشـــالۍ ته تر دې هم ښـــه توجیه پیدا شـــوې وای!؟ کله چې ښاغلي غني دا فرمان لاسلیکاوه، نو ځان سره به یې ښه په خوند خندلي وي، چې همدا ملت، همدا یې جمهور رییس او همدا یې مارشـــال!؟ دا ملت دومره کمزوری شـــوی، چې زه یې قاتل ته مـارشـــالي ورکوم، خو دې ملـت کې غوړه مـالان دومره زیـات شوي، چې بیا هم په رسنیو کې همدا چغې وهي چې « بابا زرکلن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي». له قدرت او ځان سره د غني د لېونۍ مينې ځانګړنه د هغه نورو مامورينو او مامورګيو ته هم لېږدېدلې ده؛ زموږ يو انډيوال و، د غني د حاکميت په لومړيو کې له دولتي څوکيو څخه لرې وساتل شو، نو په خصوصي غونډو کې به يې د غني او په علني غونډو کې به يې د دوستم داسې غيبتونه کول، چې تا فکر کاوه له دې دواړو سره په عمر کې پوخلا نه شي، خو کله چې غني په يو وړوکي وزارت ونازاوه اوس يې نو د غني په صفتونو خوله نه مړېږي او د دوستم پر جنايتونو او مارشالۍ داسې غلی دی، چې ته به وايې د سړي د لادرکۍ اعلان دې کړی وای. نو دې ته وايي د اومغلنو سياستوالو شخصيت، چې هره شېبه د متضاد تغير په حالت کې دی، کله چې دې حالت ته ګورم، نور پر ځان هم بې باوره شم.، نو ځکه خو مې له ځوان نسل څخه هيله ده، چې زما په ګډون د هېچا پر خبرو باور مه کوئ، زموږ عمل ته وګورئ، ښه عمل د ښه شخصيت لپاره غوره معيار دی، نه غوړې خبرې او هوايي ژمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فوران؛

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۲۳)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشـــتې له (۲) یمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په یوه حساب پنځه دېرش او په بل حساب شل کاله کېږي چغې وهم، چې پښتون ځورول کېږي، پښتون وژل کېږي، پښتون تباه

دی او پښـتون لا پسـې تباه کېږي، خو یو زیات شـمېر پښـتنو او اکثرو ناپښـتنو د نشـنلیسـت، متعصـب او فاشـیسـت په نوم تورن کړم، خو ما د خپل وس تر وروسـتي بریده د پښـتنو د مظلومیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه پورته کړه او د داسې ظلم انځور مې تر خپله وسه وکاږه چې د غوره مال او ځانساتي پښتون ضد واکمن پښتون او د پښتنو د شـــعوري مخالفینو د ګډه نا مشـــروع تعامل په نتیجه کې رامنځته شـــوی و. که کرزی او غني له عقله نه، بلکې له نســـله پښـــتانه نه وای، نو په ټول عمر کې به په دې سیاسي ظرفیت، دې ځوکۍ ته نه وای رســـېدلي، خو د کوم قوم په برکت چې دوی واک او ځواک ته ورســـېدل، تر ټولو زیات یې هماغه قام په کې خوار او زبون کړ، ان د چنګېزخان پر وخت هم پښتانه دومره نه وو کړول شـــوي، لکه د دوی په واکمنۍ کې. تر ټولو دردوونکی حالت بیا دا دی چې د دې بدمرغیو پړه هم د همدې چارواکو او د هغو د اړوندو غوره مالانو له خوا پر همدې پښتون قوم اچول کېږي .

نن چې په بغلان کې یو پښـــتون مشـــر او ســـپینږیري په عامه غونډه کې خپلې جامې ووېستلې، دا په واقعیت کې د ټول پښـــتون قوم د دردونو او نه بیانېدوونکو غمونو یو رښتیني انځور دی .

پښتنو مشرانو او کشرانو، چارواکو او بېواکو! ځان به نه تېرباسو، د ټولنې دردوونکی واقعیت همدا دی چې نن په بغلان کې حسن خان ځرګند کړ. زما په ګډون به ډېر نور پښـــــتانه هم له داســـــې دردوونکي حالت ســـره مخامخ شـــوي وي، خو ځرنګه چې موږ سره خپل قلم کله کله ملګرتیا کوي او رسنیو ته لاسرسی لرو، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د خپلو غمونو په بیان کې داســې یو دردوونکې فوراني حالت نه یو رسېدلي .

د ډېر درد او غم خبره دا ده چې د پښــتنو او د ټول افغانســتان د ســالمیت لومړۍ درجه شــعوري مخالفین د دولت پر لومړیو او اساسي څوکیو ناست دي او د نا شعوره پښتون پاچا له خوا ورته د پښــتون وژنې او هېواد ورانونې په پار مکافات ورکول کېږي او که پښــتون بیا د دې بې عدالتۍ په مقابل کې غږ پورته کړ، نو هغه بیا د نشــنلیســت، متعصــب او د ملي وحدت د مخالف په نوم په شلو تورونو تورن شي. درباري غوړه مالان د دې پر ځای چې د ولس ننګه وکړي، یو دم خولې وازې کړې چې ولسمشره زر کلن شې او هېڅ بدیل نه لرې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک باید څه له لاسه ورکړي؟

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشـــتې پر (۲۸) چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمری میاشـتې د (۷) نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

که سـړیتوب او انسـانیت معیار وای، نو بیا خو به نه دا بحران او نـاورین رامنځتـه کېـده او نـه بـه دا جګړه او غمیزه. څرنګـه چې سیاسـتوالو سـره ځان غوښـتنه او واک غوښـــتنه مطرح ده، نو ځکه خو دا غمیزه ورځ تر بلې غځېږي.

د روانې غمیزې وروســـتي علني لوبغاړي اوسـمهال د داکتر اشـرف غني په مشرۍ اسلامي جمهوریت او د ملاهیبت الله په مشـرۍ اسـلامي امارت دي. دواړه لوري پر یو بل د پردیپالنې تورونه پورې کوي، یو لوری د ولسـواکۍ او بل لوری د اسلامواکۍ توغونه توغوي. حقیقت خو دا دی چې د هر لوري په اوړو کې ښې ډېرې شګې شته، خو اوس د تور او سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول ډېر وخت غواړي او اسانه کار هم نه دی. دلته د دوی پر بهرنیو ملاتړو بحث خبره اوږدوي، خو دا دوه غټ لوري باید د اوسمهال د ترخو او ناعادلانه واقعیتونو په توګه ومنل شي. همدې لورو د ولس ژوند تریخ کړی او د غمیزې د غځونې سبب شویدي. اوس د حکومت لوری وایي چې طالب لوری دې لومړی اوربند وکړي او بیا وروسته ورسره د سولې خبرې کوو. له دې کار څخه د غني هدف دا دی چې طالب اوربند وکړي، نو د ده تر مشرۍ لاندې همدا حکومت به په همدې شکل او ان تر دې هم په زیاتې سرتمبګۍ دوام کوي او بل چې طالبان ان لنډمهالی اوربند هم وکړي، نو کېدی شي د هغوی د لیکو، جذبې او جبهې د کمزورۍ سبب شي، نو طالب مشران هېڅکله داسې بایلونکي حالت ته حاضر نه دي او نه یې بهرني ملاتړي داسې یو حالت غواړي. اوس حکومت د دفاع او طالب د تعرض په حالت کې دی، که طالب تعرض و نه کړي، دا کار حکومتي چارواکو ته یو غټ امتیاز دی، خو په مقابل کې بیا حکومتي چارواکي طالبانو ته څه ډول انډولیز امتیاز ورکوي؟ له بلې خوا که طالب همداسې جګړې او د غني حکومت همداسې د خپل واک غځولو ته دوام ورکړي، نه یوازې دا چې دا حالت زموږ د زرګونو هېوادوالو د شهادت او د هېواد د ورانۍ سبب ګرځي، بلکې دا احتمال هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې دا حالت د ټول نظام د پاشنې تر بریده هم ورسېږي او یو ځل بیا د اویایمو کلونو سناریو تکرار شي. زموږ شریر ګاونډیان تیار همداسې یو حالت ته منتظر دي، چې طالبان د مجاهدینو او هېواد د هغوی د رقابتونو د وخت په شان، پر یو برخلیک اخته کړي،

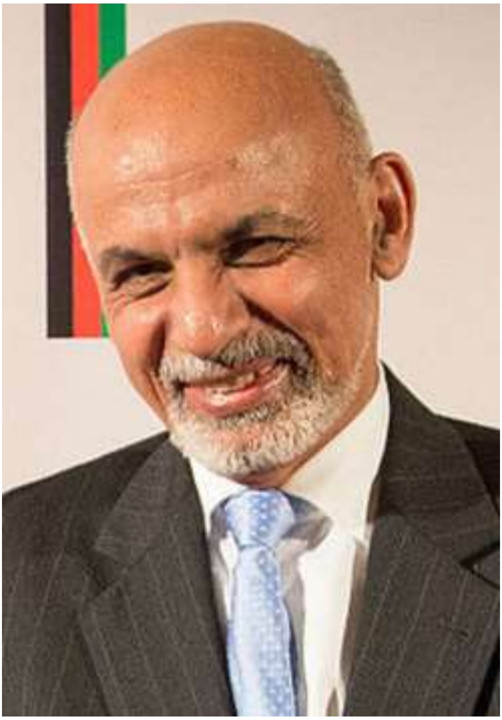

نو ایا کومه داسې منځنۍ حللاره هم شته او کنه چې هم د نظام اډانه روغه پاتې شي او هم سوله ټینګه شي؟ د هېواد د ژغورنې اساسي لاره همدا ده چې هم نظام خوندي شي او هم سوله راشي، دا داسې هیلې او ضرورتونه دي چې د یو بل متمم دي، نه د یو بل مخالف او هېڅکله باید د یو بل پر ضد و نه کارول شي. نو اوس ښه لاره همدا ده چې له یوې خوا پر طالبانو فشار راوړل شي، چې د نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فزيکي اډانې د بقا تضـــمين وکړي، چې داکار تر ټولو دمخه د سـراسـري اوربند په ټينګښـت سـره تر سـره کېدلای شـي.له بلې خوا غني او ټامي ټيم يې او ورسـره راټاله لنډغر او نور مفسـدين، چې اوس د حکومت په اډانه کې د حکومت په نامه مطرح دي، د ولسي فشار له امله دېته اړ کړای شي، چې د چارو واکې پرېږدي، دواړه لوري دې د يو ټاکلي وخت لپاره د چارو واکې ناپېيلو او ثالثو افغانانو ته وســـپاري، هغوی دې د عادلانه ټاکنو لپاره لاره اواره کړي، راتلونکو هېڅ ډول ټاکنوکې دې ځان نه کانديدوي، بيا به وګورو چې ټامي مفکرات ټاکنې ګټي او که د جنت په مينه مســـت طالبان حضـــرات او يا هم ملتپال او هېوادپال افغانان؟ د دې دريېمې لارې په تعقيب او تحقق ســـره به حکومت له غلو او مفســـدينو او نظام به له پاشـــلو وژغورل شـــي او د دايمي ســـولې ټينګښت ته به هم لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم

(۱)

دا لیکنې مې د هغه سـفر انځورنه ده چې د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـتې پر (۲۸) مې نېټې چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، کندهار ولایت ته کړی دی.

یو خو حکومت او طالبانو ډېر ښـه او د سـړيتوب کار وکړ چې د لوی اختر په مناسـبت يې اوربند وکړ او بله خبره دا چې مورږ د ښاغلي محمود کرزي په بلنه له ښاغلو فريدون خان مومند، حيدر

ځاځي او بیدار ځاځي سره په یو نارسمي سفر کندهار ته راغلو، په کندهار کې به د خپل سفر پر مهال تاسو ته د ښکلي کندهار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابادۍ تصویرونه وړاندې کړو. اوس د اختر په مبارکۍ کې مساپرو هېوادوالو ته د عینو مېنې د پرمختګ څو ښکلي تصویرونه.

(۲)

په ماښـــام کې د عینو مېنې ترکتنې وروســـته د ښـــاغلي محمود کرزي مېلمســـتون ته لاړو، هلته مو د ډوډۍ پرمهال د کندهار له یو شمېر مخورو سره وکتل.

په کندهار کې مو د ژوندون تلوېزیون څانګه وکتله، داکوچنی چې تاســـو په تصـــویر کې ګورئ روهید نومېږي، د ژوندون تلوېزیون د کندهار څانګې د ماشـومانو خپرونه پرمخ وړي. ښـه اینده لري. جاوید اغا ته دې خدای خیر او برکت ورکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر زحمت يې په کندهار کې د ژوندون څانګه په ښــه ډول فعاله ساتلې ده.

(۳)

نن مو په کندهار کې د خرقې مبارکې زيارت وکړ. خرقه مبارکه د

نړۍ له مقدسـو زيارتونو څخه ګڼل کېږي او تاريخي کندهار ته يې زياته معنوي ښـکلا ورکړې ده.د خرقې مطهرې له متوليانو څخه ډېره مننه چې موږ ته يې نن د خرقې مبارکې د زيارت زمينه برابره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤)

د ستر ملي مشر میرویس نیکه زیارت ته لاړو، د نیکه اروا ته مو

د دعا لاســـو نه لپه کړل، هیله مو څرګنده کړه چې د دې ســـتر انســان او افغان د ســپڅلي روح په برکت لوی خدای ج په هېواد کې ســوله او ســوکالي راولي او افغانان د نېکمرغه ژوند خاوندان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

کندهار په مېړنیو ښـایسـته و او ښـایسـته دی. نن په کندهار کې د

هېواد د یو زړور بچي شـــهید جنرال عبدالرازق مزار ته لاړو، د هغه روح ته مو دعا وکړه، د لوی خدای ج له درباره مو هغه ته د فردوس جنت او دې مظلوم ملت ته د ســـولې او ســـوکالۍ هیله وکړه.

(٦)

د چهارشـــنبې پر ورځ د بېلابېلو مهمو تاریخي ځایونو تر لیدنې کتنې وروســـته کندهار پوهنتون ته لاړو، د پوهنتون قدرمن رییس ښاغلي (پوهاند دوکتور عبدالواحد وثیق) د اوسمهال د کارونو او د راتلونکو پلانونو په باب هر اړخیز معلومات راکړل، بیا مو د باچاخان څېړنیز مرکز وکوت، د دې مرکز له فعالیتونو خبر شـــو، بیا د قدرمن اســـتاد (قانع) په ملتیا د پوهنتون مرکزي کتابتون ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړو، داکتابتون د یو میلیون امریکایي ډالرو په لګښت په څلورو پوړونو کې په عصري ډول جوړ شوی دی او لسګونه زره ټوکه کتابونه په کې اوسمهال خوندي دي. د کتابتون مسول ښاغلي (قرانمل صیب) موږ ته د کتابتون په باب پوره معلومات راکړل، قرانمل صیب دې خیر یوسي د خپلې فرهنګي مینې له امله یې د

کتابتون بداینې ته ډېره پاملرنه کړې ده. بیا مو د استاد قانع په ملتیا د پوهنتون مرکزي تالار وکوت خورا ښکلی جوړ شوی دی،تر دې وروسته مو د بېلابېلو پوهنځیو ودانۍ او نور تاسیسات وکتل .

کندهار پوهنتون سره له دې چې یه کم وخت کې ډېر پرمختګ کړی، خو د سیمې د عمومي ضرورت او ظرفیت په اندول لا هم نور ډېر کار او پرمختګ ته اړتیا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

د چهارشنبې ورځ ماسپښین مهال په ارغنداب ولسوالۍ کې د حاجي صيب (غلام حيدرخان) او د هغه د ورونو بڼ ته لاړو. دا باغ تر (بابا ولي) زيارت لاندې سيمه کې موقعيت لري او ټول ارغنداب ولسوالي ورڅخه ښکاري. ارغنداب دومره زرغون دی چې ته فکر کوې پر ځمکه دې شين بخمل غوړولی دی او که

سړی ووايي د ځمکې پر مخ د جنت يوه ټوټه ده، نو ډېره مبالغه به يې نه وي کړې. حاجي صيب حيدرخان نه يوازې زموږ مېلمه پالنه وکړه، بلکې پر ښکلي څلوېښت جريبه باغ يې هم وګرځولو. دې باغ کې د انګورو، منو ،انارو او نورو مېوو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرګونې ونې ثمر ته رسېدلي دي. حاجي صيب د دې باغ د جوړولو داستان بيان کړ، ويې ويل چې دا يې په ډېر زحمت جوړ کړی؛ دلته مخکې لوخې او نلان وو،خو د ده په زيات کار، زحمت او ولسي تجربې اوس پر داسې يو زرغون بڼ بدل شوی دی. ده زياته کړه چې ماته که څوک ټوله دنيا راکړي خپل کور، کلی او دا ژوند به پرېنږدم.

حاجي صيب حيدر وويل موږ بايد داسې کار وکړو چې هم خپل ځان ته ګټه ورسوو او هم نورو ته. رښتيا هم ارغنداب د همداسې ولسي کاري وګړو او مشرانو په کار، زيار او تجربو اباد شوی دی. څوک چې دښکلي کندهار سفر کوي او ارغنداب ونه ګوري، نو سفر به يې نيمګړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د چهارشـــنبې پر ورځ مو د کندهار د اطلاعاتوکلتور ریاســـت وکوت، رییس صیب ښـاغلي (افغان) راته د یاد ریاسـت د تېر یو

کال فعالیتونو په باب معلومات راکړل او هم یې د خپلو راتلونکو پلانونو په باب رڼا واچوله. بیا مو د یاد ریاســـت اړوند موزیم، کتابتون او نندارتون وکتل، د خدای ج په فضـل او د دې ریاسـت د کـارکوونکو د هڅو پـه برکـت پـه هره برخـه کې پام وړ مثبت بدلونونه او پرمختګونه رامنځته شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

د چهارشـــنبې ماښـــام مې د ژوندون ټلوېزيون د همکارانو او ملګرو په غونډه کې ګډون وکړ. په دې تصـويرونو کې چې تاسـې کوم ملګري ګورئ د دوی اکثره لـه کوم مـادي امتيـاز پرتـه لـه ژوندون سره رسنيزه ملګرتيا پالي. له دوی ټولو څخه مننه کوو .

په کندهار کې د ژوندون د څانګې مشر ښاغلي جاوېد اغا څخه ځانګړې مننه چې نه يوازې په کندهار کې يې د ژوندون څانګه ښه فعاله ساتلې، بلکې نورو ملګرو او د رسنيزو چارو مينوالو ته يې هم ښـــه کاري چاپېريال برابر کړی دی. ما هم د دې فرهنګي او رسنيز کاروان د ملګرو د قدرونې په غونډه کې برخه واخيسته او کاري وړتيا، زړورتيا او ملګرتيا مې ورته وستايله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

دکندهار قدرمن والي صـیب (حیات الله حیات) د پنجشــنبې پر ورځ سهار موږ ټولو؛ فریدون خان مومند، بیدارځاځي، حیدرخان ځاځي او ما یون ته بلنه راکړې وه، چې ســـهار چای به له والي

صـیب سـره څښـو. والي صـیب خوندور چای برابر کړی و، خو دلته د ورتګ خوندوره برخه دا وه چې والي صــیب پر موږ د نړۍ د ســتر امپراتور او د ټولو افغانانو بابا (احمدشـــاه بابا) د ټولواکۍ مانۍ اوکارځای وکوت. دا مانۍ چې نږدې دوه نیم سوه کاله عمر لري، د خپل وخت د معمارۍ یوه ښه بېلګه ګڼل کېږي. دا ودانۍ څوګاله وړاندې په یوه قوي انفجارکې ســخته زیانمنه شوې وه، خو اوس یې په اساسي ډول د بیا رغونې چارې بشپړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوې دي. د ماڼۍ د بېلابېلو برخو کتنه د هر افغان د زړه جرات او پر ځان باور زياتوي او د ســړي په ذهن کې د تېرې زمانې برم او عظمت تازه کوي. والي صـــيب د افســـوس په توګه وويل: د خواشينۍ خبره ده ؛مونږ دوه نيم سوه کاله وړاندې څه وو؟ له دې ځايه نيمه نړۍ کنترولېدله، خو اوس...

(۱۱)

خوښنه، بښنه او مننه

کندهار ته مې لنډ خو مثمر ســـفر درلود، په څوارلســـو کاري ساعتونو کې مې نږدې لس مهم تاريخي ځايونه وليدل او يو شمېر فرهنګي ملګرو ســـره مې هم وکتل، د کندهار له نويو پرمختياوو او ودانيزو چارو هم تر يوه بريده خبر شوم، ستونزې هم کمې نه وې، خو پر ستونزو سربېره د ژوند لپاره مبارزه هم روانه وه. زما لپاره د خوښـــۍ خبره دا وه چې هر ځل کندهار ته راځم، نو په ودانيزه برخه کې نوي پرمختګونه ګورم، داکار مونږ ته د دې پيغام راکوي چې که د دې قوم په چارو کې مداخله و نه شـــي او ســـوله ټينګه شي، نو دا ولس پر ځان دومره باوري دی چې د خپل ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرمختګ او سوکالۍ لپار اوچت ګامونه اخيستلای شي. ښښنه په دې غواړم چې د وخت د کمښت له امله مې په کندهار کې ډېر خواږه فرهنګي ملګري او قومي مشران، چې بايد ليدلي مې وای، ومې نه شـــو کړای چې ويې ګورم، لوی اختر و او بېرته بايد کابل ته راغلی وای، هيله ده چې ټول دوســـتان مې له ښښـــنې برخمن کړي، له ټولو هغو دوستانو، په تېره ښاغلي محمود کرزي، جاوېد اغا او نورو څخه ځانګړې مننه کوم چې زما په دې لنډ او تنګ ســـفر کې يې زمونږ مېلمه پالنه وکړه او د ګڼو تاريخي ځايونو او علمي مرکزونو د ليدو زمينه يې راته مســـاعده کړه. يو ځل بيا خوښنه، ښښنه او مننه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د يو سرلاري سفر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۳۱) يمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري مياشـــتې له (۱۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نږدې يو کال او يوه مياشـــت وړاندې همدا وخت (د ۲۰۱۹ م کـال د جون پر ۲۳مـه) مې پـه علومو اکـاډمۍ کې ور ســـره وکتل.هغه وخت يې هم له خپلې روغتيا څخه شـــکايت کاوه، ما ورته وويل خدای دې راته صـــحتمند لره، درې دمو کې درېيم

منزل ته ساه نيولی پورته شـو.زما د کتابونو پر ليدلو ډېر خوشـاله شـو، ويې ويل زه حيران يم چې ته په دې دومره سياسـي ناندريو او جنجـالونو کې بيـا دې فرهنګي کـار تـه څنګـه اوزګـارېږې؟ مـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل زه سیاست د فرهنګ لپاره کوم، نه فرهنګ د سیاست لپاره. دی په خندا شـــو، ویې ویل پوه دې کړم. بیا یې راته وویل صـــحت مې ښــــه نه دی، لکه چې خدای مې خپل حضـــور ته غواړي؛ اوس څلور میاشـــتې کم نوي کلن یم، ما ورتـه وویـل، خدای دې موږ ته صـــحتمند لره، موږ هیله لرو چې ســـلیزه راته پوره کړې او بل زموږ هیله ده چې ســـتاســـو ټول اثار راټول او د کلیاتو په بڼه چاپ شي، هغه وویل غرزی(زوی یې) راځي، کار به پرې وکړو. تر هغه وروســـته بیا لایق صـیب په شـش درک کې د یوه شـــدید انتحار او انفجار له امله ژور ټپونه واخیســـتل، یو کال دې ژورو ټپونو وځوراوه او نن یې نو د تل لپاره له هغه وطن او ولس څخـه د ابـد لپـاره خـدای پـامـاني واخیســـتـه، چې ده

ورته اویا کاله ترانې ویلې وې، لایق نور نه چونغر ته ترانې وایي، نه د پښتنو کوچیانو د سرګردانه ژوند سپېرو کېږدیو ته، نه به ملا سـره په جنګ وي، نه له ارتجاع سـره، نه به ویده دهقان راویښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نه ویده روښـنفکر، هعه اویا کاله د دې وطن غرو رغو ته سـوې لوې ترانې وویلې، سـتړی نه شـو، نهیلی نه شـو، خو تېر یو کال کې داسې وځورول شو، چې د وطن هر بوټی او هر انسان به یې سـترګو ته ودرېدلی وي، همغه وطن او همغه افغان چې ده ورته سندرې ویلې وې، خو هېڅا یې د دردونو په تسکین کې مرسـته و نه کړای شوه،ځومره به نهیلی شـوی وي، څومره به مایېجن شـــوی وي، مورِ وبښـــه ای د زمانې د ادب ســـرداره او ســـالاره، دلته د دې وطن د هر یو بلبل او خدمتګار ورروســـتی برخلیک همداســـې دی، لکه د تا چې و، په درد دې مبارزه پیل کړه او په درد دې پای ته ورسـوله، مورِ هم په نوبت درپسـې یو، ګوره د جنت یوه باغچه راخپله کړه، هلته به بیا د دې وطن لپاره ترانې وایو د چونغر ترانې او دسپینغر ترانې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زریزې او پېړۍ کېږي چې د پښتو ژبې پر وړاندې توطیې روانې دي. سوونه کلونه وړاندې کله چې سلطان بهلول لودي په هند کې واکمن شو، نو د جمعې لمانځه ته لاړ، (ملا کادن) تر لمانځه وړاندې په خپلو وعظیه خبرو کې وویل : ((نمی فهم قوم به قدرت رسیده است که از ذات دجال است یا چی که مادر را مور ګویند، خواهر را خور ګویند، بیادر را ورور ګویند و دیګر را نور ګویند...)) پر دې وخت سلطان بهلول لودي ور غږ کړ : ((ملا صاحب احتیاط کو که ما هم بندګان خدا یم)).

ځو پېړۍ بیا پر دې شوخند ووهل شو چې د اسلام له نظره پښتو د دوزخ ژبه ده!؟

حمزه بابا جرات وکړ او دا وهم یې مات کړ:

وایي اغیار چې د دوزخ ژبه ده
زه به جنت ته له پښتو سره ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېره نيمه پېړۍ کې، نو چې چا هم د پښـــتو د مظلوميت غږ پورته کړی، د نشـنلېسـت او فاشـيسـت په تور توهين شـوی او له صـحنې څخه ايستل شـوی دی، په تېرو شلو دېرشو کلونو کې نو بيا د متعصــب ټاپې زور اخيســتی، هر پښــتون چې د خپل قوم او ژبې د محکوميت نوم اخيســتی، پر هغه نو د متعصــب تور پورې شـوی دی. دا پورته ټاپې اکثره د پښـتو ضـد نا پښـتنو عناصـرو له خوا پر پښتوپالو پښتنو ليکوالو لګېدلي دي او يو شمېر مړ غوږو او ځانپلورو پښتنو غوږه مالانو هم ورسره په دې کار کې ملګرتيا کړې ده. په دې تېرو څو کلونو کې بيا يو څو نورې اصطلاحګانې دود شـــوي دي؛ پر ژبــه، قوم او افغــانيــت ،((تجــارت او دکانداري)). دا نومونې اکثره د هغو ضــمير پلورو پښــتنو له خوا کارول کېږي چې له معنوي او مادي فقر ســـره مخ دي. نه خپله کار کوي، نه بل کار ته پرېږدي. څرنګه چې دوی پښت پر پښت وږي پاتې شوي، اوس پر خزانو هم ناست وي، د لوږې او فقر حس يې د خصــلت يوه برخه ګرځېدلې ده. دوی نو هر ملي او فرهنګي کار ته د اقتصـادي ګټې او تجارت په سترګه ګوري، د دوی تر شا بيا د هغو عناصـرو انګېزه هم پرته ده چې په شعوري او فکري ډول غواړي پښتو او پښتانه په همدې متواتر مظلوميت او محکوميت کې وســاتي. نو هر کله چې کوم شـعوري او فکري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښــــتون د خپلې ژبې او قوم د ســــوکالۍ او پرمختګ غږ اوچت کړی، نو د دې يوې ډلې له خوا پرې د تعصب او د بلې کتګورۍ له خوا پرې د قومي سوداګر تور پرې پورې شوی دی .

ای د زمانې بدمرغه تنګنظرو! که چېرې پښـــتو ته خدمت د تجارت او ګټې وسـيله وای، نو دا تجارت به تاسې بل چاته پرې اېښی وای؟ اول خو به مو خپله پرې سرونه مات کړي وای، ځکه چې په روح او روان کې مو د تجارت انګېزه او غريزه نغښتې ده، چې هر علمي او فرهنګي کار ته د سوداګرۍ په سترګه ګورئ. که خپلې ژبې او قوم ته د غونډو او ســيمينارونو جوړول، د رســنيو فعالول، د ښــوونځيو او پوهنتونو جوړول، د کتابونو چاپول، د علمي کدرونو روزل او داسې نور ګټور کارونه رښتيا هم تجارت او د ګټې وســيله وي، نو دا ګټه تاســې وکړئ! ولې يې بل چا ته پرېږدئ؟ کاشکې داسې وخت راشي چې دا ډول کارونه د ګټې وټې وسيله شي او ټول دې ډول ګټې ته را ودانګي. زړه کې خو هر ســړی پر دې پوهېږي چې د کار خلک کارونه کوي، کينه ګر او ناکاره پرزې بيا تورونه پورې کوي. اوس خو خوند دا کوي چې د پښتو او پښتنو له مخالفينو څخه وار او پار دومره خطا دی چې له تورونو لګولو او ځانځورنې پرته يې نور هېڅ له لاســه نه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلې پنځه دېرش کلنۍ کاري او فرهنګي تجربې له مخې د پښتنو ځوان او خدمتګار نسل ته زېری ورکوم چې د وهمونو ډېر برجونه مو نړولي، يو فرهنګي، ملي او فکري انقلاب پر راختو دی، د پښتنو شعوري مخالفين او د هغوی په ټلواله کې شامل بې ضميره پښتانه ځان پلوري، ورځچاري او مضر احتياطکاري ټول وارخطا دي، له تعرضي حالته دفاعي حالت ته راتيټ شوي او نامعقوله دفاع يې هم په نړېدو ده، نو لړې نورې فکري مبارزې ته اړتيا ده، کابل چې به پخوا د پښتو او پښتنو ګورستان ګڼل کېده، اوس ورو ورو پر يو ستر پښتو ژبي ښار بدلېږي. اکثره پخواني وهمونه مات شوي او نور هم پسې ماتېږي، نو څومره چې مخالفينو ټاپې لګولې مور او تاسې به خپل کار ته کش ور کوو، څومره خوندکوي چې ته کارکوې او مخالفين دې له رخې او کينې څخه ځورېږي او يوازې تورونو لګولو ته ناست وي، همداسې دې ناست او ملاست اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل بيا مشورتي لويه جرگه !؟

دا ليكنه د ۲۰۲۰ م كال د اگست مياشتې پر (۱۰)مه، چې د ۱۳۹۹ل كال د زمري مياشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

جرگه او مشوره هم يو اسلامي اصل دی او هم زموږ ملي دود. جرگه د بحران د حل او د غوټې د خلاصون لپاره جوړېږي. جرگه لويه وي كه وړه، معمولاً داسې پرېكړې كوي، چې له

دواړو مخالفو لورو يو څه كموي او هم دواړو لورو ته يو څه وركوي، نو ځكه خو د جرگې د پرېكړې له امله هېڅوك ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایلونکی نه احساسوي، خو دا حالت هغه وخت رامنځته کېږي چې دواړه لوري جرګې ته واک ورکړي او جرګه خپلې پرېکړې د همدې صلاحیت له امله تعمیل کړي. مشورتي جرګه یا لویه جرګه بیا دا ځانګړنه نه لري، د پرېکړې صلاحیت نه لري او مشوره یې هم د واکمن په مزاج پورې تړلې، چې مني یې او کنه او یا یې کومې برخې عملي کوي. څرنګه چې په افغانستان کې پر ټولو ملي او ان دیني ارزښتونو سیاسي معاملې شوي او ملنډې پرې وهل شوي، نو اوس د جرګو نوبت دی چې دا ارزښت هم پیکه، تکراري او کلیشه یي شي. د کرزي صیب د واکمنۍ پر مهال د سولې لویه جرګه جوړه شوه، نچوړ یې دا شو چې یو جنګسالار د سولې د عالي شورا رییس شي. بیا له امریکا سره د امنیتي تړون لپاره بله لویه جرګه جوړه شوه، کرزي صیب د هغې جرګې نظر او پرېکړې ته هم ارزښت ور نه کړ. بیا ډاکتر صیب غني له طالبانو سره د سولې په باب مشورتي لویه جرګه جوړه کړه، د هغې وړاندیزونه هم لس سلنه عملي نه شول. اوس دا دی یو ځل بیا په ډېر لږ تغیر هماغه لویه جرګه رابلل کېږي او هغه هم د څلور سوه طالب زندانیانو په باب یوازې د مشورې غوښتلو لپاره، نه دا چې د پرېکړې لپاره، ځکه چې حکومتي چارواکو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وار دمخه ویلي چې دا جرګه له قانوني پلوه د یادو زندانیانو د خلاصون په باب د پرېکړې صلاحیت نه لري.

د لیکوال دې ژبه ګونګه شي چې حقیقت نه وایي او د پاچا دې ورمېږ مات شي چې خپل ملت سره ټګي کوي او هغه ته دروغ وایي. حقیقت خو دا دی چې نه خپله ډاکتر غني او نه د هغه حکومت ټامي برخه جرګې او مشورې سره لېوالتیا لري، نه پر دې دود خبر دي او نه هم د چا مشورې ته غوږ ږدي. د ډاکتر غني په مشرۍ د ملي وحدت په حکومت کې غني او عبدالله دواړو تر (۱۰۵۰) زیات مشاورین درلودل. ښاغلي غني ته قسم ور کړئ چې کوم مشاور سره یې مشوره کړې ده؟ او مشاور ته یې هم سوګند ورکړئ چې کله دې هم جمهور رییس ته مشوره ورکړې ده؟ داسې مشاورین هم شته چې په تېرو شپږو کلونو کې یې یو ځل هم مخامخ جمهور رییس نه دی لیدلی. خپله جمهور رییس ته قسم ورکړه چې ته خپل ټول مشاورین پېژنې او کله دې هم له هغوی سره په تېرو شپږو کلونو کې کوم ډله ییز مجلس کړی دی؟ خو معاشونه حواله کېږي او بیت المال خالي کېږي، په تېرو شپږو کلونو کې نږدې (پنځه سوه ملیونه ډالره) د همدې بې مشورې لوړ پوړو مشاورانو جېبونو ته لوېدلي دي، خو مشوره صفر، ان فرهنګي مشاورانو یې د خپل محبوب ولسمشر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسکونو لفظي تېروتنو سمون ته هم لاسرسی او جرات پیدا نه کړ. نو یو څوک چې له خپل رسمي مشاور څخه مشوره نه اخلي هغه بیا پر دې مظلوم ولس دومره مهربانه شو چې دهغه اصلي او تصنعي استازي را وغواړي او د هغو مشورو ته ارزښت ورکړي؟ دا هسې د وخت او ملي پانګې ضایع کول او د عامه اذهانو مصروف ساتل دي او بس.

پر تېرې مشورتي لويې جرګې په مستقيم او نامستقيم ډول نږدې (پنځوس مليونه ډالر ٥) لګښت راغلی و، پر دې جرګې ظاهراً (٣٣٠) مليونه افغانۍ، خو که نور اړوند نا مستقيم لګښت يې محاسبه شي نږدې (لس مليونه ډالره)لګښت پرې راځي. ياني د هر بندي د خلاصون په باب د مشورې لپاره موږ(٢٥٠٠٠ډالره = ١٩٥٠٠٠٠افغانۍ زيان زغمو) او د هر بندي لپاره لږ تر لږه له(١٠) تنو جرګه مارو څخه مشوره اخلو. دېته وايي پر جرګو مرکو او پر و طن او بيت المال مين چارواکي!!؟ څوک به ورته ووايي چې کله هم د جرګې او مشورې اساسي ضرورت وي هلته ولې پر دې ملت غږ نه کوې؟کله چې دې پر اساسي قانون معامله کوله هلته د ملت مشوره چېرته وه؟کله چې دې له (ای ایس ای) سره د استخباراتي معلوماتو او د ګډو همکاريو پټ تفاهم کاوه، دا ملت ولې و نه پوښتل شو؟کله چې پر ډيورند معامله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدله او اغزن تار تېرېده د ملت غږ ولې وا نه ورېدل شو؟ شپږو کلونو کې کابینه تکمیل نه شـــوه، پر علت او معلول یې ولې له ملت او د هغه له استازو سـره مشـوره و نه شـوه،؟ د فسـادګرو، لنډغرو او جنګسالارانو د زور زیاتي د مهارولو په باب ولې ولس سره یوه ناسته تر سره نه شوه؟ او داسې نورې په سلګونو ولې ولې؟ اوس خو ډاکتر غني غواړي که نه، دا څلور ســوه طالب بندیان پرې امریکایان په زوره خوشـې کوي، لکه په هغه نورو کې چې یې ورته سـرې، شـنې او نورې کرښـې ماتې کړې. دی اوس غواړي خپله پړه د ملت په نامه پر داســې راتولو شــویو اســتازو واچوي، چې د هغوی پر اکثریت په خپله د ملت شک دی چې دا لا د چا اسـتازي دي ؟؟ خو بیا هم که دوی یو فکري او ژور نظر وړاندې کړي، ځان به له ملامتی وژغوري. یانې دا چې ښــه به دا وي چې دوی ټول واک خپله ښاغلي غني ته ورکړي چې ته خپله د اســاســي قانون او د ملت د ګټو په رڼا کې فیصــله وکړه. په دې ډول به جرګه له ملامتیا وژغورل شــــي او غیر له دې هم جمهور رییس د جرګې هغه خبرې مني چې د ده پر مزاج برابرې وي. د جرګې وړاندیزونه هم د حکومت په نظر نهایي او قانوني نه دي او دا به هغه وخت قانوني ګڼل کېږي، چې ولسي جرګه یې د یوې قانوني مصــوبې په توګه تایید کړي او د ولســي جرګې پرېکړه بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت قانوني ده چې مشـــرانو جرګه يې تاييد کړي او دا پرېکړه بيا هغه مهال قانوني ده چې جمهور رييس يې لاسليک او توشـــيح کړي او کله چې بيا په رســـمي جريده کې دا قانون خپور شو، نو بيا د اجرا وړ دی.د سولې د هيت مساله هم دې ته ورته ده؛ هغه هم کوم اجرايي صـــلاحيت نه لري، يوازې پيغام به وړي او راوړي، نور کوم واک نه لري، په دې ډول به د غني د حکومت پنځه کاله پوره شـــي او د حاکميت په پای کې به بيا چغې پورته کړي چې په هر زمان او مکان کې له کوم قيد او شـــرط پرته هر ډول قرباني ته حاضـــر يم راشـــئ سـوله وکړئ، خو هغه وخت به ډېر نا وخته وي او په دې بهير کې که دا حکومت د امريکايانو په مرسته همداسې تداوم ومومي، نو ډېرې وينې به تويې شي او ډېر سرونه به تولې شي.

له دې اوږده داســـتانه مې هدف دا و چې که د لومړۍ درجه چارواکو اصـــلي نيت ته دقيق شـــو، نو کيســـه خرابه ده، خو که امريکا رښتيا هم سوله غواړي، نو لومړی دې پر پاکستان اصلي او تهديدي فشار راوړي او بيا دې طالبانو ته سره کرښه راکاږي چې ســوله غواړئ که جنګ؟ او بيا دې دلته په حکومت کې خپلو لومړۍ درجه مامورينو ته ووايي چې غلي کېنئ؛ زما پيشـــو ما ته ميو؟ نو دوی چې کله دا اخطارونه احســـاس کړي، هر څوک به

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل حد و پېژني، عيناً لکه شوروي مشر (ګرباچف) چې کارمل ته وويل وخت دې پای ته رسـېدلی، نو بيا يې پر ځای ډاکتر نجيب راغی، نو که دا ډول جديت و ښـودل شـي د امريکا تر روانو ټاکنو وړاندې به افغانستان له يو نسبي ټيکاو او سولې څخه برخمن شي. له دې پرته به همدا د شيخچلي کيسه روانه وي.

د تعصب او ځان شرموني لړۍ

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د اګســـت مياشـــتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـــتې له (۳) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې د يو قوم په مشرانو او چارواکو کې ملي احساس له منځه لاړ شي او له خپل ولس سره يې واټن رامنځته شي، نو بيا د خپل واک د بقا په خاطر هر ډول بې شـــرمۍ ته لاس اچوي. يو زيات شـــمېر اوســـني پښـــتانه چـارواکي د دې خبرې ځرګند مثالونه دي. دوی د دې په خاطر چې څوک پرې د نشـــنلېســـت او متعصـب ټاپه و نه لګوي، له داســـې مضـــر احتياط څخـه کـار اخلي چې تر ګټې يې ضـــرر څو ځلـه زيـات وي. اوس نـو دا

د افغانستان اسلامي جمهوریت

جمهوری اسلامی افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan

پیشنهاد

به مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان!

۱۳۹۷

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

ساري مرض دومره عام شوی چې ان هغو پښـتنو ته يې هم لاره کړې، چې عامو پښـتنو هغوی ته يو څه هيلې لرلې. شميم کټوازي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی په پښتو لوستی، لسانس یې هم په پښتو کې اخیستی، ماستري يې هم په پښتو کې اخیستې، په خټه هم سوچه سلېمانخېل دی، جمهور رییس غني هم پخوا سوچه احمدزی و، ان تخلص يې هم احمدزی و، شېرزاد صیب هم سوچه پښتون دی، د يو اکثريت پښتون مېشتي ولايت د والي په توګه ټاکل کېږي، نو په دې منځ کې بیا کومه وېره ده چې دا مفکرين يې د خپلې ژبې پرېښېدو او هېرېدو ته اړ کړي دي؟ که دې ډول هڅو ته څوک د((ملیتوب)) نوم ورکوي، ځان تېر باسي، دا سوچه لېونتوب او د تعصب يو نوی ډول دی چې خپله د پښتنو چارواکو له خوا پښتو او پښتنو سره کېږي. پرون يې ننګرهار ته دا ډول مکتوب ور ولېږه، نن ارزګان ته او دا لړۍ به همداسې روانه وي،

ايا ښاغلی صالح به ښاغلي بسم الله خان ته او يا هم سرور دانش به د دايکندي والي ته کله هم په پښتو مکتوب وليکي؟ نو پښتو ضد پښتنو چارواکو! که له ولسه نه شرمېږئ، نو لږ تر لږه خو له خپلو سيالو چارواکو وشرمېږئ !

پښتنو ځوانانو راځئ چې دا وهم مات کړو او دې ډول څرګند تعصب ته نور د پای ټکی کېږدو.

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي

هغه د پښتو په مرۍ غلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له موضوع څخه تېښته

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـټ مياشـــتې پر (۲۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په ليکوالۍ کې له موضوع څخه تېښته دې ته وايي چې يو څوک پر يوه موضوع نه پوهېږي، نو دی د هغې موضوع پر ځای دويمه يا درېيمه موضوع تشريح کوي، يا قرينه جوړوي؛ اصلي موضوع له يوې بلې موضوع سره تړي، د هغې پر توضيح او تشريح پيل کوي، غواړي په دې ډول تا ته بې ربطه او بې ضرورته معلومات وړاندې کړي، د وخت د ضايع سبب شي او له اصلي موضوع څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي.

دا ډول خلک او کرايي ليکوال اوس زموږ په ټولنه کې کم نه دي، هره حقوقي، ټولنيزه او قانوني موضـــوع به په يوې بلې موضـــوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې ترې او په يو نه يو ډول به غواړي اصــــلي موضــــوع کړه کړي. د ســاري په توګه: په ښــار کې به يو ســړی په داسې شــکل ولاړ وي، چې له اخلاقي پلوه به ســم نه برېښــي، نو چې ته ورته ووايې دلته ودرېدل دې مناسب نه دي، نو د کاره منطق خاوندان به درته ووايي چې نـه تـه د ده ودرېدل څه کوې؟ تـه کـه دومره تکړه يې لاړ شـه د ښـار سـړکونه جوړ کړه، نرخونه کنټرول کړه، انفجار او انتحار ختم کړه، دا وکړه او دا وکړه. په دې ډول بـه موضوع بلې خوا ته بوځي.

د پښتو ژبې د قانوني حقوقو په باب هم د يو شمېر لامنطقه کرايي ليکوالو نظر همدا ډول دی؛ کله چې ته پر پښــتو ژبې د کېدونکې ظلم خبره مطرح کړې، نو دوی به يو دم دا خبره په نورو خبرو پورې وتړي : او بابا هېواد په څه حالت کې دی؛ دلته انفجار دی، هلته انتحار دی، لوږه ده، قحطي ده، قېمتي ده، د وينو ســـېلاب بهېږي، اول د هغو غم وخورئ بيا راځئ د پښــتو ژبې غم ته. په لســکونو نورې ســختې او لانجمنې موضــوعګانې، چې حل يې لندمهال کې ناشــونی برېښــي، هغه به ټولې د پښــتو ژبې په حقه حقوقو پورې وتړي. د دې لپـاره چې ځـان ډېر ملي او د ملي وحدت خواخوږی وښــيي، نو پر نورو پښــتو پالو به بيا د ژبې د دکـانـدارۍ تورونـه پورې کړي، تر دې حده دا کلمې تکرار کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فکر کوې کلو نه کلو نه یې خپله هر ډول دکانداري کړې وي او په هټیوالۍ کې پخه تجربه لري.د دوی منطق دا دی چې که په پښتو ژبه مکتوب ولیکل شو، هغه هم د ننګرهار او ارزګان په شان پښتون مېشتو ولایتونو ته، نو دنیا ورانه شوه، ملي وحدت تباه شو، انفجار او انتحار زیات شو، قحطي او قېمتي اسمان ته پورته شوه.

او د لامنطقه دلیل لارویانو! دا اوس چې له ارګه را نیولې بیا تر واړه ملازمته پورې یو مکتوب هم په پښتو ژبه نه لیکل کېږي اوس ولې له وطن څخه نه چمن جوړ شو او نه ګلشن؟ دې ښاغلو ته باید دا هم وویل شي چې هر سړی پیدا دی خپل خپل کار لره کنه. د ټولو مسایل حل او په هېوادکې د هر اړخیز ثبات او سمون راوستل د لیکوالو، په تېره بیا د پښتو پالو لیکوالو کار نه دی او نه یې په وس پوره دی، دا د دولتي چارواکو او سیاستوالو کار دی. که داکار هم لیکوالو ته محول کړو، نو بیا خو داکار د پښتو ژبې د قانوني حق او پرمختګ مخالفینو او نورو پلمه جوړوونکو کرایي لیکوالو ته هم راجع کېږي، چې تاسې هم مهرباني وکړئ اول لاړ شئ هېوادکې سوله، امن او سوکالي راولئ او تر هغه وروسته راځئ بیا پر ژبنیو مسایلو بحث ته سره کېنو. دلته خو پښتو هم د جنګ په شرایطو کې له خپل حقه محرومه ده او هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن په حالاتو کې او هر کله چې چا د دې مظلومیت چغه پورته کړه، نو بیا یې د مخنیوي لپاره دوه سوه پلمې او نامعقول توجیهات رامنځته شي. هغه هم په خپله د پښتنو چارواکو او د هغو د ماروا‌کو اجیرانو له خوا .

نو د هېواد ځوان او شعوري نسله! که غواړې خپله ژبه دې تر دې زیاته محرومه او مظلومه نه شي، د دې ډول حالاتو او د هغو د عاملینو پر وړاندې ټینګه او هوډمنه مبارزه په‌کار ده. تر څو چې ځانساتي، مضراحتیاط‌کاري او پښتو ضد پښتانه او د هغوی د ناقانونه عملونو توجیه‌کوونکي کرایي غوړه مالان د واک پر ګدۍ ناست وي، نو دا حالات به همداسې روان وي او‌که لږ مو له اخلاقي او ملي جرات څخه‌کار واخیست، نو بیا به نه دا ځانساتي چارواکي وي او نه دا ځانساتي غوړه مالان. د ا د هېچا زامن نه دي دا یوازې د وخت زامن دي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اسانه دي او کار سخت دی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسټ مياشتې پر (۲۶) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

يو شـــمېر خلک چې خوله يې پر غيبت عادت شـــوې، د هغوی اصـــلاح کول اســـانه کار نه دی، خپله کوم خاص فکري توليد نه لري بس د نورو غيبت ته يې کار ويلی وي، نه خپله کار کوي او نه بل څوک کار ته پرېږدي.

کله چې موږ د ژوندون تلويزيون د جوړونې تکل وکړ، هغه وخت يوازې شـــمشـــاد تلويزيون پښـــتو نشـــرات درلودل، هغه هم له خطرونو او ګواښـــونو ســـره مخ و. موږ وويل داســـې رســـنۍ بايد

فعاله شـــي چې هم د ملتپالو افغانانو پر ذهن د ســـتمي لنډغرو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا راخور وهم مات کړي، هم ملي هويت وځلوي، هم د جنګسالارۍ او فساد په مقابل کې ودرېږي، هم نوي کدرونه ورروزي، هم ملي ورځې ونمانځي، هم د ټولنې ناخوالې منعکس کړي، هم په پښتنو کې اجتماعي جرات پياوړی کړي، هم پښتو ادب، هنر او د ټولنې نورو برخو ته تر خپله وسه وده ورکړي او هم د ژوندانه په نورو برخو کې تر خپله وسه کار وکړي .ژوندون ټلوېزيون په دې برخه کې خپلې وروستۍ هڅې کړي، د حنګسالاريزم وهم يې مات کړ، د ملي شعور انعکاس ته يې لاره اواره کړه، ملي فکر يې وغوړاوه، د ځوان نسل د جرات په پياوړتيا کې يې اساسي ونډه واخيسته، ملي او تاريخي ورځې يې ونمانځلې، په ټول کابل کې چا جرات نه کاوه چې څوک ان د خپلواکۍ ورځ ونمانځي، د لومړي ځل لپاره ژوندون دا لړۍ پيل کړه او بيا د هېواد په کچه عامه شوه. ژوندون د لومړي ځل لپاره هغه پروګرامونه او موضوعګانې نشر کړې، چې هېڅ رسنۍ يې د نشر جرات نه کاوه. کله چې د ملي هويت او برېښنايي تذکرو موضوع راغله، نو اکثريت سينه دربي په غارو ننوتل، همدا ژوندون و چې په نره يې د سختې دښمنۍ د قبلولو تر بريده دې مبارزې ته ودانګل او د بريا تر بريده يې دا موضوع پسې تعقيب کړه. طبيعي خبره چې مخالفين هم ارام ناست نه وو، ټول هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امکانات یې وکارول چې په لاس کې یې وو؛ پر تلویزیون یې برید وکړ، بنـدیزونـه یې پرې ولګول، ډول ډول جریمې یې پرې ولګولې، لـه حکومتي امکـانـاتو یې نـاوړه ګټـه پورتـه کړه او د تلویزیون د پرمختګ پر وړاندې یې خنډونه جوړ کړل، دوی دا وګڼله چې که دا رسنۍ قوي شي، نو د برېښنایي تذکرو په شان به د ژوند په هر ډګر کې خلک مبارزې ته تشویقوي.

ژوندون د ژوند له دغسې سختو پړاوونو تېر شوی او تېرېږي ژوندون سـره چې هر افغان څومره مرسـته کړې هغه موږ پر خپل وخت یاده کړې او مرستندویانو ته مو د هغو د لګښت څرنګوالی په ګوته کړی، خو ځینې خلک چې له پیسـو سـره یې ډېره سـودا وي هغه تر هر څه وړاندې له همدې موضـوع سره لېوالتیا ښیي. د دې پر ځـای چې مرســـتدویـان اعتراض وکړي، دې نورو تـه وسوسه پیدا شي. وایي مړي فکر کوي چې دا ژوندي به تل حلوا خوري. زه د خدای په فضـل ښـه او منظم ژوند لرم، د شـخصـي ژوند له پلوه چاته محتاج نه یم. زه او مېرمن مې ښه معاشونه لرو او د کور پرچارو ښـــه حاکم یو، د همدې انتظام وجه ده چې موږ ټولنیزو او فرهنګي چارو ته ښـه فرصـت لرو.، هر کله چې مو پر چا د مرســتې غږ کړی هغه یوازې او یوازې د ټولنیزو او فرهنګي کارونو لپاره دي، چې په حقیقت کې یو ګډ ملي مسـولیت دی. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلویزیون تر ښکلې مورږ په تېرو څو کلونو کې د بېلابېلو لیکوالو نږدې دوه سوه عنوانه کتابونه هم چاپ کړي او په سوونو لویې غونډې مو هم جوړې کړي دي. زموږ له خوا د چاپ شویو کتابونو او فرهنګي غونډو شمېر په ورته برخه کې د اشرف غني د حکومت د اطلاعاتو کلتور وزارت تر کړي کاره څو ځله زیات دی.

اوس راځم دې خبرې ته چې زه کوم حکومت یم؟ زه کوم وزارت یم او یا کوم بل داسې ارګان چې د ځینو خلکو له خوا داسې یو انتخابي مقام ته رسېدلی یم چې بیا د هغو هرې غوښتنې ته باید زه د ځواب متضمن وم. زه یو عادي معلم یم او ماغوندې پنځه سوه زره نور ښوونکي په دې وطن کې ژوند کوي، عصمت قانع صیب او د نورو لیکوالو مرتبه خو ډېره لوړه ده، زما خو دومره وس و، دغه کارونه مې وکړل، اوس چې دا کارونه دوی نیمګړي ګڼي، دوی دې تر دې ښه تر سره کړي.قانع صیب او نور لیکوال دې په انفرادي او یا چا سره په ګډه یا یوه رسنۍ فعاله کړي، یا یو فرهنګي مرکز او یا دې هم یو پوهنتون جوړ کړي. که چېرې دا کارونه د ګټې وسیله وي، نو ګټه به وکړي او که د تاوان تصور په کې و، نو دې منتقدینو خو هر وخت د تاوان زغملو تېر وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، تاوان به وکړي څه پرواکوي؟ .ژوندون، شمشاد، کابل نیوز او نور مو خوښ نه وي، تر دې ښایسته او قوي رسنۍ جوړې کړئ.دا خو څه کوم حکومتي ریاست او وزارت نه دی چې ما ونیو او بل څوک پر دې پوست نه شي مقررېدلی. تولو ته لاره خلاصه ده چې هر څه وکړي. هوکه بل کار نه شي کولای هر څوک چې غواړي ماته دې یو لیکلی سند راکړي چې همدا رسنۍ تر دې ښه کولای شي دا هم ور پرېږدم، خو یو څوک چې نه خپله کار کولای شي او نه بل کار ته پرېږدي او بیا انتقادونه کوي چې ترکي سریالونه داسې دي او هندي داسې او عربي داسې دي. وه وروره ته په دې اوسنۍ زمانه کې په کومه برخه کې له دنیا سره برابر یې چې په دې برخه کې به ورسره برابر شې؟ تلویزیون او تصویري رسنۍ تولیدي مواد خپروي، دا ښاغلي منتقدین دې ونیسي یوازې یو معیاري پروډکشن دې جوړ کړي چې زور یې ورته معلوم شي. په ټولو پښتنو کې یوه ښځینه ممثله نه پیداکیږي خبرې بیا له ترکي سریالونو سره د سیالۍ کوو.!؟

دا دومره اوږد داستان له دې وجې را وغځېده چې ما پر ځینو پښتنو دولتي چارواکو نیوکه کړې وه، چې ولې خپلمنځي پښتو مکاتبه نه کوي، دا خبره نو پر بې ځایه انتقادرووږدو ښه نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلې، خبره يې بيا ژوندون تلويزيون او زما کورني ژوند پورې رسولې وه. دا چې ژوندون ښه روان دی که ښه نه؟ دا په دې څه اړه لري چې دفترکې دې پښـــتو ژبې تـه خپل حق ور نـه کړای شي؟ما خو ويلي چې ځينې کسان قرينه جوړوي؟ يوه موضوع له بلې بې ربطې موضـــوع ســـره تړي؛ د خپل ذهد ننداره وړاندې کوي او غواړي اصلي موضوع له ابهام سره سره مخ کړي. اوس په پښـــتو ژبه مکاتبه دې نورو خبرو پورې څه اړه لري زه په اول منزل کې اوسېږم او دی په دويم پوړ کې؟

په دې پای کې د پښـــتو ژبې او ادب خدمتګارانو ته يو وړانديز او خبرلوڅو او نورو غيبـت کوونکو تـه يوه ننګونـه لرم : يو څو مصلح پښتانه او ملتپال افغان ليکوال دې يوه داسې طرحه وليکي چې په هغې کې تر سـلو زيات داسـې ګټور کارونه په نښـه شـوي وي، چې هغه پښـتو، پښـتنو او افغانسـتان ته ډېر ضـروري وي.د دې کارونو د انحام لپاره دې شل داسې ليکوال چې ټول عمر يې نيوکې کړې وي او هغه يې هم له بې ځايه نيوکې پرته بل کار نه وي کړی او هم دې په دې شـــمېر کې خدمتګار ليکوال شـــامل کړي، زه به هم په کې يم، له حکومتي امکاناتو پرته به کار پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو. بیا به وګورو چې څوک کارکولای شـــي او څوک دوړې بادوي او د بل پر کار باندې يې نيوکو ته کار ويلی دی؟

د عـمل د خـاوندانـو په حضور کې

د وينا خاوند ولاړ لاس په سلام دی.

(استاد الفت)

کار په خپله ســخت کار دی، لکښـــت غواړي او زحمت غواړي، خبرې ډېرې اسانه دي، نه لګښت غواړي نه زحمت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سوله و نه شي څه به وشي؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست مياشتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د امريکا د جمهوري رياست ټاکنو ته نږدې دوه مياشتې زماني واټن پاتې دی. ياده موده کې جمهورييس ټرمپ په افغانستان کې د سولې له موضوع او د خپلو عسکرو له خوندي وتلو سره خاصه لېوالتيا لري، چې هلته خپلو خلکو ته د سولې يو ځرګند تصوير او د خپلو عسکرو د مسولانه وتلو يوه لاسته راوړنه

وړاندې او په دې ډول په ټاکنو کې خپلې بريا ته لاره اواره کړي.
اوس نو اسلامي جمهوريت او اسلامي امارت دوو مخالفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړښــــتونو ته په کار دي چې په همدې موده کې داســـې یو جوړجاړي ته سره ورسېږي چې هم د دوی عزت او غوښتنې په کې تر یوه بریده خوندي شي او هم دا ډول جوړجاړی له نړیوال تضـمین او د اقتصـادي مرسـتو له ملاتړ څخه برخمن شـي. په امریکا کې تر ټاکنو وروسـتـه د ټرمپ د بریالیتوب او ناکامۍ په دواړو حالاتو کې د هغه او هم د هغه د مخالفینو د لېوالتیا کچه تر اوســني حالته څو ځله راټیټېږي او ان د بې تفاوتۍ کچې ته ځي. که امریکایان دلته د هر عامل له وجې د داخلي ســولې او د

یو پراخبنسـټه حکومت تر جوړېدو وړاندې ووځي، نو افغانسـتان به یو ځل بیا د نوییمو کلونو جګړو ته سـتون شـي. امریکا به د پخواني شـوروي دریځ خپل کړي، ډاکټر غني احمدزی به د ډاکټر نجیب احمدزي پر برخیلک اخته شـي، طالبان به تر ډېره حده د اسـلامي حزب په رول کې واقع شـي، پر حکومت به یو ځل بیا د اسـلامي جمعیت او د هغو د موتلیفو ډلو له خوا کودتاه وشـي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

امرالله صالح به د عبدالحمید محتاط او فرید مزدک رول ترسره کړي. اسداله خالد به د جنرال رفیع او پکتین په رول کې واقع شي او هېواد به یو ځل بیاکورنیو او نیابتي جګړو ته راکاږل شي، دګاونډیانو په تېره بیا د ایران، پاکستان، روسیې او نورو لرې او نږدې هېوادونو نیابتي جنګیالي به یو ځل بیا سره پر جګړو اخته شي. په دې ډول به په تېرو شلوکلونو کې چې کومې پرمختیاوې رامنځته شوي، هغه به یو ځل بیا له خاورو سره برابرې شي او خلک به بیا هم ان د اوسني نیمګړي حکومت په ارمان شي.د اوسنی وضعې دوام چې هره ورځ موږ څخه د سوونو ځوانانو قرباني اخلي، هم د زغم وړ نه دی او د حکومت انقلابي سقوط بیا بله غمیزه ده چې موږ یو ځل مخکې هم تجربه کړې ده او دا ځل یې بیا جوړونه د اوسنیو سیاستوالوافغانانو په وس هم پوره نه ښکاري.نو ټولو تېرو ترخو تجربو ته په کتو سره هر لوري ته په کار دي چې خپلې غوښتنې ټیټې او یا لږ تر لږه منځني حد ته را ټیټې کړي. د سولې بهیر داسې نه وي چې د یو لوري ټولې غوښتنې دې ومنل شي، یو څه به له لاسه ورکوې او یو څه به ترلاسه کوې. هیله ده چې مختلف او مخالف افغاني لوري د سولې او جرګې مرکې دغه عیني واقعیت او اصل په پام کې ونیسي، سوله وکړي او تر دې زیات د ملت د ځورونې او کړونې سبب نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسه لرې ولسمشر

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د سپتمبر مياشتې پر (۱) چې د ۱۳۹۹ل کال د وږي مياشتې له (۱۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغه څوک چې څلوېښت کاله له خپل ولسه لرې پاتې شوی وي او بيا د يو تصادف، چانس او د ولس د ناچارۍ له وجې دولتمشر شي او د ولسمشر خطاب ورته وشي، هغه نو بيا په ځان کې ورک شي، ترې راتاو غوړه مالان يې نو اسمان ته

داسې پورته کړي، چې لاندې ولس ورته هډو د ادم زامن نه ښکاري. ځان ورته جامع الکمالات معلوم شي او هر ډول ګلشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې چې له خولې و دوړول، نو فکر کوي چې همدا دکانې کړښې دي .

د يو سياسي مشر لپاره له خپلې ټولنې سره کلتوري تفاوتونه، نه يوازې دا چې ده ته ډېر مضر دي، بلکې ټولنې ته هم ډېر خطرناک تماميږي دولتمشر غني هم له خپلې ټولنې سره نه يوازې دا چې واضح کلتوري تفاوتونه لري، بلکې کله کله يې عملونه هم ان د ټولنې له دوديزو واقعيتونو سره په تضادکې واقع شوي دي. په تېرو ټاکنوکې د ښځو د عکس جبري کول يې له ټولنې سره د کلتوري تضاد يو ځرګند مثال و، چې تر ټولو زيات زيان يې خپله همده ته واوښت. هغه وخت هم يو شمېر

غوړه مالانو او د ده شعوري مخالفانو، دی دې عمل ته وهڅاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس دا دی په تذکره کې د مور نوم د لیکلو له لارې غواړي غني او زموږ مذهبي او دودیز پال ولس له یوې بلې کلتوري ستونزې سره مخ کړي.

یو سړی چې لنډۍ ته متل وایي، متل ته لنډۍ، عادي شعر له مخې نه شي لوستلای، نظم په نثر او نثر په مسجع نثر اړوي، د ټوکې زمان او مکان نه پېژني، د خپل اواز تون نه شي کنټرولولای، د عاشورا او ماتم په ورځو کې هم خلکو څخه د چکچکو هیله کوي، په کمپاینې غونډو کې حیوانات پر ونو خېژوي، د خپلې ژبې او لاسونو د کنټرول او مهارولو واک وځواک نه لري او په سلګونو نور ناکنټروله رواني مشکلات لري، اسلامي بحثونه یې خو یې پر ځای پرېږده، نو په داسې یو حالت کې بیا د ملک نورو چارواکو ته په کار دي، چې د ټولواک د عمل او وینا د مهارولو تار په لاس کې ولري چې حالات تر دې نور هم خراب نه کړي.

اوس نو چې جمهور رییس غني هره خبره وکړي غوړه مالان هغو ته د تاییدي مرغلرو اب ورکړي او هغه نور هم وهڅېږي چې ورځه پرې خبرې دې تر شاتو هم خوږې دي!؟

د غني لفظي او محتوایي تېروتنې ډېرې دي، خو اوس راځم دې یوې نوې کړۍ ته چې هغه هم د ښځو او نرښځو د حقوقو مدیانو له خوا مطرح شوې ده، دوی یو ځل بیا همدې غني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام ولس ته داسې دام ایښی دی؛ چې زیان یې هم غني او ولس ته متوجه دی .؛ په تذکرو کې د مور نوم لیکنه .

۱–د نړۍ په اکثرو اسلامي او نااسلامي هېوادونو کې دا خبره دود نه ده چې حتمي دې په تذکرو کې د مور نوم ولیکل شي.

۲–په افغانستان کې به دا کار د دې سبب شي چې یو شمېر نالوستي او کملوستي خلک د تذکرې له اخیستلو ډډه وکړي.

۳–د تذکرې د نه اخیستلو په حالت کې به هغه ډلې او سیاسیون ډېره ګټه وکړي چې د اکثریت افغانانو له مذهبي او دودیز جوړښت څخه ناوړه ګټه پورته کوي.

٤ –دا موضوع یه په ولسي او مشرانو جرګه کې د برېښنایي تذکرو پر سر، تېر حل شوي جنجالي بحثونه یو ځل بیا را تازه کړي.

۵ –د افغانستان کورنیو او بهرنیو دښمنانو ته به یو ځل بیا چانس برابر کړي چې د (مور)ستون د زیاتولو په حالت کې د (ملت) ستون حذف هم مطرح کړي.

٦ –د مور سپېڅلی نوم چې په نړۍ کې هېڅ بدیل او انډول نه لري، دا به هم پر یو متازع بحث بدل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ –په پاسپورټ کې چې د پلار نوم ضرور و، پاسپورټ بې پلاره شو، خو دلته چې کومه مشخصه اړتیا نه محسوسېږي، دلته بیا د مور نوم پر لیکلو ناضروي ټینګار کېږي.
۸ –اوس به نو په تذکره کې هر څوک د تظاهر لپاره د خپلې مور تر نوم وړاندې ضـرور د (بي بي) مختاړی او پیوند هم زیاتوي؛ ټولې تذکرې به له بیبیانو ډکې شـي، خو د غني په شـمول به هېڅ کاذب سـیاسـتوال د کومې بي بي مور اوښـکې وچې نه کړي او هغې ته به دا زېری ور نه کړي چې نور سـتا کلاب ګلاب زامن په جنګ کې نه مري .
۹ –اوس نو نور په افغانسـتان کې ټول مشـکلات حل شـول، یوازې د میندو همدا مشـکل پاتې و چې په تذکره کې دې د نړۍ د اکثرو هېوادونو د عرف خلاف د دوی نوم ولیکل شي.
۱۰ –هغو خلکو چې تر اوسـه د مور نوم له لیکلو پرته تذکرې اخیسـتي، هغوی به خپلې تذکرې بېرته بدلوي؟ د دې احتمالي بدلون او په ډېټا بېس کې تغیر راوستل به څومره وخت او لګښت غواړي؟
۱۱ –افغانسـتان کې یو مشـکل دا دی چې څوک د مور دعزت جوګـه نـه وي هغـه بـه د مور د حقوقو دعوه کوي، طلاقۍ بـه د کورني ژوند د ښــه والي چغې وهي، دکتاتوران به د جمهوریت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــعار پورته کوي، زورواکي به د ولســـواکۍ ناري وهي، هر څه سرچپه روان دي.

ما باندې مې خپله مور ګرانه ده، زه د خپلې مور نوم د زړه په پاڼو کې لیکم، که څوک یې په تذکره کې هم په خپله خوښــــه لیکي مخالفت یې نه کوم، خو جبري کول یې خپله جبر ته لاره برابرول دي. زه د خپل وطن پر کلتور هم ښه پوهېږم. زه دا د ښځې حق ګڼم چې له نارینه سره مساوي حقوق ولري، خو بېوخته اذانونه کول د چرګ پر مرګ تمامېږي او ترګټې یې زیان زیات وي، نوره دې خوښه مفکره او عقل کله!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۳) یمه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د طالبانو نظام نوی ړنګ شوی و، زه په ختیزو ولایتونو کې د بېړنۍ لویې جرګې د ټاکنو لپاره د دارالانشا مسول وم، جمعیت تنظیم هغه مهال په ډېر زور کې و، هلته یې په ټاکنیزو چارو کې سخته مداخله کوله او ما دې مداخلې ته اجازه نه ورکوله، سید احمد ساپي صیب له یاد تنظیم سره ټینګه رابطه او خواخوږي درلودله، زما او د دوی تر منځ سخته خوابدي رامنځته شوه، خبره وه تېره شوه، یو وخت بیا ساپی صیب له جمعیته هم خوابدی شوی و، یو ځل چېرته سره مخامخ شو، ښښنه یې وغوښته، راته یې وویل چې ما د جمعیت لپاره کار کاوه او تا د ټول افغانستان لپاره، نو ځکه زه درڅخه ښښنه غواړم. سره له دې چې هغه مهال له ده سره په چلند کې مور هم له یو څه تېزۍ کار اخیستی و، خو دی په ښښنه کې تر ما دمخه شو، یو وخت بیا په زابل کې ښاروال شو، دوه ځله ژوندون تلوېزیون ته راغی، د زړه خواله یې راسره وکړل، په فکر، نظر او ټولنیز چلند کې یې بشپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تغیر راغلی و؛ یو ملي کرکټر ورڅخه جوړ شوی و، هغه وخت ما ته د سقراط دا خبره رایاده شوه چې: ((انسان د تعمیم او تغیر وړ

دی باید و نه وژل شـي.)) هدف دا دی چې د یو چا د سـیاسـي نظریاتو او افکارو له امله باید هغه له فزیکي امحا سـره مخ نه شي. زموږ ټولنه بدمرغه ده؛ دلته اکثره هغه کسان چې له ټولنیزو او سیاسـي کړلېچونو څخه تېر شي، فکري بلوغ ته ورسـي او د ټولنې د خدمت جوګه شـي، نو بیا ورته مرګ مخامخ په لاره کې ولاړ وي. همدا شېبه خبر شوم چې خوږ وروړ سید احمد ساپی هم نور د ابد لپاره له موږه جلا شو، لاره یې روښـانه او ځای یې جنتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام او سوله لومړيتوب دی

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د سـپتمبر مياشـتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشـتې له (۱۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

اوس چې په دوحه کې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرو ته تياری روان دی، نو د جمهوريت تر چتر لاندې د ځانخوښــو لومړۍ درجه واکمنو له خوا (اوربند) د اساسي شـرط په توګه مطرح کېږي او دا خپله سـره کرښـه ګڼي، خو دا نه وايي چې د اوربند په مقابل کې څه شـی له لاسـه ورکوي؟ او د څه شي معوضې ته تيار دي؟ له بلې خوا بيا طالبانو تر

دې دمه کوم څرګند شرط نه دی وړاندې کړی، خو داسې اوازې دي چې کېدی شـي هغوی د اوربند په مقابل کې د موقت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرپرست او یا هم انتقالي حکومت شرط ورړاندې کړي!؟ که شرطونه یوازې همدا وي او تر شا یې بله اجندا او محتوا نه وي، نو دا خو دواړه دومره سخت شرطونه نه دي؛ ناپیېلي جرګه مار کولای شي د دواړو لورو دا شرطونه ومني او عملي یې کړي، خو پر یو بل شرط چې د غني، صالح او دانش په مشرۍ اوسني حکومت ته ووایي چې ستاسې له خوا د اوربند شرط ومنل شو، تاسې یې باید په مقابل له حکومت څخه مستعفي شئ، ځکه چې دې کار سره اوربند ټینګېږي او سوله رامنځته کېږي، که ستاسې هدف د خپل قدرت دوام نه وي، نو اساسي شرط مو ومنل شو. که دوی وایي چې موږ په هېڅ ډول موقت، سرپرست او انتقالي حکومت نه غواړو، نو دې ښاغلو ته باید وویل شي چې غني خو د بن له کنفرانسه را نیولې بیا تر دې دمه په پرله پسې ډول په مستقیم او نامستقیم ډول د موقت، انتقالي او سرپرست حکومت برخه وال و، ان د ده خپل حکومت چې له عبدالله سره یې جوړ کړ، د دوو کلونو لپاره و او موقته بڼه یې لرله، بیا جرګه جوړېدله چې جوړه نه شوه او بیا هغه ګډ حکومت پنځو کلو ته وغځېد. دا اوسنی حکومت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم چې د مصالحې په نامه جوړ شوی، مشارکتي بنه لري. دا اوس هم له څو کلونو راهیسې حکومت سرپرست نه دی؟ ایا غني په شپږو کلونو کې د داسې منتخبې او بشپړې کابینې بېلګه وړاندې کولای شي چې هغې دې له قانون او معیاد سره سمه له ولسي جرګې څخه د باور رایې اخیستې وي؟ نو یو سړي چې د خپل واک اکثره موده په موقت، انتقالي او نا انتخابي ډول تېره کړې وي، پر ضمیر، وینا او عمل، ټولو یې پوره پوره شک کېدلای شي. هغه نو بیا څنګه د موقت حکومت له اصطلاح څخه د نورو پر ضد تېره توره جوړه کړې وي؟ بله پوښتنه دا ده چې که طالبان له کوم قید او شرط پرته اوربند وکړي، نو دا مانا ورکوي چې غني به له ډز او ډوز پرته خپل واک ته دوام ورکوي.، نو طالب ته په کې څه پاتې شول؟ او غني او صالح په کې څه شی له لاسه ورکړل؟ په داسې حال کې چې د غني مرستیال طالبانو ته بار بار همدا وایي چې که طالبان اوربند وکړي نو همغه مهال ختمېږي.

دریېمګړی کولای شي چې طالبانو ته هم ورته دلیل وړاندې کړي، چې وروروجانه، طالبجانه اوربند به منې، خو د موقت حکومت شرط به په دې مانا نه وي چې ملت له دغه مړژواندي حکومته هم بې برخې کړې او دلته د شلو کلونو په بهیر کې جوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي حکومتي، پوځي، مدني او ملي بنســـتونه رنګ کړې، د اویایمو کلونو پېښــې تکرار او هېواد یو ځل بیا د ایران، پاکســتان او عربو او عجمو د نیابتي جګړو ډګر کړې! نو طالبجانه ته به اوربند منې او په ملي او نړیواله کچه به دا تضـــمین ورکوې چې دلته که تر اوربند وروسته موقت،سرپرست او یا ناپییلې حکومت رامنځه کېږي، بیا به پرې څوک ډز نه شي کولای .

ناپییلی، توافقي یا انتقالي حکومت که د هر څومره مودې لپاره وي باید په بې طرفۍ ســره خپلې چارې ســنبال کړي، د اوســني حکومت له خوا ټول قانوني کارونه او پرمختیایي پروژې پســـې تعقیب کړي، د اساسي قانون د تعدیل طرحه تیاره کړي، د نظام د ډول په باب له ټول ولس څخه نظر پوښـــتنه وکړي، که خلکو امارت غوښـــته د امیر د ټاکلو لارې چارې دې عملي کړي او که خلکو جمهوریت غوښـــته، نو د عادلانه ټاکنو لپاره دې ترتیبات ونیســـي. ناپییلی حکومت دې ملت او ټولو مطرحو خواوو ته دا لیکلې ژمنه هم ورکړي، چې غړي یې د راتلونکې منتخب او یا نیمه منتخب حکومت هېڅ انتخابي او ناانتخابي څوکیو ته د نوماندۍ حق نه لري، نو په دې ډول به د واک د ســـالم انتخابي انتقال لپاره لاره اواره شـــي. د نظام فزیکي اډانه به هم خوندي شي او سوله به هم ټینګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې واضـــح کول هم په کار دي چې جمهوریت څه د غني، امرالله او دانش د پلار میراث نه دی چې دوی يې تر شـــا ځان پټ کړي، غني خپله يو ځانخوښی او متکبر شخص دی چې اکثره تولنيز اخلاق يې د جمهوريـت خلاف دي او دواړه مرستيالان يې د دوو داسې جګړه مارو تنظيمونو غړي دي چې د لندغرۍ له کلتور پرته نور هېڅ نه لري، دلته جمهوریت هم خپل طبیعي پلویان او هم خپل وارثین لري چې تر غني او نورو کاذبينو په سـوونو ځله جمهوریت ته ډېر ژمن دي. په دې بله خواکې بيا طالب هم يوازې د اســلامي نظام او امارت وارث نه دی، خدای پاک دا ملت په طبیعي ډول مســلمان پيداکړی دی، که طالب نه و هم دا ملت ملســـمان و او که طالب وي هم د دې ملت په اســلاميت کې کوم کمی او زياتی نه راځي، دا ملت نه هغه ډول تريخ امـارت غواړي چې طـالبـان يې تمثيلوي او نـه هغـه ډول شرمېدلی جمهوريت غواړي چې غني، صالح او نور مفکرات يې ډنډوره غږوي، نو د خدای په خاطر نور دا ملت د امارت او جمهوریت په لمبو کې مه ســوزوئ، ملت ته حق ورکړئ چې امارت غواړي که جمهوريت او يا هم ژوند او انسانيت؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د سـپتمبر مياشــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشــتې له (۱۹) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

ښاغلي امرالله صالح سره مې د نظر او فکر اختلاف درلود او لا يې هم لرم، خو دا د افغانيت او نارينتوب اصل نه دی چې پر هغه دې د مرميو باران وي او زه دې خوښـــي څرګنـده کړم، موږ

به اختلافات هم کوو، خو د يو بل پر درد به هم دردېږو، موږ که اختلافات لرو، نو داسې ډېر مشترکات هم لرو چې تر اختلافاتو څو ځله خواره او ځواکمن دي؛ د پاکســـتان د پټو او ښـــکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توطیو، د ډیورند د تحمیلي کرښې او د پنجابي ښکېلاک له لوري زموږ د نیول شـوې خاورې په باب د ښـاغلي صـالح څرګند او غوڅ ملي دریځ هغه ستر مشترک ټکي دي چې هېڅ اختلاف یې انډول نه شـي ګڼل کېدی. البته که کله یې دا نظر بدل شـو زموږ ارزونه به هم بدلېږي. دا دویم ځل دی چې پر ده مرګوني بریدونه کېږي، هر څومره چې د دې بریدونو پلټنه وشـي ریښـه یې بهر ته رسـي او زیان یې افغان ولس ته. زه دا نه وایم چې د امرالله خان صالح له لاس او خولې به د تنظیمي جګړو او د خپل حاکمیت پر مهال څوک نه وي ازار شوي، دا به ضرور شوي وي، خو د دې په مقابل کې مې پرې مرګ هېڅکله نه لورېږي، صـالح بايد ژوندی وي چې بیا داسې یو وخت راشي چې موږ له ده څخه د خپل ځورول شـوي ولس په باب ګیله هم وکړو او د جبران لپاره یې ترې د معوضې غوښتنه هم وکړو، صالح باید ژوندی وي چې زموږ نوي نســل ته له یو جګړه ییز تنظیمي بهیر څخه یو مدني، سـیاسـي او فرهنګي بهیر ته د اوښـتون تجربه بیان کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د جګړې او سـولې د نسـل داسـتان څرګند کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د حاکمیت پر مهال د منطق په دایره کې خپل مخالف وزغمي، صـــالح باید ژوندی وي چې په ګډه تنظیمي لنډغرو او ملایي تنګنظرانو ته معقوله اعتدالي لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړو او صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه او یووالي سـره د پنجاب د سـتراتیژیک عمق د توطییو مخه ونیسـو. زه چې کله (صـالح)او نورو (صـالحانو)ته د روغتیا او ژوندانه هیله لرم، ورته هیله د هغه مخالفینو (طالبانو) ته هم لرم، دا دعا هم کوم چې نـه دې نور د هغوی لـه لوري پـه انتحـار او انفجـار کې کوم افغان وژل کیږي او نه دې له دې خوا په بمبار کې کوم هېوادوال لـه منځـه وړل کیږي؛ نـه دې انتحـار او انفجـار وي او نـه دې چادونې او بمبار. خدای(ج) دې داسـې وخت راولي چې (غني)او (برادر)سره یو ځای شي، د مېز یوې خواته (متقي) ولاړ وي بلې خوا ته (صـالح)، نو بیا به ربښـتیا هم یو (عبدالغني برادر) رامنځته کړي، نو چې په نظام کې هم (صـالح) وي هم (تقوا)، هم په کې (اشـرف) وي، هم په کې (غني) او هم په کې (برادري)، نو موږ ولس نور څه غواړو؟حکومت دې همدوی ته مبارک وي او موږ تـه دې سـولـه او امن را ډالۍ کړي. د همـدې ورځې پـه ارمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دروغ ویلی شي، رشوت اخیستلی شي، فسادکولی شي، دوړې ویشتلی شي، خلک تېر ایستلی شي، پل الوزولی شي، ښوونځی سوزولی شي، انتحارکولی شي، انفجارکولی شي، بمبارکولی شي، ځان الوزولی شي، بل الوزولی شي، په داخل او خارج کې سوداګري کولی شي، ځان پلورلی شي، بل خرڅولی شي، ضمیر پلورلی شي، بندونه جوړولی شي، بندونه الوزولی شي، په هوایي ډهلېزو کې ګرځېدلی شي، ټاکنو کې درغلي کولی شي، ځان شرمولی شي، تر ځمکې لاندې د ګناه او عذاب کچه معلومولی شي، د جنت باغچې او د دوزخ لمبې بیانولی شي، یو دوه درې ښکاره او نهه لس پټې مېرمنې کولی او پاللی شي، خپل جېب ډکولی او د بل تشولی شي، کونډې او رنډې، یتیمان او بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرولی شي، څه روا او ناروا نه دي چې تاسې يې نه شئ کولی؟ هر څه کولی شئ، خو يوازې سرېتوب او سوله نه شئ کولای؟ ايا سوله تر دې ټولو نورو کارونو سخت کار دی؟ او زيات لګښت غواړي؟ نه هېڅکله نه، که ستاسو په اوږو کې شګه نه وي، نو ژر دې خونړي جنګ ته د پای ټکی ايښودلی شئ، جګړه تر سولې زرځله سخته ده، نو چې جګړه کولی شئ، سوله هم کولی شئ، خو کله چې خپل ضمير سره مشوره وکړئ! دا ځل د ضمير او ايمان خبره ده، راشئ د دې مظلوم ولس په خاطر خپل ګرېوان ته سر ټيټ کړئ، خپل ضمير سره مشوره وکړئ، د خپل قدرت او کاذب شهرت په خاطر نور جنګ ته دوام مه ورکوئ، خپل منځ کې سوله وکړئ، دا ملت دومره صبور ملت دی چې ستاسو له تېرو جنايتونو به هم در تېر شي او د راتلونکي واک و ځواک لپاره به هم درته مشکل پيښ نه کړي. نو د سولې له دې وروستي فرصته ټول اعظمي ګټه پورته کړئ. کنه نو د ملت سوي اوسېلي به مو يو وخت د نابودی کندې ته ورټېلوهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تذکره کې د مور نوم د لیکلو موضوع ډېره وشاربل شوه. اصلاً که دا موضوع حساسه نه وای دومره جنجالي بحثونه نه

رامنځته کېدل. دلته ډېر بحثونه له ناسم پوهاوي څخه رامنځته شوي دي. ځینې خلک چې د تذکرې پر مخ د مور نوم دلیکلو اورپکي پلویان دي او د جمهور رئیس هره پرېکړه د تعقل زېږنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي، هغوی دا موضـوع داسـې تعبیروي چې ګڼې څوک په تذکره کې د مور نوم د لیکلو مخالفت کوي، هغه ګڼې مور او ښـــځینه قشر ته د تذکرو د ورکړې مخالف دي!؟ خبره داسې نه ده؛ دلته له نومونو او اصطلاحاتو څخه ناسمه سیاسي ګټه پورته کېږي. دا ډول مقصدونه او تعبیرونه باید سپین شي. د تذکرې پرمخ د مور نوم لیکل مور ته د درناوي او هغې ته د تذکرې د ورکړې مانا نه ورکوي، بلکې دا مانا ورکوي چې د یو شـخص په خپله تذکره کې دې د هغه د مور نوم ثبت شـــي. له دې کار څخه د ځینو خلکو سیاسـي موخه دا ده چې په ټولنه کې یو شـمېر کلتوري او مذهبي حساسیتونه شته او یا له دین څخه مختلف تعبیرونه، نو یو شـمېر خلک به په اسانۍ سره د تذکرو اخیستو ته حاضر نه شي او دوی به له دې کار څخه بیا خپله سیاسي ګټه پورته کړي. ښه خو دا وه چې حکومت پر ټولو خویندو او میندو، په ټوله کې پر ټولو ښـځو او نرو د برېښـنایي تذکرو اخیسـتل جبري کړي وای، نه د بل چا په تذکره کې د مور نوم. یوې مور ته خپله تذکره ډېره ضروري ده که د هغې د لور او زوی په تذکره کې د هغې نوم لیکل؟؟ یوه مور په خپله تذکره ووټ ورکولای شي، پاسپورټ اخیستلای شي او یا نور ضـروري خدماتو ته لاسـرسـی لرلای شـي که د اولاد په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره؟؟ دلته د خاصـــو کړیو هدف دا نه دی چې مور ته دې درناوی وشـــي او یا دې د هویت او تذکرې خاونده شـــي، بلکې هدف یې دا دی چې د مور له مقدس او عاطفي نوم څخه سیاسي ګټه پورته شـــي او د نورو د تذکرو مخه ډب کړي. جمهور رییس غني لا هم په هغه فکري دریځ کې نه دی چې پر حکومت د یو شـمېر واکمنو متعصـبو ستراتیژیکو کړیو، ملت ضـد پلانونه شنډ کړي، هغوی ان په دې دریځ کې دي چې خپله د جمهور رییس د احسـاسـاتي چلند په لاس د هغه خپلې پښـې غوڅې کړي. د دې لپاره چې دا بحث نور هم بحران ته لاړ نه شـي، د مور سـپېڅلي مقام ته هم درناوی وشـــي، له هغه څخه ناوړه ســـیاســـي ګټه هم پورته نه شي او د برېښنایي تذکرو د وېش ملي بهیر هم له ځنډ او خنډ سره مخ نه شي، نو دلته دغه څو وړاندیزونه کوو:

۱–لومړی باید د حکومت اوســـنۍ طرحه او د جهمور رییس فرمان قانوني پړاوونه بشپړ کړي : تر هغه مخکې دې په دې برخه کې هېڅ ډول اقدام نه کېږي .

۲ –ملي شـــورا باید د حکومت له خوا له وړاندیز شـــوي تعدیل پرته د تذکرو پر نور تېر بهیر د بحث حق و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ –که په یو نه یو ډول همدا تعدیل د تطبیق پړاو ته رسي، نو بیا دې اختیاري شي، چې هر شخص په خپله خوښه په خپله تذکره کې د مور نوم لیکي او کنه؟

٤ –جمهور رییس باید د یو ځانګړي او یا هم د همدا ډول یو فرمان له لارې پر ټولو افغانانو (ښځو او نرو) د برېښنایي تذکرو اخیستل جبري او حتمي کړي. په دې ډول به هره مور او خور په خپله د تذکرې خاونده شي، نه دا چې د بل چا په تذکره کې یې د نوملیکنې له لارې سمبولیک او تصنعي درناوی وشي.

٥–د مور او خور، په ټوله کې د ښځینه قشر لپاره دې د تذکرو فیس معاف شي، حکومت که رښتیا هم د ښځو د حقوقو رښتینی پلوی وي، نو دا اقتصادي بوج دې وزغمي.په دې ډول به د میندو او ښځو د حقوقو د اصلي او سیاسي مدعیانو نیتونه او عملونه ولس ته څرګند شي او د ټولو ناوړه سیاسي غرضونو مخه به هم ونیول شي.

یادښت: زه د هغو لومړنیو افغانانو له جملې څخه وم چې خپلې مېرمن، لوڼو او زامنو ته مې په ډېر ویاړ سره برېښنایي تذکرې واخیستې، مور مې وفات وه، کنه هغې ته مې هم پر همدې وخت تذکره اخیسته او کاغذي تذکره مې لا ډېر کلونه پخوا ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیســـتې وه. نو راځئ ټول پر دې ټینګار وکړو چې خوینـدو، میندو او لوڼو ته تذکرې واخلو، نه دا چې پر بل چا باندې د مور نوم د لیکلو له امله دومره فشـار راړو چې له تذکرې اخیسـتلو ډه ډه وکړي، هم تذکره لاړه شـي او هم د مور نوم.نور راشـئ چې د تذکرې اخیسـتل پر هر افغان (ښـځه او نر) جبري کړو او د مور نوم لیکـل او نـه لیکـل اختیـاري. همـدا د عـدالـت لاره ده او د سیاسي توطیو مخه هم په دې ډول نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګیله مې څکه وکړه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې میاشتې له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

معنوي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

اخلاقي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

احمد ضـــیا مســـعود، احمدولي مســـعود او صـــلاح الدین رباني متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.

مجیب الرحمن رحیمي متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

فوزیه کوفی او حفیظ منصـــور متعصـــبین نه دي، خو زه متعصـــب یم.

عبدالله عبدالله او امرالله خان صالح د تعصب په کندولي کې نه دي رالوی شوي، خو زه متعصب یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محقق او خليلي متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
عليپور او قيصاري متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
دوستم هېڅکله هم تعصب ته لمن نه ده وهلې، خو زه بيا متعصب يم.
جنرال مالک يو بشرپال! انسان دی، خو زه متعصب يم.
سرور دانش او حکيم شجاعي هېڅ تعصب نه لري، خو زه متعصب يم.
عطامحمد نور او فرهاد عظيمي متعصبين نه دي، خو زه متعصب يم.
د حکومت ټول رګونه همدې ډول تعصب او تعصبګرو نيولي، خو هېچا هم ورته د انتقاد ګوته ونه نيوله، خو زه پر نه ګناه د خپلو او پرديو له خوا د تعصب پر تور تورن شوم. تر پرديو خپلو ډېر وکړولم، ډېر تورونه يې رابانديې پورې کړل، ډېر بنديزونه، ګواښونه، خطرونه او اخطارونه مې و زغمل او دا هم د هغه چا په واکمنۍ کې چې د لومړي ځل په بريا کې يې ما اغېزناک رول لوبولی و؛ ځان مو خوار کړ، خو (اشرف) مو (غني) کړ. ما د هغه لپاره د هغه له دښمنانو سره ښه په نره دښمني وکړه، خو ده بيا د خپل واک د نشې د خړوب لپاره د هېواد له دښمنانو سره هم ټينګه دوستي وکړه، اوس نو د هغوی په اشاره موږ ته د سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حد هم تاکي، زما د ویده قوم غوږه مالان بیا ورته د تایید سر هم خوځوي، نو ((ګیله مې ځکه وکړه)).

هو زه ځکه متعصب یم چې ما د هېواد د سالمیت او مالکیت غږ پورته کړ، ما په واقعي مانا د ملي وحدت غږ اوچت کړ، ما د انسانیت، اسلامیت او افغانیت ناره پورته کړه، ما د هر افغان د تساوۍ او د واحد ملت د سوکالۍ چغه پورته کړه، خو هر څومره چې د دې وطن پر غم او درد باندې ستي یمه، ((بیا هم دوزخمي یمه)) نو ((ګیله مې ځکه وکړه و زما یاره شېرینه، زه ستا...)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې يو توافق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې مياشتې له (۲۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د نظر، فکر او عقيدې اختلاف به وي، که دا اختلافات نه وای، نو بيا خو دا دومره اوږده فاصله

او دا دومره بېرحمه جګړه نه رامنځته کېدله. امريکايان دلته راغلل رنګارنګ وسلې يې دلته راوړې او ټولې يې وکارولې. له ورې ماشينګنې خبره د مور تر بمه ورسېدله. اوس چې د روسانو په شان بېرته پر وتو دي، نو دا وسلې چېرته وړي؟ دا وسلې خو همدلته ډزېدلي، همدلته يې کلي او کورونه وران کړي، نو ولې بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغې او جوړې بل چېرته لاړې شي؟ پروسږکال همدا وخت مو له څو تنو ملګرو ســـره په قطر کې د طالبانو د ســـياســـي دفتر مشرتابه سره وکتل، د ګڼو خبرو ترڅنګ هغوی موږ ته وویل چې موږ به ان شاالله له امریکایانو سره داسې یو توافق ته رسېږو، چې د وتلو پر مهال به خپل ټول جنګي وسایل افغانستان ته پرېږدي، دوی به یوازې د سر د خوندیتوب په تضمین له افغانستانه وځي. خو اوس چې ورته ګورو ټامیان او طالبان، چې دواړه اوسمهال د واک مدعیان دي رنې رنې ورته ګوري، د هغوی وسایل له هېواده

وځي، د امریکایانو هم ســـر خوندي دی او هم مال. د اندېښـــنې خبره دا ده چې دا وســـایل ټول د پنجاب او د پاکســـتان د پوځي اســـتخباراتو لاس ته ورځي او هغوی به دا وســـله یو ځل بیا یو وخت افغانســـتان کې ډزوي. افغانانو ته یوه لویه جګړه په مخ کې پرته ده او دا جګړه د پنجاب د نېت، هدف او عمل پر وړاندې جګړه ده. له نامسلمان یرغلګر سره افغانانو ته جګړه ډېره اسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، انګریز، شوروي او امریکا یې څرګند مثالونه دي، خو شیطان صفته مسلمان، لکه پنجاب سره ورته جګړه اسانه نه ده.د پروني

مجاهد د جهاد ثمر هم دې پنجاب لوټ کړ او د طالب د تورې د نتیجې ګټې ته هم همدا پنجاب سترګې پر لار دی. اوس نو باید طالبان او ټامیان دواړه له ډېره هوشه کار واخلي، یو لوری د وطن د ازادۍ شـــعار ورکوي او بل لوری د هېواد د ســـاتنې، نو په هر ډول دواړو ته وسـله په کار ده، نو دا تیاره لاســته راغلې غنیمت وسـله مو ولې له لاسه ووځي؟ په کار خو دا ده چې د امریکا دې دواړو مخالفو او خواخوږو لورو لا وار دمخه امریکایان پر دې قانع کړي وای چې کاکا ته خو ځې، خو دا وسـله زموږ په کار ده. د مفکر ټامیانو ورته ویلي وای؛ تاسـو چې دا عصـري وسـله موږ ته پرېښږدئ، نو طالبان خو مو په یوه ورځ کې له سـتوني تېروي!؟ او طالبانو ورته ویلي وای چې کاکا مې سې، زه دې د سر تضمین

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم، نه ستا د وسلو، ځکه دې وسلو خو زه وژلی یم. نور ډېز دربانديې نه کوم خو وسله به دې همدلته پرېږدې !

په شا چې کله ګورې نو په موسکو شونډو ګوره

اشنا! پښتانه نه کړي پښېمانه سره جنګ

خو په خواشینی سره باید ووایو، چې زموږ متخاصمو سیاستوالو کې لا د ملي شعور دې عنصر ډېره وده نه ده کړې. اوس که څه هم ډېر وخت ضایع شوی، خو بیا هم که دواړه لوري لږ تر لږه پر دې یوې موضوع هم توافق وکړي چې امریکایان دې ته اړ کړي چې خپلې پوځي اډې ړنګې نه کړي او روغې جوړې یې افغان لوري ته وسپاري او بل خپل پاتې پوځي وسایل دلته دولت ته پرېږدي او د دې تر څنګ هغه وسایل چې تر دې دمخه یې له افغانستانه ایستلي، هغه پاکستان ته پرې نه ږدي؛ یا یې ځان سره یوسي او یا یې ویجاړ کړي. نو که دا دوه مخالف افغان لوري اوسمهال لږ تر لږه پر دې یوې موضوع هم خپلمنځي توافق وکړي بیا به یې هم د خپلو تېروتنو او ګناه وو بار یو څه کم کړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکره او د ولسي جرگې د ځينو غړو ننني طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تېرو څلوېښتو کلونو او په تېره بيا د بن تر کنفرانس وروسته

په تېرو دوو لسيزو کې افغاني هويت ته سخت گواښونه متوجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي او لاهم دا خطرونه دوام لري. په بربښـــنايي تذکره کې د ملي هويت يادونه هم د يو شـــمېر پرديپالو پر زړه نه اوربېدله، نو ځکه خو يې په دې برخه کې ګڼ شـــمېر جنجالونه جوړ کړل، خو د دې ملت د ويښو بچيانو په دقيقې مبارزې له منځه لاړل .

څو موده وړاندې په حکومت کې د يو شمېر ايرانپالو کړيو له خوا بيا هڅه وشـوه چې په تذکره کې د مور نوم د ليکلو په پلمه داخل شـوې موضـوع يو ځل بيا پر يو بل ډول متنازع کړي، موږ چې د کوم جنجال اټکل کاوه، هغه نن په ولســـي جرګه کې د همدې يو شمېر هويت ضد اشخاصو له خوا څرګند شو. خو د لوی خدای ج فضـــل دی، د غله پر ږيره خلی وي او د درغلګر په اوږو کې شګه. د شيطان کار له ببرې سره مل وي، د تېر په څېر يې يو ځل بيا له ببرې او درغلۍ څخه کار واخيست، نو ځکه يې دا کوږ بار تر منزله نه رســـېږي. طرحه يې وړاندې کړه، خو نيمګړې او د قانون خلاف. دلته غواړم د همدې طرحې پر نوعيت، ناقانويت او د هغې پر راتلونکي احتمالي برخليک لنډه رڼا واچوم:

۱–د ولسي جرګې يو شمېر غړي کولای شي ((د جرګې د غړو طرحه)) په نامه يوه طرحه وړاندې کړي، خو دا طرحه به هغه وخت د يوې طرحې په توګه د بحث وړ ګرځي، چې د جرګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي غونډې ته يې څرنګوالی قرات کړي، عمومي غونډه يې د رد او تاييد واک لري.

۲–د نفوسو د احوالو د ثبت په اړه د ولسي جرګې ننني طرحه په داسې حال کې ولسي جرګې ته د رايې اخيستنې لپاره وړاندې شوه چې عمومي غونډه يې پر محتوا اصلاً خبره نه وه.پر جعل، تقلب، عجلې او ناخبرۍ باندې د يوې طرحې تېرول خپله يو قانون ضد عمل دی.

۳–طرحه قانون نه دی، يو نظر دی، دا به هغه وخت د يوې مصوبې بڼه خپلوي چې د ولسي جرګې اکثريت کمېسيونونه يې تاييد او تر هغه وروسته يې د عمومي غونډې اکثريت غړي هم تاييد کړي ،نو بيا د يوې مصوبې بڼه خپلوي او د قانون په توګه بيا هغه وخت منل کېږي، چې مشرانو جرګه هم همدا مصوبه تاييد، جمهور رييس يې لاسليک کړي او په رسمي جريده کې چاپ شي .

٤ –له پورته پړاوونو پرته د ولسي جرګې د ځينو غړو هره طرحه او ان تاييدي مصوبه، نه قانون دی او نه قانوني التزام لري.مشرانو جرګه او بيا جمهور رييس د هغو د رد او تاييد پوره پوره صلاحيت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–د ولسي جرګې د يو شمېر غړو نننۍ طرحه سر له همدا اوسه د ولســـي جرګې د نورو غړو له خوا رد شـــوې او په دې اړه ګڼ شـمېر لاسـليکونه راټول شـوي، که چېرې کمېسـيونونو ته حتمی طرحې ځي، نو دوه طرحې بـه ځي، خو کـه پـه کمېســـيونونو او عمومي غونـډه کې د هرې طرحې رد يا تاييد وشـــي، بيا هم د قانون او په تېره بيا د قانون د انفاذ په مانا نه دی.

٦–زيـات احتمـال دی چې د ولســـي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه په اکثريت کميســـييونونو کې رد شـــي، يا يې مقابله طرحه ومنل شي.

۷ –تر ټولو مهم ټکی دا دی، کله چې يوه مسوده د ولسي جرګې له خوا پاس شوې وي، مشرانو جرګې هم تاييد کړې وي او يا يې د مشـــترک کمېســـيون لـه خوا پـاس کړې وي، جمهور رييس لاســليک کړې وي، رســمي جريده کې چاپ او د نافذ قانون بڼه يې خپله کړې وي، ولســـي جرګه د دوه ثلثو رايو په کارولو ســـره کولای شي هغه قانون بدل کړي او دا اوسنۍ ولسي جرګه په هېڅ ډول د دې توان نه لري چې د نفوســو د احوالو د ثبت د اوســني قانون خلاف دوه ثلثه رايې راټولې کړي.

۸– نتيجه دا ده چې د برېښـــنايي تذکرو وېش به همداســـې روان وي، مخالفين کولای شي خپل قهر پر دې سوړ کړي چې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تذکره وانخلي، د افغانستان تذکره يو وياړ او پرتم دی، نو د دې هويت مخالفين بايد پر دې وياړ وياړمن نه شي او تر هغه بايد دا تذکره ور نه کړای شي، چې توبه يې نه وي ايستلې. خو د دې تذکرې پلويان بايد د تذکرو اخيستلو ته کش ورکړي، د کورنۍ هر غړي په تېره بيا ښځينه قشر ته تر ټولو لومړۍ دا وياړمنه تذکره واخلي.

اوس د عمل وخت دی د اندېښنې او مبارزې پړاو مو تېر کړی دی. ټول د برېښنايي تذکرې د اخيستو پر لوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دعاګانو مستحق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم میاشتې له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تېره جمعه له حاجي صـیب خان محمد باز منګل او د افغانسـتان د سـوداګرو خونې له یو شـمېر غړو سـره، چې د هېواد د بېلابېلو سیمو استازولي یې کوله او مخور شخصیتونه وو، د ننګرهار دره نور ولسـوالۍ ته لاړو، ولسـوال صـیب ډاکتر هجرت ګردیوال او نـورو قـدرمـنـو مشـــرانـو زمـوږ ډېـر عـزت وکـړ. بـیـا مـې

مېلمانه په ښېوې ولسوالۍ کې (ناکامورا پارک) ته دعوت کړل، هلته په دې پارک کې اوس د ناکامورا نوی یادګاري څلی جوړ شـــوی دی. له زړه مو ورته دعاګانې وکړې. دا زرغون پارک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د زيار او خولو په برکت جوړ شـــوی، اوس د هغه يادګاري ځلی هم دلته ودان شـــوی دی. چا چې ناکامورا ژوندی ليدلی و او اوس د دې يادګاري ځلي په ليدو د هغه د ژوند او مرګ دواړه تصـــويرونه

له ذهنه تېر کړي، نو پر خپل ولس بـــه ډېـــر خواشـــينی شي. زه د خواشـــينۍ تر ځنـګ ځان ته يو څه ډاډ پـه دې ورکوم چـــې پـــه همدې ډګرکې مې له خپلو ملګرو سره يو ځای د ده په ژوندکې د دې رښـــتيني اتل د قدرونې او ســـتاينې لپاره يوه درنه غونډه جوړه کړې وه، هغه وخت چې ناکامورا د خلکو مينه وليده، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرې خوښـې يې له سـترګو اوښـکې راغلې. که پر هغه مهال مې هغه‌کار نه وای کړی، نو اوس به لا ډېر خواشـــينی وم. اوس نو د بل هر هېوادوال په شـــان له مور سـره له دعاګانو پرته بل څه نه

شـــته، الله ج ډېر مهربان دی. خدای دې ورته مغفرت نصـــيب کړي. خو د دې تر څنګ پخوانيو او اوسـنيو فيسـبوکي چارواکو ته هم لږ شرم په‌کار دی چې د نړدې يو کال په بهير کې يې د دې سـتر انســـان د قاتل او قاتلانو څرک و نه شـــو لګولی. نه پلټنه وشـــوه، نه څېړنه او که شـــوې هم وي د مافيايي کړيو او نورو مضرو مصلحتونو له ډاره له ولس سره څه نه دي شريک شوي. دوی لا اوس هم په مجازي نړۍ‌کې مصروف دي او د خپل ولس د ترخه ژوندانه ترخو واقعيتونو ته نه دي راکوز شوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی سره يې اوس گز کړه!

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د نومبر مياشـــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه مې غوښتل چې د درې کسيزو او پنځه کسيزو ډلو ډلو ټپلو په باب خپل غبرگون څرگند کړم، خو ددې لپاره چې له يو شـــمېر ناخبره هېوادوالو سره پوښتنې پيدا نه شي، د يو څو ټکو ليکلو ته اړ شوم:

پر کابل پوهنتون خونړی برید وشـــو، د دې برید تر شـــا خونړي لاســـونه وو، پر حکومت د واکمنې اصـــلي اســـتخباراتي کړۍ (نظارشـــورا) له خوا طالبانو ته گوته ونيول شـــوه، طالبانو په پېښـــه کې لاس رد کړل، داعش ته منســـوبې يوې ټولنيزې رســـنۍ، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمیزه د (پنجشیري)او (خراساني) په نوم د خپلو دوو غړو کار وباله، خو طالب ضد واکمنو ډلو هر څه پر طالبانو واړول. دا چې دا کار هر چا کړی، یو رزيلانه کار ګڼل کیږي او بشـــري ضـــد جنایت دی. خو مخکې تر دې چې اصـلي دښـمن معلوم شـي تر هغه پورې ټول مســـولیت د حکومت پر غاړه دی. خو کوم څه چې د دې برید په اړه شکونه پیداکوي هغه خپله په حکومت کې د جنګي جنایتکارو ډلو له خوا د جنایت د اصـــلي مجري پل غلطول دي: ایا دا حمله انتحاري وه؟ انفجاري وه؟ که په هدفي ډول د لاسـي وسـلو په وسـیله د محصـلینو په نښـه کول وو؟ که انتحاري وه د هغوی مړي او اثار څه شول؟ که بریدګر د حکومتي سـرتېرو له خوا ووژل شـول، جسـدونه یې څه شـول ؟څوک وو؟ داعش وو کـه طـالبـان؟ کـه طـالبـان وو د کوم ځـای وو؟ او کـه داعشیان وو د کوم ځای وو؟ دا چې دا خلک چا او څنګه تر دې ځایه را ورسـول؟ دا څوک وو؟ تر پیښـې وروسـته څنګه ژر هغه شعارونه پر دېوالونو وځړول شول چې د حکومتي چارواکو او په تېره بیا د امرالله صـالح له خوا پخوا هم زمزمه کېدل؟ ایا د شـهید شـویو معصـومو محصـلینو کورنۍ او یا نور دردېدلي محصـلین په دې ستر غم کې د دې جوګه وو چې د خپلو شهیدانو د جنازو تر خښولو وړاندې؛ ماښام ناوخته او یا هم پر شنه سهار، سیاسي او داسې شعارونه، چې د معلومو واکخوښو فاسدو حکومتي کړیو د قدرتغوښـتنې بوی ترې راځي، چاپ او د پوهتنون پر دېوالونو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځړوي؟ دا او دېته ورته نورې ډېرې پوښتنې شته چې په دې پېښه کې د يوې بلې حکومتي تروررستي ډلې لاس لرل هم له شکه نه لرې کوي. دا تروررستي ډله د جمعيت او نظار شورا هغه ډله ده چې اساس يې پر توطيه، دسيسه او وژنه ولاړ دی. دا ډله اوس په امنيتي سکتورکې پراخ نفوذ لري او د طالب دښمنۍ تر چتر لاندې يې د مفکر صيب د واکپالنې د غريزې پر اوږده توپک ايښی، افغانوژنې او په تېره بيا پښتون وژنې ته ادامه ورکوي.جمعيت او نظار شورا بيا د پل غلطولو او له مسوليته د تېښتې لپاره ځينې واړه موتلفين او په اصطلاح ځينې مدني فعالان هم لري چې د ملي او سياسي شخصيتونو د توهين لپاره له هغوی څخه کار اخلي، (راوا) سازمان او يا د (همسبتګۍ)ډله له همدغو موتلفينو څخه ده؛ پښتون ضد انګېزه د دې ډلو مشترک ټکي دي.اوس نو د دې لپاره چې د پوهنتون له غميزې څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي، باينرونه يې چاپ کړي او د ځينو نورو استادانو تر څنګ يې زما او د ډاکټر ځلاند انځورونه هم په کې را وړي دي. د دې کار اصلي علت دا دی چې موږ سوله غواړو او د سولې په راتګ سره بيا د دغسو جنايتکارو ډلو د جنايتپېټونې لپاره هېڅ مجال نه پيداکېږي. موږ تېر کال ځکه طالبانو سره د خبرو لپاره قطر ته لاړو، چې طالبانو ته دا ووايو چې د تاسو د جنګ دوام ټول افغانستان او په تېره بيا پښتنو ته اوږدې غميزې زېږوي، ستاسو له جنګه جمعيت او نورې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ګټه پورته کوي، هم د نړیوالو په مرستــــه خپل واک غځوي او هم ټولوژنې او افغانوژنې ته دوام ورکوي.نو په هر ترتیب چې وي تاسې باید هم سـوله وکړئ او هم د نظام اډانه خوندي کړئ. زموږ له دې ژور او هدفمن سفر څخه، نو نظار شورا او یو شمېر فیسبوکي مفکرینو د طالب تاییدونې مفهوم واخیست او موږ یې د طالبانو د پلویانو په تور تورن کړلو. که چېرې طالبانو ســـره خبرې اترې کوم جرم وي، نو بیا خو احمدشــاه مسـعود او ډاکتر غني تر ټولو غټ مجرمین دي چې تر هر چا وړاندې یې د خپل قدرت د تر لاسـه کولو لپاره له طالبانو سره پټې خبرې کړې وې، موږ د قدرت لپاره نه، بلکې د سـولې لپاره مو ورته لمن غوړولې وه.د پوهنتون پر هغه استاد دې لعنت شي چې په خوب، خیال او ذهن کې یې د داسې ناوړه پېښې تصور پیداکېږي. زه یو عاطفي شــخص یم ان پر خپلو ســرســختو مخالفینو مې هم مرګ نه لورېږي، مســعود، رباني، مزاري او نور، چې د زرګونو افغانانو قاتلین وو، بیا مې هم پرې مرګ نه لورېده، ما ویل خدای ورته پر هغې دنیا خپله سزا ورکوي، نو څنګه دې ممکنه شي چې د داسې یوې غمیزې تصــور دې وکړم. کـابـل پوهنتون مې کور دی او خواږه محصــلین زما خپل اولادونه، زما لور (هیله) له همدغه ټولګي او همدغه پوهنځي څخه دوه کاله وړاندې فارغه شـــوه، چې همداګلالي محصلین په کې شهیدان شول. دېرش کاله مې په خپل دې کور کې تدریس کړی او هېڅکله مې په تدریسـي سـاحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سیاسي خبره نه ده کړې. نو دښمن دومره مکار دی چې هم دې وژني، هم دې جنازې ته درځي، هم دې پر ژوند سیاسي تجارت کوي او هم دې پر وینو. ای ساده زړو هېوادوالو! یو څوک چې زما په باب، چې په ټول عمر کې مې یوه مرغۍ نه ده حلاله کړې، داسې قضاوت او داسې دروغجن تبلیغات کوي، نو هغه به سولې ته څنګه لېوال شي؟ ګورئ! د سولې او هېواد اصلي دښمنان همدغه دي چې د نظام له غېږې د نظام لمنې ته اور اچوي، له نظامه بهر مخالفین لا له نظامه ډېر لرې دي، که غواړئ چې هم سوله راشي او هم نظام خوندي شي، نو د حکومت او نظام په اډانه کې د شمالټلوالې او د هغوی د اړوندو موتلیفو لنډغرو مخه ډب کړئ، اصلي نسخه او کاري نسخه همدا ده او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سیاست کې ټولنیز اخلاق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سیاست یو ټولنیز علم او هنر دی، خوشال بابا سیاست ((جهانداري)) بللې ده. څوک چې ټولنیز اخلاق نه لري او یا ټولنیزو ارزښتونو ته درناوی و نه لري، نو چې سیاسي ډګر ته را دانګي، که په خپله علمي برخه کې هر څومره بریالی وي، خو په سیاسي ډګر کې به نه وي. غوره مثال یې خپله همدا اوسنی

جمهور رییس (اشرف غني) دی. د ډاکتر غني فکر، لیدلوری او ان احساس د ډاکټر عبدالله او په ټوله کې د شمالټلوالې تر بل هر مشره څو ځله ښه او د دې وطن په ګټه دی. خو په مقابل کې بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله او د ټلوالې ځينو نورو مشـــرانو د خپلو پلويانو او ټولنيزو مناسباتو په پاللو کې تر غني ځو ځله زياته خپله لوړتيا ښودلې ده. غني د ملاريا ګولۍ او يا هم هغه چمبړ خيال ته ورته دی، چې ډېر تريخ او بد خوند لري او ترسـتوني په ډېرې سـختۍ تېرېږي، خو په ګېډه او بدن کې دننه يو شمېر پټ مرضونه په ښه ډول تداوي کولای شي، په مقابل کې بيا ټلواله او د هغې مشران د زهرو هغې ګولۍ ته ورته دي چې په شاتو کې تاوه شوې؛ خوړل يې اسانه او خوندور دي، خو په بدن کې په لســګونه ډوله ناروغۍ راپيدا کوي. زموږ په ټولنه کې د ګوتو په شــمار خلک پر دغه نزاکت پوهېږي. هغوی چې مفکر صـيب ته غوړه مالي نه کوي او ټلوالې سره په لوټ او تالان کې د ايتلاف لمن نه نيسي، هغوی له دواړو لورو څخه تر ګواښ لاندې دي. اوس نو غني ته يوازې هغه غوړه مالان او ټاميان ورپاتې چې د دې وطن له ارزښـــتونو څخه ډېر لرې دي او د غني د خوشالۍ په خاطر د سرکوزۍ هغه وروستي حد ته رسېدلي دي. غني بيا د ځانپالنې او ځانخوښونې پر داسې يو ناعلاجه ناروغۍ اخته دی، چې له غوړه مالۍ پرته يې پر بل هېڅ شي ګوزاره نه کېږي. رښتيا ويل ورته داسې دي، لکه د توپ مرمۍ چې پرې ور خوشــې کوې. هغه غوړه مالانو داســې تلقين کړی چې فکر کوي ټول ملت ورڅخه خوشــاله دی، په وطن،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه او نړۍ کې هېڅ بدیل نه لري، خو پر دې لا نه دی خبر چې د رومانیې د جمهور رییس (نیکولای چایسسکو) په شان یې ان تر ستېج لاندې خلک هم مخالف دي. اوس نو امرالله خان صالح هم د ده د کمزورۍ همدا ټکی بنه تشخیص کړی دی؛د ده مبالغه ییزو توصیفونو ته یې کار ویلی، لاس کوي او ګوري راباسي. بله خوا بیا جمعیت او نظار شورا د مخالف او موافق په دوو رولونو کې په نوې بڼه د پخوانیو امتیازونو پر خوندیتوب سربېره نوي نوي امتیازات تر لاسه کوي. د نظار شورا لنډغر بیا هغه ماران دي چې څومره ګرمېږي خطر یې زیاتېږي. دوی نه یوازې خپل غړي پالي او خپلې ریښې ځغلوي، بلکې د ملي یووالي د تصنعي تمثیل پوره قابلیت او مهارت هم لري او یو شمېر پښتانه سیاستوال د ملي یووالي د سمبولونو په توګه هم کارولی شي. د تمثیل دا څپه بیا هغه وخت لا پسې ګرمه شي چې یو شمېر فیسبوکي سیاستوال او نوي غوړځني ځوانان هم ورسره د دې کاذب ملي وحدت د تمثیل او اتڼ انتره تاوه کړي.د غني په مشرۍ اوسنۍ کابینې ته د ولسي جرګې د رایې اچونې بهیر د غني د برخې د حکومتي ټیم بې کفایتي او د ولسي جرګې د یو شمېر پښتنو او ملتپالو وکیلانو کمسوادي یو ځل بیا په ډاګه کړه.له مجهول الهویته (اجمل احمدي) پرته چې باید ناکام شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، غني ته منسوب نور درې نوماند وزیران هم ناکام شول. په حقیقت کې د غني د حکومتي برخې له لوري یوازې دوه وزیران بریالي شــوي دي، هغه نور چې د غني په نوم معرفي شــوي، هغه هم د غني د ایتلافي ټکټ برخه وو، چې ریښتـــه یې بیا هم په یو ځای کې ټلوالې ته رســي.عبدالله ته د منســوبو وزیرانو له خوا د جګو رایو اخیســتل که څه هم په ولســي جرګه کې د پښـــتنو او ملتپالو وکیلانو د تر ایســـتنې او له هغو ســـره د ژمنې ماتونې له لارې تر سره شـوي، خو بیا هم غني او ټول ملت ته ډېر تریخ او بد پیغام لري : غني ته یې بد پیغام دا دی چې ((د ملت په کور)) کې تر غني د عبدالله تاثیر او منښـــت زیات دی او که دا خبره رښـتیا همداســې وي، نو بیا خو دوی د جمهوري ریاســت تېرو ټاکنو ته هم نغوته کولای شـــي او ملت ته یې بیا تریخ پیغام دا دی چې ولسـواکي او د فسـاد پر ضـد مبارزه یو تش شـعار دی، اوس هم اساسي واک جنګسالارانو او فسادګرو سره دی؛ چا چې ډېر خیانت کړی هغه تر هر چا د زیاتو رایو د خپلولو وس لري. غني ته خو د شــرم خبره دا ده چې د ده په ټکټ کې مخابراتو وزارت ته نومانده وزیره (خاوري) چې اصـــلاً د (حاجي محقق) ســـهم دی او د (ســرور دانش)له چینله پر مفکر صـیب تحمیل شــوې، هغه په جګو رایو بریالي کېږي، خو (رنګینه او ساپۍ)چې د ډاکتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني مســـتقيم ســـهم و او په هېڅ وجه تر (خاوري)په ســـواد کې کمې نه دي، نه بريالی کېږي، نو دې کې دې غني خپل ګرېوان ته سر لږ ور کښته کړي. که غني په ولسي جرګه کې په ناقانونه ډول د غزني په اســـتازی (يوولس)ايرانپالي وکيلان نه وای کېنولي، نو د غني د ټکټ يو نوماند وزير به هم نه و ناکام شـــوی.خبرې ډېرې دي، ليکنه اوږدېږي. خو خدای دې د دې ملت مل شـــي. شعوري ملتپالو افغانانو ته که څه هم شـمېر يې کم دی، په کار ده چې سـره منسـجم شـي او دا وطن د مفکر او ټاميانو له وچ تکبر او لېونتوبـه او د شـــمالټلوالې د واک لـه حرص او لنډغرتوبـه وژغوري.په سپين لباس کې د تيارو پلويان لا بل جنجال دی، چې تر دې دوو واکمنو فاسـدو ډلو وروســته د هغوی پر وړاندې هم جلا مبارزه په کار ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نظام ړنګ شي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د ډسمبر میاشتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د دولت مشرتوب له نورمال ټولنیز چلند څخه برخمن نه دی.

دا منو چې سیاسي مشرتوب د اضدادو له یو مجموعې څخه رغېدلی.

دا منو چې دیني او ملي ارزښتونو څخه لرې او متضاد اشخاص د دولت پر حساسو رګونو واکمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا منو چې اداري فساد، لوټ او تالان خپل اوج ته رسېدلي.

دا منو چې د ملت او دولت تر خواخوږو زيات، ملت دښـــمنه، دولت دښمنه او هېواددښمنه عناصر پر حکومت واکمن دي.

دا منو چې د ولس او حکومت تر منځ زيات واټن او ان تضـــاد رامنځته شوی دی.

خو له دې ټولو ناخوالو، ستونزو او بدرنګيو سره سره ايا اوس د دې وخت دی چې ربړ نور هم کش کړو؟ هر څومره چې دا ربړ کشوو د خوشې کېدو پر مهال يې فشار او خطر لاپسې زياتېږي.

نو حل لاره څه ده!؟

يو نظام او حکومت شته، ښه نه دی، خو تر نشت څخه ښه دی.

موږ د بې نظامۍ تجربه کتلې، هغو نســـلونو چې د بې نظامۍ او ګډوډۍ درد ليدلی هغوی پر دې نزاکت ښه پوهېږي، چې نظام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت د یوې ټولنې لپاره د نوش دارو حیثیت لري. اوس موږ د نیوکې لپاره یو ادرس او مخاطب لرو، که څه هم دا ادرس مو یو څه تت او مخاطب مو هم پر غوږو یو څه درونند او بې تفاوته دی، خو بیا هم یو ادرس دی، نو په هر ترتیب چې وي باید بې ادرسه او بې هویته نه شو.

موږ په شلمه پېړۍ کې دوه ځله د نظام ړنګونې او نظام پاشنې تجربه لیدلې، چې هېواد یې په پېړیو پېړیو د نړۍ د تمدن له کاروانه شاته کړ. البته هم نظام، هم دولت او هم حکومت فوق العاده تغیر او بدلانه ته اړتیا لري، تغیر او بدلون د نظام د پاشنې او ړنګونې مفهوم نه لري او نه هم هر تغیر او بدلون مثبت پیغام او عواقیب لري. بلکې هر تغیر باید د نظام د فزیکي اډانې د خوندیتوب د تضمین په شرط رامنځته شي. اوس وېره دا ده چې که چېرې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرې ناکامې شي، نو د نظام د ړنګېدو خطر او احتمال به زیات شي.دلته مشکل دا دی چې د اوسني حکومت چلونکي تر یوه بریده د نظام چلونې ظرفیت او مهارت لري، خو د نظام ساتنې لپاره د قربانۍ وس، احساس او جذبه نه لري، خو طالبان بیا د نظام ساتنې ځواک او ولوله لري، خو د نظام چلونې او پرمخبیونې پوره مهارتونه نه لري، نو د حل منځنۍ لاره همدا ده چې له دې دوو ځواکونو څخه پر خپل ځای کته پورته شي او د روغې جوړې لاره خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــي. د ټکر او اوســني حالت د تداوم او یا هم انقطاع په حالت کې د یوه لوري هم خیر نه شــته، نه د دې حکومت ګډوله ترکیب (غربپلوي ټامیان+ تنظیمي لنډغر) او نه هم طالبان له دې حالت څخه تر پایه اساسي ګټه پورته کولای شي. داسې وخت به راشي چې اوسني واکمن به ټوله ګټلې پانګه بایلي او طالبان به څلوېښتو هېوادونو سره د ګټلي جنګ شهرت، دوی به هم د مجاهدینو پر برخلیک اخته شــي. ملت به هم یو ځل بیا خپل اوســنی نیمګړی ادرس هم له لاســه ورکړي، بیا به ګډوډي، غمونه او دردونه وي او د ملامت او سلامت د معلومونې بحثونه .

افغـانـان پـه خپـل منځ کې د روغې جوړې، پخلاینې او زغم پوره

تحربه لري، خو په دې منځ کې چې کومې دوه مضــرې حشــرې کار کوي، هغه د ایران او پاکســتان اســتخباراتي ادارې دي، چې دوی غواړي افغانســتان یو ځل بیا د جهاد او الحاد په نامه د اویایمو کلونو حالت ته ستون کړي. زموږ دا ((بې ابه)) ګاونډیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوبو له سخت کمښت سره مخ دي، هر کال د (۵۳) ملیارده ډالرو په ارزښت د افغانستان اوبه په وړیا ډول دې مضرو ګاونډیو ته تویېږي، اوس چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اوبو او برېښنا بندونه جوړېږي، نو د دوی پر زړه لمبې بلېږي. د سلما، کمال خان، پاشدان، ککجکي، فراه، بدخشان، شاه عروس، شاتوت، کونړ، لغمان او نورو سیمو بندونه او اوبه خور سستمونه که جوړ او بشپړ شي، نو په صنعت او کرنې دواړو کې به ډېر پرمختګ وشي. اوس که څه هم په دولت او حکومت کې ډېرې زیاتې نیمګړتیاوې شه، خو یو څه ټک وپک کار هم روان دی.که له تدبیر څخه کار وانخستل شي او هر یو د خپل کاذب او د نورو له خوا د ورکړل شوي زور پر اس سپاره وي، نو وېره دا ده چې تېر تریخ تاریخ یو ځل بیا تکرار شي. اوس د ټولنې درېیم او اساسي قشر یانې د ولس خبیرو اشخاصو ته هم په کار ده چې د بې تفاوتی او مضر احتیاط له دایرې را ووځي او پر ښکېلو لورو غږ وکړي چې موږ هم موجود یو، دین، ملت او دولت باید نور د یادو ډلو له انحصاره خلاص شي او د یوې سالمې ټولنې جوړېدو ته لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم مقتولین او نا معلوم قاتلین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي میاشتې له (۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په هېواد کې د وینو رود روان دی، هېڅوک د پوښتنې نه شته؛ حکومت هم د خواشینۍ پیغامونه نشروي او پېښې غندي او ولس هم. یوه ورځ فیسبوکی ماتم وي تېر شي او هېر شي، بیا بله دردوونکې پېښه وشي، پخوانۍ هغه هماغسې تر خېړنې لاندې ناخېړلې پاتې شي.خلک له مرګ سره عادي شول، هر سهار چاودنه او ترور د ښار د کلتور یوه برخه شوه، خو واکمن لا هم د واک او شهرت د لایتناهي هوسونو په ډنډ کې ډوب دي، اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ورته ځان تر هر چا غوره برېښــي، ولس تباه شــو، خو دوی اوس هم ځانونه ولسمشر او مرستیال ولسمشران ګڼي، درباري غوړه مالان او کرایي فیســبوکیان یې لا هم د بې کفایتۍ د پټونې لپاره سل دلایل لټوي، ضمیر مړو لیکوالانو لا هم د مضر احتیاط له امله چوپه خوله غوره ګڼلې، که نه خو هر څه معلوم دي، تر هغه چې نامعلوم قاتل پسې ګرځو راځئ د معلوم مسول ګرېوان ته لاس ور واچوو. تر هغه چې اجرتي نامعلوم قاتلان معلومېږي، جمهورریيس، د هغه مرستیالان او د امنیتي سکتور لومړۍ درجه مسولین د دې ډول وژنو اصلي مسولین ګڼل کېږي. بل چا پسې مه ځئ د دوی ګرېوان ته لاس ور وړئ، که لاس نه شــئ ور وړلای، په ښېراوو کې یې له یاده و نه وباسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي مياشــتې له (۱٦) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

دهلېز د انګرېزي ژبې د (corridor) ژبـاړه ده چې د دالان يـا همدې دهلېز مانا ورکوي.يانې د دوو دېوالونو يا موانعو تر منځ پرتې سـيمې ته دهلېز يا کوريدور وايي. له اصـطلاحي پلوه له پيل

يا ابتدا څخه بيا تر مقصــده پورې د لارې هغه مســير دی چې تر ډېره بريده د ســوداګريزو مقصــدونو لپاره کارول کېږي.دا ډول لارې يا دهلېزونه هم د هېواد په داخل کې وي، هم د هېوادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ او هم په نړیواله کچه. غوره مثال یې د ورېښمو لویه لار وه چې ګڼې سیمې او هېوادونه یې سره نښلول.دې ډول کورېډورو کې عام سړکونه، لویې لارې، اورپټلۍ او نورې مواصلاتي لارې ټولې شاملېږي.

د کورېډور اصطلاح معمولاً د ځمکې پر مخ د فزیکي موانعو تر منځ د یو فاصل خط لپاره کارول کېږي، خو د فضا، خلا یا هوا لپاره ځکه منطقي نه برېښي چې هلته داسې فزیکي موانع یا

دېوالونه نه شته، چې یوه حایله سیمه دې رامنځته کړي.البته هر هېواد خپل هوایي حریمونه لري چې حدود یې معلوم دي اود امنیتي دلایلو له کبله د نورو هېوادونو الوتکو ته د یو مشخص مسیر له لارې د تګ راتګ اجازه ورکوي، د هوایي لیکې یا کرښې اصطلاح څه نا څه معمول ده، مانا دا چې په یوه مشخصه هوایي لیکه یا خط یو هېواد بل ته الوتنې کوي، خو د هوایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهلېزونو اوسنی اصطلاح ځکه ډېره معقوله نه برېښي چې دا اصطلاح دلته له سياسي دروغو سره تړلې ده. د ساري په توګه چين ته د هوايي دهلېزو له لارې جلغوزي ولېږدول شول، ترکيې او اروپا سره نوي هوايي دهلېزونه پرانيستل شول!! ايا ترکيې، هند، چين، روسيې، اروپا او نورو هېوادونو سره مور پخوا د هوايي ترانسپورت له لارې صادرات نه درلودل؟؟ ايا د افغانستان وچه مېوه، غالی او نور توليدات د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې هلته نه صادرېدل؟ هغه وخت کې د هوايي دهلېز اصطلاح چېرته وه؟ همدا الوتکې وې او همدا هوا او فضا وه، او اوس هم ده، نو دا هوايي دهلېز بيا په کې له کومه شو؟ که څوک ووايي چې چين ته د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې افغاني مېوه ولېږدول شوه او يا که ووايي چې د هوايي دهلېز له لارې مېوه ولېږدول شوه، نو په مېوه، الوتکه، هوا او فضا کې به څه توپير رامنځته شي؟؟ خبره دا ده چې دلته کاذب سياستوال غواړي د دروغجنو الفاظو له لارې يوې ثابتې محتوا ته يو بل رنک ورکړي او په دې ډول د خلکو ذهن مصروف کړي. درباري غوړه مالان او کرايي ليکوالان بيا څو موده ولس پر دې بوخت وساتي چې دغه دی له خيره سره بنده فضا خلاصه شوه او اوس به نو وطن له خيره سره شړشم شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک شــته چې له دوی ځخه وپوښــتي چې دهلیز خو ســړی بندولای هم شي، خو دا هوايي دهلیز به ځنګه بندیږي؟
نو تر ځو چې دا ســاده او ســپین زړی ولس وي، نو همداســې چالاکه او کاذب سیاستوال به یې تېرباسي، هغوی به دوی ته د ســاده ګانو او دوی به هغوی ته د هوښــیارانو په نظر ګوري او حالات به همداسې روان وي...

(c) ketabton.com: The Digital Library

يرغمل شوی جمهوريت

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د شـــورويانو د يرغل او د جهاد پر مهال به چې کله مجاهدينو د خلکو لـه کليو او کورونو او ان جومـاتونو څخـه پر حکومتي او

بهرنيو ځواکونو ډزې کولې، نو حکومتي ځواکونه به له ســختو ننګونو سـره مخ وو، که کلي يې ويشتل، کورونو او ولسي خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته زیان رسېده او که نه یې ویشتل د مخالفینو تر یرغل لاندې راتلل او زیات زیان ورته رسېده. مجاهدینو به تر یو څو هدفي او بې هدفه ډزو وروسته له کلیو پښې سپکې کړې، خو حکومتي ځواکونو به کلي پر بل مخ واړول. اوس مهال بیا د شوریانو ځای امریکایانو ونیو، د ډاکتر نجیب د حکومت ځای د ډاکټر غني حکومت ونیو او د مجاهدینو میراث بیا طالبانو ته پاتې شو، خو ملت، د هغه جغرافیه، د جنګ د اصلي خواوو عملونه او ملت ته یې متوجه زیانونه پر هماغه بڼه او کیفیت پاتې دي. اوس لا په

کې د جمهوریت په نامه یو بله مصنوعي او اومغلنه ډله بله هم زیاته شوې، چې د نظام او جمهوریت په نامه د جمهوریت له ادرسه پر خلکو ډزې کوي، دوی لکه د چریکي جنګیالیو په څېر چې کلي به یې یرغمل کول، دوی اوس ټول نظام، ولس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت يرغمل کړی دی. د جمهوريت تر شا پټ دي، له هغه ځايه د جمهوريت او ولس پر ضد دزي کوي، هر با شعوره افغان چې د دې مفسـدې ډلې پر ضـد غږ پورته کړي، نو د حکومتي امکاناتو په ناوړه کارونې سره په ټوليزو رسنيو کې پلورل شـوي غږونـه راپورتـه کړي، چې هلئ نظـام پـه خطر کې دی، هلئ جمهوريت په خطر کې دی، ولې جمهوريت تخريبوئ؟ ولې نظام ړنگوئ ؟؟ دوی هماغه جمهوريت يادوي چې محقق پـه کې د مفکر مشاور وي، دوستم په کې د نړۍ د دويم مفکر په لاسليک مارشـــال وي، قومندان عطا او نور نازولي پـه کې د قدرت د شرکت ونډوال وي. نظار شورا او د هغوی لنډغر په کې د واک محور وي، يو څو ټاميان يې د ولســواکۍ ممثلين وي، بي بي گل او څو نور لبنانپالي يې بې دليله، بې بديله او بې مسـوليته واکمنان وي، خو چا چې ځلوېښت کاله د ولس پر هر درد اوښکې تويې کړي وي، هغه دې د ملتپالنې په تور له تومتونو او کړاوونو ســره مخ وي. هغه جمهوريت چې فسـاد، دروغ، هوايي ژمنې او لوټ او تالان يې اساسـي ځانگړنې وي، هغه به د څه شـي جمهوريت وي؟ بـده خو يې لا دا ده چې د همـداســې يو جمهوريـت او همداســې يو مبتذل حالت له ادرســه بيا پر ولس او د هغوی پر ارزښـتو ډزې هم کېږي او په ډېره بې شـرمۍ سـره بيا ولس ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامتۍ ګوتـه هم نیول کیږي. اوس نو غمځپلي ملـت او د هغو رښـتینو اسـتازو ته خورا ګرانه ده چې دلته په سـپینو شـیدو کې دا ګډې شـوې اوبه سـره جلا کړي، منافقین له صـادقو وګړو بېل او مفسـدین هم په ډېر مهارت سـره ایل کړي. په دې منځ کې بیا بل خطرناکه ویروس هغه غوړه مالان دي چې له منطقي دلیل پرته د مفسـدو او پردیپالو چارواکو هرې اشـتباه، خطا او ناروا کړنې ته دلایل لټوي، د غوړه مالانو افراط کله تر دې بریده ورسـېږي چې اصـلي مدعي له خپلې خبرې او دعوې تېر شـي؛ خپله اشـتباه او خطا هم ومني، خو دوی به بیا هم د هغوی سـپیناوي ته ملا تړلې وي، نو مونږ په دغسې یوه پلیته زمانه کې ژوند کوو، نو راتلونکی نسـل دې له مونږه ډېره ګیله نه کوي چې مونږ هغوی ته لاره صـفا نه کړه او ډېر اغزي مو ورته له لارې ټول نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابینې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د ســلواغې میاشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

خلک به په بهر کې داســې فکر کوي، چې افغانســتان کې یو حکومت دی، یو جمهوریت دی، دلته به د وزیرانو شورا یا کابینه وي، غونډې به د تعقل او پراخنظرۍ پر اســاس وي، نظر به اورېدل کېږي او بیا به په ګډه د معقولیت او اکثریت پر بنســټ

پرېکړه کېږي، خو کــه څوک د دې جمهوریــت عملي بڼې تــه وګوري، نو ربښنه یې ان د فرعونیت د کور تر وره پورې رسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس په خپلو خبرو ســـره غونډه پیل کړي، وزیران، سرپرستان او مرستیال وزیران قلمونه او پنسلونه راواخلي، ځان د جمهور رییس د مهمو خبرو پر لیکلو مصروف کړي، هېڅوک پورته نه ګوري، نه له کاغذه سر پورته کوي او نه د جمهور رییس خواته ګوري. ځینې هســـې مخې ته پر پرتو کاغذونو خطونه او نقشې کاږي او ځانونه مصروفوي، د جمهور رییس لیکچر کله یو

ســاعت، کله یو نیم ســاعت او کله هم دوه ګړۍ دوام وکړي، پر ټولو مســـایلو تکراري او مبتذل بحث وشـــي او په دې ډول د کابینې د نن ورځې غونډه پای ته ورسېږي،. نه څوک د پوښــنې حق لري، نه د شـــنې، نه د ګروېږنې او نه هم د ارزونې، دا ټول کارونه خپله جمهور رییس تر ســـره کوي. پوښـــتنه کول، د وضاحت غوښتل او انګوته پورته کول دا ټول د دندې د اختتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مانا دي، نو ځکه خو اکثرو وزیرانو او ګډوونوالو خپل ســـرتیتی د مقام تر اختتامه غوره ګڼلی دی. دا سرونه چې په ارګ کې د یو بل سر پر وړاندې ټیټ دي، بهر کې د ولس پر وړاندې ډېر جګ جګ کېږي، هر یو د ولسواکۍ او سرلوړۍ مرغلرې هم دوړوي، خو له هغه حالته یې ولس نه دی خبر چې هلته د یو ســـر پر وړاندې څومره ســـرونه ټیټ دي او هغه یو ســـر چې بیا دلته لوړ ښــکاره کېږي هغه بیا په یوه ټیلیفون هغه بل لوړســـري ته څومره سرټیټی وي. د ارګ د ټیټسرو کیسه زموږ په ټولنه کې د فرعون د دربار د کیسې یو ژوندی تمثیل دی؛ د فرعون د دربار ډاکټر او مشاور (ډاکټر سینوهه) کیسه کوي: ((هغه سرونه چې د خلکو په منځ کې خلکو ته ډېر لوړ ښـــکارېدل، هغه به د فرعون په دربار کې ډېر ســـر ټیټي وو، کله چې به دربار ته رانوتل، نو د فرعون پر لاسونو او پښو به پرېوتل، د هغه لاسونه به یې ښکل کړل او بیا به ســـرټیټي څو ګامه پر شــا روان شــول، ځینو به ما ته هم ډېره مخلصــانه او عاجزانه غوړه مالي شـروع کړه چې په غیاب کې یې فرعون ته د بهادرۍ او وفادارۍ کیسې وکړم...))

درې زره کاله وروسته هم د انسـان د قدرت خوښـونې په غریزه کې کوم خاص توپیر نه دی راغلی؛ اوس هم د واکمنو په سر کې د فرعونیت نشـــه په څپو ده او اوس هم ډېر ســـرټیټي په دربار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه دنده تر سره کوي؛ هغه وخت هم یو فرعون په خپل دربار کې خپل یو ځانګړی ډاکټر او مشـــاور درلود او د خلکو په منځ کې به ظاهراً ډېر جګسري په دربار کې ډېر ټیټسري وو، اوس هم په دربار کې یو ډاکټر او مشـــاور شـــته او هم یو فرعوني کرکټر او هم د هغه په سر کې د واک د نشې د خړوب لپاره پوره سرټیټي غوړه مالان او د واک معتادان .

د وزیرانو شـــورا په غونډه کې د وزیرانو لپاره د خوښــی شـــېبې هماغه وي چې غونډه د پای شـــېبو ته نږدې شـــي او په دې ټول بهیر کې جمهور رییس پر کوم وزیر قهرجن غږ او نیوکـه و نـه کړي. پـه دې ډول غونـډه د ملـک د خیر، فلاح او عملي پروګرامونو په هیله پایته ورسېږي !!. کله کله غونډه دومره اوږده شـي چې په اجنداکې دکوم وزارت له خوا نیول شـوې موضـوع اصولاً له کوم بحث پرته تصویب شي او چا ته پرې د خبرو بحث او مجال پیدا نه شي.

یو وزیر راته کیســـه کوله چې موږ خو دکابینې غونډې ته نه ځو، موږ خو ټولګي کې ناسـت یو، معلم صـیب راشـي له کومې وقفې پرته یو ســـاعت یو نیم ســـاعت درس راکړي او موږ په کې نه د پوښـتنې او نه هم د تفریح حق لرو، ټولګی رخصـت شـي او موږ بېرته له خپلو دوسیو سره دفتر ته راشو، جالبه خو لا دا ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې په پای کې کله کله جمهور رییس پر موږه په موسکې بڼه غږ وکړي چې ګورئ تاسې داسې فکر و نه کړئ چې زه دلته معلم یم او تاسو شاګردان، چې زه یوازې لیکچر درکوم او بس، خو څه وکړو دلته ځینې داسې مسایل شته چې په واضح ډول باید پرې یوې نتیجې ته ورسیږو او بیا پرې د یوې اجماع په شکل تصمیم ونیسو منتها تصمیم باید دسته جمعي وي .

دا زموږ د حکومت د لوړې مرجعې دکاري غونډې د یوې برخې تصویر و، داسې نور رنګین انځورونه بلا ډېر دي چې پر خپل وخت به یې تر خپله وسه انځورنه وشي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت كه بربريت ؟

دا ليكنه د ۲۰۲۱ م كال د جنورى مياشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل كال د سـلواغې مياشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

جمهوريت د خلكو له خوا د خلكو په رايه د حكومت ټاكل دي، دا حكومت خلكو ته د خدمت او ځواب وركولو مسوليت لري. جمهوريت د بيان ازادي ده، جمهوريت د اتباعو تر منځ د حقوقو تســـاوي ده، جـمـهـوريـت د قـانـون حـاكـمـيـت دى،

جمهوريـت غلا نـه ده، جمهوريـت لوټ او تـالان نـه دى، جمهوريت د څو محدودو هلكانو په لاس د واک انحصـــار نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، جمهوریت کې دروغ نه شته، جمهوریت کې خیالي ژمنې او هوایي دهلېزونه نه شته، جمهوریت کې د ولس تېرایستل نه شته، جمهوریت د هر ابهام لپاره د سـپیناوي لاره ده، جمهوریت د خپـل واک د بقـا لپـاره پر جنګسـالارانو ډډه لګول نـه دي، جمهوریت پر ګاونډیو د خاورې پلورل او له هغوی سـره پټې معاملې نه دي، جمهوریت د غوړه مالۍ او کنځلماری ترویج نه دی، جمهوریـت د خپـل کلتور تر پښـو لانـدې کول نـه دي، جمهوریـت کې د جمهور رییس مېرمن لـه جمهور رییس سـره موازي او نامسـولیته صـلاحیتونه نه لري، جمهوریت کې د هېواد د عزت او هویت دښـمنان د هېواد پر حسـاسـو رګونو واکمن نه

وي، لنډه دا چې جمهوریت سرېتوب او سوکالۍ ته در سېدو یوه غوره لاره ده. خو راځو دې خپل جمهوریت ته چې دا پر کومو عملي معیارونو ولاړ دی؟ دلته خو چې تر ټولو مظلوم واقع شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه همدا بېچاره جمهوریت او د هغه همدا اساسي قانون دی او تر ټولو زیات چې توهین شوی او تر پښو لاندې شوی، هغه خپله پر همدې قانون د قسم خوړلي جمهور رییس له خوا شوی دی، دویم د خلکو رایه ده چې کمه وه که زیاته خو دواړه ځله یې د باد بنیکه کړه، درېیم ژمنې او دروغ دي چې له شـــرعي او ټولنیز پلوه هېڅ جواز نه لري، خو دلته د دولتمشر له خوا داسې کارول کېږي، لکه د ډوډۍ خوراک، نو هغه جمهوریت چې غلا، فساد،

دروغ، ناامني، جګړه او د مقام د ساتنې لپاره غوړه مالي په کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي کلتور یوه برخه وي، هغه به جمهوریت وي که انارشي؟ هغه جمهوریت چې شلکلن غله او دېرشکلن جنګسالاران یې د بدن اساسي غړي وي، ((مسعود شناسي او مزاري شناسي)) یې د بقا او وحدت محتوا وي، له پنجاب سره یې د قدرت دبقا په خاطر پر خپله خاوره د اغزن تار پر تېرولو رضا وي، دوستم غوندې جنګسالار یې د دولتمشر په لاسلیک مارشال وي، محقق غوندې مېخکوب یې امنیتي سلاکار وي، علیپور، شجاعي او قیصاري غوندې جګړه ماران یې بیا سیمه ییز اتلان وي، د طالبانو استادان؛ د جهادي تنظیمونو اکثره مشران یې د واک شریکان او مفتیان وي، د جګړه مارو تنظیمونو اصلي مهم لوبغاړي یې د دولت مرستیالان وي، نو دا به جمهوریت وي که کوم بربریت؟ دا خپله د بربریت یو ډول دی، کېدی شي یوازې د نظام فزیکي اډانه یې، چې هغه هم د بهرنیانو، په تېره بیا د امریکایانو په پوځي زور راتینګه ده، د جمهوریت شکلي بنه ولري، نور نو دا جمهوریت په دې روان حالت له بربریت او انارشۍ، لوټ او تالان نه پرته بل څه نه دي.

د دولت درېګونې ارګانونه چې پر یو بل د غلا تور پورې کوي، نور نو بل کوم ثبوت ته اړتیا ده؟ پارلمان وایي چې جمهور رییس، ارګ او واکمن ټیم یې غلا کوي او له هېواده پیسې او پانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وباسي، حکومت وايي چې د پارلمان غړي کمېشنکاري کوي، په غلا او فساد کې شریک دي، پر عدلي او قضايي ارګانونو هم د فساد او رشورت تورونه لګېږي، ولس خو له درېواړو تر پوزې راغلی، نو بيا دا څوک پاتې شول چې ولس پر هغو ډډه ولګوي؟ اوس د نتيجې په توګه ويلای شو چې همدغو دروغجنو او فسادګرو هم جمهوريت بدنام کړ او هم يې د بربريت تر پولو رساوه. دوی ظاهراً د جمهوريت چغې وهي، خو په حقيقت کې د مدنيت په لباس کې مافيايي بربريان دي، د هدغو پرديپالو غلو او زورواکو د واکمنۍ تداوم دی چې د طالبانو غوندې د يو سخت دريځه حرکت بيا راټوکېدو ته يې بستر برابر کړ. يو ځل مخکې هم د همدې شر او فساد د اعمالو په نتيجه کې دې تحريک سر را پورته کړی و او اوس يو ځل بيا دې شکلن شر او فساد ورته د بيا ظهور لاره اواره کړه. د يادونې وړ ده چې کرزي او غني په تېرو شکلونو کې، کرزي تر ډېره او غني تر يوه حده د واک سمبوليک رول لرلی دی، نور نو د واک اساسي بدنه هم پخوا او هم اوس د جنګي تنظيمونو او فسادګرو په واک ده، که طالبان نه وای هم، يو بل ملي حرکت به ضرور د جمهوريت په نامه د دې روان وحشت پر وړاندې را پورته کېده، خو اوس د ملت بدمرغي دا ده چې يوه بې شرمه تفريط يو سخت دريځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت وزېږاوه، که چېرې له کوم سیاسي تدبیر پرته په انقلابي ډول یو افراط د بل تفریط ځای ونیسي، نو تېر تاوجن تاریخ او ناورین به یو ځل بیا تکرار شي. د ملت ویښو روانډو ته خو په کار وه چې د دې افراط او تفریط تر منځ یې پر یوې دریېمې ملي او معتدلې لارې فکر کړی وای، خو په خواشینۍ سره چې دا قشر هم سره وېشلی او پاشلی دی او یو پامور شمېر یې د دې کاذب جمهوریت، د ډاکتر غني پر افراطي ستاینه او د خپلو ځوکیو پر ساتنه مصروف دي. اوس دې نو دا مظلوم ملت یوازې د خدای مهربانۍ او د زمانې د کوم چانس ترحم ته انتظار کاږي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلماري او زورواکي

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې مياشـتې له (۱۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

(څوک يې چې اوسېله نه لري دا ليکنه دې نه لولي)

هر کله چې د چا منطق کمزورې شــي، نو ژبه يې کنځلو ته اړم شي.

يوه يوه نيمه لسيزه مخکې خلکو داسې فکر کاوه چې شر، فساد او زورواکۍ په حکومـت کې ريښــې ځغلولي، نو دا کـار هم د اصـلاحاتو مخه نيسـي او هم په اوږده موده کې د حکومت او ان د نظام د ړنګېدو سـبب ګرځي، خو له تېرو اوو کلونو راهيسـې د کنځلمارۍ په نوم يو بل مکروب هم له تېرو ناخوالو سره ملګرې شـو، اوس له يو شـمېر سـپانسـرشـويو کنځلمارانو سـره يو شـمېر نوي اومغلن احسـاسـاتي کنځلماران هم ملګري شـوي او غواړي له ډېرو شـــعوري او ملتپالو افغانانو څخه د حقيقتونو د بيان حق واخلي، دا کنځلماران په واقعيت کې ډېر نه دي، خو د مســـتعارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایډیانو له لارې غوارړي مجازي فضـــا ګرمه کړي او پر حقیقتونو خاورې وارړوي، زموږ یو شـمېر کارپوه خلک هم د خپل عزت او هم د خپل شـخصـي حریم د خوندیتابه لپاره د ډېرو واقعیتونو له بیان څخه ډه ډه کوي او په دې ډول د نن ورځې ترخه واقعیتونه د راتلونکي تاریخ له حافظې څخه فنا کېږي.د کنځلمارانو منطق به هغه وخت در معلوم شـي چې سـتا د لیکنې د یوې برخې ان د

یوې جملې لپاره هم د رد دلایل و نه لیکي، ان لیکنه په معکوس ډول تعبیر کړي، خو بس د خور، مور، مېرمنې او اولادونو کنځلو ته به یې ژبه ارړم کړي وي.دوی فکر کوي چې بس نو دا مبارزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـوه او پر دې به پاني پت فتح کړي، دې کې بيا داسې اشـخاص هم شامل دي چې عادي املا او انشاً يې هم سمه نه ده. خو خير په هر ترتيب دا اوس زمونږ د ټولنې د واکمنو سايستوالو توليدات دي، بايد دسمون لپاره يې هڅه وشي د تخريب پر وړاندې يې له پوره زغم او مقاومت څخه کار واخيســتل شــي. زمونږ يو شــمېر مطرح هېوادوال دکنځلو له داسې بهير سره مخامخ شوي او زه هم ځو ځله له دې ډول يو حالت سره مخامخ شوی يم او بيا يې هم احتمال شــته چې له دې ورته حالاتو ســره مخ شــم. خو زه خپلو هېوادمينو هېوادوالو تــه ډاډ ورکوم، چې هېڅکلــه بــه د حقيقت له بيان څخه ډډه و نه کړم .

ځو ســـاعته وړاندې مې د (جمهوريت که بربريت ؟) په نوم يو لينکه خپره کړه، نو ســملاســي ورســره دکنځلو باران پيل شــو، د ليکنې اصــلي محتوا دا ده : داکوم کســان چې اوس د جمهوريت ډېرې چغې وهي دا جمهوريــت تــه ډېر ژمن نــه دي، د همــدې جمهوريت تر نامه لاندې غلا، لوټ او تالان روان دی، دا فســاد او تفريط به ددې ســبب شــي چې د طالبانو په نامه د يو ســخت دريځه حرکت واک ته لاره اواره کړي، په ليکنه کې په ډېر دقت ســره ويل شــوي چې د جمهوريت په نامه د خور شــوي فســاد اوســنی تفريطي حالت او بيا يې په انقلابي ډول يو افراطي حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځای پرېښـودل، نه د جمهوریت، نه د نظام او نه دولس په ګټه دي. نو ځکه یې باید پر ځای یوه ملي او معتدله لاره خپله شـــي، چې هېواد یو ځل بیا تېر ناورین ته ستون نه شي.

هېڅ کنځلمار لیکنه نه په دقیق ډول لوســـتې او نه یې د رد لپاره منطقي ځواب ور کړی دی. لـه دې کنځلو ځخـه ځو مســـایـل څرګندېږي چې دلته ورته په لنډ ډول نغوته په کار ده:

۱–په حکومت کې خاصې کړۍ شته چې د ښکنځلو لپاره یې یو شـــمېر اشـــخاص ګومارلي او په دې ډول هڅه کوي د شـــعوري افغانانو له خوا د حقیقت د غږ مخه ډب کړي.

۲ –هر مخالف ناوسلوال سیاستوال او قلموال باید دومره توهین شـي او ناموسـي کنځلې ورته وشـي چې بل قلموال بیا د حقیقت بیان ته زړه ښه کړي.

۳–له خلکو څخه باید لاره ورکه شي، د هېواد غدار او خدمتګار باید و نه پېژندل شي.

٤ –حکومت کې جاري فسـاد باید پټ پاتې شـي، خلکو څخه د نظام او مفسـدو چارواکو نفکیک ورک شي، نظام مانا غني، نظام مانا دوسـتم، محقق، صـالح او د حکومت نور فاسـد چارواکي او جنګسـالاران.که د دوی نوم دې واخیسـت مانا نظام دې تخریب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–اصـــلي وطن پلوري، ډیورند خرڅي، معاله ګر، پنجابپالي هم باید خلکو ته د پاکستان ضد څېرو په توګه معرفي شي او رښتینې هېوادپالي او پنجاب ضد څېرې باید په معکوس ډول معرفي شي، یانې د غله پر ځای دکورخاوند د غله په توګه معرفي شي.

٦ –د اسـاسـي قانون او د جمهوریت له اصـولو سـرغړاوي څخه باید د خلکو پام بلې خواته واړول شي.

۷– خپله هره نیمګړتیا پر مخالف لوري بار شي.

۸ –غلا، فسـاد او بې مسـولیتۍ ته پر همدې ډول ادامه ورکړل شـي او دېته ورته نور رزالتونه د دې پالیسـۍ یوه برخه ده او دا ټول د نومورکو، نومبدلو او بې هویته کنځلمارو په خولې تر سـره کېږي، نو که دا خبره نه وي زما په تېره لینکه کې څه وو؟ چې کنځلمارو دکنځلو خولې خلاصې کړې ؟؟ هر څوک حق لري دا لیکنه ردکړې، خو چې کنځلو ته اړم یې مانا منطق نه لرې.

انتقاد خپله د جمهوریت یو اصـل دی، نو دلته عجب جمهوریت غوښتونکي دي، د نورو د مودب انتقاد حق ته هم د دکتاتورۍ او کنځلمـارۍ پـه ژبـه ځواب ورکوي او بیـا دا نومېتي کنځلمـاران څوک دي چې لـه مـا څخـه جمهوریـت ګټي ؟؟، مـا چې کلـه د جمهوریت لپاره مبارزه کوله هغه وخت اشـرف غني احمدزي له ډاره سـوڼ هم نه شـو کولای او دغه کنځلماران کېدی شـي اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې دنيا ته راغلي هم نه وو.زما د ليکنې په مقابل کې داکنځلی خو دا مانا لري:حکومت کې فساد نه شته او عمري عدالت چالان دی، دوستم، جنرال مالک ډېر ښه خلک دي؛ هېڅ جنايت يې نه دی کړی، نظار شورا او نور جنګي تنظيمونه او رنګارنګ فسادګر په حکومت کې هېڅ ونډه نه لري، ټول له مخې ښه خلک په حکومت کې راټول شوي؟ پر ډيورندکرښه او اغزن تار حکومت معامله نه ده کړې او پر ضد يې بغاوت کړی، محقق، خليلي او نور ايرانپپالي د اوسني حکومت ونډوال نه دي؟ حکومت کې هېڅ فسادګر او رشوتخور ځای نه لري؟ هر ځای کې امن وامان دی او حکومتي چارواکو له ځانه سيميټي ديوالونه نه دي راتاو کړي؟ دولتي څوکۍ بولۍ ته نه وړاندې کېږي؟ او داسې نورې سواليې؟ که دا ټولې نيمګړتياوې په حکومت کې نه وي، نو بيا خو هر څه ګلي ګلزار دي، نو د همدغو کنځلمارو وارخطاينه بيا په څه ده؟ بيا خو له کنځلو پرته هم خلکو ته همدا عمري عدالت ځواب ويلای شي.

اوس راځم لږ شخصي بحث ته، د ښاغلي داکتر اشرف غني او خپل ځان پرتلنې ته :

زه د ښاغلي شخصيت ته درناوی لرم او پر (۲۰۱٤ م)کال ما او زما ملګرو د هغه په برياليتوب کې اساسي نقش لرلی دی، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نړۍ په کچه یو غټ عالم دی او زه د هېواد یو عادي کملوستی او کمسواده وګړی، خو دا خبره هم په ډاکه او په زغرده کوم چې زه پر دې وطن څومره دردېږم او کړېږم او څومره مې پرې ژړلي، د غني ټول احساس زما د درد او احساس زرمې برخې ته هم نه رسي. زه دا اعتراف هم کوم چې تر څلوېښتو کلونو، زده کړو، تدریس او تجربې وروسته پر دې پوهېږم چې پر هېڅ شي نه پوهېږم، خو غني صیب ته لا هم نور منزل پاتې دی چې دې مرحلې ته ورسېږي او یا دی پرې اعتراف وکړي. ما هغه وخت د جنګسالارانو پر ضد مبارزه کوله چې غني لا د همدې جنګسالارانو، چې همدا اوس د ده په واکمنۍ کې مزي کوي، له وېرې وطن ته نشو راتللی. ما د زورواکو د حاکمیت پر مهال د هغوی پر وړاندې بغاوت کړی و، خو غني د خپل حاکمیت پر مهال هم له هغوی سره د ایتلاف لمن ونیوه. ما د اساسي قانون په لویه جرګه کې د قانون جوړونې او جمهوریت لپاره مبارزه کوله، خو غني او ده ته ورته نورو وزیرانو، چې هغه وخت د انتقالي اداري غړي وو، د خپل ځان لپاره تېښه وهله. هغه وخت یې چې له دوستم سره د اساسي قانون د ځینو مادو د تعدیل لپاره معامله کوله، ما او ځینو نورو هېوادوالو یې مخه ونیوله.تر اوسه مې د خدای په فضل هېڅ سره کړې ژمنه تر پښو لاندې کړې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او ضرور مې عملي کړې ده او غني بیا داسې شخص دی چې زما په شمول یې ګڼو افغانانو سره خپلې ژمنې څو څو ځله تر پښو لاندې کړي، دا چې ځینې وایي داکار دې د غني له برکته په نصـیب شـوی؛ تلوېزیون دې د غني له برکته جوړ کړی، مېرمن دې د غني له برکته پارلمان کې ناسته ده او داسې نور.. او ساده مخلوقه! غني زموږ له برکته جمهور رییس دی، همدا ژوندون تلوېزیون و چې پر (۲۰۱٤ م) کال یې د غني په بریاکې اساسي نقش ولوباوه، درې ځله د غني د کمپاین په تور جریمه شـو، زما مېرمن د غني تر واکمنۍ وړاندې دوه دورې د ننګرهار د خلکو منتخبه وکیله وه، غني چې څومره موږ ته په خپله واکمنۍ کې زیان اړولی، هېڅ هم دومره نه یو کړولي، خو موږ بیا هم ځان ځکه غلی نیولی و، چې تر ځینو جنګسـالارانو بیا هم ښـه دی، موږ فکر کاوه چې د غني افراطي مخالفت به د نظام د کمزورۍ او د زورواکۍ د بیا غوړېدو سبب شـي، موږ زورواکي او د نظام خلا تجربه کړې وه، هغه درد چې موږ حس کړی دی، هغه نه غني او نه یې کورنۍ احسـاس کړی دی. دا منم چې د غني نږۍ پېژندنه به تر ما غوندې خلکو څو ځله زیاته وي، خو دا به هم بې انصـافي وي چې څوک دې داسـې فکر وکړي چې د هېواد پر کورنیو او نړېوالو تعاملاتو کې دې دی تر موږ زیات ژور پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا دې زیات دردېږي. دا د قدرت د وخت ملېمانه دي، هوايي مرغان دي چېرته يې ښه او هلته يې شپه، خو زه د خپل وطن درد هېڅکله نه شم هېرولی.

زه د ټولنې يو عادي انسان يم، ما او زما په شان هېڅ بل څوک له هېڅ واکمن جمهور رييس سره مه پرتله کوئ، تاسې کولی شئ د واک تر مودې وړاندې هغه وخت چې اشـــرف غني احمدزی په داخل او خارج کې د پوهنتون اســتاد و او زه يون چې د پوهنتون استاد يم، موږ سره پرتله کړئ؛ افغانستان ته مو کړي کارونه سره پرتله کړئ، دا ډېره ســتوغه خبره ده چې يو ســـړی دې په خپله ځان بل چا سره پرتله کړي او خپل ځان دې خپله وستايي، دا به يوه تـاريخي قضـــاوت او نـاپيبلي پرتلنې تـه پرېږدو، خو د هغو کنځلمارو پر حال هم افســوس په کار دی چې يو چا څلوېښـــت کاله د دې وطن پر هر درد او ټپ ژړلي وي او بيا يوازې د څو ورځو واکمن ته د غوړه مالۍ په خاطر هغه وښکنځل شي، له دې څخه د پښـتانه قوم د لوسـتو او نيملوسـتي قشـر د سـياسـي او اجتماعي شعور کچه او د منطق ضعف هم ښه معلومېږي، چا چې نن مـاتـه کنځلې کړي، ډېر ژر بـه يې ځـان تـه هم وکړي. خبرې ډېرې دي خو دلته يې نورې را غوټه کوم، زه داسې افغان پښتون يم چې د چـا پـه څو ســـپوره خبرو او کنځلو لـه خپلـه هوډه نـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرېږم، له حقیقته سترګې نه پټوم، ما چې هغو ترخو جنګسالارانو سره ډېزولې، نو داکنځلماران یې لا د چا زامن دي؟ زه داسې پښتون هم یم چې چا ته خپل غږ پرېږدم، په تلو تلوکې دا خبره کوم چې هر چا چې ما ته هر ډول ترخې خبرې او کنځلې ډالۍ کړې وي، د بودا په خبره دا ډالۍ ما قبوله نه کړه او نه مې د ځان لپاره مناسبه وبلله، نو ستاسو دا ډالۍ بېرته تاسې ته ډالۍ شوه، خوښه مو چې خپل ځان ته یې ډالۍ کوئ، که د خپلې کورنۍ غړو؛ مور او پلار ته او یا هم که خپل بابا ته مو. خو که د کورنۍ غړو ته یې ډالۍ نه کړئ، ښه به وي، ځکه کېدی شي هغه درانه خلک وي او قبوله یې نه کړي، نو تاسو یې خپل ځان او خپل بابا ته خوښه کړئ او که ځان او بابا ته مو هم مناسبه نه ګڼئ، نو بیا یې هېڅاته مه ډالۍ کوئ ځکه چې دا ډالۍ بیا پر ډالۍ نه ارزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون د ارګ تر څنډو

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنوری میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

کېدی شي یو شمېر هېوادوالو ته لا تر دې دمه د فاطمیونو ریښه او انګېزه پوره معلومه نه وي، نو ځکه غواړم دلته یو څو لنډې څرګندونې وکړم:

د پنځېدو انګېزه :

د ایران د سپاه پاسداران ډله تر ایرانه بهر د پوځي فعالیتونو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((سپاه قدس)) په نامه يوه پوځي او تروروستي ډله لري. دا ډله په لبنان، يمن، عراق، سوريې او يو شمېر نورو عربي هېوادو کې فعاليت لري، قاسم سلېماني د دې ډلې مشر و. دا پوځي ډله بيا د ((مدافعين حرم)) او ((دفاع حرم اهل بيت)) په نوم نورې ډلې لري، چې يوه ډله يې همدا (فاطميون) يا (لشکر فاطميون) ده.

د جوړېدو نېټه:

د فاطميون لښکر د (۱۳۹۰ او ۱۳۹۲ ل)کلونو په بهير کې د همدې قاسم سلېماني له خوا جوړه شوه، لومړنی مشر يې (علي رضا توسلي) و چې پر (ابو حامد) هم مشهور و، نوموړی بيا پر (۱۳۹۳ل)کال ووژل شو .

د جلب او جذب سرچينې :

د فاطميونو لښکر اکثره غړي هغه افغان شيعه ګان دي چې په ايران کې اوسي، خو له کابل، بلخ، باميانو او ځينو نورو شيعه مېشتو سيمو څخه هم ورته دلته د ايران پلوه سياسي ډلو په وسيله افراد ور جذبيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتیازات :

د دې ډلې غړو ته د ایران حکومت له خوا، ایرانۍ تذکره، اقامه، میاشـــتنی معاش او تقاعد ورکول کېږي، د وژل شـــویو کســـانو د تدفین مراسـم او د کورنیو د غړو پالنه او ځینې نور سـهولتونه هم په دې امتیازانو کې شامل دي.

د فعالیت ساحه :

د دې ډلې عسکر په عراق، یمن، سوریې، لبنان او ځینو نورو عربي هېوادو کې جنګېدلي، خو افغانســتان کې یې هم د طالبانو پر ضد جګړه کې برخه اخیستې ده، خو په تېرو شپږو اوو کلونو کې یې د جګړې زیات تمرکز په ســوریه کې د حکومت مخالفو ځواکونو پرضد پر جګړه راڅرول و.

شمېر:

دا یوه لویه عسکري لوا ده چې ثابت تشکیل یې اتلس (۱۸) زره پوځیان دي، خو ویل کېږي چې (۳۷) زرو کسانو ته یې هم شمېر پورته شوی او که ټول کاریدونکي او کارول شوي اشخاص یې محاسـبه شـي، نو شـمېر یې تر پنځوس (۵۰) زرو کســانو هم اوړي، چې له دې جملې څخه یې په سوریه کې تر لس (۱۰) زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنو زيات وژل شوي او تر دې زيات نوريې ټپيان شوي دي.يانې کلني تلفات يې څه کم دوه زرو تنو ته رسېږي.

لګښت:

د دې لښکر د هر غړي مياشتنى معاش تر دوه نيم مليونه تومنه رسيږي يانې د شپږ سوه او پنځوس (٦٥٠)امريکايي ډالرو

شاوخوا کې. د دې لوا د فعالو عسکرو مجموعي کلنى لګښت تر (دوو مليارده ډالرو) زيات دى.يانې زموږ د کورنيو چارو وزارت تر ټول کلني لګښته هم څو ځله زيات.

اوس راځو دېته چې دا لښکر افغانستان کې څه کوي؟ څه به کاندي؟ او هېواد ته به يې خطر ترکومې کچې وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي خطر:

دا لښکر همدا اوس په میدان وردګو او نورو سیمو کې عملاً له یو شمېر ځایي خلکو، کوچیانو او حکومتي عسکرو سره پر جګړه بوخت دی، حکومت یې لا تر دې دمه په مهار او بې وسلې کولو کې پاتې راغلی او دا ډله لا حکومت او ارګ ته اخطارونه رالېږي.

د فاطیمونو سیاسي ملاتړي :

افغانستان کې د فاطمیونو خطر ځکه زیات انګېرل کېدی شي چې د حکومت په داخل کې له سیاسي، قومي، مذهبي او ان پوځي ملاتړه برخمن دي. دې ډلې دلته د سیمه ییزو حکومتي پولیسو او پاځونوالو په توګه له حکومته د رسمي یونیفورم، لباس او وسلې جواز تر لاسه کړی، له معاشه هم برخمن دي او ان له عدلي او قضایي ارګانونو د معافیت وس او وسایل هم لري.

سرور دانش د جمهور رییس دویم مرستیال او اوسنی امنیتي سلاکار (محقق) په ښکاره ډول د دې ډلې ملاتړي دي، یوازې توپیر په دې کې دی چې دوی علیپور او نور وسلوال جګړه مار د فاطمیونو په نوم نه یادوي، نوره محتوا خو هماغه ده.

نه یوازې یاد کسان، بلکې د خلیلي او محقق په مشرۍ د وحدت حزب دواړه ډلې، د هغوی اړوند حکومتي منسوبین، په پارلمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ناســـت د غزني یوولس ناقانونه وکیلان او نور اکثریت هزاره وکیلان په مستقیم او نامستقیم ډول د فاطمیونو د لښکر ملاتړي دي. څرنګه چې محقق او دانش دواړه په ارګ کې د امنیت شورا په غونډو کې حضــور لري، نو ځکه خو ویلی شــو چې فاطمیون اوس عملاً ارګ ته داخل شـــوي او یا لږ تر لږه دارګ څنډو ته رسېدلي دي.

راتلونکی پلان او ګواښ:

ښـــاغلی غني فکر کوي چې هزاره توکمو مشـــرانو ته به د زیاتو دولتي امتیازاتو او د هغوی د همدې ملیشه یي او قومي ځواک په وسیله پر طالبانو او امریکایانو فشار راوړي چې ګنې غني د خپل واک د تداوم لپاره نور بدیلونه هم لري، خو د ده ســـر لا هم تر دې دمه د دې جنګېدلې ډلې پر ســـیاســـي مهارتونو او چلونو خلاص نه دی. دا ډله د امتیاز لپاره هرې بېشـــرمۍ ته تیاره ده، چې وخت یې راشي د نوک پر ځای سوک منډي، له ایران سره ځانته لاره لري له امریکې ســـره ځانته. محقق پر خپل او د دانش پر امتیازاتو ســـربېره د کورنیو چارو، دفاع، مالیه وزارتو ترڅنګ په نورو وزارتو کې هم یو یو معینیت او ځینو کې مهم ریاســـتونه غواړي. دا به هم خوندي کړي، په پوځي تشکیلاتو کې به د قومي مشـــارکت له امله همدا ملېشـــې هم ځای پر ځای کړي او بیا کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې پر غني فشار زیات شو له خوړې ګوتې به یې ونیسي او نور امتیاز به هم ترې واخلي او که د غني د ګوښه کېدو حالت محسوس شو، هغه به د فاشیست په نوم پر سپین میدان یوازې پرېږدي او دوی به په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د یو قوت په توګه پاتې شي؛ بیا به دنیا، طالب او یا کوم بل قوت سره د اینده حکومت په باب د یو جهت په توګه مطرح وي. داسې احتمال هم شته چې د ایران له خوا په قصدي ډول د داعش په نامه د تېر په څېر د شیعه ګانو پر څو مرکزونو بریدونه وشي او غني دې ته اړ کړي چې د هغو سیمو د ساتنې لپاره د پخوا په څېر سیمه ییزې شیعه ملېشې منظورې کړي او همدا د فاطمیونو ملېشې به بیا د ایران د بهرنیو چارو د وزیر په اصطلاح حکومت سره د سیمه ییز امنیت په تامین کې مرسته وکړي !؟

حللاره هم شته که نه شته؟

حل لاره شته، اوس هم لا ناوخته نه دی، غني او په حکومت کې د هغه اړونده برخه دې د فاطمیونو د ملېشو، چې اوس یې د شجاعي، علیپور او نورو په وجود کې تصویر ښکاره کېږي، پر وړاندې غوڅ اقدام وکړي، بې وسلې دې کړي او د قانون منګولو ته دې وسپاري. محقق او نور تنظیمي جګړه ماران دې ببرته پر کور کېنوي، د هزاره قوم د راضي کولو ټول مسولیت دې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې بې رایو معاونیت په امتیاز، ســرور دانش ته وســپاري. له طالبانو سره دې د سولې خبرې رښتیني مسیر ته ورسمې کړي، پر هیت دې له سره غور وکړي، د دوستم د جنبش، نظار شورا او وحدت ډلې پر ملېشو دې ډډه نه لګوي، د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ شعارونه، چې اصلاً د فساد لوټ او بربادۍ محتوا ګټل کېږي، دا ټول دې یوې خوا تــه پرېږدي، د افغـانیـت او اســلامیت لاره دې خلاصــه کړي، پوځ دې ژر تر ژره له تنظیمي مکروبونو پاک کړي، که داسې نه وي، نو دی خپله د فاطمیونو د لښکر یو اصلي پالونکی او زمینه برابروونکی ګڼل کېږي او ملت ته د زیان تر څنګ به یې ده ته هم زیان ورســـي، خبره به د ډاکتر نجیب برخلیک ته ورته یو حالت ته ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخيستنه

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۱۲) مې نېټې سره سـمون خوري، نشر شوې ده.

يوه کليواله او نالوستې سيمه کې يو سړی اوسېده، نوم يې (اسلام) و. د سړي نوم که څه هم ډېر ښکلی و، خو ده کې يې د نوم هېڅ ډول خصـــوصـــيات موجود نه وو، د خلکو ځمکې يې په زوره نيولې، خلک يې ټکول، له هر چا سره به يې دعوه وه، ان چا چې

به کوږده او واده کول، ده به له طرفينو خپل قلنګ اخيســـت، کميس او بدن، ورون او پرتوګ به يې په جنګ اچول، زامن او وريرونه يې هم ټول بدماشان وو، چې چا به سونړ وکړ، نو اسلام به خپل کورني لښکر ته امر وکړ، سړي به څو ځان خوځاوه، مخ او څټ به يې د اسلام لښکرو سره يو کړی او بيا به يې په کنځلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلو د کور پر وره ور دننه کړی و. که چا به کله هم دې کې د اسلام نوم لړ په بده یاد کړ چې اسلام داسې دی او یا هسې، نو دې کې به د اسلام زامنو او وربېرونو هغه سرې له ستوني را ونیو چې اســـلام ته توهین کوې، ته دخدای دین ته کنځلې کوې، ته مطلق کافر شوې، سړي چې به څو خوله منطق ته جوړوله چې نه ورروره د خدای دین (اسلام) نه ښیم، دغه بل اسلام یادوم، نو دوی به ترې د بوسو خوسی جوړ کړی و. د اسلام له اعمالو ټول کلی تر پوزې راغی، خو چا سوڼ نه شو کولی، اسلام چې کلیوال

ښه وځپل، نو تر هغه وروسته یې ورور سره شخړه راغله، ورور یې هم تر پوزې راوســـت، ټوله ځمکه او جایداد یې ترې ونیول، ورور یې هم مجبور شو، له زامنو سره یې تر مصلحت وروسته اسلام له اوجرتي قاتلانو سره اجاره کړ، کله چې اسلام د کلي په مسجد کې د ماسخوتن تر لمانځه وروسته د کور پر لوري روان و، قاتلانو په تبرګیو ټوټې ټوټې کړ او په یوه بوجۍ کې واچوه، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسلام مړ شو کليوال زړه کې ډېر خوشاله شول او کلي کې خلکو ايله د ارامۍ تنفس وکړ. اوس نو دلته يو شمېر خلکو او خپله مفکر صيب د جمهوريت له ښکلي نامه څخه همداسې يوه وسيله جوړه کړې ده : غلا، لوټ، تالان، بې عزتي، شر او فساد، ناامني، زورواکي او لاقانونيت خپل اوج ته رسېدلي دي ،بربريت، وحشت، فقر او تنګلاسي په څپو دي، چې ورته ووايې وه ورورره دا خو جمهوريت ضـــد عمل دی، دې يوه کار ته خو هم په جمهوريت کې اجازه نه شته، نو يو دم يې کنځلمار برېښي کنځلو ته ارم شـــي چې هلئ دوی خو امارت غواړي، دوی خو موقت حکومت غواړي، هلئ چې دا د پنجاب خبره ده، هلئ چې دا دايران خبره ده او دوه زره ســپېروني به ســره يو ځای کړي، وه وروره د ايران او پاکستان تاليځتي خو همدا اوس تاسو په حکومت کې کېنولي، پټې او ښـــکاره معاملې خو تا ورســـره رواني کړي، اغزن او زهرجن تار خو يې ســـتا په واکمنۍ کې زموږ دملت پر سينه تېر کړ، خو چاته يې وايې؟

دا خپله د جمهوريت نســـخه ده چې موږ يې يادونه کوو، موږ د همدې نسخې عملي کېدل غواړو، همدا درمل د مفکر د ناقانونه کارونو، نا مشـــروعو ايتلافونو، د بيت المال په پيســـو د جنګسالارانو د پاللو، د بې ځايه ګومارنې او شر او فساد د ځالو د ړنګونې تر ټولو ښــــه درمل دی. امارت، خلافت او نور چې څوک غواړي هغه خپل مدعيان لري هغه کې خو به د کلي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام په شان ته غیر له هغې هم نه یې، خو موږ خو د جمهوریت په چوکاټ کې د عدالت تامین غواړو. عجیبه بې خونده زمانه ده؛ اوس موږ کښنو، افغانیت له بي بي ګلې، اجمل احمدي او نورو ټامیانو څخه زده کړو، معیاري ژبه او د شعر ښه خوږه دکلمه له ښاغلي غني څخه زده کړو، انساني معیارونه له دوستم، محقق، علیپور ،قیصاري، شجاعي، نظار شورا، وحدت، جنبش او نورو واکمنو تنظیمونو څخه زده کړو، د وطني اخلاقو د پاللو لپاره د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ کورسونه ونیسو، بیا به نو موږ په اســـاســـي مانا د جمهوریت پالونکي یو او کنه اوس خو د جمهوریت مخالفین یو او دوی یې نو سرسخت پلویان !؟

اصلي خبره دا ده چې که غواړئ جمهوریت دوام پیدا کړي، نو دا پورته یاد تولیدات او مکروبونه یې باید له رګونو لرې شـــي او یا یې درملنه وشـــي، چې هم جمهوریت ټینګښـــت ومومي او هم د خلکو غوښـــتنو ته ځواب ووایي، نو که د جمهوریت په نامه لوټ او تالان همداســـې روان وي، نو بیا خو ورو ورو خبره خپله وحشت او بربریت ته برابرېږي، لکه څنګه چې برابره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت نوبت روان دي کاروانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې میاشتې له (۱٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د جمعیت اصــلاح تنظیم پر جوړښـــت او د ځینو غړو پر فکري محتوا یې زه هم د ځینو نورو افغانانو په څېر خپل ملاحظات لرم، خو دا فکري توپیرونه هېڅکله هم دومره متضاد او د اهمیت وړ

نه دي، چې موږ دې پرې له انساني او اسلامي ارزښـتو تېر شـو، انســـان د تعمیل، ترمیم، تغیر او بدلون وړ دی، هېڅوک حق نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې د چا د فکري مسـیر په خاطر د هغه د ژوند پر رګونو د مرګ چـاړه راکـاږي. دوکتور محمـد عـاطف د هېواد یوه لویـه علمي ستېه وه، شهادت یې ټول ولس ته یوه لویه علمي ضایعه ده، د داسې انسانانو پر قدر هغه وخت سړی پوهېږي چې دی نه وي او خلا یې هم څوک ډکولای نه شـي. اسـتاده، دوکتوره، عالمه او د دین داعي عاطفه! د نوي سفر لاره دې روښـانه ..کله چې دې هلته له خپل رب سـره ملاقات وشـو، نو د خپل ځورېدلي او پر دین مین ولس ربښتینی تصویر دې ورته وړاندې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ناروغه یاره الله دې روغ کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې میاشتې له (۱٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د لر اوبر افغان وطن د سوي بڼ خوږژبی بلبل (مطیع الله تراب) د ناروغۍ پر بستر پروت دی، لوی خدای ج ډېر مهرباته دی، تراب ته به خدای ج روغتیا ورکړي او ژر به یې روغ کړي. بیا

به د وطن ترانې و وایي، بیا به ژوندون کې د ژوند او د لر او بر وطن د پیوستون شعرونه زمزمه کړي، بیا به د خلکو زړونه باغ باغ کړي، نو ځکه خو ټول ولس دعاګانې کوي چې تراب یې ژر روغ شي، د تراب رغېدا نه یوازې د ټول ولس د زړه ارمان دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې د هغوی تنګنظرو او پردیپالو غوړه مالو پښتنو، کرایي لیکوالو پر مخ به هم یوه کلکه څپېړه شي، چې بیا به ضرور د پښتنو د یو شعوري مرکز د تخریب لپاره خولې وازوي چې تراب که یون سره ملګرتیا نه لرلای او ژوندون کې یې بار بار شعرونه نه وای ویلي، نو دی به نه مړ کېده، نو همدوی یې د

مرګ سبب شول !؟ نو تراب دې روغ رمټ وي، تراب دې ژوندی وي او که موږ ژوندي وو او لږ مجال هم و، نو نوي کال کې به له خیره سره تراب د ژوندون پر ستېج د لر او بر وطن د پیوستون لپار د مینې ترانې زمزمه کړي.د همدې ورځې په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ژوندي مړي وصیت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۴) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خپل وصـیت ولیکئ، خپلې مېرمنې سـره یې پټ خوندي کړئ، د ماشـــومانو د زده کړې او کورني میراث حق مو په لیکلې بڼه ثبت او په کمپیوټر کې یې خوندي کړئ، هغوی ته ووایئ چې تر مرګ

وروســـته لیک پرانیزي، د خپـل قبر لپـاره ځمکـه مخکې تر مخکې تثبیت او بـیـه یـې پـرې کـړئ، د قبرکیـدونکي او تـابوت جوړوونکي او د جنـازې لپاره د ملا حق مخکې تر مخکې ادا کړئ، کـه د چا پور دربـانـدې وي، پوروبـه یې خـلاص کـړئ، هغوی چې پر ژوندني یې ښــه ډېر ښـــکنځلی یې، هغوی تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووايي چې تر مرګ وروسته دې اتل نه کړي، ورته ووايي چې زه هماغه شخص وم چې تر مرګ دمخه تا يادولم، زه نه يم بدل شوی، ته هم خپل قضاوت مه بدلوه، د يتيمانو او بېوزلو لپاره تر خپله وسه يو روزنځای او پالنځی جوړ کړئ، چې کله لوی او ستر شي په دعاګانو کې دې هېر نه کړي، مرګ ته پوره تياری ونيسئ، خپل ټول يادښتونه او د زمانې د ظلمونو جريانونه راټول او راتلونکي نسل ته يې په خوندي ډول انتقال کړئ، د نن خبره سبا مازيګر ته مه پرېږدئ، د ژوند پر يوې شېبې هم باور نه شته، خپلو خپلوانو او ملګرو ته مو ووايئ چې په جنازه او فاتحه کې مو ګډون ونه کړي، ځکه د دې احتمال شته چې يوه جنازه په لسګونو نورې جنازې وزېږوي. خلکو ته ووايئ چې نه غواړم تر مرګ وروسته هم د چا دتکليف سبب شم، عامه ځايونه په خپلو قبرونو مه په تنګوئ، سر له همدې شېبو له ټولو پاتې ژونديو څخه خدای پاماني واخلئ، وصيت ځکه وليکئ چې وصيت پر ژوندي د مړي حق دی، موږ خو لا پخوا مړه شوي يو، خو هسې په ژونديو کې حساب يو، موږ د ژوند حق نه لرو، موږ ژوندي مړي يو، هسې د ژونديو برخه خورو، نو ځکه خو د يو ژوندي مړي په توګه دا حق لرو چې خپل وصيت وليکو او راتلونکي ژوندي نسل ته يې انتقال کړو او دوی ته ووايو چې پر ژوندني مړه وګړي وو، خو د ژونديو په نومونو يادېدلو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هر څوک چې ویښ ضـــمیر ولري، نو د هېواد د هرې لوېشـــتې خاورې پر ابادۍ خوشـــالېږي، د کمال خان بند جوړېدنه ټول هېواد مینو افغانانو ته یو ښـه زېری دی. موږ به نور هم د خوښـیو داسـې زیري ولرو چې که هر یو خپل مسـولیت ته پاملرنه وکړو، موږ د دریاب تر غاړې تږی ولس یو، خو نور باید د ژوند هنر زده کړو، پر خزانه ناست یو، خو لا هم غریب او فقیر یو .

خوړې اوبه زموږ داسـې یوه شـتمني او داسـې یوه خزانه ده چې لوی خدای ج یوازې په استثنایي ډول موږ ته راکړې ده او نور کم خلـک؛ عرب او عجم ترې برخمن دي. د دې لپـاره چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــتمني وپېژنو، ژونــد پرې وکړو، خونــد ترې واخلو، ګرانو هېوادوالو سره به دغه لنډ معلومات شريک کړو:

د نړۍ د اوبو حجم:

د ځکمې د مخ اويا(۷۰) سلنه پر اوبو پوښل شوې، چې د ټولې ځمکې د مجموعي حجم (زرمه) برخه جوړوي. په دې کې اوه نوي (۹۷) سلنه تروې او يوازې درې(۳) سلنه اوبه خوږې دي. نړيوال بانک وايي چې يوازې دوه نيم (۲،۵) ســـلنه اوبه خوږې دي او ملکري ملتونـه بيـا وايي چې اوس پـه نړۍ کې يو

اعشــاريه دوه (۲،۱) مليارده وګړي، چې د ځمکې د کرې اتلس (۱۸) سلنه خلک جوړوي، همدا اوس خوږو اوبو ته لاسرسی نه لري.

د افغانستان د اوبو حوزې او سرچينې :

افغانســـنان د اوبو پنځه لويې حوزې لري، چې د شـــمال، امو، هلمنـد، هريرود او کـابـل د حوزو پـه نومونو يـادېږي، يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلمند د حوزې په باب له ایران سره د حقابې یو تړون شته، نورو ګاونډیو سره په دې هکله کوم تړون نه شته.نورې وړې حوزې هم شته، خو په ټوله کې په همدې نومونو کې رالنډېږي. د اوبو د سرچینو له مخې افغانستان په سربندکې دی، یانې زیاتره سرچینې یې خپلې دي، نو له حقوقي، قانوني او د حقابې د حقوقو له مخې په قوي دریځ کې دی.

د افغانستان د اوبو حجم :

افغانســـتان په کال کې پنځه اویا (۷۵) ملیارده متره معکبه اوبه لري، چې لـه هغې جملې څخـه یې اوه پنځوس (۵۷) ملیـارده

متره معکبه اوبه د ځمکې پر ســر او نورې اته لس (۱۸) ملیارده یې تر ځمکې لاندې اوبه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نېکه مرغه چې داوبو ډېر زياته برخه، يانې تر نوي (۹۰) سلنې پورته ټولې يې خوږې اوبه دي، د خوږو اوبو د مقدار له پلوه کيدی شي افغانستان په نړۍ کې ساری و نه لري. خو په خواشينۍ سره بايد ووايو چې زموږ د ځمکې د سطحې له ټولو اوبو څخه يوازې شل ملیارده (۲۰) ملیارده متره معکبه اويو څخه په هېواد کې ګټه پورته کېږي او نورې اوه دېرش (۳۷) ملیارده متره معکبه اوبه په وړيا ډول د ګاونډيو هېوادونو ځمکې او هوسونه خړوبوي.

د افغانستان د اوبو کلنی قیمت:

د هغې مينې له امله، چې د خپل هېواد او د هغه له خوږو اوبو سره مې لرله، په ژوندون ټلويزيون کې مې نږدې پنځه کاله وړاندې ((افغانستان د خپلو اوبو په لمبو کې)) تر سرليک لاندې

يو علمي او ګټور سيمينار جوړ کړ، دا په دې باب تر دمه په خپل ډول کې يو بې جوړې سيمينار و. په سيمينار کې د همدې برخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

متخصصـينو دهېواد د اوبو د کلني قېمت، د ایران او پاکسـتان له خوا په هېواد کې د بندونو او اوبه خور ســـتمونو پر وړاندې د توطیو او نورو مسـایلو په باب هر اړخیزه رڼا واچوله.دوی دا هم وویل چې ګاونډیو هېوادونو ته د هېواد د روانو وړیا اوبو ارزانه قېمت هر کال تر دوه پنځوس (۵۲) ملیاردو ډالرو پورته کېږي، دوی زیاته کړه چې د اوســـني مقیاس له مخې دا د افغانســـتان د (اوو کلونو) عادي او پرمختیایي بودجه ده. که موږ یوازې خپلې اوبـه مهـار کړو او نور هېڅ هم ونـه کړو همـدا هم زموږ لپـاره د کیمیا بوټي په شان ارزښت لري.دوی د هېواد او په تېره بیا مرکز کابل کې هم د اوبو پر ناتدبیره اسـتعمال اندېښـنه وښـوده، دوی وویل : اوس په کابل کې د اوبو د کارونې کلنی ضـــرورت دوه دېرش (۳۲) ملیونه متره معکبه دی، خو پر (۲۰۳۰م) کال به دا اړتیا دوه شپېته (۶۲) ملیونه مترو معکبو اوبو ته پورته شي، نو ځکه سر له همدا اوسه ورته تدبیر په کار دی.

د کمال خان بند او نور بندونه:

په تېرو لس دولسو کلونو کې په هېواد کې پر یوسلو شلو(۱۲۰) زیاتو لویو او وړو بندونو کار شـــوی او همدارنګه د اوبه خور سستمونه جوړ شوي دي، اوس هم په هېواد کې تر یولسو (۱۱) زیـات لوی او پـه لســـګونو واړه بنـدونـه تر کـار لانـدې دي، پر (بخش اباد او مچلغو) بندونو کارونه روان دي، په هرات کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پاشدان) بند چې د يوسلو اتلس (۱۱۸) مليونه ډالرو په لګښت يې کار پيل شـــوی و، تر پنځوس (۵۰) متره لوړه ارتفاع لري، نوي (۹۰) ســـلنه‌کار يې بشـــپړ شـــوی، ډېر ژر به هلته هم اوبه زېرمه شــــي، دا بند هم نږدې پنځوس (۵۰) مليو نه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي او په لسګونو زره هکتاره ځمکه خړوبوي. خپله دکمال خان بند چې د اته اويا (۷۸) مليونه ډالرو په ارزښـــت د شـــپاړس متره په ارتفاع جوړ شـــوی، دوه پنځوس (۵۲) مليونه متره معکبه اوبه زېرمه‌کوي، د ټولو برخو تر بشپړېدو وروسته يو ســـلو ځلور اتيا (۱۸٤) زره هکتاره، يانې د ننګرهار دکانال نږدې اوه برابره ځمکه خړوبوي او نهه (۹) ميګاواټه برېښـــنا هم توليدوي.ټولو هېوادوالو ته يو ښه زېرى دی.

ګاونډيان انديښنې او تدبيرونه:

طبيعي خبره ده چې دا ډول پرمختګونه زمونږ دکم ابه‌ګاونډيو، په تېره بيا د ايران او پاکستان پر زړه نه اوارېږي، دوی له لسګونو کلونو راهيســـې د دې ډول ملي او پرمختيايي پروژو پر وړاندې توطيې جوړې کړي او بيا به هم خنډونه جوړوي، نو له اوســـنيو حکومتي چاروآکو، طالبانو او ټولو مخالفو او موافقو ســياســتوالو څخه هيله‌کوو چې د داسې ملي پرژو په باب بايد مشترک دريځ او ملي اجماع ولري، په نورو مسايلو کې که هم اختلافات نه وي ښـه‌کار دی، هغه خو به يو ايډيال حالت وي، چې اوس شـونی نه برېښـــي. خو په دې ملي رغاونيزو پروژو کې اتفاق ټولو ته په‌ګټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، طالبان ورونه هم باید په دې پوه شي چې د ایران او پاکستان زور ورسي، نو قسم دی چې که د اوداسه اوبو ته مو هم پرېږي. ټول عمر به پر تیمم ګوزاره کوئ، نو ځکه باید له حکومت سره د یو ګډ میکانیزم له لارې د داسې ملي پروژو امنیت ونیسئ، له حکومتي چارواکو څخه هم په ټینګه هیله کوو چې د کمال خان، سلما، پاشدان او نورو مثبتو پروژو څخه د خپلو نورو بې کفایتیو او غلاوو د پټونې لپاره ناوړه سیاسي ګټه مه پورته کوئ، هر څه خپل طبیعي مسیر ته پرېږدئ او د ملت خوشالي بیا پر سیاسي ناندریو مه اړوئ .ټول باید د مضرو ګاونډیو مضرو حشراتو او حرکاتو ته متوجه اوسو، تر څو چې دا کم ابه ګاونډیان تږي او بې ابه نه شي دوی نه اصلاح کېږي. په تلو تلو کې د هېواد هغو سرتېرو او ساتندویانو ته د دعا لاسونه پورته کوم چې د دغسې ملي پروژو د ساتنې لپاره یې ځانونه شهیدان کړل. له حکومته جدي غوښتنه کوم چې د کمال خان او نورو بندونو د پرانیستې پر مهال د دې نومورکو اتلانو یاد تازه کړي، څلي دې پرې جوړ کړي او د کورنیو پر پاتې غړو دې ورته د مینې او مهربانۍ لاس راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون څنګه مهارېدلی شي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دې کې هېڅ شک نه شته چې د فاطمیونو اصلي سرچینه د ایران اخونـدي رژیم دی، انګېزه یې هم بهرنۍ ده، لیـدلوری یې هم بهرنی دی، خو کورنۍ انګېزې او د ملاتړ ســـرچینې هم لري.

ځینې مهمې دولتي او سیاسي کړۍ یې د ملاتړ څرګندې سرچینې دي. د جمهور رییس دویم مرســتیال ســرور دانش، د هغه ټول حکومتي بانـډ، د خلیلي، محقق، مـدبر، اکبري، انوري، او نورو هزاره مشـرانو اکثره سـیاسـي ډلې چې د امتیاز لپاره سـره وېشـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او د هدف پر مهال ټول سره متحد دي، دا ټول په حقیقت کې فاطمیون دي،. علیپور یو لنډغر دی چې دوی د خپلو اهدافو لپاره وړاندې کړی، یو وخت عبدالعلي مزاري د (شـفیع دېوانه) په وسـیله د خلکو په سـرو کې مېخونه ټکوهل، اوس دانش او خلیلي د علیپور په وسـیله د خلکو عزت او دولتي حاکمیت ته ګواښ متوجه کوي.

که حکومت وغواړي علیپور او ده ته ورته نور لنډغر مهار کړي، نو د کنټرول لپاره یې نورې ډېرې لارې شـته، خو یوه لنډه او اسـانه لاره یې دا هم ده چې حکومت په حکومت کې د دې

ډلو د یو شمېر سیاسي لنډغرو او مافیایي کړیو ناقانونه امتیازات ختم کړي. د سـاري په توګه کریم خلیلي ته دې د(۱۳۵) ساتونکو د ورکړې امتیاز ختم کړي، یوازې دوه ساتونکي یې بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، د محقق او دې ته ورته د نور جګړه مارانو امتيازات دې پايته ورسوي. يوازې د محقق، خليلي او څو تنو نورو اشخاصو د ساتونکو په معاش نه يوازې په بهسودو ولسوالۍ، بلکې د ميدان وردګو ولايت په زياتو برخو کې امنيت ټينګېدی شي، بيا به نه عليپور وي او نه به يې دا کابل مېشتي سياسي مافيا او دولتي فاطميون.

يوه بله خبيثه کړۍ چې دا دولس ديارلس کاله کېږي د غزني د خلکو په استازۍ په ولسي جرګه کې ناقانونه غړيتوب لري او تر عليپور او نورو فاطميونو هم د ايران ګټو ته زياته ژمنه ده. د دې کړۍ لرې کول خو يوازې د جمهور رييس يوې اشارې او د ټاکنو د کمېسيون يوه عادي مکتوب ته اړتيا لري، که افغانستان کې سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون، ټاکنيزو کمېسيونونو او يا هم د همدې برخو کومې اړوندې متخصصې ادارې وويل چې له ټاکنو پرته د غزني د يوولسو هزاره وکيلانو د کار امتداد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني دی، نو موږ به ووایو چې بېشکه دوی وکیلان دي، چې په یو ځل ټاکنو ان نږدې پنځه لس کاله هم خپل کار ته دوام ورکولای شي. دا وکیلان که له هزاره توکمه نه وای، نو دوه دوه ورځې به یې هم کاري موده نه وای غځول شوې، خو کله چې په سیاسي واکمنو کړیو کې سیاسي رزالت داسې یو پړاو ته رسېدلی وي، سړی به ګیله له چا وکړي؟

که جمهور رییس غني غواړي د ایران فاطمیونو ته د

اوبو د مهار تر څنګ بله اساسي څپېړه ورکړي، نو یوه لاره یې همدا ده چې دولتي فاطمیون له دولتي مقامه او دولتي امتیازه راګوزار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې په هېواد کې د نظام او پوځ د نشـــتوالي خلا ليدلې وي، هغه د دې دوو مهمو او حياتي ضـــرورتونو پر اهميت تر هر چا ښـــه پوهېږي. نو ځکه خو د نظام او پوځ د ړنګونې تجربه بايد

هېڅکله بيا تکرار نه شـــي او هېڅا ته بايد د دې مجال او اجازه ور نه کړای شـــي چې د خپلو او پرديو د ســـياســـي غرضـــونو او مرضونو لپاره تېره ترخه تجربه يو ځل بيا تکرار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېرو شلو کلونو کې د ګاونډیانو او کورنیو مغرضو عناصرو له مداخلو سره سره ملي پوځ تر یوه حده غوړېدلی، له شکلي پلوه یې پاموړ پرمختک کړی، ملي انګېزه او سلیقه یې هم ورو ورو تر ګاونډیو ښه کېږي، خو د وسلې او مهماتو له پلوه لا هم نور او پر ځان بسیا مزله ته اړتیا لري.د بن تر کنفرانس وروسته پاکستان په متواتر ډول له امریکایانو او نړیوالو دا غوښتنه کوله

چې د افغانستان پوځ باید تر هغه حده پیاوړی نه شي چې په سیمه کې د پاکستان د سیالۍ جوګه شي او یا د دوی برلاسی ونګوي، نو په همدې خاطر یې له امریکا سره خپله همکاري په دې پورې وتړله چې افغانستان ته به عصري جنګي الوتکې، درانه توپونه او ټانکونه نه ورکوي. افغان واکمن چارواکي چې دا مهال تر ډېره کچه له تنظیمي عناصرو او مفسدینو جوړ وو، د دې جوګه نه شول چې نړۍ ته قناعت ورکړي او خپل پوځ غښتلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، دوی د پوځ د ځواکمنۍ پر ځای د پوځ د کمزورتیا سـبب شـول؛ د جهاد او مقاومت په نامه يې پوځ ته نوي مکروبونه ور داخل کړل؛ چا د پوځ تېل غلا کړل، چا البسـه، چا وسـله او چا هم د پوځ د سـرتېرو ډوډۍ په بډه ووهله، د پوځ مشـرتابه د جهاد او مقاومت په نامه تر ډېره بریده د جمعیت او نظار شـورا تر انحصار لاندې راغی. د ډاکتر غني له واکمنۍ سره سم په پوځ

کې یو څه سـمون راغی، خو لا هم ډېر نور سـمون ته اړتیا ده، اوس لا هم د ملي پوځ پر موټرو د تنظیمي لنډغرو مشـرانو تصـویرونه راځوړند دي، دا انځورونه به ځینو غوړه مالانو ته عادي خبره ښکاري، خو دا سرسري موضوع نه ده، دا په پوځ کې د همدغو عناصـرو د اغېز ښـکارندويي کوي. اوس د هېواد پوځ نه یوازې له طالبانو او نورو دولت مخالفو ځواکونو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، بلکې په داخل کې له یو داسې سیاسي سرطان سره هم مخ دی، چې تر هغه بهرني مخالفه څو ځله خطرناک دی.
اوس نو که څوک رښتیا هم د هېواد پر پوځ دردېږي، د دې پوځ د بقا او هېواد ته یې د درملنې او اړتیا تر ټولو غوره لاره دا ده چې پوځ باید په بشپړ ډول له سیاسي مکروبونو وژغورل شي، پوځ کې نه د جمعیت، نه د وحدت، نه د اتحاد، نه د حزب، نه د خلق او پرچم، نه د طالب او نه هم د نورو تنظیمونو لېوالو عناصرو ته اړتیا شته او نه هم د هغوی افکارو ته. لکه څنګه چې ځینو ته د پوځ پر موټرو د حکمتیار، ملا عمر، حقاني او نور تنظیمي مشرانو د عکسونو لګول یوه لویه ګناه او خطا ښکاري، همداسې بیا د مسعود، رباني، مزاري او دوستم پالنه او د ملي پوځ پر وسایطو د هغو د تصویرونو نصب هم لویه ګناه او خطا ده. اوس خو دردوونکی حالت دا دی چې یو شمېر پخوانیو جنګسالارانو د همدې ملي پوځ د بې دریغه قربانیو پر اوږه

توپک ایښي او خپلو سیاسي مخالفینو سره د حساب تصفیه کول غواړي. دا پوځ به هغه وخت د خلکو باور او ملاتړ راخپل کړي لکه څنګه چې د نظام مخالف؛ طالب پسې الوتکې پورته کوي او تر وروستي حده قهریه قوه کاروي، دغسې د نظام د نورو نظام خورو مخالفانو، جمعیتي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنبشـي او وحدتي عناصـرو، عطا، قيصـاري،، دوسـتم، محقق، عليپور، شـــجاعي او نورو پر ضـــد هم ورته قهريه قوه وکاروي. ځينې به دا پلمه وکړي چې دوی خو ګنې د نظام مخالف نه دي. زه فکر کوم چې د نظام تر ټولو اساسـي مخالفين همدغه عناصـر دي؛ هم نظام خوري او هم نظام تخريبوي او يوه ورځ هم چې د حکومت له امتيازه بې برخې شـــي تر طالبه زيات د وســـلوال بغاوت ګواښ کوي.

ښه لاره همدا ده چې د هېواد ملي پوځ په بشپړ ډول ملي شي، له تنظيمي اسـارته او مرضـونو وژغورل شـي، قرباني يې د سياسـي جوارګرو او معامله ګرو خورجين ته لاړې نه شـــي او يو ځل بيا تېره ترخه تجربه تکرار نه شي.

ملي عناصـــرو ته په کار دي چې د پوځ د قربانۍ د قدردانۍ تر څنګ په دې لاره کې هم هڅه وکړي چې زموږ ملي پوځ د کلمې په اساسي او بشپړه مانا ملي، غښتلی او پياوړی شي. ملي پوځ د هېواد د ځمکنۍ بشپړتيا اساسـي ضـامن دی، سياسـتوال د اوبو ځګ دی، د ســـترګو په رپ کې پيدا او فناه دي، نو راځئ د اوبو ځګ لپاره خپله نوش دارو له لاسه مه ورکوئ، ملي پوځ يو ملت او هېواد ته د ورپېښـــو مرضـــونو او خطرونو لپاره ســـپر او درمل دی، د هېواد د ملي پوځ د لا پياړوتيا، ســـمون او پرمخيون په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایي بدیل نه لري!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبروری میاشـــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر غني په حکومت کې چې پر هر بې کفایته شـــخص نیوکې وشي، نو د افراطي غوړه مالانو له خولې یو دم انګولا خوره شي، چې دا خو نو بدیل نه لري، څوک یې پر ځای راشـــي !؟ خبره پر مخـالف طـالـب، ملا او نـورو ور حـوالـه کړي او خپـلې

خبرې ته یوه بې منطقه او بې احساسه قرینه برابره کړي. اوس نو هېوادپال افغانان مجبور دي د هرې ادارې لپاره بدیل هم مخکې تر مخکې د بېلګې په توګه وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دی چې دلته څوکې بې بدیله دي نه اشـــخاص، که د اجمل احمدي په نوم یو شخص او یا دې ورته نورو اشخاصو پر دولتي مقامونو کار نه کولای، نو چا به یې په عمر کې نوم هم نه و اورېدلی .

پر اشـــخاصــو بحث که څه هم ډېر زیات معقولیت نه لري، ځکه چې انساني نفس د دې سبب ګرځي چې له اشخاصو څخه وخت پر وخت ښوېېدنې او تېروتنې وشي، نو ځکه خو ښه خبره دا ده چې سستمونه محکم ورغول شي، خو که اشخاص بې کفایته وي جوړ ســـــتمونه هم له کاره غورځولی شـــي. نو دلته ســـړی مجبورېږي د شخص لپاره د شخص او د سستم لپاره د سستم پر بدیل غور وکړي.دلته غواړم د ځینو په اصـــطلاح د همدې بې بدیله اشخاصو له جملې څخه یوازې د یوې بېلګې یا یو بې بدیله بدیل په باب بحث وکړم:

۱–بې بدیله شـــخص؛ اجمل احمدي :

نه یې نسب معلوم دی، نه یې ځای او ځایګی، نه یې هوجره معلومه ده او نه هدیره، نه یې کلی معلوم دی او نه هم ولس، نه یې هویت معلوم دی او نه یې ملت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله وړاندې یې نه د دې هېواد تذکره لرله او نه پاســـپورټ، یوازې پر یوې بهرنۍ ژبې؛ انګرېزي پوهېږي، احتمـالاً پر عربۍ هم. پښــتو، دري او نورو هېوادنیو ژبو ســره نه لېوالتیا لري او نه اشــنایي.نه د دې هېواد له کلتوره خبر دی او نه یې له دســـتوره، یوازې کېدی شي په اقتصادي برخه کې یو څه تخصصي زده کړې ولري، نور نو نـه خـاص کمـال لري او نــه خـاص جمال نه لري، خو کمال یې پـه دې کـې دی چـې لـه جمهور رییس غني ســـره رابطه لري، د هغه خوښېږي او ویل کېږي چې د خپلوۍ رګ یې د هغه تر کوره هم ور رسېږي. اوس نو که ټول

ملت یوې خوا ته وي او اجمل احمدي بلې خواته، ښـــاغلي غني ته بیا د احمدي تله درنه ده او دا هم د جمهوریت په رنګینه او قانوني فضـا کې!! **۲ –وطني بدیل؛ خان افضل هډه وال :** دې بله خوا کې بیا وطني بدیل پر کور ناست دی، دی هم افضل دی، هم خان او هم هډوال، هم ښـــاري دی هم کلیوال، هم یې هوجره معلومـه ده او هم یې د پلار نیکـه هـدیره، هم ولس لري او هم تاریخ، هم د ملت پر ژبه پوهېږي او هم د حکومت، هم د دین پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصـــولو پوهېږي او هم د دنيا، هم يې انګليســـي ژبه زده ده، هم اردو او عربي، هم يې بانکوالۍ کې کار کړی او هم د پانګوالو له ستونزو خبر دی او هم په اړونده څانګه کې لوړې او تخصصـي زده کړې لري، ښـــه نو د ده ګناه څه ده؟ ګناه يې دا ده چې نه غوړه مال دی او نه ټوپکوال، نه لبنانۍ ريښه لري او نه امريکايي، نه د ټلوالې خپل دی او نه يې هم د غني د غوړه مالۍ لمن نيولې، نو ځکه خو د نورو لسګونو وطني کدرونو په شان پر کورناست دی.

د افغانستان بانک لپاره خان افضل هډه وال يوازينی بديل نه دی، ښاغلی ګل مقصود ثابت، عبدلعزيز بابکرخېل، جاوېد وفا او نور په لسـګونو وطني کدرونه چې هم وطني ريښــه لري او هم کاري تجربه او هم يې په کور دننه او بهر په دې برخه کې تخصصي زده کړې کړي، ټول ښه ښه بديلونه ګڼل کېدی شي.

ما نه غوښـتل چې د دې ليکنې محور پر اشـخاصـو را وڅرخي، خو د تاريخي مجبوريت له مخې مې د شخص پر ځای د شخص بديل وړاندې کړ، درې کاله وروسته چې کله د جمهوري رياست احمتالي ټاکنې را رسي، وبه ګورو هغه اشخاص چې وايي : ډاکټر غني بديل نه لري! د څومره بديلونو پر شاوخوا را چورلي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب مياشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانســـتان د خپل تاريخ له يوه پېچلي او خطرناک حالت څخه تېرېږي. که نړيوال او کورني سياستوال له دقت او سړيتوب څخه کار وانخلي، هېوادکې به داسې يو بشـــري ناورين رامنځته شـــي چې نړۍ به يې تر اوســـه ســـارى نه وي ليدلى. دا چې اوس په کوم پړاو کې يو؟ چېرته روان يو؟ او چېرته بايد لاړ شو؟ غواړم دلته په لنډيز سره پر دغو دريو پوښتنو لنډه تبصره وکړم:

۱ –جګړه :

هېوادکې بې رحمـــه جګړه روانـــه ده، د جګړې دواړو غـــاړو؛ حکومتي او طالب لوري ته درنه زيانونه اوړي : حکومت هره ورځ لږ تر لږه سل تنه پوځيان تلفات لري، تر سلو زيات ټپيان او همدا رنګه همدې ته نږدې شمېر کې پوځيان خپلې دندې خوشې کوي، د طالبانو تلفات او ضـــايعات هم تر دې کم نه دي او د دې تر څنګ د دواړو لوريو له خوا په لســـکونو ولســـي وګړي هم د ژوند له حقه محرومېږي. په ټوله کې دا ټول افغانان دي چې د جګړې تر دومره دردوونکي بـــار لانـــدې ژونـــد تېروي. پـــه ټوليز

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول، جګړه هره ورځ دريږي سوه تنو افغانانو ژوند اخلي. هر څوک چې د جګړې د ګټلو او تودولو شعار ورکوي، پر سياسي جنون او د قدرت پر نشې اخته دي، نه يې د وروستي بري چانس شته او نه هم له پښېمانۍ پرته کومه نتيجه لري.

۲-انقطاع:

په داسې حال کې چې ګرمه جګړه روانه ده د سولې سرې او بې نتيجې خبرې هم روانې دي، دواړه غاړې لا دې ته تيارې نه دي چې يو نرم، معقول او معتدل حالت ته وړاندې شي. ډاکټر غني

د جمهوريت له نوم څخه اسماني وحي جوړه کړې چې يوازې پر ده نازله شوې او له ده پرته نور هېڅوک د جمهوريت د بقا سبب نه شي ګرځېدلی !؟ زړه کې ټول پوهېږي چې په تېرو شپږو کلونو کې چې ده د سولې د تخريب او د خپل قدرت د دوام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره پټې او ښکاره هلې ځلې کړي، په تاریخ کې کم مثاله دي؛ د سولې او طالبانو پر ضد یې ان هغو جنګسالارانو ته هم پناه یوړه چې تر طالبانو زر ځله دې ولس او هېواد ته مضر وو او طالبان پرې سل ځله شرف لري، په واقعیت کې د شر او فساد همدا عناصر وو چې لومړی ځل هم د طالبانو د ظهور او یو ځل بیا هم د طالبانو د قوت او مشروعیت سبب شول. د جګړې د تداوم تر څنګ اوس د موقت، مشارکتي او یا هم د انتقالي

حکومت پر طرحو هم بحث روان دی. تر ټولو باریکه او خطرناکه خبره همدا ده چې ټول باید ورته متوجه شي؛ هم طالبان، هم هېوادپال افغانان او هم ملتپال سیاستوال. په دې ټولو طرحو کې د قدرت د خلا او انقطاع خطر شته او دا داسې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر دی چې یو ځل مخکې تجربه شـــوی او دا ملت یې د بیا تجربې د جبران وس نه لري. طالبان، ځینې نړیوال او یو شـــمېر نور سـیاسـیون د غني پر لرې کېدو ټینګار کوي او غني د واک پر دوام. ډاکټر غني اوس د دولـت پـه راس کې دی، د یو عنوان حیثیت لري، د دولت اصـــلي متن اوس هم د دې وطن د اصـــلي دښـــمنانو؛ شـــمالټلوالې په لاس کې دی، هغوی طالـب، غني، حکمتیار او یون ته په زړه او عمل کې په یو نظر ګوري، خو زمان

او مکان کله کله توپیر کوي، یو شـمېر نور هېوادپال افغانان هم په دولت کې شـته، خو ډېری یې په حاشـیه کې دي او په سـیاسـي پرېکړو کې یې اغېز خورا کم دی، اوس نو یوازې غني دی چې د عنوان په توګه یې په حکومت کې له ټلوالې سـره، که له یوې خوا د جوال خوله نیولې، نو له بلې خوا یې ورسـره د ځواک او واک انډول او تناســب هم تر یوه بریده برابر کړی دی. که د غني

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي پرېکړې او يا هم د غچ اخيستنې په نتيجه کې تر بل منتخب او مشروع حالت وړاندې له واکه لرې شي، نو هر څه به ټلوالې ته پاتې شي، يوه خوا به ټلواله شي او بله خو به طالبان، د خوار او ځپل شوي پښتون برخه به لا نوره هم خواره شي؛ د پښتون برخه به ملا او طالب ته حواله شي او دا نور خو خپل شعوري هېواد ضد مشران هم لري او افغان ضد ستميان هم. ټلواله خو بيا د اقليتونو د حقوقو د خونديتابه، له ګاونډيو سره د پټو او ښکاره اړيکو او نورو نړيوالو روابطو له لارې د دې مهارت او سپين سترګي هم لري چې جګړې ته نوې نوې پلمې ولټوي، هغه وخت به يو لورى ټلواله او بل لورى طالبان وي، بيا به نو جګړه نورې نوې انګېزې او پلمې وزېږوي، نو ځکه خو وايو چې جګړه او انقطاع دواړه هغه بد حالتونه دي چې په هر ترتيب وي، مخه يې بايد ونيول شي. نو حل لاره څه ده؟

٣ –د نظام تداوم:

زمونږ په نظر تر ټولو ښه حل لاره همدا ده چې نظام تداوم وکړي، د نظام تدوام د اشخاصو د واک تدوام نه دى.اوس ملت له سخت بد حالت سره مخ دى. يو بد حالت همدا په خپله د غني د واک موضوع ده، اوس که په يو ناڅاپي ډول غني له واکه لرې کېږي، سياسي انقطاع رامنځته کېږي او دې سره د يو بل سياسي ناورين د پېښېدو اټکل لا پسې زياتېږي او پاتې کېدل يې هم ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د نري رنځ او ناسور زخم مانا لري. نو ځکه خو باید د غني د واک په باب له ډېر زغم او احتیاط څخه کار واخیســتل شــي. که پر چا رښتیا هم افغانستان ګران وي او د احساس او سیاسي تدبیر تر منځ بیلانس برابرولی شـــي، نو غني دې د یوې ترخې دوا په

څېر یو څه موده نور هم وزغمي، غني اوس د یو چمبرخیال په شـــان دی چې بوی یې ډېر بد دی ،خو د کېدې د پټو ناروغیو لپاره یو جبري درمل ګڼل کېدی شي .زغمل یې هم لکه د سنګتیا په شـان دي او بې وخته لرې کول یې هم د سـوچه زهرو غوندې دي چې د دولت رنځور حالت د مرګ ترکومې رسولی شي. په تېرو شپږو کلونو کې به هېچا هم زما په شان د غني پر سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت او په زغرده نیوکې نه وي کړې، خو څرنګه چې پر ما باندې افغانستان ډېر ګران دی، نو زه چې غني د چمبړخیال د یو ګوټ په شـــان زغمم، نور هم باید دا زغم ولري. نو اوس یوه غوره لاره دا ده چې غني تر بل منتخب یا توافقي حکومت پورې د واک په راس کې پاتې شـــي، په دې منځ کې چې طالبان او نور ســـیاســـیون د اینده حکومت او نظام په باب هر ډول توافق ته ورســـېدل، غني باید په ســـوله ییز ډول واک همغه حکومت ته ولېږدوي. یوه غوره لاره همدا ده چې د نظام محتوا چې هر ډول وي، خو واک ته د رســـېدو لاره باید ســـوله ییزه او انتخابي وي، دې هدف ته د رســـېدو لپاره یو غوره لاره دا ده چې د طالبانو د پوځي او ســـیاســـي وزن په تناســـب د هغوی او نورو اغېزناکو شخصیتونو په ګډون دې د دولت یوه عالي شورا جوړه شي، دا شـورا باید د پرېکړو صـلاحیت ولري، دوی باید معقولې طرحې او پرېکړې وکړي او جمهور رییس غني یې عملي کړي، د ساري په توګه په ټاکلې موده کې دې پوځ، ټاکنیز کمېســـیونونه، عدلي او قضایي ارګانونه او ځینې نور ملي بنسټونه په بشپړ ډول ناپییلي او ملي شي، د اساسي قانون د سمون کمېسیون دې جوړ شي، د نوي قـانون د تصـــویـب لپـاره دې د عنعنوي لویې جرګې او د اساسي قانون لویې جرګې یو ګډه ترکیب راوبلل شي، د نوي قانون په رڼا کې دې ټاکنې تر ســـره شـــي او یا دې هم کوم بل میکانیزم چې قـانون پـه ګوتـه کړی وي، پر هغـه دې عمـل وشـــي، نو یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشـــروع او یا هم منتخب حکومت به رامنځته شـــي، طالبان او نورې وسلوالې ډلې باید بیا همغه باوري حکومت ته خپلې وسلې ور تسلیم کړي. د دولت د عالي شورا له جوړېدو سره سم چې طالبان یې باید اساسي برخه وي، ډاکټر غني باید د ټاکنو او طالبان د اوربند نېټه اعلان کړي او د دې تر څنګ دې ډاکټر غني د دې اعلان هم وکړي چې دی په راتلونکو ټاکنو کې د نوماندۍ حق نه لري او همدارنګه ټول هغه دولتي مامورین چې غواړي اینده کې هر ډول ټاکنو ته نوماندان شـــي، سـر له اوســه باید دولتي څوکۍ خوشې کړي او کنه هغه وخت د نوماندۍ حق نه لري.په دې ډول به هم د جګړې او هم د ســیاســي انقطاع مخه ونیول شـــي او د نظام تداوم ته به هم لاره اواره شي. البته نور وړاندیزونه هم شته، خو دلته مې دا څو د بېلګې په توګه یاد کړل. کېدی شـــي نورو هېوادوالو ســـره تر دې زیاتې ګټورې حل لارې وي، خو څرنګه چې ما تر اشـــرف غني زیاته د قدرت خلا او ســـیاســـي انقطاع محســـوس کړې او زیات یې دردولی یم، نو ځکه مې د حالاتو د نزاکت په درک سره دا څو کرښې توری کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د یو ملت بدمرغي یوازې دا نه ده چې له فقر، کملوستۍ او جګړې سره مخ دی، دا اکثره مشکلات به یو وخت ختم شي، خو غټه بدمرغي دا ده چې یو ملت خپل ارزښتونه و نه پېژني؛ د

خپل خدمتګار او خاین، ظالم او مظلوم تر منځ توپیر ترې ورک شي او چارواکي یې دومره ذلیل شي چې د څو ورځني واک د بقا په خاطر پر سترو هېوادنیو ارزښتونو پښې کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړو پسې خبرې کول له شرعي پلوه سم کار نه دی، خو هغه مړي چې ژوندیو ته ضرر نه رسوي .

جنرال نبي عظیمي د افغانستان د پوځ یو داسې افسر و، چې د همدې ملت او پوځ په پیسو وروزل شو او بېرته یې د همدې ملت او سولې بهیر پر ضد کودتاه وکړه او په هېوادکې د دوه سوه کلن پوځ د متلاشي کېدو سبب شو؛ چې ژوندی و هم ملت

ته یې زیان اړوه او اوس یې مړی هم د ملت پر ټپونو مالګې دوروي.عجیب دردوونکی حالت دی؛ چا چې ملي پوځ ړنګ کړ اوس یې د نوي راټوکېدلي پوځ افسران د مړي درناوي ته ولاړ دي او دا هم د ملي پوځ تر عنوان لاندې. که د افغانستان د ملي پوځ ټوله روحیه، شعور او محتوا همدا شان وي، نو بیا خو بښه ده چې ملت د یو بل ملي پوځ د جوړېدو په لټه کې شي. هغه پوځ ته چې نبي عظیمي، دوستم، سیدکیان، محقق، مزاري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مســـعود، رباني او نور د خاينانو په توګه مطرح نه وي او ټوله پاملرنه یې یوازې د حکمتیار د اســـلامي حزب پر مخالفت او طالبانو ســره د جګړې پر محور راڅرخي، پر دې پوه شــه چې دا ملي بنســټ لا هم د جمعیت او ســتم په منګولو کې راګیر دی. د ملي دفاع هغه وزارت چې همدې نبي عظیمي ړنګ کړ اوس یې همدا وزارت لاس په نامه درناوي ته ولاړ دی. په بنګله دېش کې درې څلور لسیزې وروسته هم خلک له هېواد سره د خیانت په تور محاکمه کېږي، خو دلته بیا درې لســیزې وروســته هم د پوځ یو غدار د همغه پوځ له خوا ســـتایل کېږي، عجیب حالت او عجیب مضر مصلحت!؟

مور دا نه وایو چې د نبي عظیمي مړی دې د هغه د خپلو تنظیمي او فکري ملګرو لـه خوا د درنـاوي وړ نـه ګرځي، هغوی چې ورســره په خیانت کې شــریک وو، په ســتاینه کې دې هم ورســره برخوال وي، خو د یو ملي بنسټ له ادرسه د یو ملي خاین ستاینه د دې ملت پر ټپونو د مالګې دوړول دي.

دې اوسني حالت زمونږ د ملي بنسټونو یو رښتینی تصویر خلکو ته په ډاګه کړ؛ لکه څنګه چې دوړې بادېږي زمونږ امنیتي ســکتور لا تر اوســـه پوره ملي شـــوی نه دی، لا هم ډېر تنظیمي، قومي، ژبني مکربونه لري، چې ژر یې باید اعلاج وشـــي که نه بیا هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې احتمال شته چې د ډاکتر نجیب احمدزي کیسه پر ډاکتر غني احمدزي هم تکرار شـــي. په تلو تلو کې ډاکتر غني ته هم د دې خبرې یادول په کار دي چې دا پاچاهي پر دومره ســـرتیتۍ او بې غیرتۍ نه ارزي، چې ته ورته د ((مسعودشناسۍ)) او ((مزاري شناسۍ))کورسونه پرانیزې، له نبي عظیمي خدمتګار جوړ کړې، دوستم پر مارشالۍ ونازوې، له نظار شورا سره ایتلافي حکومتونه جوړ کړې او نور ورته کارونه تر ســـره کړې. که دې کار نتیجه ورکولای، نو ډاکتر نجیب به هغه ته له ور پېښ دردوونکي حالت ســـره نه مخامخېده. ډاکتر غني باید پر دې پوه شـــي چې د ده پاچاهي د امریکایي عســـکرو پر ښـــکر ولاړه ده، تر څو چې یو امریکایي عســـکر هم دلته وي، پر غني څوک کودتاه نه شـــي کولای او کله چې هغوی ووتل، نه بیا دا ناصــرخان شـــته او نه یې دا سره سره اوښان، نه بیا دوستم ستا واک را ټینګولای شي او نه هم فنا او ګدا او نه یې غواړي، نو راشـــه د دې مظلوم ملت په خاطر دا امنیتي ســـکتور د تنظیمونو له مکروبه وژغوره، نه دې د حزب، نه دې دجمعیت، نه دې د طالب او نه دې د نور تنیظیمونو نفوذي افرادو ته د پوځ په لیکو کې ځای وي. که سر له سبا دې داسې یو فرمان صادر کړ چې د مسعود، رباني، مزاري، حکمتیار، دوستم او نورو تنظیمي مشرانو په ګډون د هر سیاسېخیل مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځور د امنيتي سکتورو په ليکوکې په بشپړ ډول منع دی، نو بيا دې منم چې رښتيا هم اعلی سر قومندان يې اوکه داکار نه شې کولای، نو د خدای په خاطر طالب مالب او بل سياسي مخالف ته د دوړو کرښې مه راکشوه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین سترگي هم یو حد لري!!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

پخوا یو متل و چې پلانی دومره سپین سترګی دی چې کالیو سره دې په سـترګو کې رانغوزي. مورږ ته به دا خبره ناشـونې ښـکاره کېدله، خو اوس چې د یو شـمېر سـیاسـتوالو، وطن پلورو او پردیپالو چالاکۍ او سـپین سـترګۍ ته ګورو پر پخواني متل شـکر کـاږو؛ اوس داســې سـپینسـترګي پیدا شـوي چې جامې خو څه کړې، له خپلې ټولې غلامۍ، دوسـۍ، بې ضـمیرۍ، وطن پلورنې، تیرپلورنې، غر پلورنې او تن پلورنې سـره دې په سـترګو کې رانغوزي. تر ټولو بده یې

لا دا ده چې د خپلې ګناه او خطا مسـولیت هم پر مقابل طرف حواله کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارمل روسان راوستل، امین یې پرې و واژه، د اسلام د کلمې پر ځای یې د افغان شوروي د دوستۍ کلمه زمزمه کوله او دا یې یوازې خپل ویاړ ګاڼه، خو کله چې د ملیونونو افغانانو په قربانۍ د روسانو ماتې یقیني شوه، نو ده بیا ملامتي پر امین بار کړله؛ چې دا خو امین راوستي وو، او ظالمه د خدای! امین پرې ځان واژه چې راوستي یې وو ؟! د روسانو راتګ د امین د مرګ او د کارمل د واک سبب شول، خو تر ننه یې امین د رابللو له توره خلاص نه دی. کله چې روسانو د کارمل د لرې کولو پرېکړه وکړه او ډاکټر نجیب یې پر ځای غوره وګاڼه، نو کارمل د کابل پر خلکو غږ وکړ چې :((بر خیزید که ازادی تان در خطر است، استقلال تانرا حفظ نماید..))

د جهاد په بهیر کې بیا د جهاد زیات بار اسلامي حزب او نورو اکثریت پښتنو جهادي تنظیمونو اوچت کړ، جمعیت له روسانو

سره د پټو پروتوکولونو او اوربند لاره ونیوه، خو کله چې د جهادي ډلو د حکومت خبره مطرح شوه، په لاهور پنډۍ کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان استخباراتو د حکمیتار پر ځای رباني د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره غوره وباله. واک رباني او مسعود ته انتقال شو، خو د پاکستان پالنې پېغور حکمتیار ته پاتې شو. په داسې حال کې چې حکمتیار، رباني او مسعود د داودخان د مشروع نظام پر مهال پاکستان ته تللي وو، د نصیرالله بابر په وینا چې د احمدشاه

مسعود او حکمتیار تر منځ هغه وخت اختلاف پیدا شو، چې مسعود له موږه وغوښتل چې میاشتینی معاش یې باید پنځوس کلدارې ور زیات کړو، چې له حکمتیار سره برابر شي. د رباني په نامه په ارباب روډ کې یوه کوڅه هم نومول شوې چې اوس هم شته، د مسعود په نوم خو لا اوس په اسلام اباد کې بل مهم ځای هم نومول کېږي، د پلار مقبره یې د پاکستان تر کنترول لاندې د پښتنو لوی ښار؛ پښېور کې ده. رباني د خپل نیمواکه واکمنۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل کې د(ای ایس ای) مشـــر (جنرال حمیدګل) ته بلنه ورکړه چې د افغانستان د پوځ په جوړونه! کې دې دده ستر سلاکار شي، خو بیا هم په رسنیو کې رباني او مسعود سپینې کوترې دي او له حکمتیار څخه يې تور کارغه جوړ کړی دی. دا خبرې د حکمتیار د تبریې لپاره نه دي او نه زه د هغه له سیاسـي تکلارې سـره څه لیوالتیا لرم، خبره د واقعي پرتلنې ده چې د یوه لوښي یاران څنګه

پر دوو متضادو نومونو و نومول شي!؟یو د کابل قصاب! او بل د هیواد د اتل! په تصــنعي نومونو یاد شــي. په جهادیانو او نا جهادیانو کې داسـې نر څوک شـته چې د دولتي سـتېج پر سـر د دغو دواړو په باب منصفانه او عادلانه قضاوت وکړي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان راغلل روس پلوه يې د روســـيې پر لور، ايران پلوه يې د ايران او نور يې پر نورو لوريو وځغلول، د مســـعود او د هغه د ډلې سر له کولابه رابهر شو، د روسي عسکرو تر عينکو لاندې يې بيا کار پيل کړ، هر کال روسـانو تر پنځوس مليونو ډالرو زيات ورکول، له ايران، هندوســتان، فرانســې او نورو ځايونو هم ورته پيســـې او وســـلې راتللې، خو بيا هم دوی مجاهدين !! وو او د پرديو د يرغل مخالف.له روسانو سره يې په ګډه د طالبانو پر ضد جهاد! کاوه او اعظم مفتي سياف هم د دې جهاد! برخوال و.

روس ملاتړي جهادي تنظيمونه د مرګ پر کندې ولاړ وو، چې د بخت ښېدی يې ميره شـــوه، د امريکا د غرور برجونه ونړېدل، امريکايانو په دوو مياشتو کې په شنه زور د طالبانو رژيم ختم کړ، امريکا له هوا ځخه درانه بمونه اورول، خو مشـر مجاهد! اســتاد رباني به ورته ويل چې ((نور هم غت غت واچوئ دا واله دي تاثير نه کوي)). ســياف هم تر شــرعي ږيرې لاندې د اســلامي شرعيت د تطبيق! دا ننداره کوله، د (سي ای اې)د مامور له خوا د ورکړل شويو ډالرو اندازه يې د خپل شرعي حق په تله کې تلله او پر شوندو يې نرۍ موسکا تېروله.امريکانو کابل د ناره تکبير! په انګـازو فتح کړ، يو لښـــکر مجاهـدين د بي دوه پنځوس تر وزرونو لاندې کابل ته داخل شـــول، د جهاد او مقاومت انګازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ډیموکراسـي ترانې سـر شـوې، هر چا ځان څخه مومن خان جوړ کړ، زړې او خیرنې ږیرې یا رنګ شـــوې او یا هم لنډې او بو نډۍ شـــوې، پخوانیو اصـــلي مجاهدینو ته د پیغور تمبې اړم شـوې، د اسـلامي حزب او طالب پلویان سـور کفر وګڼل شـول، خو دوی نور ټول مجاهدین شـول. یونس قانوني، فهیم او عبدالله د همدې ډول مجاهدینو! په اســتازۍ له ناټو او امریکا ســره د پوځې عملیاتو داسـې یو تړون لاسـلیک کړ چې د هغه له مخې په پښتون مېشتو سیمو کې د هر ډول خپلسرو عملیاتو، وژنو، تړنو او سـپکاوي واک هغوی ته ورکړل شـوی و، د طالب او اسـلامي حزب پـه نـامـه د پښـــتنو د ځپنې، حـذفونې او ډلـه ییزې وژنې (جینوسـایډ) یو سـسـتماتیک پلان جوړ او عملي شـو، شـل کاله د جهاد او مقاومت په نامه دا لوبه روانه وه، وړو وړو ماشـومانو او ان جنرال دوستم ته هم د جهاد د وراثت ثمر ور په برخه شو. دا زاړه او بګلیل شـوي په اصـطلاخ مجامدین دومره سـپین سـترګي وو، چې د امریکایي پوځیانو او الوتکو تر ســـیوري لاندې یې بیا هم ځان ته مجاهدین ویل. کله چې امریکایان او نور بهرنیان پر دې پوه شول چې د شر او فساد یوه کتله یې دلته واکمنه کړې او نور دا جنګ په هېڅ وجه د کنترول، توجیه او ګټنې وړ نه دی. نو د متبـذلو ټـاکنو لـه لارې یې د غرب پلو ټـامیـانو، روســـپلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو او یو شمېر نورو فسادګرو یو ګډ ترکیب رامنځته کړ او دې ته یې د ((ملي وحـدت)) د حکومـت نوم ورکړ. د دې حکومت مشر اشرف غني بیا خپل واک ته دومره تږی و، چې له کوم دقت او ځنډ پرته یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ

او له پاکسـتان سـره یې د ډیورند پر کرښـه معامله وکړه، جنګ دوام پیدا کړ او په لکونو افغانان په‌کې ووژل شـول. اوس جالبه سپین سترګي همدا ده چې دا یو مزخرف او مزدور ترکیب هم د اسـتقلال شـعارونه ورکوي، دوی ځان د پاکسـتان او امریکا مخالفین ګڼي او هغه څوک چې هم د امریکا او هم د پاکسـتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مخالفين دي پر هغوی لا د پردیپالنې توررونه پورې کوي.
حقیقت خو دا دی چې که د روســـي عســـکرو یرغل نه وای، نو
کارمل به په عمر کې هم د افغانســـتان د تخت مزه نه وای څکلې
او که چېرې د امریکایي عسکرو یرغل نه وای، نو حامدکرزي او
اشــرف غني به دا پاچاهي په خوب او خیال کې هم نه وای لیدلې
او نه به هم صــالح، محقق، دوستم او نور دلته د پردیو شــرابو پر
نشې داسې مست وای. دامریکا تر چتر لاندې د هغوی اوسني
زېږنده واکمن چې د امریکا خلاف د مصنوعي ازادۍ او خپلواکۍ
خبره کوي دا د دې مانا ورکوي چې چې کارمل او ډله یې؛
پرچمیان ووایي چې موږ مســـتقل وو او د شـــوروي مخالف هم
وو، نو که صـــالح، غني او نور د امریکا خلاف چغې وهي، نو دا
یو سوچه **سپین سترګي** او د عوامو په اصطلاح نمک حرامي ده،
غلي کېنئ، همدا غوړې مړې هضـــم کړئ همدا مو بس دي، د
امریکا د مخالفت حق نشه دی که بد هغوی ته پرېږدئ چې په دې
مخالفت کې یې زیان لیدلی دی، نه دا چې هم د امریکا د مرمیو
په زور د واک مزې څکئ او هم د مصنوعي مخالفت چغې وهئ
او غواړئ راتلونکی تاریخ تېرباسئ زه خو کله کله وېرېږم چې کله
امریکایان او نور بهرنیان له افغانســـتانه وځي، دا خلک پر دې
وروستۍ ورځ د کابل په بني حصار، قلاچه او ارغندې کې یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډزې وکړي چې دغه دی امريکان موږ و وايستل، لکه څنګه چې

يې د روسانو د ايستلو امتياز واخيست او هغوی چې تر دې دمه د امريکايانو خلاف مبارزه کړې ده، هغوی په ډاګ پاتې شـــي، دوی يو ځل بيا بل هېواد تـه د راتـګ بلنـه ور کړي، اوســـني مخالفين بيا د تروريســـت او نورو تورونو په تور تورن کړي او پخوانی داســـتان يو ځل بيا د همدې ډول وطن پلورو او ضـــمير پلورو اشخاصو له خوا تکرار شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

زه چې هره ليکنه کوم، نو د متعصـــبينو له خوا پرې ژر د تعصـــب ټاپه ووهل شـــي، ان که دې وويل چې خلکو ته دې روغتيايي اوبه ورسېږي، نو هم دوی به چغه کړي، چې تعصب ته لمن مه وهئ، تعصـــب ښـــه کار نه دی. د تعصـــب دا ټاپه دوی د حق ځپنې لپاره يوه پخه وســـيله ګرځولې ده. پر پښـــتنو باندې د هر ډول ظلم

پر وړاندې غبرګون خو دوی د تعصـــب معادل کار ګڼلی دی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځو اوس دې بل اړخ ته، چې که په دې بله خوا کې زموږ پر نورو افغانانو يو نه يو ډول ظلم شـــوی وي، که پر دوی باندې له شـوي ظلم څخه پرده پورته شي، غبرګون به څه وي؟ موږ خو د افغان ملت ټول توکمونه، که پښـــتون دی، که تاجک دی، که هزاره، که ازبک او که دا نور، ټول د يو واحد افغان وجود غړي

ګڼو؛ ټول افغانان دي او ټول مســلمانان او له فردي پلوه پر يو بل هيڅ لوړاوی نـه لري، خو اوس راځو د همـدې بېلابېلو قومونو سياستوالو ته چې د همدې قومونو پر نومونو سياست او تجارت کوي، دوی ته هم ټول افغانان يو شـــان حيثيت لري کنه؟ او يا تر دې اخوا د خپلو قومونو حقونو، پـه تېره بيـا د ژونـد حق تـه، رښـتيني دي کنه؟ يوازې يوه بيلګه او يوه پوښـتنه به وړاندې کړم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (۱۳۷۱ ل) کال د دلوې میاشتې په وروستیو کې د کابل ښار د افشارو په سیمه کې د نظار شورا او وحدت حزب تر منځ سخته جګړه وشوه، د احمدشاه مسعود په امر او قومندې د هغه اړوندو جګړه مارو په یاده سیمه کې زموږ په سلګونو هېوادوال ووژل، په دوی کې اکثره ملکي وګړي او په دې کې بیا اکثره زموږ هزاره ورونه وو. دې ملکي هزاره ګانو نوره ګناه نه لرله، ګناه یې

دا وه چې دوی له توکمیز پلوه هزاره ګان او له مذهبي پلوه شیعه مذهبي وو، احمدشاه مسعود د عبدالعلي مزاري، چې دا مهال مسعود د ایران جاسوس باله او له ده سره د واک پر سر پر جګړه بوخت و، غچ له دې بېوزله او بې وسلې هزاره ګانو واخیست. دلته اکثره خلک داسې مهال وژل شوي چې سیمه د جمعیت تنظیم لاسته ورغلې وه، د وحدت حزب ملېشې نورې نه وې، ملکي وګړو سره د جنګي اسیرانو په توګه جلند شوی او بیا په ډله ییز ډول وژل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوښتنه دا ده چې که د سیاسي رشوت او رزالت خبره نه وي، نو په دې شلو کلونو کې ولې یو ځل هم یو هزاره سیاسي مشر، وکیل او په اصطلاح روشنفکر د دې ظلم په باب غږ اوچت نه کړ؟ ایا قاتل یې معلوم نه و؟ ایا کابل کې دوی په حکومت کې شریک نه وو؟ دا په داسې حال کې ده چې نړدې اولس کاله د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون هم د یوې هزاره توکمې توکمپالې مېرمنې

(سیما سمر) په لاس کې و او د انتقالي عدالت ډولونه هم وهل کېدل. له انتقالي عدالت څخه په دې ټوله موده کې هدف یوازې طالب، حکمتیار، زرداد او داسې نور ادرسونه وو، نه سیاف، رباني، مسعود، محقق، ګدا، فنا، شفیع دېوانه او نور..

په دې تېرو شلو کلونو کې چې چېرې څوک له خپلې مېرمنې سره په بستره کې او یا هم په مړه تبه مړ شوی، نو محقق، خلیلي، سرور دانش او نورو یې د لویې جرګې په کېږدۍ کې یاد تازه کړی او داسې خبرې یې ورپورې تړلي چې د ژوند پر مهال به په خپله د هغه په خیال کې هم نه وي ګرځېدلې. محقق خو ان د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی تلینغونډه هم د لویې جرګې خېمې ته ورســوله، ته به وایې چې په کربلا او یا هم د پاني پت په جنګ کې شهید شوی، خو د افشــارو د غمیزې په باب د هېڅ هزاره مشــر له خولې تر اوســه سونې هم نه دی پورته شوی. ولې دا انسانان نه وو ؟، هزاره ګان نه وو؟ مســلمانان نه وو؟ او که له هوا رالوېدلي وو؟ خو څرنګه چې دا د دوی د ایتلافي قهرمان له خوا وژل شــوي وو او د هغه جلاده ډلـه اوس هم پـه واک کې ده، نو ځکـه خو ټول هزاره مشــران، وکیلان او نور په اصــطلاح روښــنفکران یې تر برســتنې لاندې هم نه شي یادولی، تلینغونډې او یاد غونډې خو څه کوې. ما چې د کومو هزاره توکمو مشــرانو تصــویرونه دلته خپاره کړي دي، له دوی څخه جدي هیله لرم چې په ژوند کې خو یو ځل په نره د خپلو دغو مظلومو او قرباني شویو خلکو د تلین درناوی وکړئ او په ډاګه، لکه څنګه چې په هره موضـــوع کې د طالبانو له خوا د وژنو یادونه کوئ، د دغې غمیزې د قاتل یادونـه هم وکړئ! بیا مو منم چې ســیاســي او قومي جوارګر

او معامله ګر نه یاســت. که تاســې ما ســره په غونډه کې د ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنه وکړئ، زه د یو افغان په توګه حاضـــر یم چې د دې قربانیانو تلینغونډه جوړه کړم. بیا که نورو هزاره ورونو ته د طالب او یا بل جهت له خوا هم بې سببه زیان ور رسېدلي وي، په هغو کې به هم ګډون کوو او تاســو به هم د نور افغان ولس د قربانیانو په غم کې ځان شـریکوئ او په دې ډول به د ملي وحدت د ټینګښـت لپاره ګامونه پورته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ورو ورو سپینېږي

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۳) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې له ډېر پخوا څخه د نفوسو او سرشمېرنې په باب د نظر اختلافات موجود و، د هېڅ قوم د حقوقو مدعیانو پر خپل ښودل شوي شمېر، رضایت نه ښود.

کــه څــه هم پــه دې برخــه کې یو شـــمېر پردیپـالو د انتقـاد

ګوته تر ډېره بریده پښتنو واکمنو او یو شـمېر هېوادپالو افغانانو ته نیوله، خو حقیقت دا و چې په ډېرو کورنیو او بهرنیو سـرشـمېرنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر ټولو زيات زيان خپله اکثريت پښتنو او يو شمېر نورو ورړو قومونو زغملی و.

د اسلامي او بشري قوانينو له مخې يو انسان پر بل انسان هېڅ ډول لوړاوی نه لري او نه د يو هېواد وګړي پر يو بل کوم لوړاوی لري. افغانستان د بېلابېلو ژبو د ټوکېدو بستر او د ګڼو قومونو ګډکور دی. ټولو قومونه د افغان ملت د وجود رغوونکي غړي دي. له بده مرغه بايد ووايو چې يو شمېر پرديپالو د قومونو له ترمينالوژۍ څخه يو حساسه سياسي موضوع جوړه کړې وه. تر ټولو بـه همغو ډلو د زيات مظلوميت چغې وهلې، چې تر ټولو زيات د نورو قومونو د هويت د له منځه تلو سبب شوي وو : يو زيات شمېر پښتنو، پشه يانو، ازبيکو، ساداتو، پاميري قومونو، ايماقو، قزلباشو، ترکتبارانو او نورو ته په کاغذي تذکره کې (تاجک) ليکل شوی او په يوه کمه کچه يو شمېر ساداتو او ځينو نورو ورړو قومونو ته (هزاره) هم ليکل شوی او په دې ډول د ځينو قومونو د هويت تحريف رامنځته شوی دی، خو د حقيقت د پټونې لپاره بيا د همدې قومونو د حقوقو کاذبو پلويانو تر هر چا زيات د مظلوميت شعار ورکاوه.

کله چې د الکترونيکي تذکرو د وېش موضوع رامنځته شوه، نو همدې ډول سکتاريستي او واکمنو ستمي کړيو هڅه وکړه، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د ملي او ديني هويت د مســـخې لپاره لاره اواره کړي، يو شــمېر بهرنۍ کړۍ هم ور ســـره په دې کار کې مرســـتندوی او ملاتړې وې، هغه وخت به يې شعار ورکاوه چې ((درج کلمه قوم خط سرخ ماست)) او له دې څخه تېرېدونکي نه يو .هغه وخت هېوادپالو او ملتپالو افغانانو پر دې ټينګار کاوه چې په برېښـــنايي تذکره کې يوازې د (ملت) او (دين) ستون ليکل ضرور دي او د ملي وحدت د استحکام په خاطر د تذکرې پر مخ د قوم ليکلو ته اړتيا نه شته او هغه پرته له هغې هم په ډېټابيس کې خوندي کېږي،

خو کله چې ملتپالو افغانانو د ستمي او سکتاريستي عناصرو هغه وروستی افراطي رزالت وليد، نو ويې ويل چې دوی پر دې خبره ډېر ټينګار کوي، نو د (ملت)، (دين) او (قوم) درېواړه ستونونه دې راوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ډېر لاريونونو او جنجالونو وروسته، جمهور رييس غني دې ته مجبور شـــو چې په قانون کې تعديل راوړي او ملي شـــورا هم له اساسي قانون سره سم تعديل شوې بڼه تصويب کړي. د قانون تر انفاذ وروســـته بيا هم دوى د دې قانون پر وړاندې د کورنيو او بهرنيو سرچينو په مرسته خنډونه جوړ کړل، خو د لوى   خداى ج په فضل يو پر بل پسې خنثى شول.
د قضـــيې اصـــلي نفس په څه کې دى؟ اصـــلي خبره دا ده چې

ستمي، جمعيتي او يو شمېر پرچمي سکتارېستان چې د تاجک قوم په نوم يې ځان واک و ځواک ته رســـولى و او دى، د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونو او يو شـــمېر پښتـــتنو د هويت په حذف ســـره يې کاذبې احصـايې جوړې کړې وې، د برېښـــنايي تذکرو په وېش او په هغو کې د هر قوم د هويت په ليکلو سره به د لسيزو لسيزو جعلکاري په ډاګه او د قومي سياست او تجارت مخه به ډب شي. اوس چې سترې محکمې د اساسي قانون د تفسير له مخې تر اوياوو زياتو قومونو ته په تذکره کې د خپل قوم د نوم د ليکلو حق جايز ګڼلی، دا رښتيتا هم يو ښه او پر ځای قانوني کار دی. اوس به نو پاميري قومونـه خپـل حق لري چې تـذکره کې د خپـل قوم نوم وليکي، ترکتباران خپل، پشـــه يي، ايماق، قزلباش خپل او همدا رنګه نور قومونه خپل. اوس به نو په طبيعي ډول هغه خلک ډېر وارخطا وي، چې د دې قومونو د هويـت مخنيوی يې کړی او لا يې هم کوي. اوس به نو ســـرور دانش ځکه چغې وهي چې اوړو کې يې شـــکه ده، يو شـــمېر قومونه يې د خپل قومي هويت په دايره کې محاسبه کړي وو، لږ وروسته به د عطا محمد نور په شمول د يو شمېر نورو جمعيتي او ستمي سکتارستانو چغې هم ووځي او دا چغې به هغه وخت لاپســـې زياتې شـــي چې په دې تذکره کې د قومي هويت د جعل مخه هم ونيول شـــي او د پښتـــنو په شـــمول ټول افغانان د دې جوګه شـــي چې فرد فرد يې برېښـــنايي تذکره واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې يادول هم ضـرور ده چې اوس د کفيت زمانه ده، نه د کميت، که پښتانه تر تذکرې اخستلو وروسته لس سلنه هم شي او حقيقت ولري مور دا حقيقت په ورين تندي منو، خو ښـه به دا وي چې ټولو هېوادوالو ته دا تذکرې و رسول شي چې حقيقت په رښتيا معلوم شي .

د برېښنايي تذکرو د وېش په وروستي بهير کې د دولت او په تېره بيا د جمهوري رياست د چارو د ادارې هڅې د ځانګړې يادونې او قدرونې وړ دي. نو که غواړو اينده کې د هر ډول جعل، تزوير او بشري جنايتونو مخه ونيسو او هر هېوادوال په اسانه د دولتي او ملي خدمتونو مستحق وګڼل شي، نو راځئ چې ټول په تېره بيا خوينـدې، ميندې او د کورنۍ ټولو غړي د برېښـــاني تـذکرو خاوندان کړو او اخيستل يې د فرض لمانځه په شان پر ځان فرض وګڼو او دې کار ته د ملي او هېوادني جهاد په سترګه وګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاريخي حماقتونو تکرار

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۱۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال دکب مياشـــتې له (۲۳) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان داسې يو هېواد دی چې تر شا يې يو پياوړی او عقيدمن ملت ولاړ دی. دا ملت مظلوم دی، غريب دی، خو ډارن او بې ارادې نه دی.د نړۍ غټ زبرځواکونه د دې ملت په تشخيص کې سهوه شوي، نو ځکه خو د ځان د زوال سبب شوي دي:

سکندر له ډېر غرور سره راغی، خو ډېر ستړی او ستومانه ووت.

عربان راغلل، خپل زور يې وازمايه، خو چې لاس يې بر نه شـــو، نو بيا يې دخدای دين او خپلولي وړاندې کړل.

چنګېز له ډېرو لښکرو سره راغی، کلي او ښارونه يې وران کړل، کله منارونه يې جوړ کړل، خو د خلکو په زړونو او فکرونو کې يې د ازادۍ روحيه مړه نه کړای شوه.

ګوډ تېمور او هلاکو راغلـل، د خپـل نيکـه يـادونـه، ظلمونـه او دردونه يې تازه کړل، خو ګوډ و مات شول او له سلو سرګردانيو پرته نور څه ور په برخه نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفویانو د کورګین په واسطه کندهار ته لاس را اوړد کړ، په نتیجه کې یې اصفهان له لاسه ورکړ .

مرهټه وو له احمدشـــاه بابا څخه د خپل نه یرغل بیه د کابل او پېښور ترلاسه کول وټاکل، خو په پای کې یې ډیلی هم له لاسه ور کړ.

انګرېزان چې په ډېر غرور سره په نړۍ کې هسکه غړۍ ګرځېدل او لمر یې د واکمنۍ په غېږ کې نه ډوبېده، له دې ملت ســـره د

ټکر له امله په درې څلورو ټاپوګانو کې را حصار شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي اتحاد چې نړۍ کې لومړی سیاسي ځواک و او سره پوځ ته یې د فیل پښه ویله چې جګول یې ناشوني ګڼل کېدل، دلته پر ناسنجول شوي یرغل سره د ځان د تباهۍ سبب شو.

امریکایان، ناټو او د علي بابا څلوېښت نور ملګري هېوادونه چې د دې هېواد کلتور او تاریخ ته یې په کمه سترګه وکتل او یوازې د یو څو غلو ملګرتیا یې خپله کړه، نن یوازې د ټولنې د یوې برخې د مخالفت له امله له ماتې، شرم او پښېمانۍ پرته بل برخلیک نه لري.

دا چې یو هېواد ته د امپراتوریو قبرستان وایي، دا عادي خبره نه ده. دا د یوې ډېرې لویې قربانۍ نتیجه ده، هغه قرباني چې موږ ته هم په ډېره لوړه بیه او د فقر، بېوزلۍ او تنګلاسۍ په قیمت پرېوتې ده.

اوس د روسیې د رسنیو په قول، یوه نقشه په ډله ییزو رسنیو کې کښته او پورته کېږي، دا ډول نقشې که حقیقت ولري که و نه لري، خو د دې تر شا تر دې زیات مضر نیتونه او هدفونه شته، په تېره بیا دا چې د اسلام په رنګ کې رنګ شوی یو مکار دښمن؛ پاکستان هم په کې ښکېل وي.

زه د یو هېوادپال افغان په توګه د نامسلمو او لادینو لرې او نږدې دښمنانو د ښمینو ته د دومره زیات خطر په سترګه نه ګورم، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تاریخ دا ثابته کړې ده چې افغانانو هېڅکله هغه جګړه نه ده بایللې چې د نامسلم پر وړاندې یې کړې ده، نو که روسان، امریکایان، ناټو او نور نامسلمان قوتونه هر ډول نقشې خپروي، ملت د هغو پر وړاندې ودرېږي او اسلام د یو دفاعي سپر په توګه د ټول ملت د یووالي او مقاومت سبب کېږي. په دې برخه کې د پردیو له خوا د تاریخ بیا تکرار له حماقت پرته بله مانا او نتیجه نه لري. خو که کله هم افغانانو له مسلمان رقیب او دښمن سره جګړه کړې، دا ډول کمې جګړې یې ګټلې دي. اوس د افغانانو اصلي دښمن د پنجاب تر ریاست لاندې د پاکستان موجوده اداره ده، دوی اسلام تر سیوري لاندې افغانانو سره خپله دښمني پالي، افغانان باید تر هر څا زیات همدې سپین لباسي شیطان ته متوجه شي. اوس هغه منبر او مسجد چې افغانانو د هغو لپاره بې شانه قرباني ورکړې، له سیاسي پلوه بېرته د افغانانو پر ضد کارول کېږي. افغانان که له پوهې او تعمق څخه کار واخلي، نو لومړی کار باید دا وکړي چې د مسجد او منبر واک راخپل کړي؛ داسې یو حالت ته ځان ورسوي چې د جهاد فتوا له کابله صادره شي، نه له اسلام اباده. په کوم نامه یې چې دا څلوېښت کاله افغانستان کې جنګ جاري ساتلی، پر همدغه نامه دې پاکستان کې هم جهاد شروع او د شریعت د تطبیق لپاره دې مبارزه وشي. که مور یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل د انګرېز د دغه ځايناستي له شرارته بېغمه شو، بيا نو د پخوا په څېر هر لرې او نږدې مخالف نامســـلم زبرځواک ته ځواب ويلی شو.

اوســمهال چې تر ډېرو تاريخي تجربو وروســته بيا هم ځينې لرې او نږدې هېوادونه د افغانستان د تجزيې نقشې جوړوي او يا ورته خوبونه ګوري نو دا د تاريخي حماقت له تکرار پرته بله مانا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۱۵) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۱۵) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې هر تنظیم، هرې ډلې او اکثرو سیاسي اشخاصو د هېواد په تباهۍ کې خپله خپله ونډه لرلې ده، ځینو یې د خپلو اعمالو ســزا هم کتلې او ځینو نورو ته لا دا ســزا ســترګې پر لاره ده. خو یو څو نازولي تنظیمونه او د هغوی یو څو نازولي مشران شته، چې لکه فرښتې له ګناه او خطا پاک دي!

جمعیت، وحدت او جنبش تنظیمونه، په تېره بیا جمعیت، نه کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وران کړی، نه يې روس سره پروتوکول کړی، نه يې پاکستان کې کمپونه درلودل، نه يې د ملګرو ملتو د سولې پلان شنډ کړی، نه يې امريکايانو سره د هر ډول خپلسرو پوځي عملياتو تړون لاسليک کړی، نه يې قومي تعصباتو نه لمن وهلې!!؟ نو ځکه د دوی يو قوماندان بايد د ملي اتل! بل يې د سولې د شهيد! بل يې د ملي وحدت د شهيد او

دوه نور يې د مارشالانو په لقبونو او رتبو وياړل شي !! عجيب متضاد حرکت او عجيب مانيز پاراډوکس.

ځوک چې د ټول ملت د سر قاتل او د ملي وحدت مخالف و، هغه ته ملي اتل وايي، چا چې ټول عمر په جنګ او د پرديو په لمن کې تېر کړ او پر خپلو مخالفينو يې د ((غتو غتو)) بمونو د اورولو غوښتنه کوله، هغه د سولې شهيد شو!چا چې د خلکو په سروکې د قوميت پر بنسټ مېخونه ټکوهل، هغه د ملي وحدت شهيد! وګڼل شو او د چا په دعوت سره چې پرديو پر دې وطن يرغل وکړ، هغه په کې مارشال شو او دا بل چې پنځوو طالبانو تر انقرې پورې ځغلولی و، ده هم د مومن خان په وژل شوي ښامار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کې توره ســـره کړه، دی هم په کې د مارشـــالۍ په بهادرۍ وویاړل شو .

دلته نه غواړو تکراري خبرې وکړو، خو تکراري خبرې د منفورو تکراري عملونو په نتیجه کې رامنځته کېږي. اوس نو پورتنیو ډلو باندې نیوکه د یو ډېر ســـخت مجبوریت له وجې کېږي، که نه نو دې ډلو ته باید ســـړی د لیکنو پر ځای یوازې لاړې تو کړي او بس.

پوره شـل کاله شـول چې دا ډلې هم په حاکمیت کې دي او هم په مخالفت کې، د کرزي صـیب په څوارلس کلنه واکمنۍ کې یې اتیا سلنه واک درلود، خو بیا به یې هم له مخالفته لاس نه اخیست، د غني صـــیب په حکومت کې

یې هم غوښـــنه برخه غنیمت پـه لاس کې دی، بیـا هم د مخالفت نارې خپل حق ګڼي. کرزي چې د فاشیستۍ د تور له ډاره د پښـــتنو ډېره او غني چې هم د پښـــتنو د حق یوه پاموړ برخه پر دوی وخوړه، بیا هم د فاشیزم له توره خلاص نه شول .

دا نو داســې فرښـتې دي چې نیم عمر یې په جهاد کې تېر شـوی، یوه برخه عمر یې په مقاومت کې، څه یې په دیموکراســۍ کې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه يې په حاکميت، خدمت او عبادت کې! خيانت ته يې اصـــلاً وخت نه دی پيدا کړی!؟

کله چې د بريښـنايي تذکرو د وېش موضـوع راغله، نو دا ډلې او اشـخاص د اسـاسـي قانون او د ملي وحدت د مخالفت لپاره را پورته شول؛ هغه وخت يې د افغان هويت مخالفت پيل کړ او ويې ويل چې په تذکره کې دې د قوم نوم وليکل شي او دا د دوی سره کرښه ده. کله چې دا مشکل حل شو، اوس وايي چې زموږ قومونه پر نورو قومونو وېشل کېږي !؟

اوس چې تر کاسـې لاندې نيم کاسـه راوځي او د هر چا کميت او

شـمېر معلومېږي، نو بيا يې د ملي وحدت! تر چتر لاندې يو ځل بيا د نورو قومونو د هويت د غصـب هلې ځلې پيـل کړې؛ هلـه چې قومونه يې وېشـــلي !؟، هله چې ملي وحـدت تـه زيـان رســوي!؟ هلـه چې دا کوي او هغـه، خو ګورئ! د هېڅ قوم نوم نه اخلي او نه يې اخيســتلای شـــي، چې خلک پوه شـــي چې کوم قوم له کوم قوم څخه جلا شـوی. دوی اوس وايي د قومونو لپاره بايد علمي تعريف! رامنځته شي او هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعریف دي هم د تېر په څېر د جمعیت او وحدت ډلو له مزاج سـره برابر وي. و وروره دا سـتاسـو قومونه چې د کوم علمي پرنیسـپ له مخې تعریف شـوي، خو همدا تعریف پر ټولو تطبیق کړه! نو وارخطا ولې یې؟ ځینې بیا د پښـتنو قبیلو او خېلونو یو اوږد لېست خپور کړي، چې دا ولې د پښـتون په نوم یادېږي؟ نو هغه خو دي پښـتانه، خیر چې هغوی پښـتانه نه وي، نو بیا دا پښـتانه څوک دي ؟؟ دوی دومره له عقله پلي شـوي چې د کورنۍ، خېل، قبیلي او قوم تر منځ توپیر نه شـي کولای. پخوا به یې پښـتنو ته پېغور ورکاوه چې دوی پر بېلابېلو خېلونو وېشـل شوي، خو اوس چې خپله پښتانه خېلونه د پښتون قوم په اډانه کې د قانون مطابق د خپل ځان تثبیت غواړي، نو دوی وایي چې دوی ولې ځان ته پښـتون لیکي؟ او د خدای بدمرغو! هغوی خو قوم پښـتون لیکي، تخلص یې که د هر خېل او قبیلې وي، هغه یې هم خپل حق دی، خو قانون ورته د قوم دلیکلو حق هم ورکړی دی. نو اوس چې بارکزی، احمدزی، تنی او نور د قوم په سـتون کې ځان ته پښـتون ونه لیکي، څه ولیکي؟ او پښـتون او یا دا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونه اوس دومره ذلیل شـول چې هر څه به دا پنځه فاشـیسـتان وايي، دوی به يې په پټو سترګو مني !؟ د دې څو لړکیو په استازی چې دا څو ستمي فکره چارواکي او مارواکي هر وخت د دې ملي پروسـې پر ضـد خبرې کوي، ودې وايي چې د سـترې محکمې تفسـیر د دغه قوم په باب سـم نه دی؛ دا لـه اتنیکي پلوه تـاجـک یا هزاره دي او هغـه قوم دې هم و ووايي چې رښـتـيا هم موږ د دې قومونو یوه پښـه یو، ځانګړی قوم نه یو، نو بیا خو هېڅ اعتراض نـه

شته. د ساري په توګه که ایماق، قزلباش، ترک، کوجر، پشـه یان، عرب، پامیري قومونه، نورسـتاني، ګوار او نور قومونه په اتفاق او یوه خوله ووايي چې موږ تـاجـک یا هزاره یو، نو بیا بـه څوک اعتراض وکړي ؟؟ اعتراض خو د همـدغو قومونو لـه خوا و چې ویل یې دوی ته باید خپل حق ورکړل شـــي. نو دا نور بیا د چا زامن دي چې د نورو هویتونه تر خپل نامه لاندې ختموي.

زه د یو پښـتـون افغان په توګه د هر افغان د قومي هویت پلوی یم او د شـمېر له مخې د پښـتنو کمیت ته هېڅ ډول تشـویش ځکه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم، چې په فقر او جګړه ییز حالت کې هم د دوی د نسل د تولید قابلیت تر نورمال حالته پورته دی، موږ باید د پښتنو او ټولو افغانانو د ژوند کیفیت ته پاملرنه وکړو. دا ډول لیکنې راباندې په جبري ډول تحمیلیږي او هغه هم په دې خاطر چې یو شمیر کړی غوارې پر واقعیتونو خاورې واړوي، مقابل کې یې اکثرو لیکوالو پر ځان د ځانساتنې، ورځچارۍ او مضر احتیاط څادر غوړولی، نو ځکه زه مجبور شم دې ډول سپینسترګو ته پر وخت ځواب ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سیاستوال

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۷) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشـــتې له (۱۷) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

-غازي امان الله خان د هېواد خپلواکي وګټله او یو ښکلی مترقي حکومت یې جوړ کړ، خو اصـــلاحات یې دومره ګړندي او بېړني وو، چې ارتجاعي او مذهبي عناصـــرو و نه شـــول زغملای. نظام تر وخت ډېر ګړندی روان و، نو ځکه خو ټول نظام او پرمختګ د ارتجاعي عناصرو قرباني شو.

-داوخان یو هېوادپال او مترقي شـخصـیت و، خو له افغانسـتان څخه یې ســـرپوښ لرې کړ، پر خپلې کورنۍ یې کودتاه وکړه، تر وخت وړاندې یې جمهوریت اعلان کړ، غوړه مالان پرې راتاو شـــول، کله چې یې خپلو مخالفینو ته پام کېده، هغوی پرې ځان دمخه کړ، ان دوه ورځې وړاندې هم، که له تدبیره کار اخیســـتل شـــوی وای، د ده د ســـقوط احتمال له منځه ته. څومره کار او خدمت چې داودخان د خپل صـــــدارت په موده کې کړی، د جمهوریت په پړاو کې ورته دومره فرصت نه دی برابر شوی.

-حفیظ الله امین هم تر وخت وړاندې بې ضـــرورته کودتاه وکړه او هم یې ډېر ناوخته د ژوند پر وروستۍ شپه د روسانو مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راودانګل. د شوروپانو مقابله هغه وخت په کار وه چې د روسيې سفير (پوزانوف) يې د افغانستان په چارو کې د مداخلې په نوم، په څپېړه وواهه. که امين د جدي تر شپږمې درې يا څلور ورځې وړاندې هم د شوروي د يرغل پر ضد د بغاوت اعلان کړی وای، پر دې برخليک نه اخته کېده.

–ډاکټر نجيب الله هم هوښيار سياستوال و، کله چې د شوروي پوځيانو د وتلو خبره، شوروي مشر (ګرباچوف) له کارمل او ډاکټر نجيب سره مطرح کړه، نو کارمل يې سخت مخالفت او نجيب يې ملاتړ وکړ. همدا کار د ډاکټر نجيب د واکمنۍ او د کارمل د زوال سبب شول. کله چې ډاکټر نجيب د ملي پخلاينې پروګرام پيل کړ، په کار وه چې له خپل اصلي مخالف (حکمتيار) سره ژر يوې نتيجې ته رسېدلی وای، د حکمتيار او ډاکټر نجيب غټه اشتباه همدا وه چې دواړه پر دې بريالي نه شول، چې د خپلمنځي تفاهم بهير تر سياسي معاملو دمخه کړي. په نتيجه کې کورنيو او بهرنيو کړيو د نجيب د حکومت په دننه کې دومره کار وکړ چې نجيب يې عملاً له سياسي او نظامي پلوه بېواکه کړ او ان له هېواده وتو ته يې هم پرېنښود.

–په تېرو څلوېښتو کلونو کې د حکمتيار اشتباوې بيا همدا دي چې کله زور او طاقت لري هغه وخت کې مصلحت او روغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړه نه کوي، خو کله چې کمزوری شـــي بیا همغو خلکو ســـره تفاهم کوي چې ده یې په مخالفت کې ډېره انرژي لګولې وي.که حکمتیـار پر خپـل وخـت داودخـان، امین، ډاکټر نجیـب او نورو ســـره تفاهم کړی وای، دا وروســـتۍ وروســـتۍ ناخوالې بیا نه رامنځتـه کېـدې. کـه پر خپـل وخـت یې لـه امریکـا او یـا هم د شـــوروویانو د وتلو پر مهال له هغوی ســـره د یو څه تفاهم لاره نیولې وای، نو نن به دېرش کاله وروســـته روســـیې ته په داســـې کمزوري دریځ کې نه وای روان.

اســتاد رباني او احمدشــاه مســعود چې په کم جهاد او کم زحمت یې ډېر امتیـازات تر لاســـه کړل، د هغو علت دا و چې دوی د وخت پر نزاکتونو ډېر ښـه پوهېدل، هغوی د سـولې او سـازش پر مهال تفاهم کوه او چې لاس به یې لړ بر شـــو، نو بیا به یې جګړه کوله. که څه هم دا کارونه د هېواد د ملي ګټو لپاره په ګټه نه وو، خو د دوی د قومي نظریـاتو او تمـایلاتو د عملي کېـدو ســـبب ګرځېدل. مســـعود او رباني پر خپل وخت له روســـانو ســـره پروتوکول او داخل کې له وحدت او جنبش ډلو سره ایتلاف وکړ، د نجیب حکومت یې رنګ کړ او ځانونه یې واک ته ورسول، خو حکمتیار هم له همدې ډلو ســـره ایتلاف وکړ، خو ناوخته و او د ده د واکمنۍ سبب نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت چې امریکا لنګه غوا وه د رباني او شــمالټلوالې ټولو لویو او وړو شریکبانو ترې ښې پۍ وڅښلې، ځانونه یې پرې ښه و پړســـول، دا وخت یې حکمتیار پر مخالفت مصـــروف و، خو اوس چې پر وتو دي ټلواله یې ان د دښـــمنۍ ویاړ هم ځان ته منسوبوي.

–دې منځ کې د ښاغلي کرزي او استاد سیاف په شان سیاستوال هم شــته، چې هم د وخت پر نزاکت پوهېږي او هم پر ســیاســي مصـــلحت او معاملو، دا معاملې که څه هم د دوی د ذاتي ګټو د

تضـــمین ســـبب شـــوي، خو د پښـــتنو پر وړاندې د یوې اوږدې تراژیدۍ برخه هم ګرځېدلي دي، دوی تـل د هغـه ایتلاف لمن نیولې چې د پښتنو د قومي او سیاسي تصفیې او ان د افغانستان د امحا فکرونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–اوس راځو اشـــرف غني او طالبانو ته چې که دوی هم له دې اوږدې تجربې عبرت وانخلي، نو هېواد کې بـه نـه یوازې تېرې غمیزې تکرار شـــي، بلکې تر هغو نور ډېر خطرناک حالت به رامنځته شي.

طالبانو د خپل حاکمیت پر مهال دا تېروتنه وکړه چې له ســـترو ځواکونو سـره یې د ټکر مخه و نه شـوه نیولای او ژر یې تفاهم و نه کړای شـو، داکار د دوی د حاکمیت د زوال سـبب شـو. خو کوم غوره کار یې چې وکړ هغه دا و چې له امریکایانو سره د خپل هېواد او جګړې د یو اصلي طرف په توګه کېناستل، که څه هم یو څه ناوخته و، خو له امریکا سـره یې د سـولې تړون وکړ او خپل کورني مخالفین یې، چې دا نولس کاله نړیوالو پرســـولي وو، له سیاسي پلوه ډېر پیکه او د پردیو د لاسپوڅو په توګه تمثیل کړل. خو د جګړې په ډګر کې برې په سیاسي ډګر کې د برې په مانا نه دی.طالبان باید اوس د دې ظرفیت ولري چې له دې فرصـــته په هېواد کې د سـولې د ټیګبنـت لپاره پر ځای ګټه پورته کړي او په وړو جزیـاتو د ســـولې بهیر ټکنی نـه کړي. لـه بلې خوا اکثره هېوادوال پر دې پوهېږي چې ډاکټر غني هم لـه واک او هم لـه شـهرت سـره لېونی مینه لري، نه د ځان په سـتاینه مړېږي او نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

واک پر دوام؛ د ســـولې پر وړاندې ډول ډول خنډونه او پلمې جوړوي، د سولې لپاره طلايي فرصتونه ضايع کوي او بده يې لا دا چې د ده پر اوږه همغو کســانو توپک ايښــی وي او د ســولې مخالفت کوي، چې پرون د ده د تره د زوی؛ نجيب احمدزي د واک د رنګېدو سبب شول.

ښاغلي غني ته بايد وويل شي چې که عبدالحميد محتاط، دوستم، کشمند، وکيل او نور د نجيب د واک د دوام سبب شوي وي، نو صالح، دانش، دوستم او نور به هم ستا د واک د دوام سبب شي او که نه وي، نو هماغه تجربه مه تکراروه؛ تر وخت شاته مه پاتې کېږه. زما په نظر خو د افغانســتان شــعوري مخالفانو؛ ســتميانو،

مېخکوبيانو، لنډغرو، فرصت طلبو او نورو مضرو حشراتو ته تر سرتيتي او سازشه طالبانو سره روغه جوړه درته زر ځله ښه ده. طالبان به دې د قدرت مخالف وي، خو د عزت مخالفت به دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و نـه کړي، خو اوس چې دې کومو خلکو تـه د دوســـتۍ غېږه خلاصه کړې دا دې هم د قدرت مخالفین دي او هم دې د عزت او پر دې سربیره د ټول هېواد د عزت مخالفین هم دي .نو راشه د ســـولې په باب لکچر مه ورکوه، خپل یاســـین مه پخوه، عمل وکړه، فرصـت له لاسـه مه ورکوه. د هر شـي لپاره طرحې طرحې یادوې، راشـــه د ســـولې اصـــلي او عملي طرحه وړاندې کړه. د ســولې طرحه همدا ده چې د نظام اډانه باید روغه پاتې شـــي او د دې تضمین تر لاسه شي، که هره محتوا په کې پرته وي. نظام باید د کوم مفکر او کوم جاهل د شـخصـي غوښـتنو قرباني نه شـي. د ســـولې لپاره اوس ښـــه فرصـــت دی، راځئ چې نه ترې مخکې لاړشو او نه د تېر په څېر ترې شاته پاتې شو.

ستا عزت، زما عزت او د ټول ملت سوکالي او عزت په سوله کې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مضر مصلحت وروستی حد

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې د (۲۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغوی چې د جمهوریت چغې وهي، تر ټولو زیات د جمهوریت مخالف او د جمهوریت ســـوداګر دي. جمهوریت خو د قانون حاکمیت دی، جمهوریت خو د خلکو د ســـر او مال خوندیتوب دی، جمهوریت خو پرمختګ او سرېتوب دی .

هر څوک چې د قانون حاکمیت نه غواړي او د جمهوریت چغې وهي، د هغه په جهالت او منافقت کې شک مه کوئ!

چغې شي، چکچکې شي، نارې شي؛ اساسي قانون مې سره کړښه ده، پر اســاسـي قانون معامله نه کوم، پر اســاسـي قانون معامله د اولاد پر سر معامله ده، خو تر سبج لاندې نه ګوري چې د اساسي قانون اکثره مخالفین او نقضوونکي ورته ناست دي او چکچکې هم ورته وهي، مانا دا چې موږ خو لا هېڅکله هم له اســاســي قانونه سرغړوای نه دی کړی !؟

اوس به د دفاع وزارت د دې شـــهیدانو موضـــوع یوه ورځ دوه ګرمه وي، هیت به وټاکل شـــي، څېړنې به پیل شـــي، نتیجه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځنډول شـــي، بیا به په هېواد کې نورې دردوونکې حـادثې رامنځته شـــي، پر دې حادثې به سـیوری خپور شـــي، ځای به یې نورې حادثې ونیســـي او په دې ډول به د تېر په څېر یوه حادثه د بلې حادثې په ګردو غبار کې ورکه شي.

اوس نو د دې حادثې څېړنې ته هم اړتیا شــــته !؟ خو هغه دی د سرور دانش ملېشه خپله وایي چې داکار موږ کړی، هر څه معلوم دي، خو دفـاع وزارت او د ارګ چـارواکي بیـا وایي چې

نه هر چا چې داکار کړی پر پرېږدو یې نه، خو لا یې هم له ډاره نوم نه شـي اخیسـتلای. اوس پوښـتنه دا ده چې دا ((هر چا)) څوک دی؟ چې دوی یې معلومو‌ي او بیا سـزا ورکوي؟ (هر چا) خو معلوم دی. سـرور دانش دی، علیپور دی او همداسـې پسـې څه سر یې اصفهان ته رسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرو تجربو ته په کتو سره وېره دا ده چې قاتلینو ته د سزا پر ځای نور امتیاز ور نه کړای شـي. هیت به و ټاکل شـي، ترکیب یې هم باید ملي وي! د ســرور دانش غوراوی به په کې شـامل وي، موضـوع به سـره شي، بیا به د هیت دکار او زحمت نتیجه ارګ ته راوړل شـي، سـرور دانش، محقق او نور قانونپالي! به ناسـت وي، هیت بـه ووایي چې زموږ څېړنې او مونـدنې دا ښـيي چې الوتکه د تخنیکي سـتونزو له امله غورځېدلې او په سـیمه کې دښمن د دې توان نه لري، چې زموږ الوتکه وولي.

که طالب په سـیمه کې موجود وای، نو په اسـانۍ سره پرې لاس پاکېدلای شـو، خو اوس تخنیکي سـتونزه تر ټولو اسـانه پلمه ده. محلي چارواکي چې پر علیپور یې د دې حادثې تور پورې کړی، د ناسـم راپور او د ملي وحدت! د مخالفت په تور به، یا پر کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېنول شي، یا به څارنوالۍ ته معرفي شي او یا به له خپلو موقفونو تغیر او تبدیل شـــي، علیپور او نور علیپوریان به نور هم زړور او وناوزل شي، دانش به په خپل وړاندیز له جمهور رییس غني څخه د ســـیمې د امنیت د لا ټینګښـــت! په پلمه د محلي پولیســـو او ولســـي پاڅونوالو په نوم نور تشـــکیلات واخلي او په دې ډول به جمهوریت! لاپسې و غځول شي او د قانون حاکمیت! ته به لاره اواره شي.په همدې جمهوریت او همدې اساسي قانون کې چې د نږدې نهو لســـو کلونو په بهیر کې په غزني کې د ولســـي جرګې ټاکنې و نه شـــوې، نو د علیپور، شـــجاعي او نور قاتلینو نیول هم همداسې در بوله.

که جمهور رییس غني یو ســـلنه هم دې جمهوریت او اســـاســـي قانون ته ژمن وي، همدا شېبه دې سرور دانش د دفاع وزارت د شـــهیدانو په قضـــیه کې، د جرم د شـــریک او د قاتل د متضـــمن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاکمې مېز ته راکاږي، علیپور به خپله محکمې ته حاضر شي، نه څېړنې ته اړتیا شته، نه هم نورو تلفاتو او د وخت ضایع ته. نو که غني داکار نه شي کولی د خدای په خاطر دې نه نور پر جمهوریت ملنډې وهي، نه دې پر ځان، نه پر ملت او نه هم پر اساسي قانون...

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت شاته پاتې ولس

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال دکب مياشـــتې له (۳۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نن د دې لېږديز لمريز کال او د دې لمريزې پېړۍ وروستۍ ورځ ده، ســبا به نوی کال او نوې پېړۍ وي، معمول خو دا ده چې خلک يو بل ته د نوي کال مبارکۍ ورکوي، خو زما خوله مبارکۍ ته نه جوړېږي؛ مور ته يې ويلي چې دا دنيا د غم پر ورځ پيدا ده

او د غم پر ورځ فناه ده؛ دا دنيا يوازې د عبادت لپاره پيدا ده، د ژوند لپاره نه ده! نو ما ســره به تل دا پوښــتنه وه چې ســړی بايد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی وي چې د خپل خالق عبادت وکړي، نو مړي خو غير له هغې هم عبادت نه شي کولای؟ خو موږ دومره ځورول شوي او کړول شـــوي يو چې د ژونـد او عبـادت دواړه حقونـه راڅخـه اخيستل شوي دي.

که د زمانې څرخ د زورواکو په لاس کې وای، نو اوس بـه نـه دا نوی کال و او نـه دا نوې پېړۍ؛ هر څه بـه پر تپـه ولاړ وو، لکـه زموږ د ژوند څرخ چې اوس اوس هم د منځنيو پېړيو پر ژونددود راڅرخي.

تر موږه طبيعت هم منظم او ښـــکلی دی، هرکـال خپـل لبـاس بدلوي، هرکال نوی توليد لري، خو زموږ فکر او ژوند لا هم د زاړه فکر پر توليد راڅرخي. موږه نـه دلتـه د ژونـد ګلبڼ جوړ کړ او نه مو هغې بلې دنيا ته کومه ښــه توښــه برابره کړه، موږ د هغې نړۍ د باغچو په هيله د دې وطن باغچې وســېزلې، نو که هلته راڅخه وپوښتي چې تاسې هلته چېرته روغ باغونه پرېښودل چې اوس لا دلته د باغونو هيله لرئ، ووځئ د نه ســړي زامنو! اوس غواړئ چې جنت هم پر کنډواله بدل کړئ! نو بيا بـه ورتـه څـه ووايو؟ کوم ملا او مفتي پســې به ګرځو چې راشــه اوس موږ ترې خلاص کړه! هغه به ووايي، ما ته نه ګورئ؟ زه يې خپله په څومره زنځيرو تړلی يم؟ نو بيا به څه کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېر کال او ان ټوله تېره پېړۍ مو په غمونو، دردونو، جګړو، تا ویلو، ما ویلو او ډول ډول ناخوالو تېره کړه، که نور مو مات کړل، نو ځان مو هم ټوټې ټوټې کړ، ډېر داسې کارونه مو وکړل

چې باید نه مو وای کړي او ډېر داسې کارونه مو و نه کړل چې باید تر سره کړي مو وای. اوس د حساب او کتاب زمانه ده، اوس دلته دم او قدم دواړه په حساب دي، زموږ ملایان یوازې پر هغې دنیا د ټول حساب او کتاب حواله ورکوي، خو ساینس او ټکنالوجي پر دې نړۍ عملاً د هر څه حساب او کتاب غواړي :

د ټول ملت په کچه څومره علمي کادرونه لرې؟ کلنی فکري تولید دې څومره دی؟ کلني لګښتونه او عواید دې څومره دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره خورې او ځومره ګټې؟ د نن، سبا او بل سبا پلان دې څه دی؟ د رياضت او عبادت يا د دې او هغې نړۍ انډول دې څنګه دی؟ توليد دې ځومره دی، لګښت او ضرورت دی ځومره دی؟ خپل توليد لرې او که اسمان ته په طمع ناست يې؟ دا د دې نړۍ او عصر پوښتنې او غوښتنې دي، که دې ساده پوښتنو ته دې ځواب وويلی شـــو، نو د هغې بلې نړۍ پېچلې پوښـــتنې به هم

ځواب کړای شـــې، که نه نو تر دې حالته به هلته لا بدتر يې، ځان به نه سره تېرباسو.

نو که غواړو چې په ژوندکې مو مثبت بدلون راشـي، د طبيعت له رازونو بايد ځان خبر کړو، د هغه له پيغامه الهام واخلو، هم خپل ځان کې تغير راوړو، هم محتوا کې، هم خپله بڼه بدله کړو او هم خپل فکر بدل کړو ، په زړو فکرونو نوې زمانې ته داخلېدل له وخت سره د ټکر په مانا دي، ته د زمانې د ګردښت څرخ نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرولی، نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شــې، دلته ډېر خلک د تېر وخت ارمان کوي، سبا به بیا د نن ارمان کوي، د دې مانا دا ده چې زموږ ژوند تر پرونه نن خراب دی او له وخته مو ســمه ګټه نه ده اخیســتې. تللی وخت بېرته نه راګرځي؛ مړی چا دی ژوندی کړی په ژړا؟ نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شـــو او د پـخـوا پـه شـــان د تـېـرې زمـانـې ارمـان و نه کړو او نه هم د تېر په څېر تر زمانې شـــاته پاتې ولس وګڼل شو...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library